

VERSLAG

BETREFFENDE DE

GEMEENTE MEDAN

OVER HET JAAR

1 9 2 5

TYP. VAREKAMP & Co.
MEDAN

m
505

mv
505

VERSLAG

BETREFFENDE DE

GEMEENTE MEDAN

OVER HET JAAR

1 9 2 5

TYP. VAREKAMP & Co.
MEDAN

VERSLAG

DE VERBODEN DE

GENEESKUNDE MEDIAN

OVER HET JAAR

1922

INHOUD.

	Blz.		Blz.
ALGEMEEN VERSLAG	9—80	van onderhandsche geschriften	34
Inleiding	9—12	Slachtloonen	143
Bebouwde kom	25	Staangelden van circus-	34
Begrooting	25—28	sen warongs en dergelijke.	34
„ 1925	25	Stalloonen	143
Overzicht over de jaren		Vergoeding wegens het	
1919-1925 aangevende, den		onderzoek van bouwaanvra-	
stand der gewone ontvang-		gen	34
sten en uitgaven en der		Vergoeding voor het weg-	
buitengewone uitgaven . .	bijl. IV	halen van faecaliën	34
Begrotingsrekening 1924.	25	Vermakelijkheidsbelasting	33
„ 1925.	27—28	Bijdragen in de kosten	
Begrooting 1926	26—27	van aanleg van nieuwe	
Overzicht van de netto		wegen	35—36
opbrengst van de wisselval-		Bestuur der Gemeente. . .	12—21
lige ontvangsten der be-		Bevolkingsregister	36—37
grooting 1925	bijl. V	Overzicht omtrent het	
Belastingen en andere hef-		aantal geboorten en huwe-	
fingen	28—36	lijken van Europeanen, Ja-	
Vergelijkend overzicht van		panners en Chineezzen te	
de opbrengst der gedu-		Medan gedurende de jaren	
rende de jaren 1912 t/m		1919-1925.	bijl. XII
1925 in de Gemeente Medan		Overzicht omtrent over-	
geheven belastingen . . .	bijl. II	lijden betr. de Gemeente	
Drankvergunningsrecht . .	29	Medan.	bijl. XIV
Hondenbelasting.	29—30	Statistiek van overlijden	
Gem. Inkomstenbelasting.	30	te Medan in het jaar 1925.	bijl. XIII
Wijziging van het tarief		Decentralisatie.	37—45
der —	32—33	Burgemeester — Hoofd	
Denkbeeld om heffing en		van Plaatselijk Bestuur . .	37—38
invordering van locale be-		Conferentie van Burge-	
lastingen gelijktijdig met		meesters en Secretarissen in	
die van Landsbelastingen te		Nederlandsch-Indië	38
doen geschieden door de		Decentralisatiebesluit . . .	40—41
Landsadministratie	31—32	Decentralisatiecongres . .	38
Vergelijkend overzicht		Decentralisatiekantoor. . .	43
van de opbrengst der —		Decentralisatieverslag. . .	43—44
volgens kohier	bijl. III	Decentralisatiewetgeving	40—43
Hasil tanah	33	Financieele verhouding	
Heerendienstaftkoopgelden	33	tusschen het Land en Loca-	
Keurloonen	143	le Ressornten	44—45
Pasargelden	167	Gemeente ordonnantie . .	39
Recht op overschrijving		Locale Raden Ordon-	
van grondrechten.	34	nantie	41—43
Recht op waarmerking			

	Blz.		Blz.
Provincie ordonnantie	39	Subsidies	52
Drankvergunningen		Toeak — vergunning tot	
Overzicht van uitgereikte —	bijl. XV	verkoop van —	52—53
Staat der als reserve be-		Verkiezingen	21
legde gelden	bijl. VII	Verlichting	53—55
Gedistilleerd — Vervoer		Electrische straatverlich-	
van Inlandsch	45—46	ting	53—54
Goederen. Staat der on-		Gasstraatverlichting.	54
roerende —	bijl. VI	Aansluitvoorwaarden en	
Gouverneur-Generaal van		tarieven van stroomlevering	54—55
Nederl. Indië Bezoek van	46—47	Verordeningen.	55—57
en 117		Voertuigen. Overzicht van	
Kiezers. Opgave van het		geregistreerde —	bijl. X
aantal — voor den Ge-		Watervoorziening	57—60
meenteraad	bijl. I	en 117—118	
Kiezerslijst	21	Goedkeuring van verlies-	
Onderwijs	47—52	en winstrckening der	
Gemeentelijke Duitsche		Waterleiding Maatschappij	
Cursus	47—49	„Ajer Beresih”	58—59
Overzicht betr. de scholen		Herziening van de ta-	
te Medan gedurende 1925. bijl. XVI		rieven der Waterleiding	
Sciopticonvoorstellingen	49—51	Maatschappij „Ajer Bere-	
Onrechtmatige daad van		sih” voor het gebruik van	
de Overheid	51	watermeters.	59—60
Pandhuisbedrijf. Over-		Werkeloosheid.	60—61
zicht omtrent het — gedu-		Ziekenzorg	61—80
rende de jaren 1920 t/m		Stadverband	61—64
1925	bijl. XI	Vereeniging tot bevoor-	
Personeel.	21—24	ding der Inl. Ziekenverple-	
Herziening van de rechts-		ging	72
positie van den Adjunct		Vrouwenhospitaal te Me-	
Commies ter Secretarie F.		dan.	64—71
Fliers	21—22	Verpleging van zieken	
Opname in lokalen dienst		door bemiddeling van de	
van wegens misdrijf ver-		Gemeente in het Hospitaal	
oordeelden	22	van de D. S. M. te Poeloe	
Salarisregeling Alg. voor		Brayan	72
locale ambtenaren	23—24	Overeenkomst met de	
Vervoer van locale ambte-		Vereeniging voor zieken-	
naren	24	verpleging ter Oostkust	
Raads- en andere com-		van Sumatra	71
missiën	14—21	Ziekenhuiskwestie.	72—80
Schulden. Staat der — we-		VERSLAG VAN DEN	
gens leeningen	bijl. VIII	DIENST DER GEMEEN-	
Overzicht der werken be-		TEWERKEN.	81—137
kostigd uit de f 1.000.000		Afwateringswerken	104—107
Nillmijleening.	bijl. IX		

	Blz.		Blz.
Afwatering Kampoeng		verordening	123
Kling	107	Bruggen	90—92
Afwatering Nieuw Polonia	106—107	Bouw van een nieuwe brug over de Baboera . . .	91
Afwatering Kampoeng Darat	107	Brug over de Soengei Kerah	91
Normaliseering van de Soengei Kerah	105—106	Hulpbrug over de Delirivier in den Gloegoerweg . .	92
Bouwwerken. (nieuwe) . .	99—100	Commissies.	
Bouw van een Burgemeesterswoning	99	Technische Commissie . .	81
Bouw van dienstwoningen bij het Slachthuis	100	Diversen	117—119
Bouw van woningen op het emplacement van Gemeentewerken	100	Aanleg van waterleiding en plaatsing van hydranten in Kampoeng Gloegoer . .	117—118
Bouw van woningen, badhuis en verbrandingsoven in kampoeng Sidodadi	100	Brandweer	118
Bouwtoezicht	112—117	Controletoeestellen . . .	119
Algemeene beschouwing .	112—114	Esplanade	118
Bouwvergunningen	114	Hondenkeur	119
Afgewezen verzoeken om bouwvergunningen	115	Hongkongkeur	117
Hotelvergunning	116	Hydranten	118
Intrekking van verleende bouwvergunningen	115	Jubileumboom	118
Afkeuring en opruiming van bouwvallige huizen . .	115—116	Politieverordening	119
Inspecties	115	Sportterreinen	119
Opslag van lichtbrandbare vloeistoffen	117	Verkeersveiligheid	118
Rooigelden	114—115	Wilhelminaboom	118
Werkzaamheden in het belang der openbare gezondheid en veiligheid	116	Duikers	92—94
Werkzaamheden van het gemeent: Bouwtoezicht over de jaren 1916 t/m 1925 voortvloeiende uit de bepalingen der Medansche Bouwverordening	122	Aanleg van nieuwe duikers	92—94
Werkzaamheden van het Gemeent. Bouwtoezicht over de jaren 1921 t/m 1925, voortvloeiende uit de bepalingen der Kampoengbouw-		Onderhoud	92
		Gemeente gebouwen . .	97—99
		Openbare badhuizen en privaten	99
		Brandspuithuizen	98
		Deli Clubgebouw	98
		Dienstwoningen	98
		Kantoor, werkplaats en loodsen van Gemeentewerken	98
		Onderhoud	97—99
		Oranje bioscoop	98
		Pasargebouwen	98
		Raadhuis	97—98
		Kampoeng Djati Oeloe . .	99
		Kampoeng Padang Loemba	99
		Kampoeng Skip	99
		Goten	94—96
		Doorspoeling der goten . .	96
		Nieuwe goten	95
		Gewoon onderhoud, uitbrei-	

	Blz.
ding en zware herstelling der gemetselde goten	94—95
Onderhoud der gegraven parits	96
Grasaanplant.	97
Kampongverbetering	107—112
Materieel	84
Staat van het materieel op 31-12-1925	121
Openbare reiniging	101—104
Faecaliendienst.	103—104
Schoonhouden van goten.	101—102
Schoonhouden van rivieren	104
Sproeidienst.	102
Straatreiniging.	101
Vuilnis ophaaldienst	102—103
Personeel	81—83
Werklieden.	82—83
Staat van de in 1925 bij Gemeentewerken in dienst zijnde werklieden	120
Plantsoenen	96—97
Onderhoud van plantsoenen	96—97
Rioleering.	104—105
Trekdiere	83—84
Verwerkte bedragen. Staat der door Gemeentewerken in 1925 —	125—137
Volkshuisvesting	107—112
Uitbreiding kampoeng Pa- dang Loemba.	109—110
Kampoeng Sidodadi (2e. gedeelte).	107—109
Onderhoud van de Gemeen- telijke kampoengs	112
Openlegging van de kam- poengs in Oost Medan	111—112
Wegen	84—90
Aanleg van nieuwe wegen	87—89
Verwerkte materialen.	89—90
Gewoon onderhoud.	84—86
Overname	89
Zware herstelling	86—87
Wegbeplanting.	96—97
Beplanting langs de wegen	97
Wegenplannen	100—101
Wegenplan Nieuw Polonia	100

	Blz.
Wegenplan kampoengs Soe- ngei Kerah, Soengei Rengas en Soengei Kerah Pertjoet	101
VERSLAG VAN DEN DIENST DER OPENBA- RE GEZONDHEID	139—186
a. Gemeente Slachthuis	139—156
Staat van afkeuringen	142 en 154 — 155
Exploitatie	140—156
Ingevoerd vleesch	141
Slachtingen	140—141
Stallingen.	141—142
Financieel overzicht	142—144
Staat van aanleg en uit- breidingen	152—153
Staat der aflossingen en der betaalde rente tot 1-1-1926.	153
Begrotingsrekening 1925	150—151
Ontvangsten.	142—143
Staat van ontvangsten en uitgaven benevens de exploi- tatierekening 1925	148—149
Staat betr. de losse inven- taris	152
Uitgaven	143—144
Gebouwen	139—140
Geslachte dieren. Staat van het aantal op het Ge- meente Slachthuis — gedu- rende 1925	146
Vergelijkende staat met be- trekking tot het aantal ge- slachte dieren over 1913 t.m. 1925	146
Gestalde dieren. Staat van het aantal—gedurende 1925.	147
Personeel.	139
Staat van het personeel op 31-12-1925	145
Slachthuiscommissie.	139
Slachtbelasting	144
Slacht- en Vleeschkeur	142
Veeprijzen gedurende 1925	142
Vleeschprijzen	142
Vleeschprijzen ged: 1925	147
b. Melkcontrole	157—164

	Blz.		Blz.
Melkonderzoek	158—160	d. Voerwezen	181
Katalase	159	e. Reglement op het maken en verkrijgbaarstellen van ijs en koolzuurhoudende wateren	181—182
Onderzoek voor particulie- ren,	160	f. Broodverordening.	182—183
Reductietijden	159	g. Hotelverordening.	183—184
Graad van reinheid	159	h. Hondenbelasting-verorde- ning	184
Gemiddelde samenstelling der onderzochte melkmonsters in 1925	162—163	i. Vee-verordening	185
Soortelijk gewicht	158 en 161	j. Diversen.	185—186
Gemiddeld soortelijk ge- wicht bij 27½° C.	161	VERSLAG VAN HET GEMEENTELIJK BU- REAU VOOR GRONDZA- KEN	187—211
Vetgehalte	159	Algemeen gedeelte	187
Vetprocenten	161	Personeel.	187
Gemiddelde vetprocenten	161	Commissie	187
Vetrijke droge stof	159 en 161	Grondbedrijf	208—211
Zuurgraad	160	Bedrijfsrekening van het grondbedrijf 1925	209—211
Melkverordening	160	Grondzaken	187—193
Overtredingen	160	Grondafstand aan het Gou- vernement	191—192
c. Pasarwezen	165—170	Grondafstand aan particu- lieren,	192
Financieel overzicht der pasars	167—169	Grondlasten	199—187
Staat der ontvangsten en uitgaven benevens de exploi- tatierekening van het Gem: pasarbedrijf 1925	176—177	Opmetingen	187—190
Gemeent: pasarbedrijf.	165—167	Regeling van grondrechten	190—191
Pasar Petisah.	165	Vergoeding voor zakelijke rechten	202—204
Staat van het aantal ver- huurde M² der Gemeente Pa- sar Petisah gedurende 1925:	174—175	Verkrijging van grond	193
Pasar in de Sei. Kerahwijk	169	Verponding	204—207
Vischpasar	166—167	Overschrijvingen	193—199
Staat van het aantal ver- huurde M² benevens der hoe- veelheden aangebrachte visch op de Gem: Vischpasar gedu- rende 1925	172—173	WONINGBEDRIJF	213—228
Particuliere pasars	165	Algemeen beschouwing	213—215
Pasarcredietwezen	169—171	Balans per 31 December 1925	218—219
Balans van het—op 31-12-1925	171	Bedrijfsrekening 1925	216
Stand van het—op 31-12-1925	171	Diverse bijlagen bij de be- drijfsrekening van het Wo- ningbedrijf	220—228
Pasarprijzen. Vergelijking tusschen de prijzen van ver- schillende levensbehoeften op de pasars te Medan over 1924 en 1925	178—179	HUURCOMMISSIE	229—236
		Administratie	231—233
		Samenstelling der Com- missie,	229

	Blz.
Opheffing der Huurcommissie,	233—234
Personeel en administratie	230—231
Uitspraken	231—233
Staat van het aantal ontvangen en behandelde rekesten,	235—236
VERSLAG EUROPEE-SCHE ARBEIDSBEURS	
1925/1926	237—243
Aanvraag van werkgevers	241—242
Algemeene beschouwingen	242—243
Bestuur	237
Doel	237
Plaatsing werkzoekenden.	238—241
Bereikte resultaten	238—242
Werkwijze.	237—238

	Blz.
MEDANSCH E VRIJ- WILLIGE BRANDWEER.	
	245—252 en 118
Branden	247
Financiën.	247—248
Inspecties	246
Ledenlijst.	249—250
Materialen	247
Staat van materiaal in gebruik en in reserve op 31-12-1925	251
Oefeningen.	246
Personeel.	245
Vergaderingen.	246
Wijkverdeeling	252
VERSLAG VAN DE SE- KOLAH DERMA	
	253—257

de

In

dee
jaar
rela

192
loop
te
tot
nec
zijn
het

gem

fin
zek
maa
voo

geb
het
een
tota
tati
gav
beg

Blz.
RIJ-
R. 245—252
en 118
. 247
. 247—248
. 246
. 249—250
. 247
in
op
. 251
. 246
. 245
. 246
. 252
E-
. 253—257

VERSLAG

der Gemeente Medan over het jaar 1925.

ALGEMEEN GEDEELTE.

Samengesteld door E. W. F. B. L. Hendricks,

Secretaris der Gemeente Medan.

Inleiding.

Het is voor den schrijver van het overzicht van het algemeene deel der geschiedenis van de Gemeente Medan over het afgelopen jaar aangenaam zijn taak te beginnen met het vooruitzicht, dat het relaas dier geschiedenis veel goeds zal kunnen vermelden.

Moge naar de meening van sommige buitenstaanders het jaar 1925 voor de Gemeente Medan kalm en met weinig actie zijn verlopen, het is noch misplaatst optimisme noch zelfgenoegzaamheid om te durven beweren, dat ook dit achtste jaarverslag den lezer er van tot de erkenning zal brengen, dat het Medansche gemeentelven saai noch lusteloos is, dat Medan gezond is en met genoegzame levenslust zijn weg gaat, waarbij het echter niet sneller gaat dan goed is en het den pas weet in te houden als het moet.

Die levenslust vindt zijn bron in den gezonden toestand der gemeentelijke geldmiddelen.

Wel had de noodeloos sombere toon, die omtrent de gemeente financiën klonk bij de behandeling der begrooting voor 1925 onzekerheid ja zelfs vrees voor de toekomst van Medan verwekt, maar de gang van zaken in het verslagjaar bewees vrij spoedig, dat voor somberheid en vrees geen enkele goede reden had bestaan.

Dat de financiën der gemeente inderdaad gezond zijn, is gebleken bij de behandeling der ontwerp-begrooting voor 1926, want het was mogelijk om zonder behulp van saldi van vroegere jaren een sluitende begrooting van den gewonen dienst te verkrijgen. Het totaal der gewone ontvangsten overtrof dat der werkelijke exploitatie-uitgaven, vermeerderd met f 20.000.— voor onvoorziene uitgaven, met f 35.873.35, welk laatste bedrag bij de vaststelling der begrooting op f 54.998.35 werd gesteld.

Het is in dit verband goed ook eens te laten zien hoe het verloop der gemeente financiën in het verleden is geweest.

Het overzicht over de jaren 1919 — 1925 vervat in bijl: IV geeft aan den stand der *gewone* ontvangsten en uitgaven verkregen uit elken dienst op zichzelf met vermelding van den aard en hoeveelheid der gedurende die jaren gedane *buitengewone* uitgaven. Uit dit overzicht blijkt, dat nimmer van een tekort sprake is geweest en dat practisch gesproken alle buitengewone uitgaven uit de gewone inkomsten zijn bestreden.

Is het dus waar, dat Medan feitelijk geen buitengewone inkomsten heeft, en dus de buitengewone werken bekostigd moeten worden uit het voordeelig verschil op den gewonen dienst, dit kan bezwaarlijk als abnormaal of als een zwakke plek in de financieele gesteldheid worden aangemerkt, dit laatste zeker niet, waar de toekomst zich goed laat aanzien.

Het vooruitzicht, dat de gewone ontvangsten de gewone uitgaven zullen blijven overtreffen, m.a.w. dat er steeds gelden beschikbaar zullen zijn om buitengewone uitgaven te bekostigen, en het bezit van een opgespaard kapitaal geven het zekere en aanmoedigende gevoel, dat er, zij het dan slechts op bescheiden schaal, voor Medan méér gedaan kan worden, dan enkel de gemeentelijke huishouding gaande houden, en dat is toch het doel dat voor oogen staat.

Vrees, dat Medan O. W.ers-allures zal aannemen behoeft niet te bestaan, om de eenvoudige reden, dat, een oogenblik veronderstellende, dat de neiging daartoe aanwezig zou zijn, de te verwachten voordeelige saldi daartoe niet in staat zullen stellen.

Het is goed in herinnering te houden de conclusie gegeven aan het slot van de Memorie van Toelichting bij de ontwerp-begroting 1926, n.l.:

„De financieele toestand der Gemeente is van dien aard, dat „de toekomst met gerustheid tegemoet gegaan kan worden. De in- „komsten zijn echter niet zoo overvloedig, dat zonder bezwaar „geregeld allerlei nieuwe werken aangevat kunnen worden, maar — „mede rekening houdende met de toenemende verbetering van den „economischen toestand van het Gewest en de uitbreiding, die „gegeven is aan het zakenleven ter Oostkust — zullen voldoende „ruim zijn, om aan den gemeentelijken arbeid elk jaar een bescheiden „uitbreiding te geven. Langzaam maar zeker zal de Gemeente op „den ingeslagen weg kunnen voortgaan”.

Het afgelopen jaar was voor de decentralisatie van groote beteekenis. Ingrijpende wijzigingen vonden plaats o.m. door de invoering van de provincie- en de regentschapsordonnanties, of werden voorbereid door het ontwerpen van een Stadsgemeenteordonnantie.

Voorts zij gememoreerd de belangrijke principieele wijziging in het kiesrecht, welke van grooten invloed zal blijken te zijn op de wijze waarop de decentralisatie zich verder zal ontwikkelen.

Uit alles blijkt het streven der Regeering naar een verscherpt toezicht op de handelingen der Locale Ressorten en vooral „naar een meer ingrijpend toezicht op het financieele beleid der Locale besturen” (zie Bladz. IV, Voorwoord Decentralisatieverslag 1922 — 1924).

Indien de ontworpen gemeenteordonnantie tot stand komt zal de regeling van het Indische gemeentewezen in ruimer mate dan voorheen op de leest der Nederlandsche Gemeentewet geschoeid zijn. In hoeverre dit juist gezien is kan alleen de praktijk uitwijzen.

Ook in 1925 kwam de regeling der financieele verhouding tusschen Gouvernment en de Locale Raden nog niet tot stand. Wel bracht de bij G. B. van 19 Januari 1923 No. 7 ingestelde commissie van advies voor de regeling der financieele verhouding tusschen het Land en de *Gemeenten* op 6 Februari 1925 verslag uit omtrent de wijze waarop die verhouding definitief zou moeten worden geregeld, doch eenig practisch resultaat in den vorm van een afdoende regeling werd nog niet verkregen.

De Regeering ging er nadien toe over om een tweede Commissie in te stellen en wel voor de regeling van de financieele verhouding tusschen het Land en provincies, regentschappen, gemeenten en andere locale ressorten. Daarmede is het tot standkomen van een regeling, waar reeds tal van jaren te vergeefs om geroepen wordt, weer verschoven. Dat het zoo-lang-laten-voortbestaan van den ongeregelde toestand hoogst belemmerend werkt voor de Locale ressorten laat zich begrijpen.

Van belang is het te kunnen constateeren, dat in 1925 de rentevoet voor gemeente leeningen daalde en de Locale Ressorten thans weer kunnen leenen tegen $5\frac{1}{2}$ en 5%.

Ten slotte zij nog vermeld, dat in September van het verslagjaar de Landvoogd een bezoek bracht aan de Oostkust van Sumatra en alstoen ook aan de Gemeente Medan.

Dit is de tweede maal*) geweest, dat dit Gewest en ook de Hoofdplaats Medan door de Hoogste Autoriteit in den Lande officieel werden bezocht.

Moge door dit bezoek de indruk gegeven zijn, dat de Decentralisatie ter Oostkust van Sumatra goede vruchten heeft gedragen en de band tusschen de Centrale Regeering en de Oostkustsche gemeenten er door wat vaster zijn aangehaald. Te dikwijls toch was er reden voor het gevoel, dat de Decentralisatie in dit deel van Nederlandsch Indië veel minder belangstelling ondervindt dan elders het geval is. Zie verder onder hoofd „Bezoek van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië”.

BESTUUR DER GEMEENTE.

Het voorzitterschap van den Gemeenteraad werd gedurende het verslagjaar uitgeoefend van 1 Januari t/m 4 Juli door den Burgemeester D. Baron Mackay.

Bij Gouvernementsbesluit no. 1a dd. 17 Juni 1925 werd aan burgemeester D. Baron Mackay wegens zevenjarigen dienst negen maanden verlof naar Europa verleend met ingang van 5 Juli 1925. Voor den duur van genoemd verlof was met de waarneming der betrekking van burgemeester belast Dr. J.A. Bartelds, lid van den Raad van Justitie te Medan en lid van den Gemeenteraad.

Het Raadslid Ir. J. W. Duys, die bij Gouvernementsbesluit no. 37 dd. 29 April 1924 benoemd was tot eersten vervanger van den burgemeester, verzocht wegens drukke werkzaamheden en veelvuldige uitstедigheid ontheffing van genoemde functie met ingang van den datum van benoeming van een opvolger.

Bij G.-B. no. 1a dd. 17 Juni 1925 werd de Heer Duys van zijn functie ontheven, doch ook het Raadslid G. Lodder als tweeden vervanger van den burgemeester.

Bij G.-B. no. 3 dd. 18 Juli 1925 werd de vergissing hersteld en de Heer Lodder weder aangewezen tot (eenigen) vervanger van den Burgemeester.

Wegens verlof van den wd. Burgemeester van 7 t/m 12 December 1925 trad de Heer G. Lodder als vd. Burgemeester op.

Begin 1925 was de Gemeenteraad als volgt samengesteld.

*) Het eerste bezoek werd gebracht door Gouverneur Generaal Van Heutz in December 1907.

Jaar van aftreding 1927.

Europeanen.

G. van Altena
H. H. Cohen
J. H. Gaade
J. J. van der Laan
G. Lodder
J. de Waard.

Inlanders.

Raden Noernkali.

Vreemde Oosterlingen.

Gan Hoat Soei.

Jaar van aftreding 1930.

Europeanen.

Dr. J. A. Bartelds
Ir. J. W. Duys
A. E. Prosée
P. W. van Rossum.

Inlanders.

Abdul Aziz
Henny
Mohamad Thahar
Toga Pane.

Vreemde Oosterlingen.

Jap Soen Tjhay.

Wegens te drukke werkzaamheden en wegens vertrek traden in het verslagjaar af respectievelijk de Heeren J. H. Gaade en A. E. Prosée. De vacatures werden aangevuld door de Heeren S. W. F. Camerik en Mr. H. W. B. Thien.

De Heer S. W. F. Camerik werd bij stemming en de Heer Mr. H. W. B. Thien bij enkele candidaatstelling gekozen.

De geloofsbrieven der nieuw verkozenen werden onderzocht en zonder bedenking goedgekeurd in de raadsvergadering van respectievelijk 22 April en 26 Augustus 1925.

Eind 1925 telde de Gemeenteraad de volgende Leden:

Jaar van aftreding 1926.

Europeanen.

G. van Altena
Dr. J. A. Bartelds
S. W. F. Camerik
H. H. Cohen
Ir. J. W. Duys
J. J. van der Laan
G. Lodder
P. W. van Rossum
Mr. H. W. B. Thien
J. de Waard.

Inlanders.

Abdul Aziz
Henny
Raden Noerngali
Mohamad Thahar
Toga Pane.

Vreemde Oosterlingen.

Gan Hoat Soci.
Jap Soen Tjhay.

Gehouden werden 12 openbare raadsvergaderingen, terwijl geen enkel maal met gesloten deuren werd beraadslaagd.

Het aantal raadsbesluiten bedroeg 237 tegen 256 in 1924.

Het aantal der door den Burgemeester genomen besluiten (bouw- en andere vergunningen niet medegerekend) bedroeg 332 tegen 100 in 1924.

De periodieke verkiezing van leden van de verschillende Raads- en andere Commissiën had plaats in de vergadering van 16 December 1925.

De Wnd. Burgemeester had zich vooraf met een schrijven (dd. 24 November No. 1810) tot den Raad gewend, het College daarin in overweging gevende „zich af te vragen, of het geen „aanbeveling „verdient, de commissiën aldus samen te stellen, dat zij uit *verschillende* personen komen te bestaan”.

Al kan wegens het aantal raadsleden dit desideratum niet voor alle Commissies bereikt worden, de Wnd. Burgemeester achtte een verschillende samenstelling wenschelijk (en ook mogelijk) voor een drietal Commissies wier advies het meest wordt gevraagd n.l. de Technische Commissie, de Commissie voor de Financien en die voor Grondzaken, Volkshuisvesting en Taxaties.

De bedoeling van den Wnd. Burgemeester met het geven van deze wenk was, dat door een zoo groot mogelijke verdeeling der Raadsleden over de Commissies de wil van den Raad vollediger door het Dagelijksch Bestuur der Gemeente gekend zou worden en tevens 's Raads werk meer (dan tot nu toe het geval is geweest) over alle Leden zou worden verdeeld.

Het feit, dat er geruchten gingen, als zou aangehaalde brief geschreven zijn „met de verzwegen bedoeling een of ander Lid uit „de Commissie te „wippen”, noopte den Wnd. Burgemeester in de raadsvergadering van 16 December 1925 tot het uitspreken van de volgende verklaring: „Spreker heeft zich bij het schrijven van dien „brief slechts op het zuiver theoretisch — en z.i. ook theoretisch „zuiver — standpunt gesteld, dat de Commissies zooveel mogelijk „een afspiegeling van den Raad behooren te zijn”.

„Wie een anderen uitleg aan zijn brief geeft verkondigt bewust „een onwaarheid”.

Bij vergelijking van de keuze voor het jaar 1925 met die van voorafgaande jaren valt het op, dat in de samenstelling der raadscommissies vrijwel geen verandering kwam.

In 1924 werden eenige Commissies gewijzigd (zie bldz. 12 jaarverslag 1924). In verband hiermede werden voor:

- a. de Commissie voor Grondzaken, Volkshuisvesting en Taxaties.
- b. de Belasting Commissie en
- c. de Commissie voor Onderwijszaken,
bij raadsbesluiten Nos. 44, 45 en 46 van 18 Februari 1925
nieuwe reglementen van orde vastgesteld.
- a. De wijziging van het reglement voor de Commissie voor Grondzaken, Volkshuisvesting en Taxaties is het uitvloeisel van 's

Raads beslissing genomen ter vergadering van 3 December 1924, waarbij de Commissie voor Grondzaken en Volkshuisvesting en die van Taxaties voor de erfpachtsperceelen en voor de herziening der hasil tanah werden opgeheven en in de plaats daarvan werd ingesteld de Commissie voor Grondzaken, Volkshuisvesting en Taxaties voor de erfpachtsperceelen en herziening der hasil tanah, bestaande uit vijf leden.

De taak der nieuwe Commissie is thans omschreven als volgt:

De Commissie is:

- I. belast met het uitbrengen van advies:
 - A. aan den Gemeenteraad omtrent de haar toegezonden aanhangig gemaakte vraagstukken of zaken, verband houdende:
 1. met de regeling der rechten op grond,
 2. met de verkaveling van terreinen,
 3. met de uitgifte van perceelen,
 4. met het brengen van orde in vroegere grondzaken,
 5. met grondtransacties, en
 6. met andere dan de reeds genoemde grondzaken,
 7. met plannen en voorstellen ten behoeve van de volkshuisvesting in den meest uitgebreiden zin.
 - B. aan den Burgemeester:
 1. omtrent de taxatie van grant-perceelen waarvan de hasil tanah kan worden herzien,
 2. omtrent de taxatie van de erfpachtsperceelen.
 - II. bevoegd om den Gemeenteraad te doen toekomen hare beschouwingen en bevindingen omtrent vraagstukken en toestanden betreffende de onderwerpen tot haren werkkring behorende.

b. Belasting Commissie.

Ingevolge het nieuwe reglement worden voortaan de Leden der Commissie door *en uit* den Raad gekozen. De verplichting tot het bijhouden van een presentielijst kwam te vervallen, aangezien door raadscommissien geen vacatiegelden meer worden genoten.

c. Commissie voor Onderwijszaken.

In het nieuwe reglement werd in overeenstemming met 's Raads beslissing van 3 December 1924 het aantal leden bepaald op 3 door den Gemeenteraad uit zijn midden te kiezen. Ten einde echter de

voorlichting van deskundigen op onderwijsgebied mogelijk te maken geeft het reglement aan de Commissie het recht zich door een of meer zoodanige deskundigen te doen voorlichten.

Einde verslagjaar was de samenstelling der verschillende Raads- en andere Commissie als volgt:

1. Leden van de Commissie voor de Verordeningen
de Heeren:
Dr. J. A. Bartelds
Ir. J. W. Duys en
Mr. H. W. B. Thien.
Secretaris: de Gemeente Secretaris.
2. Leden van de Technische Commissie
de Heeren:
Ir. J. W. Duys,
G. Lodder en
Raden Noerngali.
Secretaris: de Directeur der Gemeentewerken.
3. Leden van de Commissie voor de Financiën
de Heeren:
Burgemeester (Ambtshalve)
G. Lodder en
J. de Waard.
4. Plaatsvervangende Leden
de Heeren:
Gan Hoat Soei en
Toga Pane.
Secretaris: de Gemeente Secretaris.
5. Leden van de Gezondheidscommissie
de Heeren:
H. H. Cohen,
G. van Altena en
Raden Noerngali.
Secretaris: de Adjunct Gemeente Secretaris.

6. Leden van de Commissie van advies voor het Gemeente Slachthuis:
de Heeren:
de Voorzitter der Gezondheidscommissie
„ „ „ Technische Commissie en
het oudste lid (in leeftijd) der Commissie voor de Financiën.
Secretaris: het Hoofd van den Dienst der Openbare Gezondheid.
7. Leden van de Belastingcommissie
de Heeren:
G. van Altena,
J. de Waard en
Mohamad Thahar.
Secretaris: de Controleur voor de Belastingen.
8. Leden van de Commissie voor Grondzaken, Volkshuisvesting en Taxaties
de Heeren:
G. Lodder,
Dr. J. A. Bartelds,
Ir. J. W. Duys,
Gan Hoat Soei en
Raden Noerngali.
Secretaris: het Hoofd van het Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken.
9. Leden van de Personeelscommissie
de Heeren:
G. Lodder,
Dr. J. A. Bartelds en
Abdul Aziz.
Secretaris: de Gemeente Secretaris.
10. Leden van de Commissie voor het Pazarwezen
de Heeren:
J. de Waard,
Jap Soen Tjhay en
Mohamad Thahar.
Ambtshalve Secretaris: het Hoofd van den Dienst der Openbare Gezondheid.

11. Leden van de Commissie voor Onderwijszaken
de Heeren:
G. van Altena,
J. J. van der Laan en
Toga Pane.
Secretaris: de Commies F. Fliers.
12. Leden van de Commissie van Toezicht op en beheer over de
Sekolah Derma
de Heeren:
De Burgemeester van Medan, Voorzitter.
Tjik Nang,
en de dames:
Mevrouw E. M. Visser geb. Weuringh,
„ L. Winckel geb. Westerling
„ Chadidjah.
13. Leden van de Schoonheidscommissie
de Heeren:
Ir. J. W. Duys,
J. Hogervorst en
Ir. L. de Vogel.
14. Leden van de Commissie voor de vaststelling van de Kiezerslijst
de Heeren:
Dr. J. A. Bartelds,
G. van Altena,
Jap Soen Tjhay en
Abdul Aziz.
15. Leden van het Stembureau
de Heeren:
A. P. Varekamp en
H. A. Barnouw.
16. Toegevoegd Lid van het Stembureau in den zin van artikel 35
lid 4 der Kiesordonnantie
den Heer:
Achmad Marzoeki.

17. Plaatsvervangende Leden van het Stembureau:
de Leden van den Gemeenteraad in volgorde, door den Burgemeester te bepalen.
18. Lid van de Commissie voor geschillen in zake de Concessie der Waterleiding Maatschappij „Ajer Beresih”
de Heeren:
Ir. J. W. Duys (voor de Gemeente).
Hoofdadministrateur der Deli Mij. (voor de Waterleiding Mij. „Ajer Beresih”).
Mr. R. Slotema (aangewezen door den President van den Raad van Justitie).
19. Raadslid, aangewezen om zitting te nemen in het Bestuur der Vereeniging voor Kinder-Vacantie-Kolonies ter Oostkust van Sumatra
den Heer:
J. J. van der Laan.
20. Leden van de Commissie van beheer der begraafplaats voor lijken van Europeanen en met hen gelijkgestelden
de Heeren:
Pastoor H. A. F. M. de Wolf
Ds. H. A. Wiersinga
Gemeente Ontvanger, (Ambtshalve Lid Secretaris Penningmeester).

In de begrootingsvergadering werd er op gewezen, dat de kwestie der watervoorziening weer onder de oogen moet worden gezien, aangezien het waterverbruik belangrijk stijgende is, zoodat het te voorzien is, dat de Gemeente binnen enkele jaren voor een tekort aan water zal komen te staan.

In verband daarmede besloot de Raad in zijn vergadering van 16 December (besl. No. 231) zich in beginsel te verklaren voor de overname door de Gemeente Medan van het concessiebedrijf der Waterleiding Maatschappij Ajer Beresih en ter bestudeering van het vraagstuk der watervoorziening een commissie te benoemen onder den naam van „Ajer Beresih Commissie 1925”, bestaande uit den Burgemeester, Voorzitter,
en de Heeren

G. van Altena,
Ir. J. W. Duys,
J. J. van der Laan,
J. de Waard en
Raden Noernkali
leden.

De aan deze commissie gegeven opdracht houdt in den Gemeenteraad te dienen van voorlichting en raad nopens de overname, daarbij zooveel mogelijk rekening houdende met de ter zake in de vergadering van 16 November 1925 gevoerde besprekingen.

Kiezerlijst en Verkiezingen.

Bijl. I.

De kiezerlijst voor het jaar 1925/1926 bevatte bij de voorloopige vaststelling op 31 Maart 1925 709 namen, welk aantal bij de definitieve vaststelling kon worden vermeerderd met 48 namen.

In totaal bevatte de lijst 757 namen van kiezers te verdeelen als volgt:

687 Europeanen, 67 Inlanders en 3 Vreemde Oosterlingen (zie onder bijl. I).

Gehouden werden twee tusschentijdsche verkiezingen.

1e. verkiezing: één vacature van een Europeesch lid. Candidaat gesteld werden twee Europeanen.

Deelgenomen werd aan de stemming door 191 kiezers.

2e. verkiezing: één vacature van een Europeesch lid.

Gekozen bij enkele candidaatstelling.

Personeel.

A. Het Bureau van den Burgemeester onderging geen uitbreiding.

B. Gemeente Secretarie.

E. W. F. B. L. Hendricks, Gemeente Secretaris,

L. J. Winckel, Adjunct-Secretaris,

F. Fliers 2e. Commies.

Mej. M. J. L. Dirk, Adjunct Commies.

4 Inlandsche klerken.

1 Inlandsche klerk verzocht ontslag en werd vervangen.

Herziening van de rechtspositie van den Adjunct Commies ter Gemeente Secretarie F. Fliers (zie jaarverslag 1924 bladz. 17 e.v.)

Het rekest van den Adjunct-Commies ter Gemeente Secretarie

F. Fliers om herziening van zijn rechtspositie werd bij brief dd. 8 Januari 1925 No. 32 door den Burgemeester aan den Raad voorgelegd.

In afwijking met het ter zake door den Gemeente Secretaris gedane voorstel, stelde de Burgemeester in overleg met de Personeelscommissie voor om den Heer Fliers, in afwijking van den bezoldigingsstaat behoorende bij de salarisverordening, gerekend van 1 Januari 1925 te benoemen tot 2en Commies ter Secretarie op een salaris van f 300.— met 5 jaarlijksche verhoogeningen van f 45.— per maand tot een maximum van f 525.— per maand, waarbij de afzonderlijke toekenning van tropentoeslag kwam te vervallen, doch die toeslag in het gewone salaris werd opgenomen. Tevens zou door deze regeling de Ambtenarenverordening wederom op den Heer Fliers van toepassing worden.

In zijn vergadering van 14 Januari 1925 nam de Raad dit voorstel echter niet aan, doch besloot den Heer Fliers, in afwijking van den bezoldigingsstaat behoorende bij de Medansche Salarisverordening gerekend van 1 Januari 1925 te benoemen tot tweede Commies ter Gemeente Secretarie op een bezoldiging van f 470.— per maand, onder aantekening, dat de bepalingen der Medansche Ambtenarenverordening tevens op den Heer Fliers van toepassing zouden zijn.

Deze beslissing gaf aan den Heer Fliers een geheel op zich zelfstaande salarisregeling.

Opname in lokalen dienst van wegens misdrijf veroordeelden.

De Regeering gaf in Haar rondschrijven van 15 Juni 1925 No. 1130/II aan de Locale Raden de wenschelijkheid te kennen om in de verordeningen voor locale ambtenaren de gedragslijn van het Gouvernement te aanvaarden, dat voortaan geen oneervol uit 's Lands dan wel uit lokalen dienst ontslagen ambtenaar voor een vaste aanstelling in dienst van een lokaal ressort in aanmerking zal worden gebracht, dan nadat de ontslagene door nauwgezette plichtsbetrachting in tijdelijken dienst gedurende 5 jaar heeft getoond het verleden te willen goedmaken.

Op voorstel van den Burgemeester dd. 23 Juni 1925 No. 953 sprak de Gemeenteraad in zijn vergadering van 30 Juni 1925 (besl. No. 107) uit met het door de Regeering aangenomen beginsel in te stemmen.

Bij de eerstvolgende wijziging der Medansche Ambtenarenverordening zal het beginsel daarin worden neergelegd.

Vaststelling door het Gouvernement van een Algemeene Salarisregeling voor locale ambtenaren.

De Gemeenteraad van Soerabaja stelde bij brief van 22 Juni 1925 No. $\frac{0102/12}{0403/47}$ den Gemeenteraad in kennis met zijn besluit om tot den Landvoogd het verzoek te richten het daarheen te leiden, dat een algemeene Salarisregeling voor locale ambtenaren niet zal worden vastgesteld en verzocht aan dit besluit adhaesie te betuigen.

Aanleiding tot het doen van dit verzoek had genoemde Gemeenteraad gevonden in een in de Javapers verschenen bericht, dat de Wnd. Adviseur voor de Decentralisatie aan den Burgemeester van Bandoeng had te kennen gegeven, dat de Regeering de wenschelijkheid van voren vermelde vaststelling overwoog.

De Burgemeester vestigde in zijn brief van 17 Juli 1925 No. 1057 's Raads aandacht op deze aangelegenheid.

In de raadsvergadering van 29 Juli 1925 bleek, dat enkele leden zich in beginsel niet met het schrijven van den Gemeenteraad van Soerabaja konden vereenigen, en een uniforme regeling wenschelijk achtten.

Een meer speciale behandeling van het onderwerp werd gewenscht, zoodat het in de volgende vergadering opnieuw ter tafel kwam.

Alsnu deed het Raadslid Mohamad Thahar in een uitvoerig schrijven het voorstel om der Regeering van Nederlandsch-Indië te doen weten, dat de Raad „wenscht te zien vastgesteld door het „Gouvernement eene algemeene Salarisregeling voor de Locale „ambtenaren mits in die te ontwerpen salarisregeling en andere „personeele bepalingen, wel met het volgende rekening worde „gehouden:

- 1e. bij de invoering van de nieuwe regeling gaat niemand financieel achteruit,
- 2e. aan eenmaal verkregen rechten van het reeds in dienstzijnde personeel zal niet getornd worden,
- 3e. dat wanneer deze regeling op de gemeente Medan toegepast zal worden, de indeeling van het reeds indienstzijnde en nieuwe personeel aan de hand van meergenoemde regeling aan het gemeente bestuur zal worden overgelaten.

In de raadsvergadering van 26 Augustus 1925 werd ter zake een langdurige bespreking gehouden.

Het voorstel „Thahar” kon slechts een enkelen medestander vinden en werd ingetrokken, nadat de Voorzitter er op wees, dat genoemd voorstel niet aan de orde was doch beslist moest worden over het al-dan niet-adhaesie-betuigen aan het besluit van den Gemeenteraad van Soerabaja.

De Raad besloot om geen adhaesie te betuigen, maar ten aanzien van een gouvernementeele salaris-regeling voor locale ambtenaren een afwachtende houding aan te nemen.

Vervoer van Locale Ambtenaren.

Een tweetal locale raden hadden den Wnd. Adviseur ter overweging aanbevolen het denkbeeld of niet door een gezamenlijke actie der Locale Raden te bereiken zou zijn, dat voor het vervoer van locale ambtenaren naar Nederland en terug een overeenkomst zou zijn aan te gaan met de twee Hollandsche Scheepvaartmaatschappijen overeenkomstig de regeling vervat in Bijblad 10508.

De Wnd. Adviseur stelde bij schrijven van 22 Januari 1925 No. 62/Z de Locale Raden hiermede in kennis onder mededeeling dat de betrokken scheepvaartmaatschappijen zich met het denkbeeld konden vereenigen mits het vervoer dan ook uitsluitend door hare schepen zou geschieden.

Een regeling ter zake zou den Locale Raden verschillende voordeelen bieden.

In zijn brief van 15 April 1925 No. 584 toonde de Burgemeester met instemming van de Financieele Commissie aan, dat eene regeling voor Medan geen of slechts gering voordeel zou brengen. Daarnaast liet de Burgemeester scherp uitkomen, dat het beoordeelen of een ambtenaar met een boot van eene andere Maatschappij dan de Hollandsche zal reizen uitsluitend een zaak van internen aard des Raads is en dat bij het sluiten van de beoogde overeenkomst de Raad die beoordeeling zou overlaten aan een Regeeringsbureau. Voorts verwachtte de Burgemeester, dat het te wijzen regeeringsbureau den voor de Locale Raden in deze te verrichten arbeid niet gratis zal verrichten, waarmede het voor Medan slechts geringe voordeel óf nog geringer óf nihil zou worden.

Zonder discussie of hoofdelijke stemming vereenigde de Raad zich in zijne vergadering van 22 April met de meening van den Burgemeester en besloot den Wnd. Adviseur voor de Decentralisatie te doen weten dat met het denkbeeld niet kan worden ingestemd.

BEBOUWDE KOM.

Wegens de totstandgekomen uitbreiding van de bebouwing van Medan en het sterk toegenomen verkeer met motorrijtuigen was uitbreiding van de bebouwde kom der Gemeente noodzakelijk.

Met intrekking van alle vroeger ter zake genomen besluiten stelde de Gemeenteraad bij zijn besluit van 26 Augustus 1925 No. 180 de bebouwde kom op nieuw vast.

BEGROOTING.

Begrooting 1925.

Bijl. V, VI, VII, VIII, IX.

De begrooting 1925 werd vastgesteld ter raadsvergadering van 29 October 1924 en zonder eenige bemerking door den Gouverneur der Oostkust van Sumatra goedgekeurd bij diens besluit van 29 December 1924 No. 1633.

Het oorspronkelijke eindcijfer bedroeg voor den gewonen dienst f 675.717.92 en voor den buitengewonen dienst f 298.019.41.

Gedurende verslagjaar hadden 6 begrootingswijzigingen plaats, waardoor de begrooting sloot voor den gewonen dienst met f 733.622.62 en voor den buitengewonen dienst met f 601.317.16.

Bij het vaststellen der begrooting werd beschikt over het saldo van de rekening 1924 ad f 44.279.03 voor den gewonen dienst en ad f 24.890.40 voor den buitengewonen dienst welke cijfers na de plaats gehad hebbende begrootingswijzigingen respectievelijk f 19.113.93 en f 64.307.70 werden.

Voor den buitengewonen dienst werd bovendien nog beschikt over de reserves, oorspronkelijk over f 19.500.—, welk bedrag door de wijzigingen steeg tot f 59.500.—

Begrootingsrekening dienst 1924.

Het voordeelig saldo van de rekening 1924 werd bij raadsbesluit van 29 Juli 1925 No. 149 voorloopig vastgesteld op f 189.346.87 voor den gewonen dienst en NIHIL voor den buitengewonen dienst.

Waar tot nu toe het saldo van elk dienstjaar was opgenomen in het daarop volgende dienstjaar, geeft het bedrag ad f 189.346.87 weer, het gunstig resultaat van alle voorafgaande dienstjaren en dat van het dienstjaar 1924.

Begrooting 1926.

De begrooting voor 1926 werd vastgesteld bij raadsbesluit van 27 November 1925 No. 208 en goedgekeurd bij besluit van den Gouverneur der Oostkust van Sumatra dd. 28 December 1925 No. 1738.

Stagnatie in de werkzaamheden ter Secretarie ondervonden was oorzaak, dat de ontwerp-begrooting niet op den voorgeschreven tijd gereed kon zijn.

Het verwerken in de begrooting van saldi op de tot en met 1925 gevolgde wijze levert bezwaren op. Ten eerste wordt, wanneer vrijelijk beschikt kan worden over het geheel of een gedeelte van een saldo, er licht minder ernstig naar gestreefd om de uitgaven van een jaar te doen dekken door de inkomsten uit hetzelfde jaar te verkrijgen. Ten tweede blijkt uit de begrooting zelve niet hoeveel geld de Gemeente feitelijk tot hare beschikking heeft. Er wordt beschikt over een zeker bedrag en de rest blijft verstopt, kan althans gemakkelijk verstopt worden.

Bij het ontwerpen der begrooting voor 1926 zat de ernstige wil voor om alle onduidelijkheden omtrent den financieelen toestand der gemeente weg te nemen, om den Raad steeds een zoo helder mogelijk inzicht in dien toestand te geven.

Daarbij werd er tegen gewaakt dat, met betrekking tot de verhandeling van saldi gehandeld zou worden in strijd met de daaromtrent gegeven voorschriften.

Ten einde het gestelde doel te bereiken wordt voortaan het saldo van den dienst gesplitst in:

- a. onverwerkte bedragen over te brengen naar den nieuwen dienst,
- b. het werkelijk voordeelig saldo van den dienst (d.i. het bedrag dat na aftrek van het sub *a* genoemde voor nieuwe uitgaven beschikbaar blijft).

Het bedrag sub *b* wordt alsnu gebracht ten laste van den sluitpost luidende „reserve voor de bestrijding der buitengewone uitgaven”.

In de begrooting van buitengewone ontvangsten wordt beschikt over belegde reserves ten bedrage van de begrooting der buitengewone uitgaven (anders dan uit leening of andere buitengewone inkomsten te bestrijden), terwijl in de toelichting vermeld staat hoeveel het totaal reserve bezit bedraagt. Trekt men het bedrag der beschikking over belegde reserves af dan weet men hoeveel de Gemeente van hare reserves nog overhoudt.

In de bestrijding der buitengewone uitgaven is daarmee geen verandering gekomen, m.a.w. waar de gemeente buiten leenings-gelden, voorschotten of subsidies geen buitengewone inkomsten heeft, worden die uitgaven bekostigd uit het overschot op de gewone begrooting. Thans is mede verkregen, dat de buitengewone dienst op zich zelf staat en niet langer rechtstreeks middels een overdrachtspost zijn dekking verkrijgt uit de begrooting van den ge-wonen dienst.

Begrotingsrekening 1925.

In verband met het voor 1926 toegepaste systeem werd aan de begrooting 1925 een nieuw artikel toegevoegd, luidende: reserve voor bestrijding der buitengewone uitgaven.

Hierin werden bij opmaking der begrotingsrekening 1925 alle vroegere reserves opgenomen.

De voorloopig opgemaakte begrotingsrekening voor den dienst 1925 geeft de volgende cijfers:

Gewone dienst.

Ontvangen (voor het laatst met inbegrip van voordee- lige saldi van voorafgaande jaren)	f 963.264.75
Uitgaven (zonder het gereserveerd bedrag)	„ 690.292.30
Bruto saldo	f 272.972.45

af:

Saldo wegens onverwerkt over te brengen naar 1926	f 7.921.05
Netto saldo, gereserveerd voor de bestrijding der uitgaven van den buitengewonen dienst	f 265.051.40

Buitengewone dienst.

Ontvangsten	f 509.531.18
Uitgaven	„ 509.531.18
Saldo	N I H I L.

Als saldo van den dienst 1925 is alzoo verkregen f 7.921.05

Behalve de saldi uit vorige jaren waren in het reservefonds opgenomen diverse vroeger gekweekte reserves, waarvan de oor-spronkelijke bestemming thans is vervallen of die t.z.t. in den bui-tengewonen dienst zullen worden opgenomen.

Bedoelde reserves zijn de volgende:

verloffonds van het Slachthuis	f 6.000.—
voor zware herstelling v/h slachthuis	„ 17.000.—
wegengelden, gereserveerd voor rente en aflossing van de Nillmijleening	„ 42.611.50
voor slechte dienstjaren	„ 53.000.—
voor rivierovergangen	„ 10.000.—
voor de waterafvoer v. Zuid Medan	„ 10.000.—
het restant der Nillmijleening	„ 42.169.19
	f 180.780.69
Gereserveerd saldo 1925 (w.o. nog voorkomt het voordeelich verschil van voorgaande dienstjaren)	„ 265.051.40
Totaal reserve	f 445.832.09

waaruit de buitengewone uitgaven 1926*) en volgende jaren zullen moeten worden bestreden.

Belastingen en andere heffingen. (Zie Bijl: II).

Gedurende het verslagjaar werden de volgende belastingen en retributiën geheven:

1. Drankvergunningsrecht.
2. Hondenbelasting.
3. Inkomstenbelasting.
4. Vermakelijkheidsbelasting.

Van deze belastingen worden die genoemd sub 1° en 3° geheven volgens kohier.

Daarnaast worden geheven:

5. Hasil tanah:

Controleursgrants.
(periodieke vergoeding voor Sultansgrants.
uitgegeven grondrechten). Deli Maatschappijgrants.
Voorloopige bewijzen.
Gemeentegrants.
6. Heerendienst afkoopgelden.
7. Recht op de overschrijving van grondrechten.

*) Tot de maand Mei 1926 werd in totaal beschikt over f 287.495.57, aldus nog vrij f 158.336.52.

8. Recht op waarmerking van onderhandsche geschriften.
9. Staangelden van circussen, warongs en dergelijke.
10. Vergoeding voor het weghalen faecaliën.
11. Vergoeding voor het weghalen van vuilnis.
12. Vergoeding voor het onderzoek van bouwaanvragen.
13. Bijdragen in de kosten van wegaanleg (wegengeld) (vervallen per 1-1-26).
14. Slachtloonen.
15. Keurloonen.
16. Stalloonen.
17. Pasargelden.

1. Drankvergunningsrecht. (Zie Bijlage XV).

Het maximum aantal voor 1926 uit te reiken vergunningen voor den verkoop van sterken drank in het klein werd bij raadsbesluit van 29 Juli 1925 No. 152 bepaald op 50 evenals in 1924 t.w. 33 voor verkoop per glas (tevens per flesch) en 17 voor verkoop per flesch.

Het kohier voor het dienstjaar 1925 was vastgesteld op f 18.345.— Ontvangen werd gedurende 1924 f 19.185.— De opbrengst uit dit middel was voor 1924 geraamd op f 17.000.—

Negen bezwaarschriften kwamen in, waarvan er 5 werden afgewezen en op de 4 overige aanslagen in totaal f 300.— vermindering werd toegekend.

Overgeschreven werden 9 vergunningen en ingetrokken geen.

De raming van het dienstjaar 1925 bedroeg f 17.000.— Het kohier voor 1926 werd vastgesteld in de raadsvergadering van 28 October 1925 tot een bedrag van f 17.995.— dus f 995.— hooger dan de raming 1925. De netto ontvangsten gedurende het verslagjaar bedroegen f 15.435.—, alzoo f 1.565.— beneden de raming.

2. Hondenbelasting.

Geregistreerd werden in het verslagjaar 501 honden, terwijl 67 duplicaat penningen werden afgegeven.

De opbrengst bedroeg, verkoop van duplicaat penningen en boete inbegrepen, f 2.977.05, of f 322.95 minder dan de raming voor 1925 en f 256.24 meer dan de opbrengst over 1924.

De hondenbelastingverordening onderging een wijziging, die tot stand kwam in de raadsvergadering van 28 October 1925. Aan de oorspronkelijke bedoeling van den Raad om voor een tweeden en

volgenden hond f 10.— belasting per hond te vorderen gaf het College geen gevolg, zoodat de belasting op f 5.— voor elken hond gehandhaafd werd en de verordening slechts redactiewijziging onderging.

3. Gemeentelijke Inkomstenbelasting.

Zie bijlage III.

De netto ontvangst over het verslagjaar bedroeg f 150.333.— of f 40.332.95 meer dan de raming, en f 20.773.93 meer dan de opbrengst over 1924.

Wijziging van het systeem van vaststellen der aanslagen.

Zie Jaarverslag 1924 bladz. 28 e.v.

Het bekende voorstel „Gaade” tot wijziging van het systeem van vaststellen der aanslagen in de Gemeentelijke Inkomstenbelasting was in de raadsvergadering van 17 December 1924 aangehouden, ten einde den Heer Gaade in de gelegenheid te stellen nadere gegevens ten gunste van zijn voorstel over te leggen.

Deze gegevens werden verzocht, terwijl het onderwerp opnieuw in bespreking kwam in de financieele commissie. De Heer Gaade legde geen nieuwe gegevens over, maar meende, zonder dit direct met cijfers te kunnen aantonen, dat de methode van aanslag in de Gemeentelijke Inkomstenbelasting uitsluitend op gegevens van het Gouvernement wel degelijk tot vermindering van uitgaven zal leiden, zonder schade voor den gemeente dienst. Dat de opbrengst door de nieuwe methode kan verminderen, achtte de Heer Gaade van minder belang, omdat een juiste aanslag voorop dient te staan en eerst daarna de opbrengst. Ook het lateruitzenden der aanslagbiljetten met als gevolg en latere ontvangst der belastinggelden telt de Heer Gaade niet zoo zwaar, aangezien middels voorschot op te ontvangen belasting hierin tegemoet te komen is.

De meerderheid der Commissie voor de Financiën stelde een zoo vroeg mogelijk uitzenden der belastingbiljetten en ontvangen der belastinggelden boven een wellicht somtijds minder juisten aanslag, omdat middels reclame eventueele fouten altijd te herstellen zijn. Daarnaast was men er niet zoo van overtuigd, dat de Gouvernements-aanslag inderdaad juister is, terwijl men het recht tot de zelfstandige beoordeeling der aangiften niet wenschte prijs te geven.

De Burgemeester deelde deze inzichten en stelde den Raad voor niet van systeem te veranderen.

In zijne vergadering van 14 Januari 1925 sloot de Raad zich bij de meening van den Burgemeester en de Financieele Commissie aan en verwierp het voorstel Gaade.

Denkbeeld om heffing en invordering van locale belastingen gelijktijdig met die van Landsbelastingen te doen geschieden door de Landsadministratie.

Zie Jaarverslag 1924 bladz. 31 e.v.

Het rondschrijven dd. 7 November 1924 no. 1583/R.I. van den Wnd. Adviseur om de heffing van eigen gemeentelijke belastingen te vervangen door het heffen van opcenten op de Landsbelastingen kwam met een afwijzend voorstel van den Burgemeester bij den Gemeenteraad in behandeling in de vergadering van 14 Januari 1925.

De Heer Gaade verdedigde het denkbeeld van den Wnd. Adviseur en formuleerde zijn meening aldus:

1. Opcentenheffing op de Landsinkomstenbelasting is zeker in het algemeen genomen de *eenvoudigste* en de *minst kostbare wijze* van heffing voor een Gemeente; zoolang de Gemeente niet zoo goed geoutilleerd is met belasting personeel als het Gouvernement is zij ook de meest zuivere heffing.

2. In verband met het huidige tarief van de Gemeente Medan, dat veel sterker progressief is dan dat van het Land is opcenten *voorshands* niet gewenscht, wijl progressieve opcentenheffing niet is toegelaten. Het land zal nu hieraan tegemoet kunnen komen door de regeling vastgelegd in artikel 243 e van de Gemeentewet over te nemen. De aanslag heeft daar volgens het gemeentelijk tarief plaats over het belastbaar bedrag, dat de landsbelastingdienst vaststelt en ook de invordering van dezen aanslag geschiedt door het Land.

De Heer Gaade vond echter geen medestanders.

De Raad besloot den Wnd. Adviseur voor de Decentralisatie te antwoorden, dat in een verlaten van het thans gehuldigde belastingstelsel voor Medan geen heil wordt gezien.

Schrijven van den Directeur van Financiën betreffende het denkbeeld om de heffing en invordering van locale belastingen gelijktijdig

met die van landsbelastingen te doen geschieden door de Landsadministratie.

In zijn brief van 7 December 1925 no. 13064/Bla stelde de Directeur van Financiën den gemeenteraad in kennis met zijne denkbeelden omtrent de heffing en invordering door de Landsadministratie van locale belastingen gelijktijdig met die van landsbelastingen en bood een ter zake ontworpen ordonnantie aan met verzoek 's Raads gevoelen daaromtrent te willen doen blijken.

Genoemd Departementshoofd had zich aangesloten bij het ten deze reeds vroeger door den Wnd. Adviseur voor de Decentralisatie geuite denkbeeld (zie hiervoor onder het hoofd „Denkbeeld om heffing en invordering van locale belastingen gelijktijdig met die van Landsbelastingen te doen geschieden door de Landsadministratie”).)

De medegedeelde ontwerp-ordonnantie beperkt zich echter tot de gemeentelijke inkomstenbelasting, omdat volgens den Directeur van Financiën de verschillende locale heffingen daar voor te zeer uiteenloopen, maar het bovendien geen zin zou hebben om belastingen op objecten, welke zich bij uitstek tot *locale* belasting-heffing leenen, binnen den kring der bemoeienissen van de Landsadministratie te brengen, aangezien noch belastingplichtigen noch de locale ressorten of het Land daarbij gebaat zouden zijn. Dit laatste is volgens den Directeur wél het geval met de locale belasting *naar het inkomen*.

Het door den Directeur voorgestaan systeem beoogt allereerst bezuiniging te verkrijgen, doch het wil voorkomen, dat in de practijk de vermindering van uitgaven allerminst zoo groot zal zijn als in het voorstel wordt verwacht en wel omdat eenerzijds de gemeentelijke belastingdienst zal moeten blijven bestaan voor de heffing en invordering van de overige locale belastingen en anderzijds, — wegens de vermeerdering van werk voor den Gouvernementsbelastingdienst—, de uitgaven van de Landsadministratie ongetwijfeld zullen toenemen. Op deze wijze is de belastingbetaler toch niet gebaat.

Het schrijven van den Directeur van Financiën kwam in het verslagjaar niet meer aan de orde.

Wijziging van het tarief der Gemeentelijke Inkomstenbelasting.

In de memorie van toelichting op de ontwerp-Gemeentebegroo-ting voor 1926 was er reeds melding van gemaakt, dat een wijziging

van het tarief der gemeentelijke inkomstenbelasting ter hand genomen was. De bedoeling was tegemoet te komen aan de vele bezwaren die reeds verscheidene malen tegen het tarief waren geuit. Het voornaamste gebrek van het tarief was, dat bij den overgang van eene klasse in de volgende klasse — d.i. dus met een verschil van f 100.— belastbaar inkomen meer — somtijds eenige honderden guldens belasting meer moest worden betaald.

De nadruk werd er op gelet, dat met een wijziging niet beoogd werd een vermeerdering van belastingopbrengst te verkrijgen.

Bij brief van 29 December 1925 no. 1985 bood de Burgemeester een nieuw tarief, ontworpen door den Controleur der Gemeentebelastingen, ter vaststelling aan den Gemeenteraad aan.

De betrekkelijke ontwerp-verordening kwam in het verslagjaar niet meer in behandeling.

4. Vermakelijkheidsbelasting. (Zie bijlage II).

De opbrengst uit dit middel bedroeg in het verslagjaar f 39.202.99 bij een raming van f 38.000.— d.i. f 1.202.99 boven de raming.

In 1925 werden verkocht aan plaatsbewijzen (zonder rekening te houden met teruggegeven plaatsbewijzen) in totaal 815.369 tegen 587.915 in 1924 en 709.932 in 1923.

5. Hasil-tanah.

De betrekkelijke registers gaven voor 1925 een te verkrijgen opbrengst aan (ongeveer gelijk aan die van 1923 d.i.) $\pm$ f 151.000.—

Ontvangen werd in 1925 f 168.298.17 tegen f 140.412.28 in 1924 en f 120.215.04 in 1923.

6. Heerendienstafkoopgelden.

Uit dit middel werd ontvangen f 18.989.75 tegen f 24.539.76 in 1924. De ontvangst overtrof de raming met f 1.989.75. Die meerdere ontvangst is veroorzaakt door het storten in de gemeentekas in begin 1925 van een bedrag ad f 5.076.40 dat geïnd was einde 1924.

Het jaar 1925 op zich zelf beschouwende leverde f 3.086.65 beneden de raming.

De maatregel, genomen tegen het einde van 1923 (zie jaarverslag 1923 bladz. 20) tot het van Gemeentewege bezoldigen van een tijdelijke beambte ten dienste van den Controleur van Beneden Deli uitsluitend voor het opsporen van heerendienstplichtigen, heeft in-

derdaad betere resultaten gegeven en werd daarom bij de vaststelling der begroting voor 1925 bestendigd.

7. Recht op overschrijving van grondrechten.
De raming voor 1925 bedroeg:

f 7000.— tegen	f 7000.— voor 1924 en	f 6000.— voor 1923
de opbrengst over het verslagjaar was „5596.75 „ „6929.25 „ 1924 „ „7254.75 „ „		
of — f 1403.25 tegen — f 70.75 voor 1924 en + f 1254.75 „ „		

Zie voor verdere toelichting het jaarverslag van het Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken.

8. Recht op de waarmerking van onderhandsche geschriften.

De opbrengst der heffing op de waarmerking bedroeg in:

1919/1920	1921	1922	1923	1924	1925
f 189.—	f 42.—	f 123.—	f 155.—	f 200.—	f 204.—
De opbrengst was geraamd op f 175.—					

9. Staangelden van circussen, warongs en dergelijke.

Raming 1925	f 10.500.—
Opbrengst	„ 10.112.—
Minder	„ 388.—

10. Vergoeding voor het weghalen van faecaliën.

Raming 1925	f 15.500.—
Opbrengst	„ 15.880.—
Meer	„ 380.—

11. Vergoeding wegens het onderzoek van bouwaanvragen.

Raming voor 1925	f 6000.—
Opbrengst	„ 5641.—
Minder	„ 359.—

12. Bijdragen in de kosten van aanleg van nieuwe wegen.

De klachten in voorgaande jaarverslagen geuit omtrent de inning van het z.g. weggengeld verminderden gedurende het verslagjaar niet. Ondanks de zeer vele moeite die aangewend was bleef een achterstand van f 19.099.— bestaan.

Na behandeling in de Commissie voor de Financiën, deed de Burgemeester bij brief van 22 Mei 1925 No. 777 het voorstel om:

- a. 11 vorderingen af te schrijven tot een bedrag van f 10.381.—
- b. 9 vorderingen tot een bedrag van f 5.438.— langs gerechtelijken weg te doen innen.
- c. 4 vorderingen te zamen beloopende f 1900.— ten volle kwijt te schelden.
- d. 5 vorderingen, gedeeltelijk (tot een bedrag van f 1360.—) kwijt te schelden.

De geheele of gedeeltelijke kwijschelding geschiedde, omdat het billijk geacht werd aan schuldenaren, die zuiver in het belang der Gemeente grond aan haar hadden afgestaan, dien grond te vergoeden naar een waarde van f 2.— per vierkanten meter.

De Gemeente besloot in zijn vergadering van 27 Mei 1925 overeenkomstig het vorgenoemde voorstel.

De vele bezwaren, die ondervonden waren met betrekking tot het weggengeld noopten er toe de heffing aan een nadere beschouwing te onderwerpen. Het was gebleken, dat de heffing niet altijd billijk werkt, maar ook dat zij tevens het bouwen van woningen — vooral van kleinere woningen —, belemmert.

Ten einde deze hinderpalen te kunnen wegnemen stelde de Burgemeester in de Memorie van Toelichting bij de ontwerp-begrooting voor 1926 voor de heffing met ingang van 1 Januari 1926 af te schaffen.

Echter werd niet bedoeld daarmee uit te spreken, dat het heffen van een bijdrage in den geest van het weggengeld onbillijk is, integendeel werd de invoering van een straatgeldbelasting wenschelijk genoemd. In een dergelijke belasting zal door rangschikking der gemeentewegen in klassen een betere en gelijkmatiger verdeling van lasten mogelijk zijn dan door de weggengeldheffing geschiedde (overeenkomstig het denkbeeld uitgewerkt in de ontwerp-verordening samengesteld door den Gemeente Secretaris en vermeld op bladzijde 24 en 25 van het jaarverslag 1923). Omdat de toestand der gemeente

financiën de invoering van een straatgeldbelasting nog niet noodig maakte, werd geen voorstel tot invoering ervan gedaan.

De Raad vereenigde zich met deze inzichten, waarna in de vergadering van 16 December 1925 de formeele intrekking der wegens verordening plaats had, ingaande 1 Januari 1926.

BEVOLKINGSREGISTERS.

De Wnd. Adviseur voor de Decentralisatie verzocht bij brief van 26 Maart 1925 No. 460/Z het oordeel van den Burgemeester over de invoering van bevolkingsregisters, voorshands alleen voor Europeanen, in daartoe door de Regeering aan te wijzen locale ressorten. Bij dit schrijven was gevoegd een ontwerp-regeling. De stoot hiertoe was gegeven door de Commissie voor de Gemeentelijke Statistiek te Bandoeng die zich daartoe in verbinding had gesteld met de interdepartementale Commissie voor de Statistiek. Alvorens zich over de technisch-statistische zijde van den beoogden maatregel uit te spreken, meende laatstgenoemde Commissie te moeten kennen de consequenties ten opzichte van de gemeenteadministratie en de financieele gevolgen ervan voor de Locale Raden.

Dezerzijds werd aan den Burgemeester de meening kenbaar gemaakt, dat, al moge het hebben van een bevolkingsregister nog zoo gewenscht worden en wenschelijk zijn, ten sterkste ontraden moet worden tot de instelling ervan over te gaan en in geen geval op de kostbare wijze als uit het Bandoengsche ontwerp viel op te maken. Ondanks de vele kosten aan personeel en materieel zal het onmogelijk zijn iets goeds te krijgen.

Betoogd werd verder, dat een register voor Europeanen alléén een onding is, want de opvolging van het bepaalde in art. 515 Wetboek van Strafrecht geschiedt nog steeds zeer onvolkomen, terwijl ook van de hoegrootheid der Europeesche bevolking van Nederl: Indië nimmer een goed beeld is te verkrijgen, omdat het de bedoeling blijkt te zijn slechts in aan te wijzen gebiedsdeelen bevolkingsregisters in te voeren.

De Directeur der Gemeentewerken betoonde zich een voorstander van de invoering en meende, dat het niet zoo moeilijk zou zijn om voor een bepaald ressort, als Medan een register aan te leggen en bij te houden.

De Heer Hogervorst stelde als eerste vereischte de toekenning der bevoegdheid om regelend en dwingend te kunnen optreden, met

medewerking van de Chineesche officieren, wijkmeesters en de kamponghoofden.

In zijn antwoord aan den Wnd. Adviseur voor de Decentralisatie dd. 21 April 1925 No. 521, gaf de Burgemeester als zijn meening te kennen, dat

naar de oplossing van het vraagstuk: „bevolkingsregister in Nederlandsch-Indië”, dient te worden gestreefd door aanvaarding van deze twee grondregelen:

1. registratie over heel Nederlandsch-Indië;
2. registratie van elk individu van elk ras, te splitsen in drie groepen: Europeanen en met hen gelijkgestelden, Vreemde Oosterlingen, en Inlanders,

en voorts om tot de oplossing zelve te geraken, dient:

- a. te worden vastgehouden aan Nederlandsch-Indië als één geheel;
- b. te worden nagegaan, in verband met de personeele, materieele en financieele middelen die ter beschikking staan of kunnen komen, welke der drie groepen geregistreerd kan of kunnen worden;
- c. te worden geslagen een ordonnantie houdende regelingen, hoe de registratie zal zijn, wie de registratie zal voeren, wie de registratie zal betalen, welke verplichtingen terzake op de inwoners of aanstaande inwoners rusten, en welke dwangmaatregelen den registratie-ambtenaar ten dienste staan ten einde zijn taak naar behooren te kunnen verrichten.

De Burgemeester zou daarbij het eerst aan de orde gesteld willen zien de registratie van de Europeesche- en daarmede gelijkgestelde bevolking van heel Nederlandsch-Indië.

Ter zake werd verder niets meer vernomen.

DECENTRALISATIE.

Burgemeester - Hoofd van Plaatselijk Bestuur.

Het verslagjaar bracht niet de oplossing van het vraagstuk „Burgemeester — Hoofd van Plaatselijk Bestuur” en het schijnt thans, dat een regeling ten deze niet noodig wordt geacht.

Onder bovenstaand opschrift vermeldde het jaarverslag 1924 de geschiedenis van het conflict van 19 Mei 1924 inzake de bevoegdheid van het regelen van verkeer op den openbaren weg.

Zooals bekend was door den Burgemeester ter zake de meening van den Procureur-Generaal bij het HoogGerechtshof alsmede van

den Adviseur voor de Decentralisatie gevraagd. Een jaar na den dag van het voorgevallene was nog geen uitspraak verkregen, hetgeen den Burgemeester aanleiding gaf het gebeurde te memoreeren in een brief aan den Gemeenteraad en er daarbij tevens op te wijzen, „dat thans reeds 20 jaar lang gemeenten in Indië bestaan, doch „de aangelegenheid: „de Burgemeester — Hoofd van Plaatselijk „Bestuur”, nog geen oplossing vond, zal het noodzakelijk zijn aan „dit onderwerp volle aandacht te blijven schenken”.

Einde verslagjaar was een uitspraak nog niet gegeven

Decentralisatie - congres.

Evenals in vorige jaren besloot de Gemeenteraad geen afgevaardigde te zenden naar het Decentralisatie-congres.

Van de gelegenheid, dat het Oud-lid van den Gemeenteraad Dr. R. A. A. Fruin, de vergaderingen van den Volksraad moest bijwonen, maakte de Burgemeester echter later gebruik om genoemden Heer, onder nadere goedkeuring van den Gemeenteraad naar het Decentralisatiecongres af te vaardigen, omdat hieraan slechts geringe kosten voor de Gemeente zouden zijn verbonden. De Gemeenteraad keurde 's Burgemeester's handeling goed.

Door een ongeval was het den Heer Fruin niet mogelijk ten congresse tegenwoordig te zijn.

Conferentie van Burgemeesters en Secretarissen in Nederlandsch-Indië.

De Gemeente Medan was niet ter conferentie vertegenwoordigd.

De agenda der conferentie van 1925 bevatte de volgende voorstellen:

Van den Burgemeester van Soerabaia:

1. Overdracht plaatselijk bestuur (bevoegdheden Assistent Resident) aan Gemeente.
2. Positie Burgemeester als Hoofd van plaatselijk bestuur in het bijzonder in politionele aangelegenheden.
3. Vraag aan Adviseur Decentralisatie bedoeling circulaires 18 September en 3 November 1924 Nos. 1264 BD en 1527 Y.
4. Pensioen *niet* Europ. Ambt. *a*. Regeling voor alle Locale ressorten. *b* Fonds onder beheer Pensioenkantoor.
5. Bespreking taak Gewestelijke Raden met betrekking tot goedkeuring begrootingswijzigingen van Gemeenten voorgebracht na 31 December van het betrokken jaar.

Van den Burgemeester van Mr. Cornelis:

1. Taak Burgemeester in *a*: politieleiding, *b*: overwijzing strafzaken.
2. Middelen tot betere aanraking Gemeente met Inlandsche bevolking.

Van den Burgemeester van Palembang:

1. Verhouding Gemeente tot provincie, met name Burgemeester tot Provincieraad en Gedeputeerden.
2. In Provincie waar stadsgemeenten zijn steeds College van Gedeputeerden, teneinde niet afhankelijk te zijn van persoonlijk inzicht Gouverneur.
3. Bij behandeling gemeentelijke aangelegenheden in Provincie, Raad of College Gedeputeerden, zij steeds gedelegeerde van Gemeente aanwezig.
4. Positie Burgemeester te regelen conform collega in Nederland.

Uit deze opsomming blijkt duidelijk hoezeer de behoefte gevoeld wordt aan de overdracht op den Burgemeester van politioneele bevoegdheden, welk onderwerp alreeds op elke conferentie aan de orde kwam.

Van de resultaten der conferentie werd nog geen bericht ontvangen.

Gemeente Ordonnantie.

Het ontwerp van een Stadsgemeente-ordonnantie, van welks bewerking de Regeering de Locale Raden geenerlei mededeeling had gedaan, en waarvan in 1923 de bekende actie der Locale Raden het gevolg was (zie jaarverslag 1923 bldz. 27 e.v.), werd door den Regeeringscommissaris voor de Bestuurshervorming bij schrijven van 16 December 1925 No. 281 aan den Gemeenteraad toegezonden, met verzoek de opmerkingen mede te deelen waartoe dit ontwerp het College eventueel aanleiding mocht geven.

Het stuk, dat zonder advies van den Burgemeester aan den Gemeenteraad ter beoordeeling werd aangeboden, kwam in het verslagjaar niet meer aan de orde.

Provincie ordonnantie.

Deze trad in werking op 1 April 1925 ingevolge Staatsblad 133.

Decentralisatiewetgeving.

De Decentralisatiewetgeving onderging belangrijke wijzigingen.

Decentralisatiebesluit.

Staatsblad 658 K. B. 1-12-1925, G. B. 23-12-1925.

Artikel 18 van het Decentralisatiebesluit werd ten aanzien van de goedkeuring en weigering van goedkeuring der Locale begrooting zoodanig gewijzigd, dat aansluiting werd verkregen met de provincieordonnantie van (Stbld. 1924 No. 78) en wel in dier voege, dat de begrooting van een lokalen raad, waarvan het ressort gelegen is binnen een provincie, de goedkeuring of weigering der goedkeuring gelegd is in handen van gedeputeerde staten dan wel den provincialen raad.

Deze wijziging trad in werking per 1 Januari 1926 krachtens G.B. 23 December 1925 No. 4 Stbld. 660.

Staatsblad 662. K.B. 31-10-1925 No. 1 G.B. 25-12-1925, No. 10.

Dit Staatsblad wijzigde de samenstelling der Locale Raden en wel zoodanig, dat voortaan de raden samengesteld zijn uit:

- a. onderdanen-Nederlanders;
- b. inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders;
- c. uitheemsche onderdanen- niet-Nederlanders.

Het door deze wijziging tevens veranderde K.B. van 4-10-1924 No. 12 Indisch Staatsblad 1924-535 trad ingevolge G.B. van 29 December 1925 No. 1 Staatsblad 1925 No. 676 in werking op 1 Januari 1926 met dien verstande, dat het aldus gewijzigde artikel 1 van het Decentralisatiebesluit ingevolge Staatsblad 665 (G.B. 25-12-1925 No. 10) en voor de samenstelling der bestaande locale raden eerst van kracht wordt op den 3en Dinsdag van Augustus 1926.

Staatsblad 663. K.B. 31-10-1925 No. 59. G.B. 25-12-1925 No. 10.

Bij deze wijziging (van den laatsten zin van het 4e lid van artikel 3 D.B.) is de mogelijkheid aangenomen, dat de Burgemeester tot Secretaris der Gemeente wordt benoemd, in welk geval het als eenige uitzondering toegelaten wordt, dat de Burgemeester bezoldiging uit de gemeentekas geniet.

De tweede wijziging bij dit Staatsblad aangebracht geldt den laatsten zin van het eerste lid van art. 4 D.B. en beperkt ten aanzien van den Secretaris van een lokalen Raad de aanwijzing door den Gouverneur-Generaal van de ambten waaraan het lidmaatschap van een lokalen raad is verbonden tot den secretaris van andere dan gemeenteraden, wanneer hij landsdienaar is.

De wijzigingen werkten terug tot 1 Juli 1925.

Locale Raden Ordonnantie.

Staatsblad 549. G.B. 24-10-1925 No. 31.

Dit Staatsblad bracht verandering in de bepalingen nopens het verhandelen van door locale raden verstrekte voorschotten en van de daarvan terugbetaalde gedeelten, waartoe artikel 79 letter b L.R.O. en het eerste lid van art. 87 L.R.O. werden gewijzigd.

Staatsblad 659. G.B. 23-12-1925 No. 4.

De wijziging beoogt in afwachting van de vaststelling van een afzonderlijke Stadsgemeente-ordonnantie het regelen voor zooveel dadelijk noodig, op den grondslag van artikel 68a, 68b en 68c van het Regeeringsreglement, van de plaats der Stadsgemeenten, binnen de provincie.

Daartoe werd met betrekking tot een gemeente binnen een provincie de opsomming in het 1e lid van art. 7 der met het raads-lidmaatschap onvereinigbare betrekkingen aangevuld met het lidmaatschap van het College van Gedeputeerde Staten.

Verder moeten voortaan voor gemeenten binnen een provincie, waarvoor een college van Gedeputeerde Staten is ingesteld, de besluiten betreffende het koopen, ruilen, vervreemden, bezwaren, en in pand geven van onroerende zaken, van bewijzen van aandeel, van schuldbrieven of andere vorderingen, alsmede beschtsingen tot het deelnemen aan naamlooze vennootschappen, met de uitvoering waarvan f 10.000.— of hooger is gemoeid, de goedkeuring gevraagd worden van genoemd College (art. 43a).

Voorts onderging de regeling door Locale raden bij verordening van onderwerpen eene wijziging met betrekking tot de verordenings-bevoegdheid van provinciale raden (art. 51).

Deze wijzigingen traden in werking met ingang van 1 Januari 1926.

Staatsblad 664. G.B. 25 December 1925 No. 10.

Deze wijziging regelt de vereeniging van het Burgemeestersambt en dat van gemeente-Secretaris, ingevolge waarvan het raadslidmaatschap voortaan wel vereenigbaar is met de betrekking van Burgemeester, die tevens Secretaris der gemeente is.

Voorts voegt zij aan de Locale Raden Ordonnantie een nieuw artikel toe, t.w.

Artikel 25a bis luidende:

„De Burgemeester kan, met goedkeuring van den Gouverneur-Generaal, door den Raad tot Secretaris worden benoemd.

„Hij wordt door den Raad als zoodanig niet geschorst of ontslagen, dan met goedkeuring van den Gouverneur-Generaal.”

Deze wijziging werkte terug tot 1 Juli 1925.

Staatsblad 675. G.B. 29-12-1925 No. 1.x

Deze wijziging bracht een geheel nieuwe regeling van de periodieke aftreding van de leden der Locale raden (art. 10 L.R.O.) en wel, dat

- a. de duur van zitting voortaan op 4 jaar is gesteld,
- b. alle leden om de vier jaar aftreden op den derden Dinsdag van Augustus, doch dadelijk weer herkiesbaar zijn.

Mede werden in verband met de vervanging van de Kiesordonnantie door de Kiesordonnantie-Gemeenteraden de bewoordingen van art. 12 lid 2 Locale Raden Ordonnantie gewijzigd.

Staatsblad 685. G.B. 29-12-1925 No. 3.x

Dit Staatsblad droeg o.m. de bevoegdheid tot het verleen van verlof van den Gouverneur-Generaal over aan den Gouverneur der Provincie.

De wijziging trad in werking met ingang van 1 Januari 1926.

De wijzigingen traden in werking op 1 Januari 1926 met dien verstande, dat van de bestaande locale raden alle leden aftreden op den derden Dinsdag der maand Augustus 1926.

Staatsblad 674. G.B. 29 December 1925 No. 1.x

Dit Staatsblad verving in de instellingsordonnantie der locale raden de onderscheiding voor de samenstelling der raden:

„Europeanen” dan wel „Europeanen of met hen gelijkgestelden”, „Inlanders” en „Vreemde Oosterlingen” door „onderdanen-Nederlanders” „inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders” „uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders”.

De verordening hield verband met de wijziging, ten aanzien van de samenstelling der locale raden aangebracht in artikel 1 van het Decentralisatiebesluit, en trad in werking op 1 Januari 1926 met dien verstande, dat zij voor de samenstelling der bestaande locale raden eerst van kracht zou worden op den derden Dinsdag van Augustus 1926.

Decentralisatiekantoor.

De ten uitvoerlegging van de decentralisatiewet en het toezicht op de ingevolge die wet ingestelde locale ressorten, voor zoover dit aan den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is opgedragen, was bij art. 4 K.B. 13-10-1924 No. 48 Indisch Staatsblad 576 gevoegd bij den werkkring van den Directeur van het Departement van Binnenlandsch Bestuur. Het Decentralisatiekantoor werd daarmede als zelfstandige afdeeling bij genoemd departement ondergebracht.

Als gevolg hiervan is bij G.B. van 11 Februari No. 18 de Instructie voor den Adviseur voor de Decentralisatie herzien, en met ingang van 7 Maart 1925 diens kantoor overgebracht van Buitenzorg naar Weltevreden.

Decentralisatieverslag.

In het afgelopen jaar zag het Decentralisatie-verslag, welks uitgave om redenen van bezuiniging in 1922 door het Gouvernement werd gestaakt, wederom het licht.

Getracht is door een samenvoeging over de jaren 1922 — 1924 het ontstane hiaat aan te vullen.

Het verslag 1922 — 1924 is nog al beknopt en stelt onvoldoende in staat tot het trekken van conclusies of het maken van goede vergelijkingen. Uit het voorwoord waarmede het verslag wordt aangeboden, valt echter af te leiden, dat de gekozen vorm niet als blijvend is bedoeld.

Een door het Gouvernement uitgegeven algemeen decentralisa-

tie-verslag, waarin verschillende gegevens omtrent de locale raden te zamen opgenomen worden, is niet te missen.

Het is daarom zeer toe te juichen, dat het Regeeringsverslag in het leven is teruggeroepen. Daarnaast blijft steeds plaats voor de verslagen door de Locale Raden zelf uitgegeven; aangezien daarin meer in bijzonderheden kan worden afgedaald.

In navolging van de Nederl. Gemeentewet ware het uitbrengen van een jaarverslag voor de Locale Raden verplichtend te stellen.

Financieele verhouding tusschen het Land en de Locale Ressorren.

Het Bestuur der Vereeniging voor Locale Belangen zond, gelijktijdig met de uitnoodiging tot bijwoning van het Decentralisatiecongres, het rapport van de Commissie voor de Financieele verhouding tusschen Land en Gemeenten ter kennisneming, met de bedoeling dat de Gemeenteraad zich vóór genoemd congres over bedoeld rapport zou uitspreken.

Aangezien het rapport eerst op het oogenblik der uitnoodiging ter kennis van den Gemeenteraad kwam en de gegeven tijd dus geheel onvoldoende was om het onderwerp op behoorlijke wijze te bestudeeren, moest dan ook van eene behandeling worden afgezien. De Gemeenteraad legde dit mede vast in zijn besluit om geen gevolg te geven aan de uitnoodiging tot bijwoning van het Decentralisatiecongres.

Het rapport, dat niet van Regeeringswege aan den Gemeenteraad ter kennisneming was toegezonden, vond echter bespreking in een der maandelijksche vergaderingen van den Burgemeester met de Dienstchefs.

Deze bespreking gaf den Burgemeester aanleiding zich bij brief van 27 April 1925 No. 630 tot den Landvoogd te wenden, waarin de aandacht gevraagd werd voor

- a. het bezwaar, dat speciaal voor Medan bestaat ten aanzien van de invoering door Medan van verponding, zulks in verband met den rechtstoestand van deze gemeente,
- b. de door de Commissie voorgestelde tijdelijke maatregel, om o.m. aan Medan uit te keeren een bedrag gelijkstaande met het totaal der in 1923 uitgekeerde bedragen aan vaste en accresuitkeeringen minus de opbrengst van de eigen personeele belasting, de Gemeente Medan vergeleken met andere gemeenten in een ongunstiger positie zou brengen.

De Burgemeester gaf tevens den wensch te kennen, dat, indien zulks door de Regeering zou worden gewenscht, de Gemeenteraad gaarne in de gelegenheid zou worden gesteld om de geuite bezwaren nader toe te lichten.

Blijkens een aantekening dd. 13 Augustus 1925 van den Directeur van Bin: Bestuur op den Burgemeestersbrief mag worden verwacht, dat door de bij G. B. van 17 Mei 1925 no. 48 ingestelde nieuwe „Commissie voor de financieele verhouding tusschen het Land, provincies, regentschappen, gemeenten en andere locale ressorten”, ongetwijfeld rekening gehouden zal worden met de bijzondere omstandigheden, waarin de Gemeente Medan verkeert.

VERVOER VAN INLANDSCH GEDISTILLEERD.

Ten einde het kwaad der clandestiene arakstokerijen en wat daaruit voortvloeit zooveel mogelijk tegen te gaan overwoog de Gouverneur der Oostkust van Sumatra het uitvaardigen van een regeling op het vervoer van Inlandsch gedistilleerd.

Bij schrijven van 2 Mei 1925 No. 7758/23 bood het Gewestelijk Bestuurshoofd een ontwerp verordening aan en verzocht den Burgemeester zijn gevoelen er over kenbaar te maken en te overwegen of een verordening van gelijke strekking ware vast te stellen voor het ressort van Medan.

De Burgemeester riep het oordeel in van de Commissie voor de Verordeningen, die zich in principe voor het vaststellen eener verordening voor de Gemeente verklaarde, doch met het vaststellen van de tekst wenschte te wachten tot de Cultuurraad voor zijn ressort een regeling had vastgesteld, dit om voor beide raadsressorten een goed aansluitende regeling te verkrijgen.

Overwegende, dat het hier geldt het bestrijden van een kwaad, dat zeer tot financieele schade van het Land toeneemt, stelde de Burgemeester in overeenstemming met het advies van de Verordeningen commissie voor in principe tot het maken van de gewenschte regeling te besluiten.

In zijn vergadering van 30 Juni 1925 handelde de Raad dien overeenkomstig.

In het besluit werd voorts nog aangeteekend, dat bij de vaststelling der verordening nader zal worden overwogen het bepalen van een maximum hoeveelheid gedistilleerd (vermoedelijk 2 Liter) welke vrij vervoerd zal mogen worden.

Verder sprak de Raad uit, dat in de te ontwerpen verordening voorts geen onderscheid gemaakt zal worden tusschen Inlandsch en niet-Inlandsch gedistilleerd, omdat het volgens deskundig advies in de practijk niet mogelijk is, dit onderscheid te maken. Dit inzicht werd den Gouverneur der Oostkust van Sumatra medegedeeld.

Een ontwerp-regeling kwam bij den Cultuurraad in behandeling doch tot een vaststelling kwam het gedurende het verslagjaar nog niet, zoodat eene gemeentelijke regeling ook nog niet tot stand kwam.

BEZOEK VAN DEN GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE.

Het bezoek aan de Gemeente Medan is feitelijk beperkt gebleven tot niet meer dan de komst en de ontvangst Zijner Excellentie ten Stadhuize. Echter stelden een rondrit door de Gemeente en een later bezoek aan verschillende (niet-gemeentelijke) inrichtingen, waarbij toen tevens de door de Gemeente gebouwde kampoengs werden bezichtigd, den Landvoogd eenigszins in staat een en ander van het werk der Gemeente te zien.

In beide gevallen had deze rondleiding in de Gemeente niet plaats door den Wnd. Burgemeester.

Tijdens de ontvangst ten Stadhuize had de Wnd. Burgemeester den Landvoogd aangeboden een keurig uitgevoerd album (ontworpen door den Heer Gerard Jansen, Hoofd van het Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken), bevattende 65 foto's, die met toelichtende tekst (mede van de hand van den Heer Gerard Jansen) een beeld gaven van den snellen groei van Medan en het groote belang van onze Stad als hoofdplaats van het Gewest, waartoe in belangrijke mate de door de Gemeente uitgevoerde werken hebben bijgedragen. Mede werd den Landvoogd met het oog op het bezoek aan de Gemeentelijke kampoengs een kort overzicht omtrent de Volkshuisvesting te Medan, samengesteld door den Heer J. Hogervorst, Directeur der Gemeentewerken, ter hand gesteld.

Het bleek, dat het bedrag toegestaan voor de ontvangst van den Vertegenwoordiger van H. M. de Koningin niet toereikend was om aan die ontvangst, zoover de omstandigheden het toelieten, den noodigen luister bij te zetten.

Op voorstel van den Burgemeester stond de Raad een ruime verhooging toe.

Niet alleen door de Gemeente zelve, maar ook door de in-

woners van Medan was allerlei gedaan om te toonen, dat het hooge bezoek op prijs gesteld werd.

Het programma van het bezoek was, op enkele punten van ondergeschikt belang na, vastgesteld buiten het Gemeentebestuur om.

De vraag door den Heer G. Lodder in de raadsvergadering van 28 October 1925 gesteld n.l. of 's Raads Voorzitter de gelegenheid heeft gehad om, waar blijkbaar het bezoek ook het behartigen van zakelijke belangen beoogde, de ziekenhuiskwestie bij den Landvoogd ter sprake te brengen moest dan ook ontkennend beantwoord worden.

In zijn terzake handelenden brief van 24 November 1925 No. 1803 schrijft de Burgemeester o.m.:

„Het was ondergeteekende niet gegeven, op de vaststelling van „dat programma zijnerzijds invloed van eenige beteekenis uit te oefenen en mede hieraan zal wel moeten worden toegeschreven, dat „het hoofd der gemeente daar, waar het tegendeel kon en mocht „worden — en ook werd verwacht, op het tweede plan gebleven is.

„Het feit, dat de tegenwoordige Gouverneur-Generaal bij een „bezoek aan Cheribon op den rondrit door de stad den Burgemeester „dier gemeente, — niet den resident van dat gewest — naast zich „heeft laten plaatsnemen, kan moeilijk anders verklaard worden dan „aldus, dat toen de kennismaking met de gemeente op den voorgrond „stond, althans niet bij die met het gewest werd achtergesteld.

„Onder de vermelde omstandigheden zou, dunkt mij, een verzoek om audientie ter bespreking van gemeentelijke belangen minder „op zijn plaats zijn geweest”.

ONDERWIJS.

(Zie bijlage XVI).

Gemeentelijke Duitsche Cursus.

Overzicht van het aantal leerlingen van den Gemeentelijken Duitschen Cursus over het jaar 1925.

	Eerste klas		Tweede klas		Derde klas		Totaal	
	Bet. Gratis		Bet. Gratis		Bet. Gratis		Bet. Gratis	
1 Januari	12	11	11	8	5	2	28	21
1 Juli	Opgeheven		15	1	13	2	28	3
31 December	—		12	1	12	2	24	3

De ontvangsten bedroegen f 969.—, tegen f 2175.— aan uitgaven (f 2175.— aan salarissen en f nihil aan boeken voor gratis-leerlingen).

In het jaar 1925 hebben de gratis-leerlingen hun boeken zelf betaald.

Gevolg gevende aan de toezegging ten deze gedaan bij de behandeling der ontwerp-begrooting voor 1925, had de Burgemeester nagegaan of de Duitsche cursus al dan niet behoorde te worden in stand gehouden.

In zijn schrijven dd. 22 Mei 1925 No. 770 releveerde de Burgemeester, dat de loop van zaken inderdaad zoodanig was, dat een voldoende animo voor den cursus bestaat. Tegenover deze gunstige omstandigheid stonden echter de volgende feiten, die het voortbestaan van den leergang overbodig maakten, t.w. dat

1. op de in 1925 te openen Medansche Middelbare School Duitsch zal worden onderwezen,
2. om de bestemming te kunnen bereiken die de leerlingen hebben gekregen, kennis van Duitsch niet vereischt was,
3. het Gouvernement de wederinvoering van het onderwijs in het Duitsch op de Muloscholen overweegt.

Op die gronden meende de Burgemeester, dat de Gemeentelijke Duitsche Cursus gevoegelijk zou kunnen worden opgeheven, te meer omdat de uitgaven de inkomsten verre overtreffen.

Waar voor de leerlingen der 1e. en 2e. klasse van den bestaanden cursus goede gelegenheid was om onderwijs in Duitsch te blijven genieten werd het in standhouden van den cursus voor die leerlingen niet noodig geacht.

In overeenstemming met het gevoelen van de Commissie voor de Financiën stelde de Burgemeester voor den cursus met ingang van 1 Juli 1925 geheel op te heffen.

De Leider van den cursus had in een brief van 7 Mei t.v. den Burgemeester er op gewezen, dat een groot deel der leerlingen van de Openbare Mulo niet zou kunnen worden toegelaten op de bijzondere Mulo te Medan en dezen bij opheffing van den Duitschen cursus verstoken zouden zijn van het onderwijs in Duitsch.

Voor de bestemming die een deel dezer leerlingen willen volgen is Duitsch noodig.

Om tegemoet te komen aan het bezwaar, dat de uitgaven de inkomsten zoozeer overtreffen achtte de Leider van den cursus verhooging der leselden zeer wel mogelijk.

Om deze redenen stelde meergenoemden Leider voor den cursus niet op te heffen.

Een nadere bespreking der aangelegenheid was aanleiding, dat

het onderwerp werd afgevoerd van de agenda der op 27 Mei 1925 te houden raadsvergadering. Uit de bespreking, welke had plaats gevonden met de Commissie voor Onderwijszaken en die voor de Financiën was gebleken:

dat aan de bedoeling die aan de oprichting van den Duitschen Cursus ten grondslag heeft gelegen niet wordt tekort gedaan indien de Deutsche Cursus thans wordt opgeheven,

dat met het oog op algemeene ontwikkeling het voortbestaan van gelegenheid om onderwijs in de Deutsche taal te ontvangen wenschelijk mag worden geacht,

dat de oprichting van een Duitschen cursus uitgaande van de Vereeniging voor handelsonderwijs min of meer sympatiek wordt gevonden,

dat alvorens hiertoe te geraken het bestuur dier vereeniging terzake moet vergaderen,

dat het voor de huidige leerlingen te betreuren zou zijn, indien de cursus abrupt zou worden opgeheven, te meer indien het vooruitzicht bestaat dat een cursus vanwege genoemde vereeniging vermoedelijk zal worden opgericht, en

dat de meest gewenschte oplossing thans moet worden geacht de voortzetting van den Gemeentelijken Duitschen Cursus, doch alleen de 2e. en 3e. klasse, totdat of alle leerlingen den cursus hebben afgehoopen, of de op te richten Deutsche cursus vanwege de vereeniging voornoemd den Gemeentelijken Duitschen cursus overbodig heeft gemaakt.

De Burgemeester stelde in zijn brief van 12 Juni 1925 No. 907 den Raad o.m. voor om te besluiten het maximum lesgeld te stellen op f 6.— per maand (waarna de Burgemeester de lesgelden voor de verschillende groepen van inkomens zou verhoogen), dat de Deutsche cursus voor het cursusjaar 1925/1926 zal bestaan uit een 2e. en 3e. klasse en voor het cursusjaar 1926/1927 uit een 3e. klasse. Ter raadsvergadering van 30 Juni besloot de Gemeenteraad aldus, alstoen tevens het maximum cursusgeld vaststellende op f 6.— per maand.

Sciopticonvoorstellingen.

De Afdeeling Medan van het Nederlandsch-Indisch Onderwijzers Genootschap richtte zich tot den Gemeenteraad met een verzoek (16 October 1925) om subsidie tot een bedrag van ten hoogste f 4.000.—, ten einde daarvoor aan te koopen een sciopticon en

lantaarnplaatjes ten behoeve van het veraanschouwelijken der lessen in de aardrijkskunde, geschiedenis en natuurlijke historie en het inbeeld-brengen van verhalen met opvoedkundige strekking, een en ander met de bedoeling om alle scholen van welken landaard ook, openbare zoowel als bijzondere, van genoemde hulpmiddelen te laten genieten.

Dit verzoek vond bij de Commissie voor Onderwijszaken geen gunstig onthaal. Al achtte zij de beschikbaarstelling zeer in het belang van het onderwijs, zij meende, dat een kleine Gemeente als Medan het zich voorshands niet veroorloven kan om voor het beoogde doel zulk een hoog bedrag beschikbaar te stellen.

In zijn schrijven van 17 November 1925 No. 1710 stelde de Burgemeester voor:

- a. het verzoek om subsidie af te wijzen, doch:
- b. in de begroting voor 1926 een bedrag van hoogstens f 4000.— toe te staan voor den aankoop van een sciopticon met bijbehorende lantaarnplaatjes.

De Burgemeester betoogde, dat verwezenlijking van het denkbeeld van het N. I. O. G. een groot belang voor het Indische schoolkind beteekent, omdat dit kind tijdens de schooljaren in Indië allerlei mist wat het noodig heeft om gelijkwaardig te zijn met Hollandsche schoolkinderen, dat in staat is op gemakkelijke wijze het maatschappelijke leven in al zijn vormen te leeren kennen. Op de aangegeven wijze is dit gemis eenigszins aan te vullen.

Voorts legde de Burgemeester er nadruk op, dat bij een zaak als deze niet in de eerste plaats gevraagd moet worden wie bepaaldelijk aangewezen is om in een gemis op onderwijsgebied te voorzien, „dit leidt er slechts toe, dat niets gebeurt, in het onderhavige geval „ten nadeele van de Medansche schooljeugd”.

Tevens liet de Burgemeester uitkomen, dat de Raad reeds gedurende een reeks van jaren voor onderwijsdoeleinden gelden beschikbaar stelt en ook op andere wijze het onderwijs heeft gesteund en zelfs in 1921 f 11.500.— voteerde voor de oprichting van een gemeentelijke Hollandsch Inlandsche School, zoomede f 6000.— als voorlooper van het instituut „schoolartsen”.

Daarnaast verklaarde de Burgemeester, dat de Gemeente Medan zich een uitgave van f 4000.— wel veroorloven kan en noemde de uitgave voor het aangegeven doel alleszins oirbaar.

De Burgemeester wees er voorts op, dat de zaak nog een ander aanzien heeft, en wel, dat door het aanleggen van een verzameling

als bedoeld is, de grondslag gelegd kan worden voor een onderwijsinstelling van wijdere strekking n.l. een schoolmuseum, voor welke instelling ongetwijfeld van alle zijden belangstelling ondervonden en bijdragen ontvangen zullen worden.

Het verzoek en het betreffelijke voorstel van den Burgemeester kwam in behandeling bij het vaststellen der begrooting 1926. Slechts een lid van den Gemeenteraad was een principieele tegenstander. Bezwaren van practischen aard konden worden opgeheven, terwijl een der Raadsleden het verkeerachtte „om indien — wat zeer zelden gebeurt — bij het publiek zelve de wil bestaat om iets te doen „buiten officieele regelingen om, zich daarvan af te maken onder het „motto, dat men er officieel niets mee te maken heeft”. Op deze wijze komt volgens datzelfde Raadslid nooit iets tot stand.

Het voorstel van den Burgemeester werd aangenomen doch in stede van f 4000.— stelde de Raad bij wijze van proef een bedrag van f 1000.— beschikbaar.

De aan te koopen lantaarn- en plaatjesverzameling blijven eigendom der Gemeente, terwijl het beheer over een en ander zal worden opgedragen aan een Commissie. De benoeming dezer Commissie vond in het verslagjaar niet meer plaats.

ONRECHTMATIGE DAAD VAN DE OVERHEID.

De Hooge Raad der Nederlanden aanvaardde bij zijn arrest van 20 November 1924 de onbeperkte aansprakelijkheid der Overheid tot vergoeding van schade wegens onrechtmatige handelingen of *verzuimen* harer organen.

Ook in Indië, met name door den Raad van Justitie te Batavia, werd het standpunt ingenomen, dat art. 1365 van het Indische Burgerlijk Wetboek de Overheid *niet* uitzondert.

Onder mededeeling van het vorenstaande wees de Wnd. Burgemeester in zijn schrijven van 24 Augustus 1925 No. 1325 de Hoofden der Gemeentelijke Diensten er op, dat mag worden aangenomen, het oordeel van het HoogGerechtshof van Nederlandsch-Indië niet anders zal luiden dan dat van den Hoogen Raad, en de nieuwe leer o.a. de Gemeente bloot stelt „aan allerlei acties tot „vergoeding van schade, door natuurlijke of rechtspersonen geleden „ten gevolge van de niet-naleving van wettelijke voorschriften door „gemeentelijke organen”.

De Wnd. Burgemeester verzocht den Dienstchef er op toe te

zien, „dat de bestaande voorschriften nauwgezet in acht genomen „worden, zoodat bijv. bij het nemen van beschikkingen en het in- „zenden van bescheiden geen bij de wet of verordening gestelde „termijnen worden overschreden en in het algemeen alle zaken stipt „volgens de geldende voorschriften worden behandeld”.

In verband met het vorengeschrevene worde hier de aandacht gevestigd op artikel 110 der Locale Raden Ordonnantie.

SUBSIDIES.

Aan de volgende instellingen werd in 1925 subsidie verleend:

1.	de Vereeniging voor Locale Belangen te Semarang	f	100.—
2.	de Vereeniging tot verbetering van het lot der blinden in Nederlandsch-Indië te Bandoeng	„	100.—
3.	de Vereeniging voor Kinder Vacantie Kolonies ter Oostkust van Sumatra	„	750.—
4.	de Vereeniging tot bevordering der Inlandsche Ziekenverpleging te Medan	„	1.440.—
5.	de Afdeeling van het Algemeen Nederlandsch Verbond voor een Nederlandschen leergang	„	600.—
6.	de Vereeniging tot instandhouding van een Fröbel-school te Medan	„	1.200.—
7.	de Afdeeling „Medan” van de Vereeniging tot bevordering van het Handelonderwijs	„	2.000.—
8.	de Vereeniging Sjarikat Boemi Poetera Hindia voor een Hollandsch Inlandsche School te Medan	„	1.500.—
	Mede mag onder dit hoofd vermeld worden, dat de Gemeente de kosten draagt der Sekolah Derma	„	960.—
	den Gemeentelijken Duitschen Cursus	„	2.790.—
	en de Europeesche Arbeidsbeurs	„	150.—
	Totaal	f	11.590.—

TOEAK-VERGUNNING TOT VERKOOP VAN

De Britsch Indier Ranggasamij Nadar verzocht den Raad bij rekest van 5 September 1925:

den verkoop van toeak in het klein en per flesch te verbieden, tenzij met verlof van den Raad,

aan hem te verpachten het verlof tot dien verkoop, met recht om

wederverkoopters aan te stellen, onder opgave aan het Gemeentebestuur van naam en woonplaats van dezen.

De Burgemeester vestigde in zijn brief van 12 September 1925 No. 1387 's Raads aandacht op dit verzoek ten einde 's Raads zienswijze daaromtrent te vernemen.

Ter Raadsvergadering van 28 October deelde de Voorzitter desgevraagd mede zelf niets voor inwilliging van het verzoek te voelen.

De Raad besloot afwijzend.

VERLICHTING.

Electrische Straatverlichting.

Per 1 Januari 1925 bestond deze uit:

482 lampen van 50 N.K. per mnd.	482	×	f 2.40	=	f 1156.80
4 " " 400 " " "	4	×	" 16.—	=	" 64.—
					f 1220.80

Per Ultio, December 1925

516 lampen van 50 N.K. per mnd.	516	×	f 2.40	=	f 1238.40
2 " " 100 " " "	2	×	" 4.20	=	" 8.40
4 " " 400 " " "	4	×	" 16.—	=	" 64.—
					f 1310.80

De electrische straatverlichting onderging gedurende het verslagjaar de volgende uitbreiding.

1 lamp	Residentsweg hoek Kroesenstraat
2 "	Vischpasar
2 "	Zijstraat Serdangweg
8 "	Gloegoerweg
14 "	Ceintuurbaan
4 "	Daendelsstraat
5 "	Kampong Daratweg

De electrische straatverlichting heeft in 1925 netto gekost f 15.132.87 tegen f 14.558.56 in 1924.

De storingen in de verlichting waren de volgende

Op 11 en 24 Maart ontstond door een bedrijfstoring een verminderde netspanning respectievelijk gedurende 2 en 1 uur.

Op 8 Juni was door een bedieningsfout in de centrale de stad gedurende ½ uur van licht verstoken.

Op 11 November en 23 December was een gedeelte van het verlichtingsnet respectievelijk gedurende 1½ en 5 uur gestoord.

Gasstraatverlichting.

Per 1 Januari 1925 bestond de Gasstraatverlichting uit:

244 eenl. lantaarns ad f	46.06	per jaar f	11.238.64
144 tweel. „ „ „	63.27	„ „ „	9.110.88
32 sterklicht „ „	210.40	„ „ „	6.444.80

f 26.794.32 of
„ 2.232.86 per mnd.

Per Ultio. December 1925

288 eenl. lantaarns ad f	46.06	per jaar f	13.265.28
117 tweel. „ „ „	63.27	„ „ „	7.402.59
30 sterkl. „ „ „	201.40	„ „ „	6.042.—
2 „ „ „	361.85	„ „ „	723.70

f 27.433.57 of
„ 2.286.13 per mnd.

Op 1 Juni 1925 werden 30 tweelichts- in éénlichtslampen omgezet. Op 1 Juli werden 5 eenl. lampen aan de Ceramstraat geplaatst en op 19 Augustus 9 eenlights en 3 tweel. lampen aan de Ceintuurbaan.

De Gasstraatverlichting kostte in 1925 = f 27.151.86 tegen in 1924 f 26.812.30.

Storingen kwamen niet voor.

Aansluitvoorwaarden en tarieven van Stroomlevering.

De Nederlandsch Indische Gas Maatschappij bood den Raad bij schrijven van 16 Februari 1925 No. 1097 ter goedkeuring aan een ontwerp der „aansluitvoorwaarden en hoogste algemeene tarieven „voor de levering van electriciteit binnen de Gemeente Medan”.

De Burgemeester stelde voor om voor het onderzoek van dit ontwerp een Commissie ad hoc te benoemen bestaande uit 2 technici en 1 jurist.

De Raad vereenigde zich in zijne vergadering van 18 Februari 1925 met dit voorstel.

In de Commissie, die genoemd werd „Licht- en Krachttarief-commissie”, kregen zitting de Heeren, Ir. J. W. Duys, Lid voorzitter, G. Lodder en Dr. J. A. Bartelds.

De Commissie bracht in overleg met de Nederlandsch Indische Gas Maatschappij eenige wijzigingen in het ontwerp aan, waarna de Raad in zijne vergadering van 29 Juli 1925 het veranderinge ontwerp goedkeurde.

VERORDENINGEN.

De volgende verordeningen kwamen tijdens het verslagjaar tot stand:

1. *Verordening tot wijziging en aanvulling der Medansche Hotelverordening*, waarbij o.m. de duur der af te geven vergunningen op een jaar is gesteld en een betaling wordt gevorderd van f 36.— (Licenties zie jaarverslag 1924 bldz. 40 e.v.). Raadsbesluit 18 Februari 1925 No. 43.

2. *Verordening op het houden, stallen en doen weiden van runderen* (Medansche Veeverordening). Verbod om binnen 's Raads ressort runderen — met uitzondering van trek- en slachtvee — te houden, te stallen of te laten weiden op andere dan daartoe door den Burgemeester aan te wijzen gronden. (Raadsbesluit dd. 27 Mei 1925 No. 106).

3. *Verordening tot heffing en invordering van belasting op gemakkelikheden in de Gemeente Medan*. Raadsbesluit 27 Mei 1925 No. 104.

De verordening spreekt niet meer van „openbare” gemakkelikheden, zoodat thans niet langer vereischt is om uit te maken of een gemakkelikheden al dan niet openbaar is.

Voorts worden voortaan ook de danspartijen in de hotels belast, terwijl verder de vrijstelling van het betalen van belasting voor liefdadigheidvoorstellingen of voorstellingen in het algemeen belang is vervallen.

4. *Verordening tot wijziging en aanvulling der Medansche Personeelsverordening*.

Raadsbesluit 30 Juni 1925 No. 138.

Ter uitvoering van het Raadsbesluit No. 200 van 1924 onderging de Medansche Personeelsverordening een wijziging met betrekking tot de verlofsbepaling. Was aanvankelijk gedacht deze wijziging alleen te doen gelden voor het Inlandsche personeel bij nadere beschouwing der beoogde wijziging bleek de wenselijkheid geen verschil te maken tusschen Europeesche en Inlandsche beambten en werklieden, omdat de Personeelsverordening bedoeld is te werken voor *alle* leden van het personeel.

De wijziging die bedoelt het personeel de gelegenheid te geven om instelle van 3 maanden verlof wegens 6 jarigen dienst jaarlijks 14 dagen verlof te erlangen, werd definitief vastgesteld ter vergadering van 30 Juni 1925.

5. *Verordening tot wijziging van de Medansche Vermakelijkheidsbelastingverordening.*

Raadsbesluit 28 October 1925 No. 201.

6. *Verordening tot wijziging der verkeersverordening.*

(Raadsbesluit 28 October 1925 No. 202).

De maximum snelheid waarmede binnen de bebouwde kom met auto en motorrijwielen thans mag worden gereden, werd gebracht van 20 op 25 K.M. per uur.

7. *Verordening tot aanvulling der Algemeene Medansche Politieverordening.*

Raadsbesluit 28 October 1925 No. 203.

Voortaan is het ook verboden om zonder vergunning van of vanwege den Burgemeester op- of aan den openbaren weg kramen of uitstallingen voor den verkoop van eet-, drink-, en andere waren te plaatsen of te hebben. Bedoeld zijn vergunningen die niet vallen onder de wegengebruikverordening.

8. *Verordening tot heffing eener belasting op honden in de Gemeente Medan.*

Raadsbesluit 28 October 1925 No. 204.

Zie onder hoofd „belastingen”.

9. *Verordening op de keuring van visch.*

Raadsbesluit 16 December 1925 No. 227.

Deze verordening verbiedt in de gemeente visch te verkoopen, welke niet door den gemeentelijken Dienst der Openbare Gezondheid is goedgekeurd.

De keuring geschiedt tegen betaling.

10. *Verordening tot intrekking van*
a. *de Verordening, regelende het grondbedrijf der Gemeente Medan, en*
b. *van de Wegengeldverordening.*

Raadsbesluit 13 December 1925 No. 228.

11. *Reclame verordening.*

Het denkkeeld van den Burgemeester om in verband met de veelvuldige aanvragen om vergunning tot het aanbrengen van reclames op of aan de openbare wegen, over te gaan tot het plaatsen van gemeentelijke reclame zuilen of borden waarop tegen billijke vergoeding aangeplakt zou mogen worden, vond ter raadsvergadering van 29 Juli 1925 geen gunstig onthaal, zoodat tot het maken van een terzake noodige verordening niet werd overgegaan.

WATERVOORZIENING.

Bij de behandeling der ontwerp-begrooting voor 1926 gingen er in den Raad stemmen op ter waarschuwing, dat tengevolge van de aanhoudende en belangrijke stijging van het waterverbruik, binnen enkele jaren een tekort aan drinkwater te verwachten is.

In zijn aan den Gemeenteraad gerichten brief van 4 December 1925 No. 1854 gaf de Wnd. Burgemeester te kennen den in de begrootingsvergadering geuiten vrees te deelen en wees op het groote gevaar, dat gelegen is in uitstel van behandeling van deze dreigende kwestie en het zoeken naar een afdoende oplossing voor de toekomst.

De Wnd. Burgemeester stelde daarom twee voorstellen aan de orde:

1. reeds dadelijk in beginsel zich te verklaren vóór de overname door de Gemeente van het concessiebedrijf der Ajer Beresih

en in verband daarmee te benoemen een commissie onder den naam „Ajer Beresih Commissie-1925”, die den Gemeenteraad zal dienen van voorlichting en raad aangaande de beoogde overname, aan welk voorstel de Wnd. Burgemeester zelf de voorkeur gaf,

2. te benoemen een commissie-1925 voor het watervraagstuk, die den Gemeenteraad zal dienen van voorlichting en raad inzake het vraagstuk der watervoorziening van Medan in de toekomst.

Dit voorstel kwam in de raadsvergadering van 16 December 1925 aan de orde.

De Raad besloot alstoen „in beginsel zich te verklaren voor „de overname van het concessie-bedrijf der „Ajer Beresih” door „de Gemeente”, en benoemde tevens de voorgestelde commissie met de opdracht als hiervoor onder 1 aangegeven.

Op voorstel van een der Inlandsche Raadsleden werd de Commissie uitgebreid tot 5 leden, waarvan één Inlandsch of Chineesch Lid. De keuze viel op een Inlandsch lid.

Met deze beslissing is voor de derde maal de overname der Waterleiding aan de orde gesteld. De Gemeente heeft thans de eerste stap daartoe gedaan en daarbij dadelijk en positief den wil tot overname te kennen gegeven, waarmee de behandeling dezer belangrijke kwestie aanzienlijk is bevorderd.

Goedkeuring der verlies- en winstrekening der Waterleiding Maatschappij „Ajer Beresih”.

Zie ook jaarverslag 1924 bladzijde 70 — 71.

Het besluit van den Gemeenteraad No. 5, dd. 21 Januari 1924, om, alvorens de verlies- en winstrekening der Waterleiding Maatschappij „Ajer Beresih” door den Gemeenteraad wordt goedgekeurd, deze rekening op kosten der gemeente door een door den Gemeenteraad aan te wijzen deskundige te doen onderzoeken, kwam bij nader inzien te ver gaand voor.

De Financieele Commissie was van oordeel, dat uit een zakelijk oogpunt bezien het niet noodig is dit speciale deskundig onderzoek telken jare te doen geschieden. Zij wenschte dit onderzoek slechts dan te doen verrichten als belangrijke afwijkingen met de voorgaande rekening daartoe aanleiding geven.

Gemeend werd, dat voor de rekening over het jaar 1924 een speciaal onderzoek niet noodig was.

De Burgemeester stelde alsnu voor te besluiten:

- a. tot intrekking van het raadsbesluit van 21 Januari 1924 No. 5,
- b. voortaan elk boekjaar afzonderlijk te beslissen over het al dan niet doen onderzoeken door een deskundige van de rekening,
- c. de rekening over 1924 niet door een deskundige te doen onderzoeken.

De Gemeenteraad besliste conform dit voorstel.

De verlies- en winstrekening over 1924 der Waterleiding Maatschappij „Ajer Beresih” werd zonder bemerking goedgekeurd ter raadsvergadering van 30 Juni 1925 (No. 125), in welke vergadering het College zich bij zijn besluit No. 126 tevens accoord verklaarde met de opgave omtrent de netto-winst, zooals deze was vastgesteld ingevolge art. 29 sub 2 alinea 7 der concessievoorwaarden overeenkomstig het bepaalde in raadsbesluit van 21 Januari No. 204.

De samenwerking tusschen de Gemeente en de Waterleiding Maatschappij was als altijd goed.

In het verslagjaar werd geen stoornis in de waterlevering ondervonden.

Herziening van de tarieven der Waterleiding Maatschappij „Ajer Beresih” voor het gebruik van watermeters.

De Waterleiding Maatschappij Ajer Beresih deed bij brief van 22 Juni 1925 Lit M No. 177 het verzoek om goedkeuring van een wijziging van artikel 5 van het: „Reglement voor het maken van aansluitingen en tarieven voor de levering van water”. Het verzoek beteekende verhooging van het tarief voor den huur van watermeters.

Het bleek, dat geenszins het maken van winst werd beoogd doch uitsluitend het doel was om de moeielijkheden tusschen de Maatschappij en de waterverbruikers terzake van de betaling der kosten van reparatie der z.g. dienstleidingen weg te nemen. Mede werd beoogd een betere controle op de watermeters te kunnen uitoefenen, terwijl verder de meerdere opbrengst moet dienen voor het onderhoud der meters.

Een vergelijking der te Medan geldende tarieven met die

van andere plaatsen deed zien, dat de verhoogde tarieven nog aanmerkelijk beneden de elders geldende tarieven blijven.

In zijn vergadering van 30 Juni 1925 (No. 146) willigde de Gemeenteraad zonder eenige bedenking het verzoek in.

De tarieven luiden thans.

voor meters tot	$\frac{1}{2}$ "	f	0.50	per maand
"	"	"	$\frac{3}{4}$ "	" 0.75 " "
"	"	"	I "	" I.— " "
"	"	"	$1\frac{1}{4}$ "	" 1.25 " "
"	"	"	$1\frac{1}{2}$ "	" 1.50 " "

Europeesche Arbeidsbeurs. Zie onder Hoofd „Werkloosheid” alsmede het afzonderlijk jaarverslag.

WERKELOOSHEID.

Het jaarverslag over 1924 der Europeesche Arbeidsbeurs doet duidelijk het nut dezer instelling blijken.

De resultaten over het jaar 1924 waren inderdaad zeer bevredigend. Het feit, dat voor de werklozen uit het Gewest Medan de plaats was waar zij heen trokken en het gelukken mocht het aantal werklozen tot een minimum te beperken maakte de resultaten van het werk der Europeesche Arbeidsbeurs voor de Gemeente van grooter beteekenis, vooral in verband met het vraagstuk van plicht tot onderhoud van werklozen.

De gang van zaken had bij enkelen de vraag doen rijzen of met het oog op het algemeen belang de Europeesche Arbeidsbeurs diende te worden omgezet in een Gemeentelijke instelling.

De Burgemeester meende, dat die vraag ontkennend moet worden beantwoord, zoolang de arbeid van genoemde instelling zoo succesvol is, en de toestand blijft bestaan, dat de werklozen er de voorkeur aan geven zich elders dan ten Stadhuize aan te melden, terwijl ook het feit, dat een gemeentelijke arbeidsbeurs subsidie van het Gouvernement geniet voor de omzetting der bestaande Arbeidsbeurs in een gemeentelijke geen aanleiding kan zijn, aangezien de voorwaarden waaronder de subsidie verleend wordt niet in het belang der Gemeente zijn te achten.

De Europeesche Arbeidsbeurs had haar taak verricht zonder daarvoor over fondsen te beschikken, met het gevolg, dat de onkosten onder de personen die het Bestuur der Europ. Arbeids-

beurs vormen, werden verdeeld, terwijl de N. V. Deli Courant gratis drukwerk leverde.

Waar hier ten onrechte door enkele particulieren bekostigd werd wat door de geheele gemeenschap behoort te worden gedragen, achtte de Burgemeester het wenschelijk om de kosten der Europeesche Arbeidsbeurs voortaan ten laste der gemeenschap dus van de gemeentekas te brengen, zooals de Gemeente ook de kosten der Medansche Vrijwillige Brandweer geheel voor haar rekening neemt.

Met instemming der Commissie voor de Financiën stelde de Burgemeester daarom voor bedoelde kosten in den vervolge ten laste der Gemeente begrooting te brengen, en wel voor het jaar 1925 tot een bedrag van f 150.— onder voorwaarde, dat de werkelijke uitgaven slechts zullen worden vergoed indien en voor zolang de samenstelling van het Bestuur der Europeesche Arbeidsbeurs naar het genoegen van den Gemeenteraad is en de uitgaven worden bekrachtigd door de Commissie voor de Financiën.

Het voorstel ondervond in den Raad geen tegenstand. Wel werd er van Inlandsche zijde opgewezen, dat de instelling slechts voor Europeanen werkte, terwijl zich onder de Inlanders eveneens veel werkloozen bevinden.

Hiertegen werd aangevoerd, dat de Europeesche Arbeidsbeurs ontstaan is door particulier initiatief en dat een Inlandsche arbeidsbeurs eveneens op steun van de Gemeente aanspraak zou kunnen maken, terwijl gememoreerd werd, dat indertijd van gemeentewege getracht is van Inlandsche vereenigingen gegevens omtrent de werkloosheid onder de Inlandsche bevolking te verkrijgen, doch dat slechts weinige inlichtingen werden verkregen, ja zelfs in één geval geen antwoord werd gegeven.

De Raad vereenigde zich met het voorstel.

In de begrooting voor 1926 werd wederom f 150.— voor het doel beschikbaar gesteld.

Z I E K E N Z O R G.

Bijl: XII, XIII, XIV.

Stadsverband.

Door de welwillende medewerking van Dr. Achmad Saleh en den fd. Inspecteur van den Dienst der Volksgezondheid is het

volgende ontleend aan het verslag over 1925 aangaande het Stadsverband.

Het Bureau is als altijd verbonden aan het Ziekenhuis (Mannenhospitaal).

Gedurende het verslagjaar werd het Stadsverband niet geïnspecteerd.

Het personeel verbonden aan het Stadsverband (Mannenhospitaal) bestond uit 1 Gouvernements Indisch Arts, 1 gediplomeerde Europeesche Verpleegster, 1 gediplomeerde Mantriverpleger tevens Laborant, 1 Hoofdmandoer, 1 verbandmeester en 7 ziekenverplegers.

Ingevolge besluit van den Hoofdinspecteur, Chef van den Dienst der Volksgezondheid verliet in October 1925 de Mantriverpleger den dienst wegens overgang naar een particuliere betrekking.

Over het algemeen viel niets bijzonders op te merken omtrent den arbeid en de plichtsvervulling van het onder den Gouvernements Indisch Arts werkend personeel. Strengere controle echter door de Zuster bleek nog zeer noodzakelijk te wezen voor het verplegend personeel, wilde de zindelijkheid der inrichting gehandhaafd blijven.

Door medewerking van het Hoofd van Plaatselijk Bestuur en den Fd. Inspecteur van den D. V. G. verkreeg de Verbandmeester Rapat wegens langdurigen en trouwen dienst een Bronzen ster.

Het ziekenhuis, meestal bekend onder den naam „Stadsverband”, was berekend op 100 bedden. In het verslagjaar werden opgenomen 1041 patienten, te zamen gevende 29231 verpleegdagen, tegen 23022 in 1924, of wel gemiddeld per dag 80 patienten tegen 67 in 1924, behalve eenige Vreemde Oosterlingen allen behoorende tot de Inlanders. Wel werden nog 2 Europeanen verpleegd gevende 5 verpleegdagen.

Onder de voorkomende ziekten dienen vermeld te worden typhus 8, pokken 2, meningitis 1 (geen epidemische), amoeben dysenterie 15 en lepra 20 gevallen, bijna alle niet met doodelijken afloop. Malaria kwam geregeld voor en meestal bij patienten afkomstig van Belawan, Laboean Deli en hare directe omgeving. Beriberi was evenals het vorige jaar zeldzaam geworden n.l. 6

patiënten met 160 verpleegdagen. Tuberculeusche lijders waren 33 in getal met 1424 verpleegdagen (13 dooden).

Het totaal sterftecijfer bedroeg 70 op 1041 patienten d.i. 67% der opgenomenen. Dit cijfer vindt verklaring in het feit, dat er zooveel uitgeputte door de Politie op straat opgeraapte lijders waren binnen gebracht.

Op de polikliniek werden behandeld 21211 personen. In verband met den grooten dagelijkschen toeloop waren indeelingen van dagen der polikliniek voor bepaalde ziekten niet mogelijk.

Bijna alle patienten waren behoeftig (Gouvernements recht-hebbenden, koelies, kampongbewoners en talrijke scholieren). Voor de betaalde week- en maandkaarten werd geind een bedrag van f 492.75.

Er werden afgegeven 51 visa reperta en 505 geneeskundige verklaringen.

De uitgaven bedroegen f 28.540.88. Bij een totaal van 29231 verpleegdagen zijn de onkosten per dagbed f 0.97⁵. Zonder de polikliniek zou dit bedrag niet meer dan de helft bedragen. Behalve de barakken voor besmettelijke ziekten, het lijkenhuis en de keuken bleven de gebouwen goed voldoen. In het laatste kwartaal van het verslagjaar werden verbeteringen aan de keuken en barakken gebracht.

Ter voorkoming van veel waterverbruik werd een put gegraven vlak naast de badkamer, die haar voltooiing naderde.

In de poliklinieken werd zeer dikwijls ook hulp verleend bij ongelukken en verwondingen en wel in 300 gevallen, waaronder 5 zware, waarvoor naar het Hospitaal der Deli Maatschappij verwezen moest worden om door den Chirurg aldaar te worden geholpen.

In verband met de aanwezigheid van het Vrouwenhospitaal, dat ook speciaal voor verloskundige hulp werd ingericht, werd deze hulp buiten de inrichting door den Leider van het Stadsverband niet meer verleend.

Voor de Gemeente Medan en het vaccinedistrict Beneden Deli (Belawan inbegrepen) was ten behoeve van den vaccinedienst werkzaam een vaccinateur. De functionaris die het langst n.l. $\pm$ 22 jaren hier aanwezig was geweest werd bij besluit van den Hoofdinspecteur dd. 22 April 1925 No. 5421 naar Tandjong Poera

overgeplaatst en vervangen door den aldaar werkzamen vaccinateur.

In verband met de werkzaamheden van Opziener der Vaccine, die behalve de Gemeente ook het Stadsverband had te bedienen, konden de vereischte inspecties niet plaats hebben.

Pokken kwam niet voor, behalve 1 geval in Belawan door den Havenarts ter opname naar het Stadsverband gezonden en 8 duidelijke gevallen van varicellen in de kampongs te Polonia, waartegen onmiddellijk maatregelen werden genomen en massavaccinaties werden verricht.

Epidemische ziekten kwamen in het ressort van den Gouvernements Indisch Arts niet voor.

Van de volksziekten werd in de polikliniek af en toe framboesia geconstateerd. Speciale bestrijding der ziekte in de kampongs vond evenals de vorige jaren niet plaats, omdat de veelal dunbevolkte kampongs meestal tusschen de ondernemingen lagen. De lijdens werden meestentijds door Ondernemingsgeneesheeren van hun kwaal genezen.

De gevangenen (twee in getal en dicht bij elkaar gelegen) werden geregeld en zoo mogelijk dagelijks bezocht terwijl de nieuw binnengekomenen ter voorkoming van besmettelijke ziekten een voor een werden geinspecteerd.

Zieke gevangenen, die niet konden worden behandeld in de inrichting zelve, werden naar het Stadsverband gezonden.

De zindelijkheid der gevangenen gaf geen reden tot klagen, evenals de gezondheidstoestand der gevangenen.

In het geheel waren in het Stadsverband verpleegd 136 gevangenen (inbegrepen preventieven) met 2832 verpleegdagen bij een getalsterkte in beide gevangenen van 6166.

Vrouwenhospitaal te Medan.

Door de welwillendheid van Mejuffrouw Dr. E. A. Van Teutem Directrice van het Vrouwenhospitaal en den Fd. Inspecteur van den Dienst der Volksgezondheid te Medan is het volgende ontleend aan het jaarverslag over 1925 omtrent het Vrouwenhospitaal te Medan.

De leiding van het Vrouwenhospitaal was in 1925 in handen van Mej. Dr. E. A. van Teutem.

In Januari 1925 nam wegens ziekte der Directrice Dr. A. W. Verhoef het beheer op zich.

Op 10 Februari 1925 trad Mej. M. E. Thomas, Gouv. Ind. Arts als 2e vrouwelijke dokter op, daartoe aangesteld bij besluit van het Hoofd van den Dienst der Volksgezondheid dd. 4 Februari 1925 No. 73/1. Dit is een groote verbetering, die zoowel den geneeskundigen dienst in het hospitaal als den patienten en het onderwijs aan de leerling verpleegsters zeer ten goede komt.

De medische werkzaamheden zijn aldus verdeeld: de Directrice behandelt klinisch, de obstetrische en gynaekologische patienten, de zuigelingen en poliklinisch dezelfde categorie met de interne patienten.

Mej. Thomas heeft de zorg voor de besmettelijke afdeeling, de interne- en kinderafdeling en op de polikliniek behandelt ze de mond-, neus-, keel-, oog-, oorziekten, de wondpatienten en framboesialijders.

De opleiding der leerlingen alsook de administratie zijn over beide doktoren gelijk verdeeld.

Voorts waren in het verslagjaar nog werkzaam een Gouv. verpleegster 1e klas tevens vroedvrouw en een Gouv. verpleegster 1ste klasse. Zij hadden de controle op de ziekenverpleging, waarbij zij de leerlingen practisch opleidden. Theoretische lessen gaven zij 's avonds ieder een uur, met de week afwisselende. Bovendien had de verpleegster tevens vroedvrouw de leiding van de normale partus en eenvoudige kunstgrepen als het uithalen van placenta adhaesiva, de hulp bij stuitgeboorte.

Sinds 1 October 1924 was de toestand van het Hospitaal aldus dat als gebouw het oude en nieuwe gedeelte volledig waren, maar het nieuwe gedeelte niet betrokken kon worden, omdat er geen meubilair verstrekt werd. De plaatsen waren dringend noodig, zoodat voor zoover uit het oude gebouw wat gemist kon worden dat geplaatst werd in het nieuwe gedeelte ten einde te trachten iets in te richten, dat leek op een operatiekamer, verloskamer en babyzaaltje.

Het linnengoed in einde 1924 aangeschaft, bleek in verscheidene onderdeelen van niet-deugdelijke kwaliteit. Hierdoor zal deze inventaris niet zoo langen tijd bruikbaar zijn als berekend was.

Deze toestand van gebouw en meubilair en linnengoed heeft in 1925 nog eenige maanden voortgeduurd. De Gouverneur van

Sumatra's Oostkust, die in April 1925 een bezoek bracht aan de inrichting, toonde zich over een en ander zeer verbaasd en zegde toe telegrafisch te zullen verzoeken om toestemming voor den aankoop van meubilair. Dit is onmiddellijk geschied en 23 Mei 1925 werd van den Directeur van Onderwijs en Eeredienst de zoo begeerde machtiging tot aankoop van het meubilair ontvangen. Geen enkele Chineesche aannemer wilde echter voor de opgegeven prijzen het bestelde leveren. Ten slotte gelukte het door de hulp van de Inspecteurs Greve en de Haas om bij een enkelen Japanner in tweede hands zaken meubilair, al is het niet van de beste kwaliteit, aan te schaffen. Een versch verlaagje bedekt de feilen.

Het was op het nippertje, want toen 18 September 1925 Zijn Excellentie de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië het Vrouwenhospitaal een bezoek bracht, was de verf nog niet droog, maar gezegd kon worden, dat het hospitaal ingericht was.

Sinds 18 September 1925 is dus het Vrouwenhospitaal compleet ingericht en heeft de volgende capaciteit:

kinderzaal	9	bedden
zaal voor on- en minvermogende volwassen patienten	18	„
kamertjes v. volwassen patienten	6	„
besmettelijke afdeeling	3	„
kraamafdeeling:		
kamers voor 6 moeders en 6 zuigelingen	12	„
kraamzaal voor 6 moeders en 6 zuigelingen	12	„
babyzaal met 20 plaatsen, waarvan 3 in	3	„
boxkamertjes; hierin mogen voorloopig	10	„
slechts 10 zuigelingen worden opgenomen		

Totaal = 73 bedden

Aangezien in het Vrouwenhospitaal geen leskamer beschikbaar is en in de voorafgaande jaren het aantal leergangen steeds toenam, werd groote last ondervonden. Men moest zich steeds behelpen met cursus te geven in de wachtkamer, polikliniek, laboratorium of operatiekamer, maar deze ruimten zijn daar niet op berekend.

Verder bleek, dat er groote behoefte was aan een ruimer gelegenheid ter isolatie van patienten. Het aantal zieken met gevaarlijke infectie's als pest, cholera, pokken, bacillaire dysenterie,

diphtheritis en typhus is niet groot, maar daarnaast is een heele categorie personen, die niet of bezwaarlijk op de zaal tusschen de anderen verpleegd kunnen worden.

Hieronder zijn te rangschikken gevallen van tetanus eclampsie, stuipen en commotio cerebri, gevallen die stilte vereischen.

Verder patienten met carcinoma uteri, incontinentia alvi et urinae, uitgebreide ulcera tropica, die door de stank een heele zaal hinderen. En ook de gevallen van gonorrhoeische infecties, mazelen, waterpokken, bof en kinkhoest. Nu staan deze ziekten niet op de lijst van de gevaarlijke besmettelijke ziekten, maar de weinige ervaring der leerling-verpleegsters en de onmogelijkheid om een mazelen-, kinkhoest of andere dergelijke infectie tegen te gaan op de kinderzaal als er maar één geval is, maakt het isoleeren toch zeer wenschelijk.

Verder is zaalverpleging onmogelijk voor krankzinnigen en zieken uit de gevangenis toegestuurd. Deze laatsten zijn lang niet altijd zoo ernstig, dat gevaar van wegloopen uitgesloten is.

Alle bovengenoemde gevallen moeten te zaam gebracht worden in 3 kleine kamertjes, hetgeen meestal ondoenlijk was en dan de zaalverpleging aanmerkelijk benadeelde.

Ten slotte is nogmaals een pleidooi gehouden voor de zuigelingen. Bij de opgave voor den bouw van een babyzaal was gevraagd om een breede galerij aan weerskanten, zoodat er ruimschoots gelegenheid zou zijn om de kinderen zooveel mogelijk van de buitenlucht te laten profiteeren. Op deze wijze worden immers de zaal-infecties met de langdurige bronchitides en bronchopneumoniën vrij wel voorkomen.

Toen het tot bouwen kwam, is evenwel met dezen wensch geen rekening gehouden en ontbrak links de galerij geheel en rechts was ze gereduceerd tot een smalle gang enkel voor passage geschikt.

Teneinde dus de zuigelingen te kunnen geven, hetgeen hun toekomt, is alsnog een tweede galerij aangevraagd.

Einde 1925 werd een der polikliniekkamers vergroot, zoodat er een soort leskamer in te richten is en ook de baby's werden verblijd met een galerij. Het verzoek tot uitbreiding van de isolatiekamers werd tot onze groote spijt evenwel niet toegestaan.

De gewone voeding was voor 1925 bedongen voor den prijs van f 0.27 per persoon per dag tegen f 0.30 in 1924.

Het gevolg van deze prijsdaling is een verstrekking van andere rijst, meer roodgeel en niet mooi wit als de zilvervliesrijst, n.l. de braskampong, die we eerst hadden. Er is dus weer niet zooveel animo om een voldoende portie rijst te eten.

Verder geeft de voeding van de Klingaleesche en Bengaleesche patienten een moeielijkheid, omdat ze volgens hun geloof geen rundvleesch mogen eten, terwijl de Chineesche vrouwen be-
slist een afkeer hebben van groenten. In de gevallen, dat de menschen versterkende voeding noodig hadden, is dit tekort aangevuld met katjang idjoe en melk. Einde 1925 werd in het schrijven dd. 15 December 1925 no. 17837 medegedeeld, dat de katjang idjoe en melk verstrekking tot een minimum gereduceerd moest worden. Idem de verstrekking van kippen, welke voeding als zijnde wit vleesch gegeven werd bij de eerste overgang van de patienten van vloeibaar dieet op vaste voeding.

In het schrijven dd. 14 Mei 1925 no. 5894 werd medegedeeld, dat voortaan de zaalpatienten, voor zoover niet absoluut onvermogen, ook betalen moeten bij opname en alle klasse patienten f 3.— per dag. Een verminderd klasse-tarief mag slechts bij uitzondering worden toegestaan. Een regeling dus geheel afwijkend van de vroegere bepalingen.

Aangezien in het Vrouwenhospitaal slechts on- en minvermogenen opname vragen, voor wie het f 3.— tarief in de meeste gevallen te hoog is, en verder de kamertjes in het oude en nieuwe gebouw zeer ongelijk zijn, stelde de Directrice in haar schrijven dd. 5 September 1925 No. 309 voor, de kamertjes in het oude gebouw beschikbaar te stellen tegen een tarief van f 1.50, f 2.— en f 2.50 per dag.

Met het schrijven dd. 15 December 1925 No. 17837 ontving zij het antwoord, dat het f 3.— tarief toch doorgevoerd moest worden. Aldus is gedaan, met het gevolg, dat de kamertjes in het oude gedeelte leegstonden, omdat niemand daar f 3.— wilde betalen. Dit is te betreuren, eenerzijds omdat bij billijker tarief er geregeld en graag gebruik van werd gemaakt, voorts de menschen met een klein inkomen nu geen hulp kunnen krijgen in het Vrouwenhospitaal, en anderzijds de inkomsten vroeger in dat oude gebouw geind, verloren zijn.

Na maanden ondervinding meende de Directrice op het bo-

venstaande te moeten wijzen en stelde nogmaals een billijker tarief voor.

Tot nu toe is geen beslissing in deze genomen en zullen de patienten moeten vragen om opname in de Ziekenverpleging Timorstraat, waar dergelijke minimum tarieven wel worden toegestaan.

Het aantal klinische patienten bedroeg 769 en het aantal verpleegdagen 15687. Aan verpleeggelden inden we over 1925 f 4523.97⁵.

Bij vergelijking van deze getallen met die van vorige jaren, dan is een gestadige vooruitgang te bespeuren.

jaar	aantal patienten	aantal verpleegdagen	inkomsten
1923	515	9484	f 1263.95
1924	604	11932	„ 2837.51
1925	769	15687	„ 4523.97 ⁵

Een bewijs te meer, dat de Oostersche bevolking de Westersche geneeskunst leert begrijpen en waardeeren, hetgeen ook blijkt uit de toenemende inkomsten.

Het aantal operaties bedroeg in het afgelopen jaar 64. De chirurgische en gynaekologische operaties werden verricht door de doktoren de Jong en de Vries en de oogheekundige door de artsen Brandon Bravo en Achmad Saleh.

Een mandores bleef in 1925 werkzaam op de zalen, eenige promotie maakte ze niet, omdat ze de lessen over ziekenverpleging niet meer bijwoonde.

Het aantal leerling-verpleegsters bedroeg 19 internen en 4 externen, bovendien waren er 2 mantri-verpleegsters.

15 Juli 1925 deden de beide mantri's examen, teneinde de aantekening voor laboratoriumwerk te halen, en 4 leerlingen het aspirant examen. De commissie bestond uit de heeren Dr. Brandon Bravo, den fd. Inspecteur van den Dienst der Volksgezondheid Dr. Greve en de Directrice.

Alle 6 candidaten zijn geslaagd en de heeren commissieleden betuigden hun bijzondere tevredenheid over de blijken van kennis, die de meisjes gaven.

Het is waar, dat het Vrouwenhospitaal met een gemiddelde capaciteit van 50 — 60 patienten een kleine ziekeninrichting is,

maar waar beide artsen en beide Europeesche zusters er ten zeerste op bedacht zijn, om alle bijzonderheden van polikliniek en kliniek te demonstreeren en zooveel mogelijk meisjes te laten profiteeren van hetgeen er te leeren valt, kan gezegd worden, dat de meisjes heel wat praktische ervaring opdoen. Met 1 Augustus 1925 waren een drietal leerlingen 3 jaar praktisch werkzaam geweest, dus kon worden aangevraagd of hun het diploma mantri-verpleegster mocht worden uitgereikt.

Bij besluit dd. 30 October 1925 no. 15261 ontvingen zij hun papieren en werd hun salaris gesteld op f 35.— per maand. Teneinde ook de geneesheeren ter plaatse in staat te stellen hun patienten bij opname in het Vrouwenhospitaal door te behandelen is in 1923 met goedvinden van het Hoofd van den Dienst der Volksgezondheid vrije artsenkeuze toegestaan. Dit stelde de doktoren meteen in de gelegenheid het werk der Inlandsche verpleegsters te leeren kennen. Te beoordeelen naar de herhaalde tevredenheidsbetuigingen mag worden geconcludeerd, dat die kennismaking naar genoegen is. De werk- en lesuren der leerlingen bleven onveranderd.

De polikliniek werd evenals in 1924 gehouden iederen werkdag 's morgens van 8 — 10 uur. Het hek wordt om 10 uur gesloten en nieuwe patienten worden dan niet meer toegelaten, maar degenen, die bijtijds gekomen zijn worden nog afgeholpen; dit duurt meestal tot 11 uur. Er kwamen in 1925 2543 poliklinische patienten en het aantal consulten bedroeg 10885.

Aan polikliniekgelden werd over 1925 f 1271.58 geind.

Het aantal bevallingen in 1925 bedroeg 87, waarvan 21 kunstverlossingen.

Opmerkelijk voor de mentaliteit der Oostersche bevolking is, dat degenen, die gratis obstetrische hulp kunnen krijgen in het Vrouwenhospitaal, nooit of zoo goed als nooit komen, n.l. de vrouwen der Gouv.- en Gemeenteambtenaren met een inkomen beneden de f 150.—, maar degenen, die verminderd of vol tarief moeten betalen, komen in toenemende mate.

Eenzelfde ervaring was door de Directrice alreeds in Solo opgedaan. Het schijnt dus, dat betalen leert waardeeren.

Deze ervaring werd ook bij de verpleging en polikliniek verkregen. Wordt er een billijk tarief geheven, dan wordt er meer

hulp gevraagd, dan wanneer alles gratis wordt verstrekt. Het geld leert de menschen op prijs stellen.

Alle medicamenten werden betrokken uit de militaire apotheek. Enkele eenvoudige recepten worden door de mantri's en leerlingen vervaardigd in het Vrouwenhospitaal zelf, hetgeen vereischt wordt voor het examen.

Omtrent den Vaccine dienst en epidemische ziekten valt niets te vermelden.

In kliniek en polikliniek werden wegens framboesia of lues 362 salversan injecties toegediend. De inkomsten der poliklinische verstrekking bedroeg f 184.50, hetgeen gestort werd in de Landschapskas van Deli, welk Landschap ons de salversan verstrekt.

Zooals vermeld is, brachten de Gouverneur van Sumatra's Oostkust en Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal een bezoek aan het Vrouwenhospitaal.

De toelage à f 1000.— uit de Landschapskas van Asahan voor het Vrouwenhospitaal werd niet ontvangen, aangezien deze post geschrapt is op de begrooting blijkens inlichtingen van den Assistent Resident ter beschikking Pino.

Overeenkomst met de Vereeniging voor Ziekenverpleging ter Oostkust van Sumatra.

Zie Jaarverslag 1924 bladzijde 74, en volgende.

Het paviljoen voor de verpleging van patienten 2e klasse werd einde October 1925 geopend en in gebruik genomen.

Het Bestuur der betrokken Vereeniging stelde de tarieven voor de verpleging

op f 6.50 per dag voor leden der Vereeniging

op „ 8.— „ „ „ niet leden.

Verpleegd werden sinds September 1925 (tot 1 Mei 1926) 28 patienten d.i. gemiddeld 4 patienten, terwijl beschikbaar zijn 10 plaatsen. Het hoogst aantal patienten was 9.

Deze nieuwe verpleegelegenheid voorziet inderdaad in een behoefte.

Voor de opname werd in geen enkel geval de bemiddeling der Gemeente ingeroepen.

Verpleging van zieken door bemiddeling van de Gemeente in het Hospitaal te Poeloe Brayan van de Deli Spoorweg Maatschappij.

Het aantal aanvragen om verpleging door bemiddeling der Gemeente in het Hospitaal der D. S. M. te Poeloe Brayan gedurende het verslagjaar bedroeg:

- 2 Inlanders t.w. 1 krani en 1 huisbediende
- 1 Chinees, hulponderwijzer.

Het aantal verpleegdagen bedroeg 59 (minimum 2 dagen maximum 39 dagen).

De verpleegkosten bedroegen f 171.50, die geheel voor rekening der aanvragers kwamen.

Uit bovengegeven cijfers blijkt, dat van deze verpleegelegenheid door personen niet tot het personeel der D. S. M. behorende vrijwel geen gebruik gemaakt wordt. Vermoedelijk is dit toe te schrijven aan de ligging op eenigen afstand van Medan, waardoor het brengen van bezoeken aan de zieken niet zoo gemakkelijk en veelvuldig kan geschieden als door de Inlandsche bevolking gewenscht wordt.

Ook ontsnapt blijkbaar deze goede ziekeninrichting der D. S. M. aan de aandacht der particuliere geneesheeren te Medan.

Zoodra het gemeentelijke ziekenhuis zal zijn gereedgekomen zal de tusschen de Gemeente en de D. S. M. in 1922 gesloten overeenkomst voor de opneming van patienten door bemiddeling van de Gemeente dienen te vervallen.

Het aantal particuliere patienten, dat zonder tusschenkomst der Gemeente verpleegd werd bedroeg:

- II mannen, w.o. 3 Duitschers en 1 Engelschman te zamen gedurende 139 verpleegdagen, en
- I vrouw gedurende 24 verpleegdagen.

Vereeniging tot bevordering der Inlandsche Ziekenverpleging.

De Vereeniging tot bevordering der Inlandsche Ziekenverpleging te Medan ontving voor het jaar 1926 subsidie tot een bedrag van f 1.440.—

Ziekenhuiskwestie.

Zie Jaarverslag 1924 bladzijde 80 e.v.

De Ziekenhuiskwestie maakte in het verslagjaar wederom eenige malen een punt van langdurige bespreking uit.

Bij schrijven van 21 Januari 1925 No. 122 stelde de Burgemeester het vraagstuk wederom aan de orde, nadat in de raadsvergadering van 17 December t.v. de Gemeenteraad besloten had:

- I. in principe, om over te gaan tot den bouw en de exploitatie van een ziekenhuis ter verpleging van Inlandsche mannen patienten 3e. en 4e. klasse.
- II. aan de Commissie voor de Financien op te dragen te overwegen op welke wijze te verkrijgen ware een bedrag van f 15.000.— tot f 20.000.— per jaar tot dekking der exploitatiekosten die voor rekening der Gemeente blijven.

De stemming hadden voorts gestaakt over het voorstel:

„te bestemmen uit de reserves en batige saldi een bedrag van ongeveer f 52.500.— voor bouw- en inrichtingskosten van een ziekenhuis voor Inlandsche mannen, patienten 3e. en 4e. klasse”.

In genoemd bedrag van f 52.500.— is begrepen $\frac{1}{4}$ van f 170.000.— aan oprichtingskosten = f 42.500.— en $\frac{1}{4}$ van f 40.000.— aan inrichtingskosten = f 10.000.—

Er was dus verkregen een principieele uitspraak, die echter geen practische beteekenis had zoolang niet zekerheid bestond, dat de noodige fondsen om de bouw- en inrichtingskosten te dekken aanwezig zouden zijn.

Gevolg gevende aan de aan haar verstrekte opdracht, had de Commissie voor de Financiën overwogen, welke middelen der Gemeente ten dienste zouden staan om voor de exploitatie van het ziekenhuis benoodigde fondsen, geraamd op $\pm$ f 20.000.— per jaar te verkrijgen. De door genoemde Commissie aanbevolen middelen waren te verdeelen in 3 groepen:

- a. die, welke gelden geven door bezuiniging dan wel door vervallen van uitgaven of door vermeerdering van inkomsten,
- b. die welke nieuwe lasten opleggen,
- c. die welke waarschijnlijkheid van bestaan hebben.

Op grond van de vele bezwaren tegen verhooging van bestaande dan wel invoering van nieuwe gemeentelijke belastingen, gerezen bij de behandeling der begroting voor 1925 trok de Burgemeester zijn voorstel van 10 December 1924 tot verhooging der Gemeentelijke Inkomsten belasting in, doch, steunende op de meening in den Gemeenteraad te kennen gegeven, dat het billijk is, dat de Gemeente een aandeel ontvangt in de autobelasting door den Cultuurraad ge-

heven, stelde daarvoor in de plaats het voorstel om „de jaarlijksche „exploitatiekosten, die voor rekening der Gemeente blijven, van „meerbedoeld Inlandsche ziekenhuis, welke kosten vooralsnog te „begrooten zijn op rond f 20.000.—, te bestrijden uit de opbrengst „van een alsnog in te voeren autobelasting”.

Ter raadsvergadering van 18 Februari kwam de ziekenhuis kwestie weer in behandeling.

Het voorstel tot bestemming van f 52.500.— uit de reserves voor bouw- en inrichtingskosten werd alsnu aangenomen.

De vrees, dat de jaarlijksche exploitatie-kosten niet gevonden zouden kunnen worden was echter blijven bestaan, terwijl de Raad er ook niet toe wilde besluiten om de hiervoor noodige gelden te verkrijgen uit een in te voeren autobelasting. Dit leidde tot het voorstel uit den Raad om de Regeering te verzoeken om de exploitatie van het te bouwen hospitaal te doen plaats hebben voor rekening van het Gouvernement, totdat de Gemeenteraad de middelen zal hebben gevonden en aangewezen ter bestrijding van de exploitatiekosten die jaarlijks voor rekening der Gemeente blijven. Aan dit voorstel was verbonden het uitspreken van den wensch, dat zoo spoedig mogelijk worde aangevangen met de exploitatie van het Inlandsche Ziekenhuis.

De laatstgenoemde twee voorstellen konden in den Raad een meerderheid vinden.

De Hoofdingspecteur van den Dienst der Volksgezondheid kreeg kennis van 's Raads beslissing bij brief van den Burgemeester dd. 19 Februari 1925 No. 228.

In zijn brief van 19 Februari 1925 No. 228 deelde de Burge-meester 's Raadsbeslissing aan den Hoofdingspecteur van den D. V.G. mede en wees daarin nog op de halveering van den accres-toeslag, waardoor de ziekenhuiskwestie zoozeer in gevaar is gebracht, aangezien het financieele nadeel door die halveering aan de ge-meente toegebracht groot is.

In zijn antwoord van 4 Maart 1925 No. 2960 deelde de Hoofd-inspecteur mede het verzoek der Gemeente om tijdelijk de exploitatie van het ziekenhuis door het Gouvernement te doen dragen niet te kunnen steunen, omdat dit recht tegen de door den B.G.D. vastge-stelde gedragslijn ingaat.

De Hoofdingspecteur verklaarde zich bereid teneinde de Ge-

meente tegemoet te komen over eenige van de bezwaren heen te stappen en zijn steun te verleen en aan

- a. een eventueel voorstel van de Gemeente aan de Regeering om steun te verleen en voor de oprichting van een algemeen ziekenhuis dat aan op- en inrichting niet meer dan $\pm$ f 220.000.— zal kosten.
- b. een verzoek om dit ziekenhuis na zijn gereedkoming voorloopig door den Dienst der Volksgezondheid te doen exploiteeren totdat de Gemeente zal voorzien hebben in de gelden noodig voor haar aandeel in de exploitatie, doch uiterlijk tot 31 December 1927, op of vóór welken datum de Gemeente zich verplicht de exploitatie te zullen overnemen.

Echter bleek ook, dat de Dienst der Volksgezondheid niet een hospitaal uitsluitend voor mannen wenschte, doch een voor mannen en vrouwen met een capaciteit gelijk aan die van het aanvankelijk bedoelde mannenhospitaal.

Dit schrijven werd behandeld in de Ziekenhuis Commissie. Deze legde er den nadruk op, dat de Raad slechts het meest urgente, d.i. een mannenhospitaal wenscht te stichten, omdat voor de verpleging van vrouwen reeds gelegenheid bestond, en voorts dat zij met het oog op de onzekerheid van de afhandeling der kwestie het tijdstip van 31 December 1927 door den Hoofdinspecteur gesteld niet juist achtte. Genoemde Commissie wilde de exploitatie van het ziekenhuis door het Gouvernement doen voortduren tot uiterlijk 2 jaar na den datum van ingebruikneming van het ziekenhuis.

In zijn schrijven No. 421 van 16 Maart 1925 aan meergenoemden Hoofdinspecteur handhaafde de Burgemeester het verzoek der Gemeente om steun voor de op- en inrichting van een Mannenhospitaal, en deed het verzoek omtrent de exploitatie als door de Ziekenhuiscommissie was aangegeven.

Een en ander ontlokte den Hoofdinspecteur van den Dienst der Volksgezondheid den bekenden brief van 8 April 1925 No. 487, waaruit duidelijk diens ontstemming en teleurstelling over den gang van zaken bleken en die leidde tot de verklaring, dat van zijn kant gegaan was zoover als eenigszins mogelijk was, dat alle verdere correspondentie thans nutteloos was en dat het eenvoudiger zou zijn thans de tusschenkomst van den Landvoogd in te roepen.

In de raadsvergadering van 22 April 1925 kwam dit schrijven ter tafel. Van enkele zijden werd in den Raad te kennen gegeven,

dat de houding der Gemeente halfslachtig was geweest, er eene was van zich armhouden en pingelen, dat de financieele toestand der Gemeente voortdurend te somber en onjuist was voorgesteld.

De ontstemming van den Hoofdinspecteur werd dan ook door meerdere raadsleden begrijpelijk gevonden.

De Burgemeester, zich aansluitende bij de meening der Ziekenhuiscommissie, stelde in zijn brief van 18 April 1925 No. 593 aan den Gemeenteraad voor den brief van den Hoofdinspecteur voor kennisgeving aan te nemen en om den Landvoogd te verzoeken om medewerking en steun bij de oprichting, inrichting en exploitatie van het Inlandsch mannenhospitaal eensdeels met toepassing van de subsidiebepalingen, anderdeels in den geest van den brief van den Hoofdinspecteur dd. 16 Maart 1925 No. 421.

Het voorstel van den Burgemeester tot inroeping van de tusschenkomst van den Landvoogd werd ten slotte met één stem meerderheid aangenomen.

De Burgemeester gaf uitvoering aan 's Raads besluit bij brief van 27 April 1925 No. 629.

Bij schrijven van 2 November 1925 No. 15387 deelde het Hoofd van den Dienst der Volksgezondheid ingevolge daartoe bekomen opdracht mede, dat de Gouverneur-Generaal zich vereenigd had met het standpunt van genoemd Diensthoofd. Dit beteekende, dat de Landvoogd o.a. bereid is de op- en inrichting van een algemeen ziekenhuis voor beide sexen volgens een van te voren opgemaakt en goedgekeurd plan tot van te voren vastgestelde maximum bediagen.

Het vraagstuk was door deze uitspraak in het stadium gekomen, dat de Gemeente zich opnieuw had uit te spreken. De ziekenhuiscommissie nam alsnu het onderwerp opnieuw in beschouwing.

Inmiddels was van Roomsche Katholieke zijde aanraking gezocht met de Gemeente om te komen tot oprichting van een Gemeenteziekenhuis in samenwerking met R.C. Ziekenzusters. In de Ziekenhuiscommissie vond een bespreking plaats met den Pastoor De Wolf, die ingevolge daarbij gemaakte afspraak een zoo nauwkeurig mogelijk omschreven plan zou indienen. Dit plan gedagteekend 7 December 1925 hield het volgende in:

„De samenwerking werd mogelijk gedacht op den volgende „grondslag:

„1) Als Gemeentelijke inrichting zal natuurlijk de Gemeenteraad van Medan inzake het ziekenhuis de hoogste zeggenschap

„hebben, desgewenscht door het intermediair van eene Commissie.
„Door de eenigszins bijzondere omstandigheid, dat het personeel
„van dit ziekenhuis niet bestaat uit gewone gemeente-ambtenaren,
„doch uit R.C. zusters, komt het wenschelijk voor, dat deze com-
„missie niet uitsluitend uit Raadsleden bestaat, doch dat daarin ook
„bijk. de oudste pastoor te Medan ex officio zitting heeft. Een
„zoodanige samenstelling eener Commissie kent de Gemeente overi-
„gens, als wij ons niet vergissen, reeds bij de Sekola Derma, waar
„de commissie van beheer ook niet uitsluitend uit Raadsleden
„bestaat.

„2). De regeling der medische aangelegenheden van het zie-
„kenhuis zal berusten hetzij bij de behandelende geneesheeren, of
„bij den van Gemeente-wege aangestelden geneesheer-directeur.

„3). De Moeder-Overste der R.C. zusters zal worden aangesteld
„tot hoofd-verpleegster, en als zoodanig hoofd worden van het
„geheele personeel, belast met de regeling van den inwendigen dienst.
„Samenwerking met andersdenkende verpleegsters of verpleegster-
„leerlingen wordt — eenigszins in afwijking met het vroeger inge-
„nomen standpunt — mogelijk geacht, zoolang de R.C. zusters onder
„het haar door hare kerkelijke orde gesteld verband blijven, wat
„naar onze meening, het best wordt bereikt, wanneer de Moeder-
„Overste de positie van directrice van het ziekenhuis inneemt. Waar
„ook de Gemeente in haar ziekenhuis eenheid van leiding zal wen-
„schen, vloeit daaruit voort, dat de hoofd-verpleegster (de Moeder
„Overste) chef wordt van het geheele personeel, en de bevoegdheid
„krijgt, om in geval van noodzaak ook het niet Katholiek personeel
„te ontslaan c.q. bij den Raad voor ontslag voor te dragen.

„4). Behalve de Moeder-overste zullen tenminste nog vier zus-
„ters hun werk aan het ziekenhuis geven: onzerzijds werd gedacht
„drie gediplomeerde verpleegsters en eene nog-niet gediplomeerde
„zuster ter vervulling van de gewone positie van dame-voor-de-
„huishouding.

„Het Kerkelijk verband maakt noodig, dat hier enkel wordt
„gedacht aan het aantal, en niet aan bepaalde personen. Het zal
„overigens de Gemeente slechts gaan om de zekerheid, dat zij ten
„allen tijde beschikt over een gediplomeerd hoofdverpleegster, drie
„gediplomeerde verpleegsters en iemand voor de huishouding —
„daarbij mogelijk makend, dat de Kerkelijke Overheid der zusters
„zijn bevoegdheid behoudt, om des noodig de zusters te verplaatsen.

„Over de financieele zijde van zoodanige verplaatsing wordt hieronder gesproken.

„5). Uitgaande van het principe, dat het werk der R.C. zusters geen winsten behoeft af te werpen, doch ook in hare behoeften moet voorzien, zullen de zusters van de zijde der Gemeente moeten ontvangen al hetgeen noodig is voor hunne voeding, kleeding, huisvesting, belastingen e.d. Er bestaat onzerzijds niet het minste bezwaar, dat de Gemeente hiervoor een maximum per persoon vaststelt, teneinde een beter overzicht der kosten te verkrijgen. Aparte huisvesting der R.C. zusters is in verband met hun behooren tot eene orde van religieusen noodig: een als zusterhuis in te richten paviljoen zou gebouwd kunnen worden naar normale bouwtrant, waarbij slechts rekening werd gehouden met eene kleine kapel of afzonderlijk bidvertrek.

„6). Ten slotte de kwestie van de kosten van uitzending naar Indië, terugkeer naar Holland — eventueel de vraag van een Europeesch verlof.

„Bij de gevoerde besprekingen werd er reeds op gewezen, dat in theorie de Kerkelijke Overheid zich het recht moet voorbehouden om zonder opgaaf van redenen, op gronden uitsluitend ter beoordeeling van den Apostolisch Prefect te Padang, de Moeder Overste of eenige andere Kerkelijke Overheid, een der te Medan werkzame zusters terug te zenden naar Holland.

„Wij meenen, dat wanneer onzerzijds een dergelijk principe op den voorgrond wordt gesteld, wij niet kunnen volstaan met te verzekeren, dat de Kerkelijke Overheid dat recht slechts hoogst zelden en steeds te goeder trouw zal uitoefenen. Wij beseffen, dat een lichaam als de Gemeente Medan zich niet kan binden tot iets, wat van te voren niet wordt overzien. Wij zullen dus geenszins verlangen, dat zoo dikwijls de Kerkelijke Overheid een zuster terugzendt, de Gemeente de kosten daarvan draagt.

„Van de andere zijde meenen wij, dat waar de R.C. zusters in tegenstelling met leeken-verpleegsters geen salaris, pensioen, tot zekere hoogte ook geen verlof, en geen verlofssalarissen verlangen, de volgende eischen als billijk zullen worden verstaan:

„a). dat de Gemeente de uitzendingskosten van de hoofdverpleegster, de drie gediplomeerde verpleegsters en de zuster voor de huishouding betaalt.

„b). dat zoo dikwijls volgens het advies van den Gemeente geneesheer terugkeer naar Holland van een der zusters noodzakelijk

„is uit hoofde van ziekte of ouderdom, zulks door de Gemeente wordt betaald.

„c). dat de Kerkelijke Overheid in iedere twee jaren de beschikking heeft over een vrij passage-biljet heen en terug naar Holland ten behoeve van de te Medan werkzame zusters.

„Wat dit laatste betreft: men zal de eisch, dat elk der zusters in een verloop van tien jaar één keer met verlof gaat zonder verlofssalaris, niet bovenmatig hoog achten. Dit zou de Gemeente komen te staan op een doorsnee van één passage, heen en terug, in twee jaar.

„Het eenige bijzondere is thans, dat niet de Gemeente aanwijst, welke zuster met verlof gaat, doch de Kerkelijke Overheid. In normaal te verwachten gevallen zal van die passages ook steeds voor verlof-doeleinden gebruik gemaakt worden.

„De hierboven geformuleerde regeling maakt echter mogelijk, dat de Kerkelijke autoriteiten hunne bevoegdheden behouden, terwijl de Gemeente van den beginne af hare verplichtingen kan overzien.

„Het behoeft geen betoog, dat het bij dit laatste punt c) slechts gaat om passage-biljetten en niet om passage-gelden zoodat wanneer geen der zusters teruggaat, ook niets uitgekeerd wordt. Het recht op vrije passage zou dan gereserveerd blijven voor volgende jaren.

„Afschrift van dit voorstel zond ik heden toe aan den Apostolisch Prefect te Padang en aan de Algemeen Overste der R.K. Zusters te Breda, met verzoek mij telegrafisch te willen berichten, dat tegen deze voorstellen geen bezwaar bestaat. Er is eene bijna aan zekerheid grenzende waarschijnlijk, dat toestemming wordt verleend om op dezen basis door te gaan: ik moet echter Uwe Commissie erop wijzen, dat ook ik aan het veto van mijne superieuren en die der zusters gebonden ben. Het gevraagde bericht bereikt mij echter in ieder geval, vóór terzake een Raadsvergadering wordt gehouden”.

Aan deze uiteenzetting was de algemeene opmerking vooraf gegeven dat, ingeval van een Gemeentelijk Ziekenhuis niets mocht komen van R. C. Kerkelijke zijde geen initiatief te verwachten zou zijn tot zelfstandigen bouw en exploitatie van een ziekenhuis onder subsidie van Gouvernement en Gemeente. Deze verklaring diende om de gedachte, die volgens den brief van Pastoor De

Wolf post gevat scheen te hebben, dat van een dergelijk initiatief wel sprake zou zijn, weg te nemen.

Tevens legde Pastoor De Wolf er den nadruk op dat, bij deze voorstellen in de eerste plaats onder oogen moet worden gezien, dat de R. C. zusters, die in het Gemeentelijk ziekenhuis als verpleegster zouden werken, tot eene religieuse orde behooren, en daarin natuurlijk blijven. Van Roomsche Katholieke zijde wordt dan ook zeer duidelijk beseft, dat dit kerkelijk verband zoo weinig mogelijk inbreuk behoort te maken op den gewonen gang van zaken in een tenslotte volkomen neutraal Gemeentelijk ziekenhuis. Pastoor De Wolf gaf de verzekering dat de Ziekenhuis Commissie er dan ook van te voren van overtuigd moge zijn, „dat wij bij „de hieronder volgende voorstellen ons nauwkeurig rekenschap „hebben gegeven, dat onze voorwaarden de grenzen van het „redelijke niet overschrijden, en zooveel slechts mogelijk was tot „een minimum zijn teruggebracht”.

De Ziekenhuis Commissie adviseerde bij haar brief van 22 December 1925 den Burgemeester om:

1. over te gaan tot de oprichting van een gemeentelijk ziekenhuis voor mannen en vrouwen,
2. de verpleging der zieken te stellen in handen van Roomsche Katholieke Zusters onder de voorwaarden als door den Pastoor te Medan in diens schrijven van 7 December 1925 zijn aangegeven.
3. den Gemeente Ontvanger te benoemen tot administrateur van het Ziekenhuis.

Dit nieuwe voorstel kwam in het verslagjaar niet meer aan de orde.

Medan, den 29en Mei 1926.

De Secretaris der Gemeente Medan,
HENDRICKS

BIJL.: I.

Opgave van het aantal Kiezers voor den Gemeenteraad.

Jaar	Europeanen of met hen gelijkgestelden	Inlanders	Vreemde Oosterlingen	Totaal
1912/13	321	—	—	321
1913/14	337	—	—	337
1914/15	323	—	—	323
1915/16	491	—	—	491
1916/17	486	—	1	487
1917/18	475	—	—	475
1918/19	466	26	1	493
1919/20	518	37	2	557
1920/21	415	32	3	450
1921/22	358	6	—	364
1922/23	404	28	2	434
1923/24	490	14	1	505
1924/25	480	46	1	527
1925/26	687	67	3	757

Aantal namen volgens de gegevens bedoeld in art. 8 K. O. betreffende de Kiezerslijst 1925/26.

Europeanen	954
Inlanders	476
Vreemde Oosterlingen	957

Hiervan opgenomen in de voorloopig vastgestelde kiezerslijst.

Europeanen	640
Inlanders	60
Vreemde Oosterlingen	3

Niet opgenomen wegens het niet indienen van gegevens.

Europeanen	314
Inlanders	9
Vreemde Oosterlingen	1

Opgenomen in de kiezerslijst na definitieve vaststelling.

Europeanen	687
Inlanders	67
Vreemde Oosterlingen	3

Bijl. : II.

Vergelijkend overzicht van de opbrengst der gedurende de jaren 1912 tot en met 1925, in de Gemeente Medan geheven belastingen.

Jaar	Vermake- lijkheids- belasting.	Honden- belasting.	Vergun- ningsrecht.	Inkomsten- belasting.	Totaal.
1912	10694.76	—.—	—.—	—.—	10694.76
1913	15101.77	—.—	—.—	—.—	15101.77
1914	13234.89	—.—	—.—	—.—	13234.89
1915	18401.41	—.—	—.—	—.—	18401.41
1916	19902.76	2476.75	16815.—	—.—	39194.51
1917	23664.33	2767.—	12855.—	—.—	39286.33
1918	26938.91	2344.—	14662.50	—.—	43945.41
1919	30672.67	2455.25	16100.—	62646.96	111874.88
1920	36576.70	2455.50	15290.—	114822.14	169144.34
1921	48890.70	2823.75	21730.—	245759.71	319204.16
1922	37878.06	3279.—	16805.—	171455.43	229417.49
1923	32384.22	3197.50	16955.—	141859.08	194395.80
1924	27406.09	2720.81	19185.—	129559.02	178870.92
1925	39202.99	2977.05	15435.—	150332.95	207947.99

N. B. Opbrengst der opcenten voor de personeele belasting niet meer opgenomen; na 1923 vervallen.

Vergelijkend overzicht van de opbrengst der gemeentelijke Inkomstenbelasting volgens de kohieren.

Belastingjaar	Aantal aangeslagenen									Bedrag v/h belastbaar inkomen afgerond in honderdtallen					Bedrag van den aanslag volgens de kohieren										Bedrag der verminderingen	Netto aanslag	Raming der opbrengst	Zuivere *) opbrengst
	Europeanen		Inlanders *)		Chineezen		Andere vreemde Oosterlingen		Totaal	Europea- nen	Inlan- ders	Chinee- zen	Andere vreemde Oosterlingen	Totaal	Europeanen		Inlanders		Chineezen		Andere vreemde Oosterlingen		Totaal					
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%							aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%		aantal				
1919	1115	49.6	190	8.4	790	35.1	155	6.9	2250	f 7.615.2	f 303.6	f 2.478.4	f 476.3	f 10.873.5	f 83.492	68.7	f 1.738	1.4	f 32.756	27.—	f 3.467	2.8	f 121.453	f 14.711	f 106.742	f 62.000	f 62.647	
1920	1440	45.4	169	5.3	1349	42.5	215	6.8	3173	„ 10.517.9	„ 338.7	„ 4.584.6	„ 644.1	„ 16.085.3	„ 102.156	64.5	„ 1.714	1.1	„ 49.177	31.—	„ 5.370	3.4	„ 158.417	„ 10.309	„ 148.108	„ 100.000	„ 114.822	
1921	1624	42.2	383	9.9	1562	40.5	284	7.3	3853	„ 13.363.1	„ 821.8	„ 4.472.8	„ 897.2	„ 19.554.9	„ 177.577	76.6	„ 3.538	1.5	„ 44.337	19.1	„ 6.344	2.7	„ 231.796	„ 24.997	„ 206.799	„ 200.000	„ 245.760	
1922	1573	39.4	468	11.7	1624	40.7	326	8.2	3991	„ 12.533.3	„ 1.029.6	„ 4.408.1	„ 1.077.1	„ 19.048.1	„ 153.460	75.7	„ 4.777	2.3	„ 36.230	17.9	„ 8.291	4.—	„ 202.758	„ 18.052	„ 184.006	„ 135.000	„ 171.455	
1923	1382	40.3	264	7.7	1516	44.1	273	7.9	3435	„ 11.004.8	„ 627.4	„ 4.472.9	„ 1.127.7	„ 17.232.9	„ 109.243	77.6	„ 1.815	1.3	„ 23.335	16.6	„ 6.416	4.5	„ 140.809	„ 8.505	„ 132.304	„ 90.000	„ 141.859	
1924	1416	40.1	229	6.5	1608	45.5	278	7.9	3531	„ 11.106.2	„ 601.9	„ 5.733.8	„ 1.372.4	„ 18.814.3	„ 105.764	71.—	„ 1.819	1.2	„ 32.696	22.—	„ 8.649	5.8	„ 148.928	„ 10.378	„ 138.550	„ 90.000	„ 129.559	
1925	1459	38.4	249	6.5	1819	47.8	280	7.3	3807	„ 11.693.8	„ 665.3	„ 5.758.1	„ 1.130.0	„ 19.247.2	„ 126.434	77.5	„ 1.720	1.—	„ 28.692	17.6	„ 6.318	3.9	„ 163.164	„ 8.794	„ 154.370	„ 110.000	„ 150.333	

*) Het afkoopgeld voor rodi ad f 6.— wordt van den aanslag afgetrokken.

Ingediende bezwaarschriften wegens te hoog en aanslag.

Jaar	Europeanen	Inlanders	Chineezzen	Andere vreemde Oosterlingen	Totaal
1922	29	30	22	19	100
1923	20	7	8	7	24
1924	30	8	42	33	113
1925	13	1	12	22	48

De bedragen zijn afgerond in guldens
*) In het dienstjaar w. o. betaalde aanslagen van vorige jaren.

De stand der inning was als volgt:

Einde dienstjaar	Openstaande posten, dienstjaar:						Ontvangen boete
	1921	1922	1923	1924	1925	Totaal	
1922	f 12.718.42	f 38.239.57				f 50.957.99	f 1.710.41
1923	„ 8.937.82	„ 7.083.36	f 25.354.91			„ 41.376.09	„ 1.610.05
1924	„ 7.509.36	„ 6.351.71	„ 3.460.83	f 25.218.39		„ 42.540.29	„ 1.461.19
1925*)	„ 5.450.28	„ 6.161.45	„ 2.447.15	„ 3.359.47	f 31.949.72	„ 49.368.07	„ 1.351.04

*) Afgeschreven als oninbaar, het restant onbetaald over 1920 f 1.013.92,

BIJLAGE: IV.

Overzicht over de jaren 1919 — 1925 aangevende, overeenkomstig de opstelling der begrooting 1926, den stand der *gewone* ontvangsten en uitgaven verkregen uit den dienst zelf, met vermelding van den aard en de hoeveelheid van de gedurende die jaren gedane *buitengewone* uitgaven.

1919.

Totaal van <i>alle</i> ontvangsten	f 510.464.—
af:	
Uit het saldo van den dienst 1918	f 36.000.—
Subsidie van het Gouvernement voor de pestbestrijding	„ 55.000.—
	————— „ 91.000.—
Zuiver <i>gewone</i> ontvangsten uit den dienst zelf	f 419.464.—

Totaal van alle uitgaven	f 510.464.—
af voor <i>buitengewone</i> uitgaven:	
asfalteeren van wegen	f 35.000.—
pestbestrijding	„ 30.500.—
Bouw van badhuizen	„ 3.500.—
Raadhuis e. a.	„ 12.000.—
autosproeiwagen	„ 17.000.—
	————— f 98.000.—
Zuiver <i>gewone</i> uitgaven	————— f 412.464.—

<i>Meer gewone</i> ontvangsten dan gewone uitgaven	f 7.000.—
Bovendien beschikbaar gesteld voor onvoorziene uitgaven	„ 9.000.—
	————— f 16.000.—

1920.

Totaal van <i>alle</i> ontvangsten	f 593.700.—
af:	
Uit het saldo van den dienst 1919	„ 36.000.—
Zuiver <i>gewone</i> ontvangsten uit den dienst zelf	f 557.700.—

Transport f 557.700.—

Totaal van *alle* uitgaven f 593.700.—

af voor *buitengewone* uitgaven:

Kosten der rijstdistributie f 25.000.—

Asfalteeren van wegen „ 23.000.—

Bouw van badhuizen „ 3.500.—

Voorbereiding bouw van

Raadhuis „ 4.000.—

Voorbereiding van den aan-

leg van de rioleering „ 15.000.—

„ 70.500.—

Zuiver *gewone* uitgaven f 523.200.—

Meer gewone ontvangsten dan gewone uitgaven f 34.500.—

Bovendien beschikbaar gesteld voor onvoorziene uitgaven „ 10.000.—

f 44.500.—

1921.

Totaal van *alle* ontvangsten f 1.021.900.—

af:

Uit het saldo van den dienst 1920 „ 20.000.—

Zuiver *gewone* ontvangsten uit den dienst zelf f 1.001.900.—

Totaal van *alle* uitgaven f 1.021.900.—

af voor *buitengewone* uitgaven:

Reserves voor verloffonds en Nillmij-
leening f 31.500.—

Asfalteeren van wegen „ 47.000.—

Bouw van badhuizen „ 6.000.—

Aanleg van goten en wa-
terleiding „ 16.000.—

Transporteere f 100.500.—

Transport	f 100.500.—	f 1.021.900.—	f 1.001.900.—
Bouw van woningen in			
Kp. Sekip	„ 30.000.—		
Afwatering Sei. Kerah	„ 11.000.—		
Aankoop veegmachine	„ 2.500.—		
Voorbereiding v/d aanleg van de rioleering	„ 15.000.—		
Geneeskundig onderzoek op scholen	„ 6.000.—		
Kosten voor op- en inrichting v/e H. I. S.	„ 11.500.—		
		„ 176.500.—	
Zuiver <i>gewone</i> uitgaven			„ 845.400.—
<i>Meer gewone</i> ontvangsten dan <i>gewone</i> uitgaven		f 156.500.—	
Bovendien beschikbaar gesteld voor onvoorziene uitgaven		„ 15.000.—	
			f 171.500.—

1922. N.B. Gedurende 1922 en volgende jaren zijn afzonderlijke begrootingen voor den gewonen en buitengewonen dienst opgemaakt.

Totaal van <i>alle</i> ontvangsten (behalve uit geldleening)	f 947.100.—
af:	
Uit het saldo van den dienst 1921	nihil

Zuiver <i>gewone</i> ontvangsten uit den dienst zelf	f 947.100.—
Totaal van <i>alle</i> uitgaven (behalve uit geldleening)	f 947.100.—
af voor <i>buitengewone</i> uitgaven:	
abusievelijk gebracht ten laste van den <i>gewonen</i> dienst de reserve voor rente en aflossing der Nillmijleening	f 18.000.—

Transporteere	f 18.000.—	f 947.100.—	f 947.100.—
---------------	------------	-------------	-------------

Transport	f 18.000.—	f 947.100.—	f 947.100.—
Bouw van openbare badhuizen	„ 6.000.—		
Afwatering Sei. Kerah	„ 16.500.—		
		„ 40.500.—	

Zuiver *gewone* uitgaven f 906.600.—

Meer gewone ontvangsten dan gewone uitgaven f 40.500.—

Bovendien beschikbaar gesteld voor onvoorziene uitgaven „ 27.000.—

f 67.500.—

1923.

Totaal van *alle* ontvangsten (behalve uit geldleening) f 1.180.900.—

Uit het saldo van den dienst 1922 „ 142.000.—

Zuiver *gewone* ontvangsten uit den dienst zelf f 1.038.900.—

Totaal van *alle* uitgaven (behalve uit geldleening) f 1.180.900.—

af voor *buitengewone* uitgaven:

abusievelijk gebracht ten

laste van den gewonen

dienst de reserve voor

rente en aflossing der Nill-

mijleening f 10.000.—

Bouw. v. openb. badhuizen „ 12.000.—

Afwatering Sei. Kerah „ 16.000.—

Aandeel in de kosten van

melkvoorziening (Plan

„Botje”) „ 35.000.—

Reserve voor slechte jaren „ 53.000.—

Asfalteeren van wegen „ 40.000.—

f 166.000.—

Zuiver *gewone* uitgaven f 1.014.900.—

Meer gewone ontvangsten dan gewone uitgaven f 24.000.—

Transport	f	24.000.—
Bovendien beschikbaar gesteld voor onvoorziene uitgaven	„	25.000.—
	f	49.000.—

1924.

Totaal van *alle* ontvangsten *) (behalve uit geld leening en gouvernements subsidies) f 999.200.—

af:

Uit het saldo van den dienst 1923 „ 140.000.—

f 859.200.—

Wegens te lage raming der hasil tanah „ 46.000.—

Zuiver *gewone* ontvangsten uit den dienst zelf f 905.200.—

Totaal van *alle* uitgaven (behalve uit geldleening en subsidies) f 999.200.—

af voor *buitengewone* uitgaven:

afwatering Sei. Kerah f 9.000.—

asfalteeren van wegen „ 47.400.—

verbetering van rivier-
overgangen „ 10.000.—

Woningen op emplacement

Gemeentewerken „ 5.700.—

Aanbouw bij Raadhuis „ 4.000.—

reserve voor de verbete-
ring van de waterafvoer
van Zuid-Medan „ 10.000.—

Transporteere f 86.100.— f 999.200.— f 905.200.—

abusievelijk gebracht ten
laste van den gewonen
dienst de reserve voor

*) Eerste jaar van den verminderden accrestoeslag. f 25.000.—
minder dan in 1923.

Transport	f 86.100.—	f 999.200.—	f 905.200.—
rente en aflossing der			
Nillmij leening	„ 16.000.—		
	—————	f 102.100.—	

Zuiver *gewone* uitgaven f 897.100.—

<i>Meer</i> gewone ontvangsten dan gewone uitgaven	f 8.100.—
Bovendien beschikbaar gesteld voor onvoorziene uitgaven	„ 10.000.—
	—————
	f 18.100.—

1925.

Totaal van *alle* ontvangsten (behalve uit gouvernements subsidie). f 928.700.—

af:

Uit het saldo van den dienst 1924	f 69.000.—
Wegens beschikking over belegde reserves	„ 19.500.—
	—————
	„ 88.500.—

f 840.200.—

Bij wegens te lage raming der hasil tanah „ 36.000.—

Zuiver: *gewone* ontvangsten uit den dienst zelf f 876.200.—

Totaal van *alle* uitgaven (behalve uit gouvernements subsidie) f 928.700.—

af voor *buitengewone* uitgaven:

Verbreeding van wegen:	f 7.500.—
Asfalteering van wegen	„ 31.100.—
hulpbrug Gloegoer	„ 3.500.—
Aanleg van begraafplaatsen	„ 3.000.—
„ „ brandkranen	„ 3.000.—
plaatsing van hydranten	„ 1.400.—
Autosproeiwagen	„ 12.000.—
Bouw van dienstwoningen	„ 7.500.—
	—————

Transporteere f 69.000.— f 928.700.— f 876.200.—

Transport	f 69.000.—	f 928.700.—	f 876.200.—
Verbetering van den water- afvoer van Zuid-Medan	„ 7.000.—		

	<u> </u>	„ 76.000.—	
--	-------------------	------------	--

Zuiver <i>gewone</i> uitgaven			„ 852.700.—
-------------------------------	--	--	-------------

<i>Meer</i> gewone ontvangsten dan gewone uitgaven		f 23.500.—	
--	--	------------	--

Bovendien beschikbaar gesteld voor onvoorziene uitgaven		„ 10.000.—	
--	--	------------	--

		<u> </u>	f 33.500.—
--	--	-------------------	------------

Overzicht van de netto opbrengst van de wisselvallige ontvangsten
der begrooting 1925.

Onder-deel	Omschrijving	Raming	Werkelijke ontvangst	Meer	Minder
II	Inkomsten uit alg. begraafplaatsen	7.500.—	5.215.75	—.—	2.284.25
IV	Ophalen van vuilnis voor derden	3.370.—	3.723.—	353.—	—.—
V	Legalisatie	175.—	204.—	29.—	—.—
VII	Vergoeding voor onderzoek bouwaanvragen	6.000.—	5.641.23	—.—	358.77
VIII	Heerendienst afkoop-gelden	17.000.—	18.989.75	1.989.75	—.—
IX	Rente van belegde gelden	17.375.—	17.376.67	1.67	—.—
X	Verhuur van Gemeenteground	10.500.—	10.112.65	—.—	387.35
XV	Vermakelijkheidsbelasting	38.000.—	39.202.99	1.202.99	—.—
XVI	Hondenbelasting	3.300.—	2.977.05	—.—	322.95
XVII	Vergunningsrecht	17.000.—	15.435.—	—.—	1.565.—
XVIII	Inkomstenbelasting	110.000.—	150.332.95	40.332.95	—.—
XIX	Periodieke vergoeding voor uitgegeven grondrechten (hasil tanah)	94.000.—	168.298.17	74.298.17	—.—
XX	Overschrijvingskosten grondacten	7.000.—	5.596.75	—.—	1.403.25
XXIII	Bijdragen voor aanleg nieuwe wegen	2.500.—	8.377.—	5.877.—	—.—
XXIV	Ontvangsten faecaliendienst	15.500.—	15.879.60	379.60	—.—
XXXXI	Voordeelige saldi van Gemeentebedrijven	48.705.72	26.031.88	—.—	22.673.84
XXVII	Cursusgelden Deutsche Cursus	1.192.—	971.90	—.—	220.10
XXXI	Andere ontvangsten	p. m.	4.279.65	4.279.65	—.—

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

Author		Title		Date	
A. B. C.		1234		1900	
D. E. F.		5678		1901	
G. H. I.		9012		1902	
J. K. L.		3456		1903	
M. N. O.		7890		1904	
P. Q. R.		1234		1905	
S. T. U.		5678		1906	
V. W. X.		9012		1907	
Y. Z. A.		3456		1908	
B. C. D.		7890		1909	
E. F. G.		1234		1910	
H. I. J.		5678		1911	
K. L. M.		9012		1912	
N. O. P.		3456		1913	
Q. R. S.		7890		1914	
T. U. V.		1234		1915	
W. X. Y.		5678		1916	
Z. A. B.		9012		1917	
C. D. E.		3456		1918	
F. G. H.		7890		1919	
I. J. K.		1234		1920	
L. M. N.		5678		1921	
O. P. Q.		9012		1922	
R. S. T.		3456		1923	
U. V. W.		7890		1924	
X. Y. Z.		1234		1925	
A. B. C.		5678		1926	
D. E. F.		9012		1927	
G. H. I.		3456		1928	
J. K. L.		7890		1929	
M. N. O.		1234		1930	
P. Q. R.		5678		1931	
S. T. U.		9012		1932	
V. W. X.		3456		1933	
Y. Z. A.		7890		1934	
B. C. D.		1234		1935	
E. F. G.		5678		1936	
H. I. J.		9012		1937	
K. L. M.		3456		1938	
N. O. P.		7890		1939	
Q. R. S.		1234		1940	
T. U. V.		5678		1941	
W. X. Y.		9012		1942	
Z. A. B.		3456		1943	
C. D. E.		7890		1944	
F. G. H.		1234		1945	
I. J. K.		5678		1946	
L. M. N.		9012		1947	
O. P. Q.		3456		1948	
R. S. T.		7890		1949	
U. V. W.		1234		1950	
X. Y. Z.		5678		1951	
A. B. C.		9012		1952	
D. E. F.		3456		1953	
G. H. I.		7890		1954	
J. K. L.		1234		1955	
M. N. O.		5678		1956	
P. Q. R.		9012		1957	
S. T. U.		3456		1958	
V. W. X.		7890		1959	
Y. Z. A.		1234		1960	
B. C. D.		5678		1961	
E. F. G.		9012		1962	
H. I. J.		3456		1963	
K. L. M.		7890		1964	
N. O. P.		1234		1965	
Q. R. S.		5678		1966	
T. U. V.		9012		1967	
W. X. Y.		3456		1968	
Z. A. B.		7890		1969	
C. D. E.		1234		1970	
F. G. H.		5678		1971	
I. J. K.		9012		1972	
L. M. N.		3456		1973	
O. P. Q.		7890		1974	
R. S. T.		1234		1975	
U. V. W.		5678		1976	
X. Y. Z.		9012		1977	
A. B. C.		3456		1978	
D. E. F.		7890		1979	
G. H. I.		1234		1980	
J. K. L.		5678		1981	
M. N. O.		9012		1982	
P. Q. R.		3456		1983	
S. T. U.		7890		1984	
V. W. X.		1234		1985	
Y. Z. A.		5678		1986	
B. C. D.		9012		1987	
E. F. G.		3456		1988	
H. I. J.		7890		1989	
K. L. M.		1234		1990	
N. O. P.		5678		1991	
Q. R. S.		9012		1992	
T. U. V.		3456		1993	
W. X. Y.		7890		1994	
Z. A. B.		1234		1995	
C. D. E.		5678		1996	
F. G. H.		9012		1997	
I. J. K.		3456		1998	
L. M. N.		7890		1999	
O. P. Q.		1234		2000	
R. S. T.		5678		2001	
U. V. W.		9012		2002	
X. Y. Z.		3456		2003	
A. B. C.		7890		2004	
D. E. F.		1234		2005	
G. H. I.		5678		2006	
J. K. L.		9012		2007	
M. N. O.		3456		2008	
P. Q. R.		7890		2009	
S. T. U.		1234		2010	
V. W. X.		5678		2011	
Y. Z. A.		9012		2012	
B. C. D.		3456		2013	
E. F. G.		7890		2014	
H. I. J.		1234		2015	
K. L. M.		5678		2016	
N. O. P.		9012		2017	
Q. R. S.		3456		2018	
T. U. V.		7890		2019	
W. X. Y.		1234		2020	
Z. A. B.		5678		2021	
C. D. E.		9012		2022	
F. G. H.		3456		2023	
I. J. K.		7890		2024	
L. M. N.		1234		2025	
O. P. Q.		5678		2026	
R. S. T.		9012		2027	
U. V. W.		3456		2028	
X. Y. Z.		7890		2029	
A. B. C.		1234		2030	
D. E. F.		5678		2031	
G. H. I.		9012		2032	
J. K. L.		3456		2033	
M. N. O.		7890		2034	
P. Q. R.		1234		2035	
S. T. U.		5678		2036	
V. W. X.		9012		2037	
Y. Z. A.		3456		2038	
B. C. D.		7890		2039	
E. F. G.		1234		2040	
H. I. J.		5678		2041	
K. L. M.		9012		2042	
N. O. P.		3456		2043	
Q. R. S.		7890		2044	
T. U. V.		1234		2045	
W. X. Y.		5678		2046	
Z. A. B.		9012		2047	
C. D. E.		3456		2048	
F. G. H.		7890		2049	
I. J. K.		1234		2050	
L. M. N.		5678		2051	
O. P. Q.		9012		2052	
R. S. T.		3456		2053	
U. V. W.		7890		2054	
X. Y. Z.		1234		2055	
A. B. C.		5678		2056	
D. E. F.		9012		2057	
G. H. I.		3456		2058	
J. K. L.		7890		2059	
M. N. O.		1234		2060	
P. Q. R.		5678		2061	
S. T. U.		9012		2062	
V. W. X.		3456		2063	
Y. Z. A.		7890		2064	
B. C. D.		1234		2065	
E. F. G.		5678		2066	
H. I. J.		9012		2067	
K. L. M.		3456		2068	
N. O. P.		7890		2069	
Q. R. S.		1234		2070	
T. U. V.		5678		2071	
W. X. Y.		9012		2072	
Z. A. B.		3456		2073	
C. D. E.		7890		2074	
F. G. H.		1234		2075	
I. J. K.		5678		2076	
L. M. N.		9012		2077	
O. P. Q.		3456		2078	
R. S. T.		7890		2079	
U. V. W.		1234		2080	
X. Y. Z.		5678		2081	
A. B. C.		9012		2082	
D. E. F.		3456		2083	
G. H. I.		7890		2084	
J. K. L.		1234		2085	
M. N. O.		5678		2086	
P. Q. R.		9012		2087	
S. T. U.		3456		2088	
V. W. X.		7890		2089	
Y. Z. A.		1234		2090	
B. C. D.		5678		2091	
E. F. G.		9012		2092	
H. I. J.		3456		2093	
K. L. M.		7890		2094	
N. O. P.		1234		2095	
Q. R. S.		5678		2096	
T. U. V.		9012		2097	
W. X. Y.		3456		2098	
Z. A. B.		7890		2099	
C. D. E.		1234		2100	
F. G. H.		5678		2101	
I. J. K.		9012		2102	
L. M. N.		3456		2103	
O. P. Q.		7890		2104	
R. S. T.		1234		2105	
U. V. W.		5678		2106	
X. Y. Z.		9012		2107	
A. B. C.		3456		2108	
D. E. F.		7890		2109	
G. H. I.		1234		2110	
J. K. L.		5678		2111	
M. N. O.		9012		2112	
P. Q. R.		3456		2113	
S. T. U.		7890		2114	
V. W. X.		1234		2115	
Y. Z. A.		5678		2116	
B. C. D.		9012		2117	
E. F. G.		3456		2118	
H. I. J.		7890		2119	
K. L. M.		1234		2120	
N. O. P.		5678		2121	
Q. R. S.		9012		2122	
T. U. V.		3456		2123	
W. X. Y.		7890		2124	
Z. A. B.		1234		2125	
C. D. E.		5678		2126	
F. G. H.		9012		2127	
I. J. K.		3456		2128	
L. M. N.		7890		2129	
O. P. Q.		1234		2130	
R. S. T.		5678		2131	
U. V. W.		9012		2132	
X. Y. Z.		3456		2133	
A. B. C.		7890		2134	
D. E. F.		1234		2135	
G. H. I.		5678		2136	
J. K. L.		9012		2137	
M. N. O.		3456		2138	
P. Q. R.		7890		2139	
S. T. U.		1234		2140	
V. W. X.		5678		2141	
Y. Z. A.		9012		2142	
B. C. D.		3456		2143	
E. F. G.		7890		2144	
H. I. J.		1234		2145	
K. L. M.		5678		2146	
N. O. P.		9012		2147	
Q. R. S.		3456		2148	
T. U. V.		7890		2149	
W. X. Y.		1234		2150	
Z. A. B.		5678		2151	
C. D. E.		9012		2152	
F. G. H.		3456		2153	
I. J. K.		7890		2154	
L. M. N.		1234		2155	
O. P. Q.		5678		2156	
R. S. T.		9012		2157	
U. V. W.		3456		2158	
X. Y. Z.		7890		2159	
A. B. C.		1234		2160	
D. E. F.		5678		2161	
G. H. I.		9012		2162	
J. K. L.		3456		2163	
M. N. O.		7890		2164	
P. Q. R.		1234		2165	
S. T. U.		5678		2166	
V. W. X.		9012		2167	
Y. Z. A.		3456		2168	
B. C. D.		7890		2169	
E. F. G.		1234		2170	
H. I. J.		5678		2171	
K. L. M.		9012		2172	
N. O. P.		3456		2173	
Q. R. S.		7890		2174	
T. U. V.		1234		2175	
W. X. Y.		5678		2176	
Z. A. B.		9012		2177	
C. D. E.		3456		2178	
F. G. H.		7890		2179	
I. J. K.		1234		2180	
L. M. N.		5678		2181	
O. P. Q.		9012		2182	
R. S. T.		3456		2183	
U. V. W.		7890		2184	
X. Y. Z.		1234		2185	
A. B. C.		5678		2186	
D. E. F.		9012		2187	
G. H. I.		3456		2188	
J. K. L.		7890		2189	
M. N. O.		1234		2190	
P. Q. R.		5678		2191	
S. T. U.		9012		2192	
V. W. X.		3456		2193	
Y. Z. A.		7890		2194	
B. C. D.		1234		2195	
E. F. G.		5678		2196	
H. I. J.		9012		2197	
K. L. M.		3456		2198	
N. O. P.		7890		2199	
Q. R. S.		1234		2200	
T. U					

STAAT DER ONROERENDE GOEDEREN

(met uitzondering van die als wegen, bruggen, plantsoenen, enz. kosteloos ten gebruik van het algemeen bestemd).

OMSCHRIJVING	Geschatte waarde		Kostprijs zonder den grond	Afschrij- vingen in jaren	TOELICHTINGEN.
	30 Juni 1926	30 Juni 1925			
Raadhuis	f 16.800.—	f 17.993.18	f 30.000.—	26	f 1200.— per jaar.
Gemeentewerken. Werkplaats met koeliewoningen	„ 26.275.68	„ 28.046.21	„ 41.747.—	30	„ 1660.— „ „
Stal	„ 2.400.—	„ 2.521.—	„ 3.600.—	30	„ 120.— „ „
Gemeente Slachthuis c. a.	„ 51.815.81	„ 48.822.02	„ 125.453.95*)	20	Afschrijving is 5 % op de gebouwen en 10 % op de vaste inrichting, voor 1925 f 5.068.42. Totaal werd afgeschreven f 73.638.14. *) Totaal der bouwkosten, uitbreidingen en verbeteringen tot 1 Januari 1926; vorig jaar f 117.391.74. De bouw- de oprichtings- en installatiekosten hebben totaal bedragen f 75.000.—.
Pasars. Petissah en Vischpasar	„ 75.277.90	„ 78.312.60	„ 91.040.63	30	f 3034.70 per jaar
Brandspuithuizen. 6 steenen huizen	„ 1.—	„ 1.—	„ 600.—	12	„ 50.— „ „
Badhuizen. 6 dubbele badhuizen en 1 centraal badhuis	„ 28.758.—	„ 26.361.85	„ 31.655.—	25 — 40	„ 1150.— „ „ In 1925 bijgekomen 1 badhuis in Sidodadi. Voorts is toegevoegd het centraal badhuis in Djati Oeloe, dat afgevoerd is van het Woningbedrijf. De Gemeente heeft voorts nog de beschikking over badhuizen, toebehoorende aan de Waterleiding Mij. „Ajer Beresih”.
WONINGBEDRIJF.					
Bioscooptheater	„ 73.543.94	„ 73.870.04	„ 38.580.—	50	Ingebracht voor f 75.000.— annuiteit bij 6% rente f 4.758.30 (5e. jaar).
Deli Club-gebouw			„ 9.000.—	50	
Oude Dienstwoningen:					
Directeur Gemeentewerken			„ 9.000.—	50	Ingebracht voor f 66.000.— id. f 4187.30 (5e jaar).
Adj. Dir. „			„ 8.900.—	50	
Secretaris „	„ 64.718.70	„ 65.005.66	„ 10.450.—	50	
Opzichter „			„ 7.000.—	50	
Commies „			„ 7.000.—	50	
Ond. Opzichter „			„ 6.500.—	50	
Dienstwoningen 1923.					
Hoofd Bureau Grondzaken			„ 12.182.17	50	Annuiteit bij 7 % rente f 2.480.02 (2e jaar).
Adjunct Secretaris	„ 34.051.78	„ 34.141.87	„ 11.021.95	50	
Gemeente-Ontvanger			„ 11.021.95	50	
Volkswoningen Kp. Sekip.					
1 toko			„ 4.800.—	50	Annuiteit bij 6 % rente f 1.573.41 (4e jaar). Permanent gedeelte. (Extra afschrijving f 6.607.42). id. f 2.613.79 (4e jaar) Extra afschrijving f 5.799.77).
4 woningen type D	„ 17.818.97	„ 24.528.11	„ 20.000.—	50	
2 woningen type E			„ 2.740.—	20	
6 woningen type F	„ 20.614.96	„ 27.385.40	„ 5.820.—	20	
28 woningen type G			„ 21.420.—	20	
8 woningen type H	„ 2.106.18	„ 4.630.04	„ 5.400.—	18	Semi permanent gedeelte. id. f 500.— Houten huizen (5e jaar). (Extra afschrijving f 2.301.66).
Volkswoningen Kp. Djati Oeloe.					
30 Europeesche woningen	„ 214.279.62	„ 214.887.85	„ 215.987.82	50	Annuiteit bij 7 % rente f 15.650.49 (3e jaar). id. f 12.793.27 (3e jaar). (Extra afschrijving Incl. woningen f 23.784.40). Het badhuis is afgevoerd.
158 Inlandsche woningen	„ 167.809.29	„ 192.710.67	„ 182.842.50	40	
2 toko's			„ 11.887.68	40	
Volkswoningen Padang Loemba.					
48 Inlandsche woningen	„ 52.368.22	„ 52.631.85	„ 52.631.85	40	Annuiteit bij 7% rente f 3.947.86 (1e jaar).
Dienstwoningen Sidodadi.					
40 Inlandsche woningen	„ 43.165.87	„ 43.165.87	„ 43.165.87	40	Annuiteit bij 7% rente f 3.237.87. De afschrijving vangt aan met het jaar 1926.

BIJL: VII.

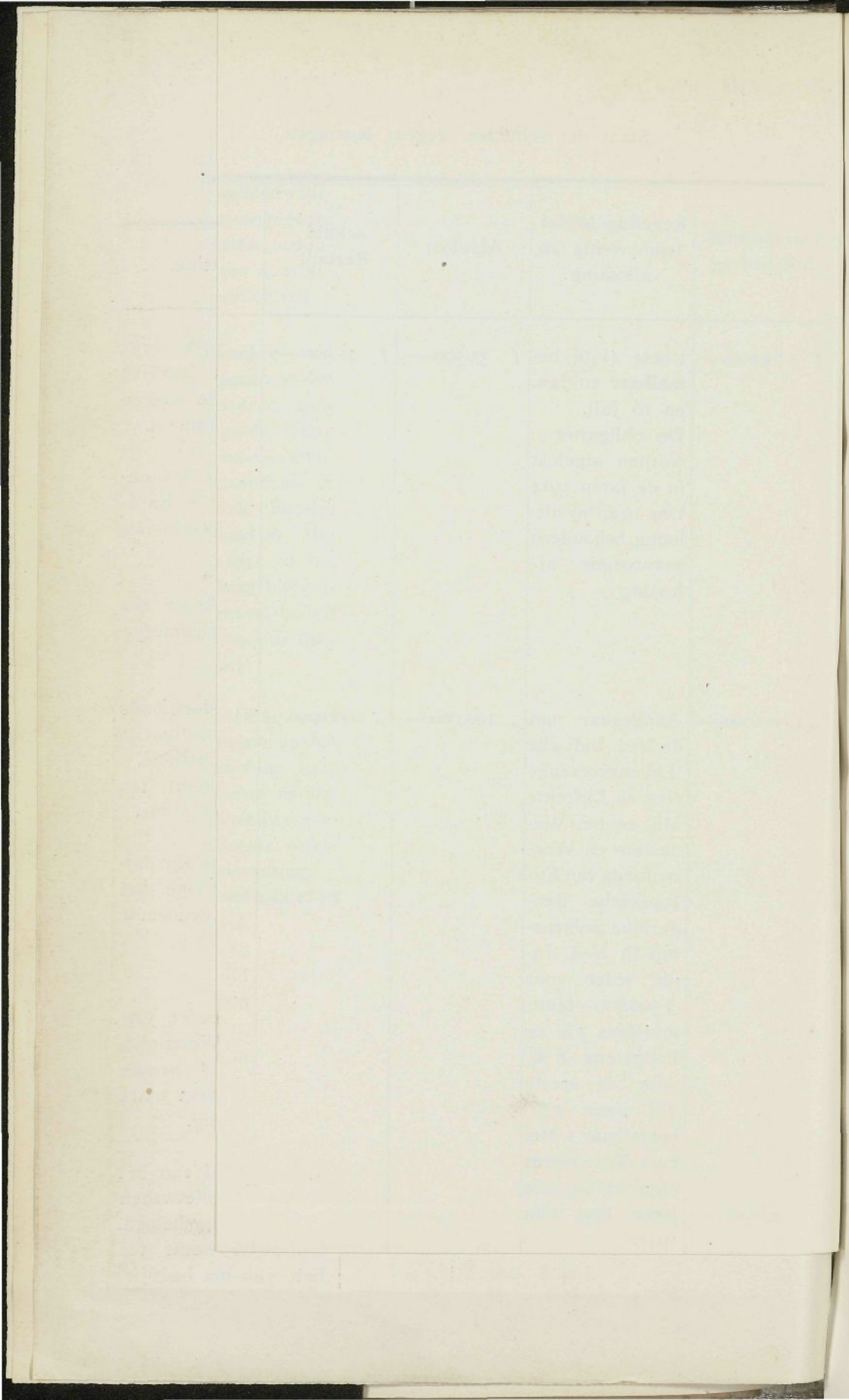
Staat van Fondsen en der als reserve belegde gelden.

Benaming.	Jaar 1925 Uito. Dec.	Jaar 1924 Uito. Dec.	Toelichting.
Fondsen.			
Voor kranslegging op het Tamiangmonument	500.—	500.—	De rente ad 4% wordt besteed om jaarlijks een krans te leggen op het monument.
Voor bestrijding van onderhoudskosten van graven	1000.—	1200.—	In beheer bij de Commissie voor de Europeesche begraafplaatsen.
Voor kapitaalsuitkeering aan het Inlandsch personeel	5208.33	5708.33	De rente komt ten bate der algemeene begrooting
Voor uitkeering van pensioen en Weduwen- en Weezen pensioen voor den Heer J. Hogervorst	25654.95	22342.35	Eigen pensioenfonds belegd in obligaties Nederlandsch-Indië. De rente komt ten bate van het fonds.
Reserves.			
Reserve ter bestrijding der uitgaven van den Buitengewonen Dienst der Gemeentebegrooting	180780.69	139017.90	Alle reserves zijn bijeengevoegd voor het hiernevens genoemde doel. N.B. De reserve van het Woningbedrijf is aangewend voor extra aflossing.
Bedrijfskapitaal.			
Pasarcredietwezen	8000.—	8000.—	Het kapitaal van het pasar credietwezen werd in 1924 belegd. De rente komt ten bate van het bedrijf.

Name of the person		Date		Place	
John Doe		1875		New York	
Jane Smith		1876		Boston	
Robert Brown		1877		Chicago	
Mary White		1878		Philadelphia	
James Green		1879		San Francisco	
Elizabeth Black		1880		London	
William Grey		1881		Paris	
Sarah Hall		1882		Berlin	
Thomas King		1883		Vienna	
Anna Lee		1884		St. Petersburg	
George Clark		1885		Moscow	
Charlotte Evans		1886		Warsaw	
Henry Scott		1887		Prague	
Margaret Adams		1888		Budapest	
Charles Baker		1889		Brussels	
Frances Miller		1890		Amsterdam	
Edward Wilson		1891		Antwerp	
Sophia Moore		1892		Lyon	
Frank Taylor		1893		Marseille	
Isabella Young		1894		Nantes	
Albert Hill		1895		Strasbourg	
Lillian King		1896		Geneva	
Harold Lee		1897		Zurich	
Evelyn Clark		1898		Basel	
Clarence Adams		1899		Bern	
Bertha Baker		1900		Lucerne	
Frederick Miller		1901		Schaffhausen	
Alice Wilson		1902		Appenzel	
Gordon Moore		1903		St. Gallen	
Helen Taylor		1904		Glarus	
William Young		1905		Uri	
Elizabeth Hill		1906		Schwyz	
Charles King		1907		Nidwalden	
Margaret Lee		1908		Obwalden	
Frank Clark		1909		Zug	
Isabella Adams		1910		Valais	
Albert Baker		1911		Fribourg	
Lillian Miller		1912		Basle	
Harold Wilson		1913		Solothurn	
Evelyn Moore		1914		Tessin	
Clarence Taylor		1915		Vaud	
Bertha Young		1916		Neuchâtel	
Frederick Hill		1917		Jura	
Alice King		1918		Canton de Vaud	
Gordon Lee		1919		Canton de Fribourg	
Helen Clark		1920		Canton de Valais	
William Adams		1921		Canton de Neuchâtel	
Elizabeth Baker		1922		Canton de Jura	
Charles Miller		1923		Canton de Vaud	
Margaret Wilson		1924		Canton de Fribourg	
Frank Moore		1925		Canton de Valais	
Isabella Taylor		1926		Canton de Neuchâtel	
Albert Young		1927		Canton de Jura	
Lillian Hill		1928		Canton de Vaud	
Harold King		1929		Canton de Fribourg	
Evelyn Lee		1930		Canton de Valais	
Clarence Clark		1931		Canton de Neuchâtel	
Bertha Adams		1932		Canton de Jura	
Frederick Baker		1933		Canton de Vaud	
Alice Miller		1934		Canton de Fribourg	
Gordon Wilson		1935		Canton de Valais	
Helen Moore		1936		Canton de Neuchâtel	
William Taylor		1937		Canton de Jura	
Elizabeth Young		1938		Canton de Vaud	
Charles Hill		1939		Canton de Fribourg	
Margaret King		1940		Canton de Valais	
Frank Lee		1941		Canton de Neuchâtel	
Isabella Clark		1942		Canton de Jura	
Albert Adams		1943		Canton de Vaud	
Lillian Baker		1944		Canton de Fribourg	
Harold Miller		1945		Canton de Valais	
Evelyn Wilson		1946		Canton de Neuchâtel	
Clarence Moore		1947		Canton de Jura	
Bertha Taylor		1948		Canton de Vaud	
Frederick Young		1949		Canton de Fribourg	
Alice Hill		1950		Canton de Valais	
Gordon King		1951		Canton de Neuchâtel	
Helen Lee		1952		Canton de Jura	
William Clark		1953		Canton de Vaud	
Elizabeth Adams		1954		Canton de Fribourg	
Charles Baker		1955		Canton de Valais	
Margaret Miller		1956		Canton de Neuchâtel	
Frank Wilson		1957		Canton de Jura	
Isabella Moore		1958		Canton de Vaud	
Albert Taylor		1959		Canton de Fribourg	
Lillian Young		1960		Canton de Valais	
Harold Hill		1961		Canton de Neuchâtel	
Evelyn King		1962		Canton de Jura	
Clarence Lee		1963		Canton de Vaud	
Bertha Clark		1964		Canton de Fribourg	
Frederick Adams		1965		Canton de Valais	
Alice Baker		1966		Canton de Neuchâtel	
Gordon Miller		1967		Canton de Jura	
Helen Wilson		1968		Canton de Vaud	
William Moore		1969		Canton de Fribourg	
Elizabeth Taylor		1970		Canton de Valais	
Charles Young		1971		Canton de Neuchâtel	
Margaret Hill		1972		Canton de Jura	
Frank King		1973		Canton de Vaud	
Isabella Lee		1974		Canton de Fribourg	
Albert Clark		1975		Canton de Valais	
Lillian Adams		1976		Canton de Neuchâtel	
Harold Baker		1977		Canton de Jura	
Evelyn Miller		1978		Canton de Vaud	
Clarence Wilson		1979		Canton de Fribourg	
Bertha Moore		1980		Canton de Valais	
Frederick Taylor		1981		Canton de Neuchâtel	
Alice Young		1982		Canton de Jura	
Gordon Hill		1983		Canton de Vaud	
Helen King		1984		Canton de Fribourg	
William Lee		1985		Canton de Valais	
Elizabeth Clark		1986		Canton de Neuchâtel	
Charles Adams		1987		Canton de Jura	
Margaret Baker		1988		Canton de Vaud	
Frank Miller		1989		Canton de Fribourg	
Isabella Wilson		1990		Canton de Valais	
Albert Moore		1991		Canton de Neuchâtel	
Lillian Taylor		1992		Canton de Jura	
Harold Young		1993		Canton de Vaud	
Evelyn Hill		1994		Canton de Fribourg	
Clarence King		1995		Canton de Valais	
Bertha Lee		1996		Canton de Neuchâtel	
Frederick Clark		1997		Canton de Jura	
Alice Adams		1998		Canton de Vaud	
Gordon Baker		1999		Canton de Fribourg	
Helen Miller		2000		Canton de Valais	
William Wilson		2001		Canton de Neuchâtel	
Elizabeth Moore		2002		Canton de Jura	
Charles Taylor		2003		Canton de Vaud	
Margaret Young		2004		Canton de Fribourg	
Frank Hill		2005		Canton de Valais	
Isabella King		2006		Canton de Neuchâtel	
Albert Lee		2007		Canton de Jura	
Lillian Clark		2008		Canton de Vaud	
Harold Adams		2009		Canton de Neuchâtel	
Evelyn Baker		2010		Canton de Jura	
Clarence Miller		2011		Canton de Vaud	
Bertha Wilson		2012		Canton de Fribourg	
Frederick Moore		2013		Canton de Valais	
Alice Taylor		2014		Canton de Neuchâtel	
Gordon Young		2015		Canton de Jura	
Helen Hill		2016		Canton de Vaud	
William King		2017		Canton de Fribourg	

Staat der schulden wegens leeningen.

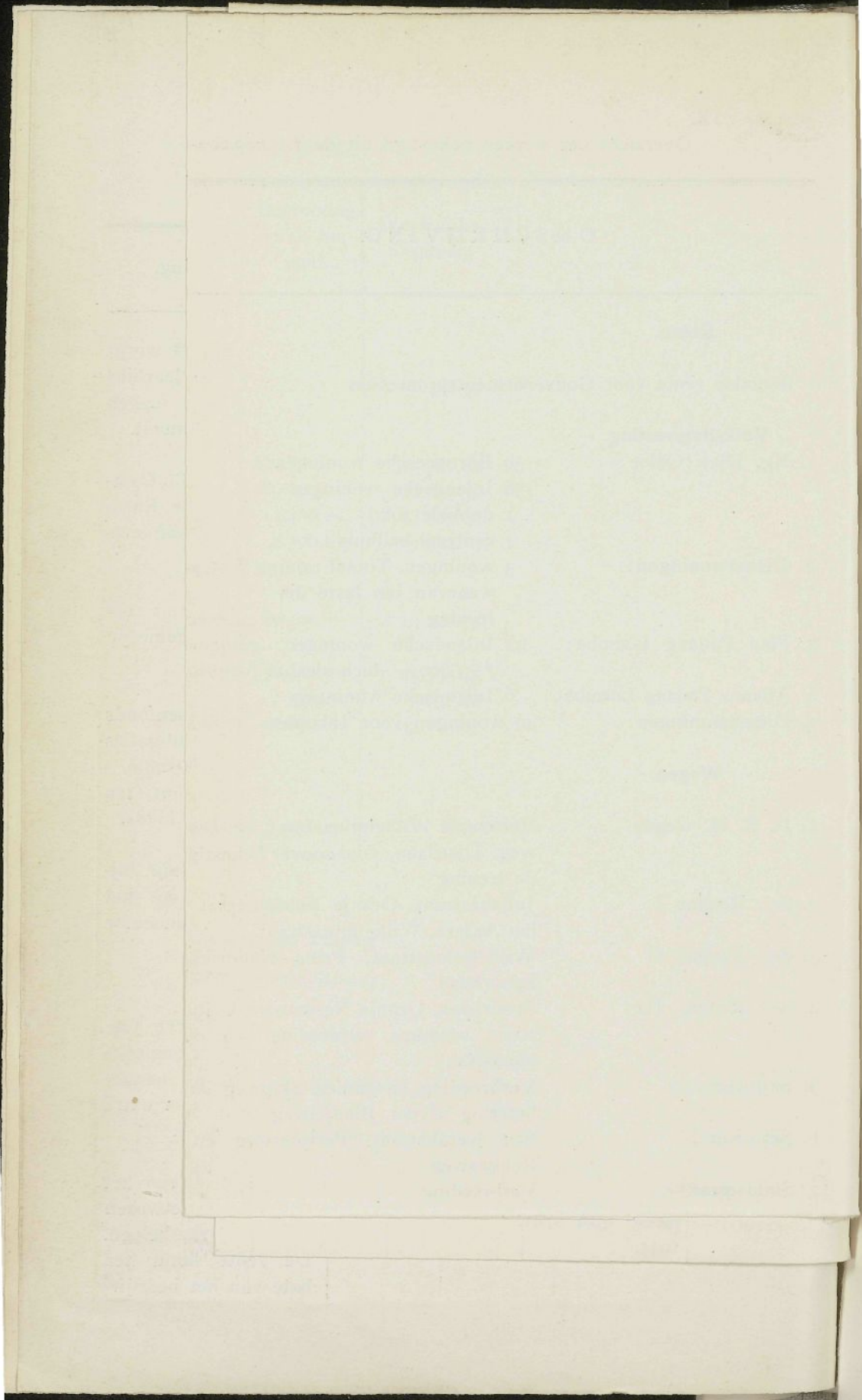
Oorspronkelijk bedrag	Regeling betreffende rente en aflossing	Afgeïost	schuld Restant	Wanneer en waarvoor aangegaan, alsmede ordonnantie waarbij bekrachtigd
f 75.000.—	Rente 4½% betaalbaar 10 Jan. en 10 Juli. De obligaties worden afgeïost in de jaren 1914 t/m 1936 bij uittolting, behoudens vervroegde aflossing	f 33.500.—	f 41.500.—	De leening werd aangegaan op den 1sten Dec. 1911 voor den bouw van een Gemeente Slachthuis te Medan, Raadsbesluit 20 Mei 1911 No. 30, bekrachtigd bij Gouvernementsbesluit van 24 Juli 1911 No. 43.
„ 1.000.000.—	Aangegaan met de Ned. Indische Levensverzekering en Lijfrente Mij. en het Weduwen- en Weezenfonds van Europeesche Burgerlijke ambtenaren in Ned. Indië ieder voor f 500.000.— rente minstens 7% en hoogstens 8%, voor de eerste vijf jaren 7%, betaalbaar 1 Mei en 1 Nov. wordt afgeïost in de jaren 1924 t/m 1941.	„ 100.000.—	„ 900.000.—	De leening werd aangegaan op den 1sten Aug. 1921 voor den aanleg van nieuwe wegen en de volkshuisvesting, Raadsbesluit 13 April 1921 No. 81 bekrachtigd bij Gouvernementsbesluit van 31 Juli 1921 No. 4.
„ 300.000.—	Rente 5% aanvang aflossing 1 Jan. 1929 over 40 jaar.	„ —.—	„ —.—	Gouvernements voorschot voor Volkshuisvesting G. B. 30-4-1925 no. 8. Nog geen gelder opgenomen.

BIJLAGE: IX.

Overzicht der werken bekostigd uit de f 1.000.000.— Nillmijleening.

OMSCHRIJVING.		Begrooting van het werk.	Werkelijke uitgaven.
Rente.			
Betaalde rente voor Gouvernementspromessen			9.488.90
Volkshuisvesting.			
1. Kg. Djati Oeloe:	30 Europeesche woningen	220.570.—	215.987.82
	158 Inlandsche woningen	189.900.—	182.842.50
	1 dubbele toko	14.200.—	11.887.68
	1 centraal badhuis	8.300.—	7.854.19
2. Dienstwoningen:	3 woningen. Totaal raming f 35.400.— waarvan ten laste der leening „ 20.400.—	20.400.—	19.226.07
3. Plan Padang Loemba:	42 Inlandsche woningen, geraamd op f 51.600.— doch slechts toegestaan	50.950.—	45.593.45
4. Afbouw Padang Loemba:	6 Inlandsche woningen	7.350.—	7.038.40
5. Dienstwoningen:	40 woningen voor Inlanders in Sidodadi	44.800.—	43.165.87
Wegen.			
1. D. S. M. wegen	Verlengde Wilhelminastraat, kg. Doerian- weg, Djatilaan, voor zoover bekostigd uit de leening	—.—	8.812.42
2. Sei. Rengas I	Julianastraat, Oranje Nassaustraat, Dja- lan Antara, Wilhelminastraat	117.000.—	120.558.02
3. Sei. Rengas II	Wilhelminastraat, Prins - Hendrikstraat, Sporbaan	50.000.—	44.846.09
4. Sei. Rengas III	Sporbaan, Oranje Nassaustraat, Juliana- straat benevens verbreeding van de Ju- lianastraat	64.000.—	56.751.93
5. Skipweg	Verbreeding en aanleg Skipweg en ver- betering afvoer Bindjeiweg	13.500.—	11.510.05
6. Sei. Kerah	Sei. Kerahstraat, Pertjoetweg en Sei. Rengasweg	34.000.—	31.200.26
7. Smidstraat	Verbreeding	20.000.—	18.901.10
Bruggen.			
1. Delirivier	Brug in de Ceintuurbaan over de Deli- rivier	84.900.—	79.806.14
2. Baboerarivier	Brug in de Ceintuurbaan over de Baboe- rarivier	45.300.—	42.359.92
		Totaal	957.830.81
Overgebracht naar reservefonds			42.169.19
Bedrag der Leening			1.000.000.—

Overzicht van geregistreeerde voertuigen.

	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925
SADO's.										
Geregistreerd	633	651	654	646	537	526	525	552	580	600
Afgekeurd	5	3	8	—	109 ¹⁾	0	0	0	0	0
Nieuw bijgekomen	23	6	—	—	—	—	—	27	28	20
OSSENKARREN.										
Geregistreerd	781	817	1000	961	910	1154	1176	1132	1065	1062
Afgekeurd	—	—	39 ¹⁾	51 ¹⁾	—	0	0	0	0	0
Nieuw bijgekomen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Afgegaan	—	—	—	—	—	—	—	44	67	3
HONGKONGS.										
Geregistreerd	669	695	706	724	682	726	866	873	872	825
Afgekeurd	—	50	49	40	44	—	—	—	—	45
Nieuw bijgekomen	26	51	58	—	—	—	—	7	—	—
Afgegaan	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
AUTO's (MOTORRIJTUIGEN, HUURAUTO's).										
Geregistreerd dan wel overgeschreven	—	—	200	320	507 ³⁾	374 ⁴⁾	202	694 ⁵⁾	2369 ⁶⁾	3282 ⁷⁾
RIJWIELEN.										
Geregistreerd	—	—	706	721	1483	5684 ²⁾	7649	—	8)	—
Bijgekomen	—	—	—	—	—	—	—	2270	—	—
N. B. Afgekeurd werden:										
1923	2 paarden									
1924	1 paard									
1925	2 paarden.									

- 1.) Niet voor de keuring verschenen wegens opheffing der verhuurderijen door gebrek aan voeder.
- 2.) In dit jaar had een algeheele hernummering plaats; onder het aantal zijn ook begrepen de rijwielen van verhuurderijen.
- 3.) w.o. 454 pers. auto's 35 vrachtauto's, 38 motorrijwielen, afgeschreven werden 15
- 4.) " 298 " 43 " 33 " " 27
- 5.) " 537 " 98 " 39 " " "
- 6.) " 1918 " 266 " 225 " "
- 7.) " 2558 " 175 autobussen, 267 vrachtauto's, 282 motorrijwielen.
- 8.) De registratie van rijwielen is vervallen.

Overzicht omtrent het pandhuisbedrijf gedurende de jaren 1920 t/m 1925 (ontleend aan het rapport
over de werking van de pacht van het pandhuis te Medan).

PANDEN					SOORT VAN PANDEN				Andere goederen	BELEENDERS								Geschatte waarde der panden:	Bedragen waarvoor beleend:	PANDEN DIE ZIJN					NOG NIET INGELOSTE PANDEN		
Jaar	Per	Restant 31 Dec.	Ingebracht	Totaal	Artikelen voor dagelijksch gebruik enz.			Sieraden		LANDAARD			BEROEP							Ingelost	Publiek verkocht	Totaal	Tot welke bedragen beleend	Renten	Restant per 31 December	Tot welk bedrag beleend	Renten welke den pachter nog aankomen
					Kleeren	Ge-reedschap-pen	Huis-houde-lijke artike-len			Goud-en zilver-werken en ju-weelen	Maleiers Boyans Javanen en Bandja-reezen	Chi-neezen	Andere Vreem-de Oos-terlin-gen	Land-bou-wers	Am-bachts-lieden, hande-laars e. d.	Koe-lies	Ande-ren										
1920	1919	33.070	156.755	189.825	165.375	8.978	2.725	8.535	3.212	158.686	27.015	4.124	51.751	3.738	125.121	9.215	f 1.659.859.70	f 1.106.569.80	154.969	7.290	162.259	f 946.287.—	f 87.108.61	27.566	f 160.282.80	f 24.042.42	
1921	1920	27.566	134.811	162.377	135.752	6.251	445	19.510	419	135.151	25.113	2.113	7.520	2.087	150.255	2.515	„ 1.593.710.70	„ 1.062.473.80	124.534	11.131	135.665	„ 897.048.20	„ 98.832.59	26.712	„ 165.425.60	„ 10.787.84	
1922	1921	26.712	147.134	173.846	124.357	—	962	28.534	19.993	149.191	30.630	3.825	4.594	9.468	154.188	5.496	„ 1.243.094.05	„ 828.729.10	133.868	7.405	141.273	„ 646.701.—	„ 73.367.18	32.573	„ 182.028.10	„ 10.921.68	
1923	1922	32.573	131.186	163.759	17.349	4.530	8.123	121.523	12.234	138.275	21.517	3.967	3.598	7.835	147.342	4.984	„ 1.116.691.05	„ 744.460.70	122.548	14.362	136.910	„ 590.573.10	„ 69.592.63	26.349	„ 153.387.60	„ 9.233.25	
1924	1923	26.849	129.799	156.648	18.213	—	8.251	112.835	17.349	132.826	14.145	9.677	5.372	9.711	138.576	2.989	„ 1.127.405.55	„ 751.603.70	121.541	12.482	134.023	„ 545.719.86	„ 70.188.64	22.625	„ 135.695.20	„ 8.141.71	
(1e kw. *)		22.675	33.101	55.726	21.302	—	3.592	28.136	2.696	31.392	22.013	2.321	15.720	3.976	34.821	1.209	„ 480.861.75	—	51.454	4.269	—	„ 320.574.50	„ 32.625.05	—	„ 260	„ —	
(II, III, IV kw. 1925 **)		—	92.755	92.755	48.421	—	—	43.572	762	—	—	—	—	—	—	—	„ 674.333.95	„ 512.976.50	62.792	4.039	66.831	„ 349.547.70	„ 34.304.29	—	„ 163.394.10	„ 16.370.86	

*) Pandhuispacht.

**) Gouvernementspandhuisdienst

**Overzicht omtrent het aantal geboorten en huwelijken van Europeanen, Japanners en Chineezers
te Medan gedurende de jaren 1919—1925.**

		Jan.	Febr.	Mrt.	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Totaal													
Geboorten.		m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m.	vr.												
Europeanen	1919	6	6	2	2	7	2	4	3	4	10	6	5	5	4	6	7	4	2	4	6	3	5	3	6	54	58 = 112
	1920	6	7	5	8	14	5	6	4	3	—	4	2	4	12	5	5	8	4	5	5	7	10	8	6	75	68 = 143
	1921	5	7	4	2	3	3	4	5	12	4	7	9	2	10	13	8	5	3	11	4	7	5	5	6	78	66 = 144
	1922	12	8	5	5	9	7	9	10	8	8	6	7	8	2	10	9	7	12	10	4	6	9	4	5	94	86 = 180
	1923	12	8	4	6	12	10	5	7	5	10	11	6	6	2	9	9	4	2	13	11	1	11	4	8	86	90 = 176
	1924	3	4	4	7	5	6	8	6	4	7	6	5	8	4	4	7	6	5	5	7	5	3	6	1	64	62 = 126
	1925	5	3	7	1	3	5	6	8	4	5	6	1	3	5	5	3	5	11	4	3	4	5	10	7	62	57 = 119
Japanners	1919	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	3	—	1	—	—	—	7	1 = 8
	1920	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3 = 4
	1921	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2 = 4
	1922	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	5	2 = 7
	1923	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	2 = 5
	1924	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	— = 1
	1925	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	1 = 4
Chineezen	1919 *)									7	1	5	5	15	6	21	11	19	19	29	17	19	14			115	73 = 188
	1920	27	18	16	15	19	16	27	20	18	16	20	16	16	17	14	13	7	12	6	14	26	21	18	15	214	193 = 407
	1921	19	11	17	10	19	12	22	3	17	15	17	14	21	3	16	12	16	11	23	11	18	18	24	13	229	133 = 362
	1922	22	17	13	18	51	22	16	12	27	14	20	16	28	13	15	20	35	17	32	22	24	25	21	16	284	212 = 496
	1923	19	18	16	11	28	15	23	18	27	18	30	21	19	8	15	7	24	13	22	19	28	13	26	12	277	173 = 450
	1924	32	16	17	13	17	15	28	12	29	21	35	20	37	23	17	13	41	26	24	15	25	22	36	28	338	230 = 568
	1925	19	19	23	13	35	17	27	18	26	27	25	16	25	15	29	15	24	15	26	24	21	19	35	30	315	228 = 543
Huwelijken.																											
Europeanen	1919	7	4	3	5	—	1	3	1	5	4	3	1	37													
	1920	1	2	7	1	6	4	4	3	5	7	2	4	46													
	1921	4	4	2	4	4	3	6	2	6	5	3	4	47													
	1922	3	4	3	—	5	1	4	3	5	3	3	2	36													
	1923	—	3	2	2	7	4	1	2	4	3	2	3	33													
	1924	1	—	3	2	2	9	2	2	1	1	1	3	27													
	1925	4	3	3	3	3	2	4	5	1	1	2	6	37													
Japanners	1919																										
	1920																										
	1921																										
	1922																										
	1923																										
	1924																										
	1925																										
Chineezen	1919 *)					7	1	2	—	1	22	2	5	40													
	1920	9	12	4	6	6	8	2	7	9	12	10	12	97													
	1921	15	6	5	2	6	10	3	2	12	5	11	13	90													
	1922	9	3	9	2	9	6	4	4	9	9	1	9	74													
	1923	8	11	7	6	5	2	6	5	2	9	9	9	79													
	1924	14	1	2	6	12	6	6	—	8	1	9	8	73													
	1925	8	2	4	3	6	—	1	4	6	12	3	10	59													

*) De Burgerlijke stand voor de Chineezers werd eerst in Mei en Juni 1919 ingesteld.

Het aantal echtscheidingen te Medan ingeschreven in 1925 bedroeg nihil voor Europeanen en Japanners, 1 voor de Chineezers.

" " erkenningen bedroeg in 1925 11 t. w. 8 m. en 3 vr.

Gewettigd werden 3 m.

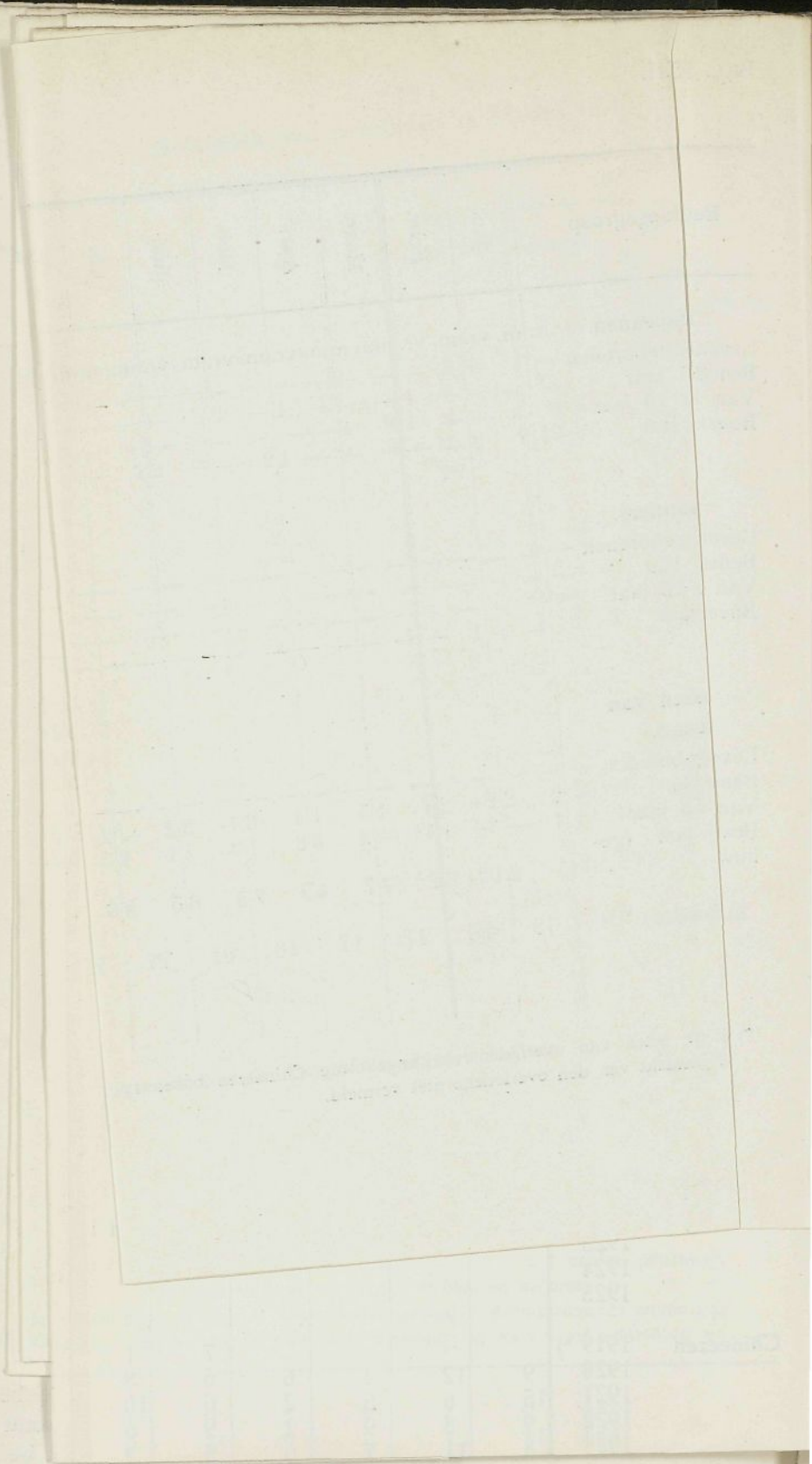
Department of the Interior
Bureau of Land Management
Washington, D. C.

Section 1				Section 2				Section 3				Section 4			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64
65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96
97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112
113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128
129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144
145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160
161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176
177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192
193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208
209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224
225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240
241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256
257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272
273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288
289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304
305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320
321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336
337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352
353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368
369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384
385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400
401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416
417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432
433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448
449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464
465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480
481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496
497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512
513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	525	526	527	528
529	530	531	532	533	534	535	536	537	538	539	540	541	542	543	544
545	546	547	548	549	550	551	552	553	554	555	556	557	558	559	560
561	562	563	564	565	566	567	568	569	570	571	572	573	574	575	576
577	578	579	580	581	582	583	584	585	586	587	588	589	590	591	592
593	594	595	596	597	598	599	600	601	602	603	604	605	606	607	608
609	610	611	612	613	614	615	616	617	618	619	620	621	622	623	624
625	626	627	628	629	630	631	632	633	634	635	636	637	638	639	640
641	642	643	644	645	646	647	648	649	650	651	652	653	654	655	656
657	658	659	660	661	662	663	664	665	666	667	668	669	670	671	672
673	674	675	676	677	678	679	680	681	682	683	684	685	686	687	688
689	690	691	692	693	694	695	696	697	698	699	700	701	702	703	704
705	706	707	708	709	710	711	712	713	714	715	716	717	718	719	720
721	722	723	724	725	726	727	728	729	730	731	732	733	734	735	736
737	738	739	740	741	742	743	744	745	746	747	748	749	750	751	752
753	754	755	756	757	758	759	760	761	762	763	764	765	766	767	768
769	770	771	772	773	774	775	776	777	778	779	780	781	782	783	784
785	786	787	788	789	790	791	792	793	794	795	796	797	798	799	800
801	802	803	804	805	806	807	808	809	810	811	812	813	814	815	816
817	818	819	820	821	822	823	824	825	826	827	828	829	830	831	832
833	834	835	836	837	838	839	840	841	842	843	844	845	846	847	848
849	850	851	852	853	854	855	856	857	858	859	860	861	862	863	864
865	866	867	868	869	870	871	872	873	874	875	876	877	878	879	880
881	882	883	884	885	886	887	888	889	890	891	892	893	894	895	896
897	898	899	900	901	902	903	904	905	906	907	908	909	910	911	912
913	914	915	916	917	918	919	920	921	922	923	924	925	926	927	928
929	930	931	932	933	934	935	936	937	938	939	940	941	942	943	944
945	946	947	948	949	950	951	952	953	954	955	956	957	958	959	960
961	962	963	964	965	966	967	968	969	970	971	972	973	974	975	976
977	978	979	980	981	982	983	984	985	986	987	988	989	990	991	992
993	994	995	996	997	998	999	1000	1001	1002	1003	1004	1005	1006	1007	1008
1009	1010	1011	1012	1013	1014	1015	1016	1017	1018	1019	1020	1021	1022	1023	1024
1025	1026	1027	1028	1029	1030	1031	1032	1033	1034	1035	1036	1037	1038	1039	1040
1041	1042	1043	1044	1045	1046	1047	1048	1049	1050	1051	1052	1053	1054	1055	1056
1057	1058	1059	1060	1061	1062	1063	1064	1065	1066	1067	1068	1069	1070	1071	1072
1073	1074	1075	1076	1077	1078	1079	1080	1081	1082	1083	1084	1085	1086	1087	1088
1089	1090	1091	1092	1093	1094	1095	1096	1097	1098	1099	1100	1101	1102	1103	1104
1105	1106	1107	1108	1109	1110	1111	1112	1113	1114	1115	1116	1117	1118	1119	1120
1121	1122	1123	1124	1125	1126	1127	1128	1129	1130	1131	1132	1133	1134	1135	1136
1137	1138	1139	1140	1141	1142	1143	1144	1145	1146	1147	1148	1149	1150	1151	1152
1153	1154	1155	1156	1157	1158	1159	1160	1161	1162	1163	1164	1165	1166	1167	1168
1169	1170	1171	1172	1173	1174	1175	1176	1177	1178	1179	1180	1181	1182	1183	1184
1185	1186	1187	1188	1189	1190	1191	1192	1193	1194	1195	1196	1197	1198	1199	1200
1201	1202	1203	1204	1205	1206	1207	1208	1209	1210	1211	1212	1213	1214	1215	1216
1217	1218	1219	1220	1221	1222	1223	1224	1225	1226	1227	1228	1229	1230	1231	1232
1233	1234	1235	1236	1237	1238	1239	1240	1241	1242	1243	1244	1245	1246	1247	1248
1249	1250	1251	1252	1253	1254	1255	1256	1257	1258	1259	1260	1261	1262	1263	1264
1265	1266	1267	1268	1269	1270	1271	1272	1273	1274	1275	1276	1277	1278	1279	1280
1281	1282	1283	1284	1285	1286	1287	1288	1289	1290	1291	1292	1293	1294	1295	1296
1297	1298	1299	1300	1301	1302	1303	1304	1305	1306	1307	1308	1309	1310	1311	1312
1313	1314	1315	1316	1317	1318	1319	1320	1321	1322	1323	1324	1325	1326	1327	1328
1329	1330	1331	1332	1333	1334	1335	1336	1337	1338	1339	1340	1341	1342	1343	1344
1345	1346	1347	1348	1349	1350	1351	1352	1353	1354	1355	1356	1357	1358	1359	1360
1361	1362	1363	1364	1365	1366	1367	1368	1369	1370	1371	1372	1373	1374	1375	1376
1377	1378	1379	1380	1381	1382	1383	1384	1385	1386	1387	1388	1389	1390	1391	1392
1393	1394	1395	1396	1397	1398	1399	1400	1401	1402	1403	1404	1405	1406	1407	1408
1409	1410	1411	1412	1413	1414	1415	1416	1417	1418	1419	1420	1421	1422	1423	1424
1425	1426	1427	1												

Statistiek van overlijden te Medan in het jaar 1925.

Bevdkingsgroep	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augs.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Totaal	Totaal generaal	1924		1923		1922		1921		1920		1919							
															Totaal	Totaal generaal	Totaal	Totaal generaal	Totaal	Totaal generaal	Totaal	Totaal generaal	Totaal	Totaal generaal	Totaal	Totaal generaal						
Eropeanen.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.	m. vr.		m. vr.		m. vr.		m. vr.		m. vr.		m. vr.		m. vr.							
Levenlos geboren	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2	—	—	4	1	5	4	4	8	2	1	3	—	—	—	2	2		
Beneden 1 jaar	—	—	1	—	1	2	—	—	1	—	1	1	7	8	3	1	4	2	2	4	—	4	4	4	8	6	1	7	6	3	9	
Van 1 tot 15 jaar	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	3	4	2	—	2	1	—	1	4	—	4	2	2	4	3	—	3	1	1	2
Boven 15 jaar	2	2	—	—	—	2	1	—	2	1	1	—	6	15	19	5	24	16	7	23	10	8	18	6	9	15	16	2	13	5	18	
													29			30			31		34		30		28				31			
Jipanners.																																
Levenlos geboren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Beneden 1 jaar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Van 1 tot 15 jaar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Boven 15 jaar	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	3	3	6	—	4	4	1	—	1	4	—	4	1	—	1	1	2	
													2			6		6		5		4		4		1			4			
Chinezen van Medan.																																
Levenlos geboren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Beneden 1 jaar	2	2	2	1	5	1	4	3	—	2	3	—	2	46	35	25	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Van 1 tot 15 jaar	1	—	3	1	4	—	2	3	3	1	3	—	1	43	14	10	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Boven 15 jaar (gehuwden)	5	2	1	3	2	4	7	4	7	5	6	5	9	120	142	27	169	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
id. (ongehuwden) *)	18	20	17	17	16	21	27	27	27	26	25	31	272	392	107	107	276	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
													481			362	296		459													

*) Noot. In de acten van overlijden van ongehuwde Chinezen boven 15 jaar wordt door den Burgerlijken stand te Medan het geslacht van den overledene niet vermeld.

J A A R 1 9 2 5	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Totalen 1925		Totaal 1924	Totaal 1923	Totaal 1922
	M. V.	M. V.	M. V.	M. V.	M. V.	M. V.	M. V.	M. V.	M. V.	M. V.	M. V.	M.	Vr.	Gene- raal			
Inlanders.																	
Inl: militairen.	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		3	7
Amb: militairen	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		1	2
Inl: gestraften	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	2	3	5
															2	7	14
Inlanders.																	
Levenloos geboren	1 —	1 —	11 1	2 —	— —	— —	— 1	— 1	2 —	1 —	— 1	1 1	19 5				
Beneden 1 jaar	3 2	6 3	11 5	3 8	8 4	10 8	10 15	8 6	9 9	10 7	11 6	13 13	102 86				
Van 1 t/m 15 jaar	6 6	3 4	9 6	8 6	8 4	4 8	8 6	8 4	8 9	9 9	10 8	11 2	92 72				
Boven 15 jaar	14 12	15 6	12 12	12 15	11 12	16 27	19 12	15 17	14 12	17 19	17 11	20 13	182 168				
													395 331	726	513	509	579
Batakkers.																	
Levenloos geboren	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	1 —				
Beneden 1 jaar	— —	— —	— —	— —	1 —	2 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	3 —				
Van 1 t/m 15 jaar	1 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— 1	— —	— —	1 1				
Boven 15 jaar	1 —	1 —	— —	— —	2 —	1 —	— —	2 —	1 —	— —	— —	— —	8 —				
													13 1	14	10	12	10
Chineez.																	
Chineesche gestraften	— —	— —	2 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	2 —		2	3	17
Levenloos geboren	— —	— —	6 3	3 1	2 —	— —	— —	1 —	1 —	— —	— 1	— —	13 5				
Beneden 1 jaar	1 1	2 3	2 —	1 1	5 6	2 3	5 4	4 1	2 3	1 —	3 7	4 3	32 32				
Van 1 t/m 15 jaar	3 —	3 1	11 5	9 3	5 2	7 1	1 2	1 3	2 1	— —	1 1	3 1	46 20				
Boven 15 jaar	10 4	7 2	— —	— —	11 5	18 6	23 7	10 5	18 4	10 2	12 5	22 3	141 43				
													232 100	332	362	296	459
Chineezen van Hospitaal.																	
Levenloos geboren	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —				
Beneden 1 jaar	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1 —	— 1	— —	— 1	— 1	1 2	2 5				
Van 1 t/m 15 jaar	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1 —	— —	2 1	— 1	— —	3 2				
Boven 15 jaar	9 —	12 —	9 —	8 —	10 —	12 —	22 1	25 —	17 —	20 —	22 1	17 —	183 2				
													188 9	197	160	173	234
Andere Vreemde Oosterlingen.																	
Arabieren.																	
Levenloos geboren	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —				
Beneden 1 jaar	— 1	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— 1				
Van 1 t/m 15 jaar	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —				
Boven 15 jaar	— —	— —	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	2 —				
													2 1	3	5	—	1
Klingaleezen.																	
Levenloos geboren	— —	— —	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	— 1	— —	— —	— —	1 1				
Beneden 1 jaar	— 1	— 1	— —	1 2	— —	— 1	2 —	— 1	2 —	1 —	— —	1 1	7 7				
Van 1 t/m 15 jaar	1 —	— —	— 2	— —	— —	— 1	— —	— —	— —	— 1	1 —	1 —	3 4				
Boven 15 jaar	1 2	1 —	1 —	— —	4 —	2 1	2 —	1 1	— —	3 1	3 —	1 1	19 6				
													30 18	48	48	28	19
Bengaleezen.																	
Levenloos geboren	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —				
Beneden 1 jaar	— —	— 1	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— 1				
Van 1 t/m 15 jaar	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —				
Boven 15 jaar	— —	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	— —	2 —	3	4	5	—
Totaal mannen en vrouwen	51 27	51 21	64 34	48 36	79 33	74 56	93 48	77 40	78 39	74 42	80 43	95 40	864 461	1325	745	738	874
Totaal per maand	80	72	98	84	112	130	141	117	117	116	123	135					

Overzicht van uitgereikte drankvergunningen

Jaar	Maximum aantal uit te reiken vergunningen			Uitgereikt				
	Totaal	per glas	per flesch	per glas			per flesch	
				Europeanen	Japanners	Chineezen	Europeanen	Chineezen
1919	57	38	19	8	4	26	8	11
1920	57	38	19	8	4	26	8	11
1921	57	38	19	8	4	25	8	11
1922	57	38	19	8	4	26	8	11
1923	50	33	17	9	4	25	7	11
1924	50	33	17	8	4	24	6	11
1925	50	33	17	8	4	23	6	11

Overzicht betreffende de Scholen te Medan op Ult^e December 1925.

AARD DER SCHOOL	Aantal onder- wijskrachten		Aantal klassen	AANTAL LEERLINGEN			Voertaal
	Europ.	Inl.		jongens	meisjes	Totaal	
Middelbaar Onderwijs.							
Openbaar.							
Mulo afd. der algemeene middelbare school	12	2	{ 1 voorkl. 3 klassen	228	34	262	Ne- derlandsch
Medansche Middelbare School	4	—		2	27	16	43
Lager Onderwijs.							
Openbaar.							
Openbare Europ. 1e Lagere School	6	—	7	88	85	173	"
Openbare Europ. 2e Lagere School	5	—	7	87	46	133	"
Openbare Holl. Chineesche School	5	—	{ 1 voorkl. 7 klassen	114	62	176	"
Openbare Holl. Inl. School No. I	3	4		7	220	61	281
Openbare Holl. Inl. School No. II	3	4	7	179	56	235	"
Kweekschool voor Inlandsche Onderwijzers	3	1	4	84	—	84	"
Gouvernements Inlandsche Scholen.							
Inl. School 2e kl. Nr. 1 Paleisweg	—	7	5	209	75	284	Maleisch
Inl. School 2e kl. Nr. 2 Serdangweg	—	5	5	131	38	169	"
Inl. School 2e kl. Nr. 3 Padang Boelanweg	—	4	5	112	28	140	"
Inl. School 2e kl. Nr. 4 Laboeanweg	—	4	5	125	9	134	"
Inl. School 2e kl. Nr. 5 Soengei Rengasweg	—	5	5	172	9	181	"
Inl. School 2e kl. Nr. 6 Kampong Sekip	—	4	5	96	26	112	"
Inl. School 2e kl. Emplac. D.S.M. P. Brayan	—	4	5	100	21	121	"
Inl. Vervolgschool Kampong Baroe	—	2	3	66	1	67	"
Bijzonder.							
Christelijke School	6	—	7	71	48	119	Ne- derlandsch
School der Medanche Schoolvereeniging	7	—	7	90	79	169	"
Roomsche Katholieke Europ. Lagere School	3	—	5	57	71	128	"
Neutrale Holl. Inl. School	—	3	6	145	27	172	"
Methodist Boy's School	2	{ 3 8 chin. 5 Inl.	8	342	—	342	Engelsch
" Girls School	1 Chin.		7	—	102	102	"
Medan Nippon Shogakko	3 Jap.		6	14	21	35	Japansch
Hwa Shang School	14 Chin.			310	135	445	Chineesch
Thong Seok School	1 "			38	7	45	"
Sun ⁹ Chow School	6 "			87	54	141	"
Yang Tsung School	4 "			80	20	100	"
Pan Djit "							
Tun Pun "	9 "			106	85	191	"
Anglo Chinese "	4 "			141	10	151	"
Eigenr. Tjong Tjie Liong	1 "			24	1	25	"
" Fong Lok Nam	1 "			10	4	14	"
" Lim Tocan Tjeng	1 "			20	—	20	"
" Thong Jaw Man	1 "			23	5	28	"
" Than Hong Chun	1 "			18	—	18	"
St. Anthony's Internationaal School	3 "	1	5	54	6	60	Engelsch
Fröbelonderwijs.							
Bijzonder.							
Fröbelschool der Vereen. tot instandhouding van een Fröbelschool							
a. cursus voor Europeanen	4	—	3	28	15	43	Ne- derlandsch
b. " " Inlanders	4	—	3	17	10	27	"
Chinese Kindergarten	7	—	—	90	110	200	Chineesch
Vakonderwijs.							
Openbaar.							
Inl. Meisjeskopschool Djati Oeloe	—	2	3	—	34	34	Maleisch
Bijzonder.							
Handelskursus der Ned. Ind. Vereeniging ter bevordering van Handelonderwijs	7	3	13	102	31	133	Ne- derlandsch
Gemeentelijk Duitsche Cursus	2	—	2	—		27	"
Handwerkonderwijs der Roemer-Vischerver- eeniging	1	—	2	—	20	20	"
Sekolah Derma Djalan Radja	—	3	—	—	85	85	"

VERSLAG

van den dienst der Gemeentewerken van Medan over het dienstjaar 1925

Samengesteld door J. Hogervorst,
Directeur der Gemeentewerken van Medan.

TECHNISCHE COMMISSIE.

De Technische Commissie bestond in verslagjaar uit de heeren Ir. J. W. Duys, voorzitter; G. Lodder en Raden Noerngali,

De Directeur der Gemeentewerken trad als Secretaris van deze Commissie op.

PERSONEEL VAN GEMEENTEWERKEN.

a. Algemeene Technische Dienst:

Directeur	J. Hogervorst.
Adjunct-Directeur	J. G. Eylander.
Teekenaar	Achmad Chatib
Leerling-teekenaar	Moh. Jasin.

5

b. Openbare Werken:

Opzichter	W. J. Fröger.
idem	C. Deweerdt.

c. Reinigingsdienst:

Opzichter	J. Brinkhuis.
Werkbaas	J. H. A. Olmanst.

d. Bouwtoezicht:

Opzichter	H. A. K. Hillerström.
idem	J. L. Paardekooper.

e. Administratie:

Commies	P. de Korte.
Klerk	A. Wahab.

7 paarden,
12 muildieren, en
50 ossen.

De onderhoudskosten hebben bedragen voor een paard $\pm$ f 28.— per maand, voor een muildier $\pm$ f 23.— en voor een os $\pm$ f 18.—.

MATERIEEL.

Het onderhoud van al het materieel had geregeld plaats en verkeerde dit in goeden bruikbaren staat.

Een tientons stoomwals vroeg uitgebreide herstelling en vernieuwing. Op last van het stoomwezen moesten de vuurkist, tubeplaat, vlampijpen en andere onderdeelen worden verwisseld.

De noodige onderdeelen werden direct van de fabriek, waar de walsen zijn gebouwd, betrokken, terwijl de reparatie werd uitgevoerd door de „Deli Estate Engineering” te Gloegoer.

Begin verslagjaar werd deze wals bedrijfsklaar afgeleverd. Van deze betrekkelijk oude machine kan nu nog een groot aantal jaren worden geprofiteerd.

Uitgezonderd deze werkzaamheden en de vervaardiging van gietwerk, werd al het onderhoud aan het materieel aan de gemeentelijke werkplaatsen verricht; o.m. werden daar de overige walsen aan een grondige revisie onderworpen, de faecaliënpompen, sproeiwagens, vuilnis- en modderwagens geheel vernieuwd of belangrijk verbeterd, enz.

Behalve verschillende kleinere werktuigen en benodigdheden werd aangekocht een Laffly motorsproeiwagen, daarentegen werden 2 der oude sproeiwagens verkocht. Laatstgenoemde wagens werden evenals eenig ander afgekeurd materieel, uit de „inventaris” afgeschreven.

Bijlage II geeft een overzicht van het in gebruik zijnde materieel.

WEGEN.

Gewoon onderhoud.

Het gewone onderhoud van de wegen had geregeld plaats, zoodat het wegennet in behoorlijken staat was te houden. Wel vraagt dit onderhoud de gedurige aandacht en eischt het steeds drukker en zwaardere verkeer telkens nieuwe voorzieningen; in het afgelopen jaar mochten de verschillende moeilijkheden wor-

den ondervangen en was het wegennet in zoodanigen staat te houden, dat het aan redelijke eischen van het openbaar verkeer heeft mogen voldoen.

Het zijn hoofdzakelijk de ongeasfalteerde of geheel onverharde wegen, die de meeste zorg vragen. Vooral over laatstgenoemden kwamen meermalen klachten binnen, welke klachten meesttijds zeer gegrond bleken, doch waaraan in den regentijd, wanneer die wegen in modderpoelen werden herschapen, betrekkelijk weinig was tegemoet te komen.

Het opbrengen van een, zij het dan een voorloopige en lichte verharding op de onverharde wegen, verdient daarom aanbeveling.

De geregelde uitbreiding van het geasfalteerde wegoppervlak komt het gewoon onderhoud niet weinig ten goede, terwijl de uitgaven voor dit onderhoud steeds verminderen.

Vroeg het „gewoon onderhoud” in 1922 nog een uitgave van f 33936.25 in verslagjaar bleek hiervoor f 28481.41, of ruim f 5000.— minder, voldoende te zijn. Hierbij mag niet worden vergeten, dat in genoemde periode het wegennet met een lengte van ruim 5 K.M. is uitgebreid en het openbaar verkeer aanmerkelijk drukker is geworden.

Vermoedelijk werkt de verlaging der onderhoudskosten nog wel enkele jaren door, althans bij de begrooting voor 1926 werd een nog lager bedrag voor het „gewoon onderhoud” uitgetrokken.

Geregelde reparatie van voor het verrichten van verschillende werkzaamheden opengebroken wegen was noodzakelijk en geschiedde die reparatie steeds op kosten van die maatschappij, waarvoor deze werkzaamheden werden verricht.

Hiervoor werd in de gemeentekas gestort door:

de Waterleiding Maatschappij	f 2943.—
de N. I. Gas Maatschappij (afd. gas)	„ 818.25
idem (afd. electr.)	„ 2187.50
de Deli Maatschappij	„ 3849.75

Verder werd door de Deli Spoorweg Maatschappij het bedrag van f 840.— als vergoeding voor het onderhoud der Spoorstraat en Pekingstraat aan de gemeente betaald.

Op aandringen van gemeentewerken werden in verslagjaar enkele aan particulieren toebehoorende wegen hersteld. Wanneer hierbij door de Gemeente hulp werd verleend, geschiedde dit steeds tegen betaling der kosten.

Voor het verhuren van walsen en het verbeteren van aan particulieren toebehoorende wegen en andere werkzaamheden, werd nog een som van f 878.50 ontvangen.

De gedeelten Ballotstraat, Rahderstraat en van der Plasstraat ten Westen van de Kroesenstraat, gingen over in eigendom en beheer aan de Gemeente.

De met de Deli Spoorweg Maatschappij gevoerde onderhandeling over het onderhoud door de Gemeente van het grootste gedeelte der aan genoemde maatschappij toebehoorende wegen, bleven tot heden zonder resultaat.

Zware herstelling.

Verschillende hierna te noemen wegen werden in verslagjaar van een nieuwe deklaag voorzien.

De levering van het materiaal voor de wegverharding had, uitgezonderd die van Wampoesteen, een vlot verloop. Pertjoetgrint en Deligrint was in den regel in voldoende mate verkrijgbaar; slechts in den regentijd ondervond de aanvoer oponthoud.

Aangezien de levering van Wampoesteen steeds moeilijker werd, maar meer nog omdat daarvoor een veel te hooge prijs werd gevraagd, werd van het gebruik hiervan voor de enkele daarvoor in aanmerking komende wegen afgezien en in plaats daarvoor, een laag Pertjoetgrint van grootere dikte gebruikt.

De asfalt werd tijdig ontvangen en was het daarvoor mogelijk de voor 1925 voorgenomen asfalteering, nog vòòr de intrede van den regentijd, uit te voeren.

De asfalt werd hoofdzakelijk van de Bataafsche Petroleum Maatschappij betrokken, doch werd ook een partij ($\pm$ 60.000 K.G.) van de Standard Oil Comp. (Socony) gebruikt. Hoewel laatstgenoemde asfalt evengoed is als die der B. P. M., moest van ruimer gebruik worden afgezien, daar de prijs ervan aanzienlijk hooger is dan die der B. P. M. asfalt.

Onverminderd de bij de begroting genoemde wegen, werden de verlengde Parkstraat, een gedeelte van de Ballotstraat en Rahderstraat alsmede de Idenburgstraat van een nieuwe deklaag voorzien.

De Serdangweg en Wilhelminastraat werden in verband met de nieuw gemaakte spoorwegovergangen plaatselijk verbreed.

Voor rekening van de Deli Maatschappij werd een gedeelte der Deli Maatschappijlaan verbreed, terwijl bij de aansluiting

var

Bino
Bino
Pad
Voc

Nie
Tjo
Kro
Kat
Dja
O.
Dja
Ver
Ide
Bal
Ral
Dja
Dja

van genoemden weg op den Boolweg een pleintje (waarop te gelegener tijd het „Cremmermonument” zal worden opgericht) werd aangelegd. Gelijk met deze werkzaamheden werd de asfalteering van de Deli Maatschappijlaan bijgewerkt en uitgebreid.

De navolgende wegen werden in verslagjaar van een nieuwe deklaag voorzien.

N A A M van den weg of straat:	D e k l a a g :				Opmerkingen:
	Lengte in M.	Breedte in M.	Oppervl. in M²	Soort der verharding	
Bindjieweg	1150.—	6.—	6900.—	Asfalt	
Bindjieweg	55.—	16.—	880.—	„	
Padang Boelanweg	870.—	7.3	6351.—	„	
Voorstraat	340.—	6.2	2108.—	Sei.Bahasa- grint	
Nieuwstraat	525.—	6.6	3465.—	„	
Tjong A Fieweg	170.—	6.2	1054.—	„	
Kroesenstraat	350.—	6.2	2170.—	„	
Kanonnenweg	350.—	8.—	2800.—	„	
Djalan Antara	515.—	7.3	3760.—	„	
O. Nassaustraat	625.—	8.2	5125.—	„	
Djalan Misigit	270.—	6.8	1836.—	„	
Verlengde Parkstraat	265.—	6.—	1590.—	„	
Idenburgstraat	590.—	5.3	3127.—	„	
Ballotstraat	190.—	5.8	1102.—	„	
Rahderstraat	190.—	6.4	1216.—	„	
Djalan Djaparis	1220.—	5.—	6100.—	Deligrint	
Djalan Poeri	1010.—	4.50	4545.—	„	

Aanleg van nieuwe wegen.

De aanleg van den Pakhuisweg en Djatilaan van af de spoorbaan tot aan de Delirivier kwam gereed. Dit werk, waarmede in 1924 was begonnen, ondervond veel vertraging, aangezien het moeilijk bleek de groote hoeveelheid grond voor het maken van de aarden baan in voldoende snel tempo aan te voeren. De aangelegde Pakhuisweg voorziet, gezien het groote gebruik, dat van dezen weg wordt gemaakt, in een behoefte.

Nog een ander voordeel van dezen wegeaanleg is, dat de braak liggende terreinen bewesten dezen weg zijn schoongemaakt, geëgaliseerd en van behoorlijke afwatering voorzien. In verband met den aanleg van den Pakhuisweg werd ter verkrijging van een betere toegang de hoek van den Stationsweg — Serdangweg afgerond.

Voor de andere uit dezen wegaanleg voortvloeiende werkzaamheden wordt verwezen naar het vorig jaarverslag.

Verder kwam de aanleg van het gedeelte Ceintuurbaan van de Manggalaan tot aan den Padang Boelanweg tot stand en werd hiermede de groote doorgaande verbinding Oost — West door het Poloniakwartier voltooid.

Ook deze wegaanleg blijkt in een groote behoefte te voorzien.

De doortrekking van de Ceramstraat tot aan het radiostation, waarmede in het vorige jaar was begonnen werd voltooid.

De aanleg van de wegen in kampong Sidodadi, waarvoor bij Raadsbesluit van 21 Mei 1924 No. 93 machtiging tot uitvoering was verleend, kwam gelijk met den bouw der woningen in de kampong gereed. In verband met dezen aanleg werd tusschen genoemde kampong en den Serdangweg een pleintje aangelegd en de Serdangweg plaatselijk verbreed, terwijl gelijk met deze werkzaamheden de brug over de oude bedding van de Soengei Kerah werd gesloopt en de weg ter plaatse doorgetrokken.

De Serdangweg van af de Wilhelminastraat tot aan de Oranje Nassaustraat werd van 10 Meter tot 16 meter verbreed. Het ligt in de bedoeling deze verbredening volgend jaar voort te zetten voor het gedeelte van af de Oranje Nassaustraat tot aan de Djalan Poerwo. De te smalle, zeer onaanzienlijke Serdangweg heeft hierdoor een groote verandering ten goede ondergaan. Wanneer de enkele slechte aan de Zuidzijde van dezen weg gelegen krotten zijn opgeruimd, kan deze weg als een eerste klasse weg worden aangemerkt.

Gezien het drukke verkeer, is asfalteering van den Serdangweg binnen afzienbaren tijd noodig.

In de vergadering van 30 Juni werd door den Gemeenteraad besloten over te gaan tot den aanleg van wegen in de kampongs van Oost-Medan.

Spoedig daarna werden met de eigenaren der gronden, waarover die wegen zijn geprojecteerd, onderhandelingen aangeknoopt over grondafstand en afkoop van boomen en in den weg staande bouwwerkjes.

Einde verslagjaar was de aarden baan van de wegen in het gedeelte benoorden de Soengei Kerah (kampong Pertjoet) gereed.

Op dezen wegaanleg wordt bij het hoofdstuk: „Volkshuisvesting en kampong verbetering” nader terug gekomen.

De navolgende wegen werden aangelegd:

N A A M van den weg of straat:	Lengte	Breedte	Breedte der verharding	Oppervlakte der verharding	Opmerkingen
	van den weg in meters			in M ²	
Pakhuisweg	1000	20	6	6000	kwam gereed
Djatilaan (van D. S. M. tot Delirivier)	580	20	6	3300	idem
Ceintuurbaan	650	25	8	5200	idem
Ceramstraat	170	16	10	1700	idem
Djalan Poerwo	415	12	3	1245	idem
„ Oetomo	145	7	3	435	idem
„ Sapoermo	146	7	3	438	idem
„ Magersari	94	7	3	282	idem
„ Madio	75	7	3	225	idem
„ Wasino	63	7	3	189	idem
„ Ngamarto	75	7	3	225	idem
„ Sawodjadjar	225	7	3	675	idem
„ Djodi Pati	75	9	3	225	idem
„ Ngastino	80	7	3	240	idem
„ Madoekoro	77	9	3	231	idem
„ Tandjong Anom	115	7	3	245	idem

Overname van wegen.

De overname van de gedeelten Ballotstraat, Rahderstraat en van der Plasstraat ten Westen van de Kroesenstraat kwam tot stand en werden deze weggedeelten bij de Gemeente in beheer en onderhoud opgenomen.

Het voorstel tot overname van de Jan Ligthartlaan en Kartinilaan kwam ook dit jaar niet tot een oplossing. Het is te betreuren, dat deze kwestie zoo lang door het Gouvernement wordt slepende gehouden; de toestand van deze wegen, evenals het onderhoud ervan laat veel te wenschen over.

Verwerkte materialen.

Voor herstelling en onderhoud van bestaande en aanleg van nieuwe wegen werden in verslagjaar de navolgende materialen verwerkt:

Hoeveelheden:	Soort der materialen:	Kostprijs der materialen incl. kosten van vervoer:
2346 M ³	Deli rolsteen	f 4.95 tot f 5.20 per M ³
4332 „	Deli grint	f 2.94 per M ³
60 „	Wampoesteen	f 11.50 per M ³
5779 „	Soengei Bahasagrind	f 5.— per M ³
6459.5 „	Zand	f 1.20 tot f 1.70 per M ³
200372.— K.G.	Asfalt B. P. M.	f 110.— per 1000 K.G.
47547.— „	„ Socony	f 137.50 idem
7500.— „	„ Australische	f 99.55 idem
2600.— „	Teer „	f 162.90 idem
92 wagon	Brandhout	f 85.— per wagon

BRUGGEN.

In de maand April werden alle oudere bruggen aan een grondige inspectie van de Technische Commissie en den Directeur der Gemeentewerken onderworpen, ten einde na te gaan of vernieuwing ervan met het oog op de veiligheid van het verkeer noodzakelijk was.

Dat onderzoek — waarvan den Gemeenteraad rapport werd aangeboden — wees uit, dat geen enkele der bruggen aan de eischen van het moderne verkeer beantwoordde. Echter bleek de toestand toch niet zoo, dat er reden tot ernstige ongerustheid behoeft te bestaan, noch dat dadelijk ingrijpen noodzakelijk werd geacht. Wel zullen alle oude bruggen binnen afzienbaren tijd door nieuwe moeten worden vervangen.

De brug over de Delirivier bij de Benteng is de eerste, die daarvoor in aanmerking komt, omdat die brug wat constructie aangaat in de minst gunstige conditie verkeert.

Naar aanleiding van het genoemde onderzoek werden enkele voorzieningen bij de bruggen getroffen. Zoo werd o.m. de linkeroever bij de Parkbrug en het landhoofd van die brug aanmerkelijk versterkt, terwijl aan de brug over de Baboerarivier bij Petissah enkele nieuwe onderleggers werden aangebracht.

Van verschillende bruggen werden de daaronder aangebrachte schoorwerken, alsmede verschillende dekplanken vernieuwd.

Het plan om over te gaan tot verbreding van de brug bij de passar Petissah werd opgegeven.

Alle bruggen werden in verslagjaar geschilderd, gewit en geteerd.

Bij de op 26 October plaats gehad hebbende zeer zware bandjir, waarbij het water een voor Medan ongekende hoogte bereikte, sloegen verschillende als tijdelijke versterking dienende schoorwerken van onder de bruggen weg, doch werd de aangerichte schade zoo spoedig mogelijk hersteld.

De bruggen hebben de geweldige krachtproef, als hoedanig de plaats gehad hebbende bandjir moet worden aangemerkt, goed doorstaan.

De brug over de oude bedding van de omgelegde Soengei Kerah in den Serdangweg werd afgebroken en opgeruimd.

Bouw van nieuwe bruggen.

a. Brug over de Baboerarivier.

Bij besluit van den Gemeenteraad van 9 April 1924 No. 64 werd autorisatie verleend voor den bouw van een brug over de Baboerarivier in de Ceintuurbaan, gelijk met het plan tot doortrekking van dien weg tot aan den Padang Boelanweg. In September van genoemd jaar met den bouw begonnen, kwam deze brug in Augustus van verslagjaar gereed. De bouw ondervond veel vertraging door de hooge rivierstanden.

Door de openstelling van deze brug is de verbinding tusschen eenige belangrijke stadsdeelen tot stand gekomen en het verkeer van de hoogvlakte voor een groot gedeelte over deze brug (en Ceintuurbaan) heen geleid.

Het ijzerwerk voor deze brug werd geleverd door de firma Carl Schlieper te Medan, terwijl de bouw verder geheel in eigen beheer werd uitgevoerd.

b. Brug over de Soengei Kerah.

De gemetselde boogbrug over de Soengei Kerah in den Serdangweg, zijnde een onderdeel van het werk „verbetering van den waterafvoer van Oost-Medan”, welke brug het vorige jaar reeds zoover was gevorderd, dat het verkeer daarover kon worden toegelaten, kwam gereed en werd gelijk met het geheele werk in November door den E. A. Ingenieur opgenomen en goedgekeurd. Verder werden over de nieuwe bedding van de Soengei Kerah nog enkele bruggetjes van kleinere afmetingen gelegd.

c. Hulpbrug over de Delirivier in den Gloe-
goerweg.

Ten einde de bewoners van de kampongs ten Westen van de Delirivier een gemakkelijke verbinding met de stad te verzekeren, werd besloten over te gaan tot den bouw van een hulpbrug in den Gloegoerweg. Reeds vroeger bestond ter plaatse een hulpbrug, doch deze werd herhaaldelijk bij bandjir weggeslagen.

De laatste jaren werd de verbinding door de kampongbevolking in stand gehouden door middel van een kleine pont, doch deze oplossing voorzag meesttijds zeer onvoldoende in de behoefte.

De hulpbrug is een z.g.n. hangbrug, met een vrije spanning van 45 meter en een breedte tusschen de leuning van 1.75 meter, doch alleen voor voetgangers toegankelijk.

Einde verslagjaar kwam deze brug gereed en werd door de Technische Commissie opgenomen en goedgekeurd.

DUIKERS.

Onderhoud van duikers.

De bij de Gemeente in onderhoud zijnde duikers werden geregeld hersteld, de schermwanden ervan bijgewerkt, gewit en geteerd.

Van verschillende duikers werd de afdekking vernieuwd en tevens verhoogd om het vermogen van deze, dikwerf te nauwe doorlaten te vergrooten.

Verschiedende duikers werden, in verband met de afronding van hoeken van wegen, verlengd.

Aanleg van nieuwe duikers.

Ter verbetering van de afwatering van de Chineesche wijk werden in de Wilhelminastraat en Shanghaistraat duikers gelegd, evenals in de Kartinilaan ter verbetering van de afwatering van Nieuw-Polonia.

Een groote duiker in den Bindjeiweg werd in het belang van het openbaar verkeer belangrijk verlengd en van een nieuwe schermwand voorzien.

In verband met den aanleg van nieuwe wegen werden de navolgende duikers gemaakt.

Aantal	Plaatsaanduiding	Lengte	Constructie	Afdekking
1	Ceramstraat	16 M	buizen	—
1	Bindjieweg	3	gemetseld	beton
1	Shanghaistraat Kapiteinsweg	16	gemetseld	beton
1	Serdangweg	14.—	buis 80 c.m. Ø	
3	Serdangweg	14.—	metselwerk	gew. betonplaat
2	Serdangweg	6.—	idem	idem
1	Wilhelminastraat	15.—	buis 50 c.m. Ø	
1	Boolweg Pakhuisweg	32.—	buis 40 c.m. Ø	
1	Pakhuisweg	17.—	buis 40 c.m. Ø	
1	Pakhuisweg	19.—	buis 40 c.m. Ø	
1	Serdangweg Doerianweg	17.50	metselwerk	gew. betonplaat
1	Pakhuisweg Serdangweg	16.—	metselwerk	metselwerk dubb. rollaag
1	Pakhuisweg	7.—	betonbuis 30 c.m. Ø	
1	Pakhuisweg	3.—	idem	
1	Djatilaan Boolweg	33.—	idem	
1	Djatilaan	19.—	idem 50 c.m.	
2	Djalan Poerwo	9.50	betonparit- stukken	betonparitstukken
1	Djalan Ngamarto Djalan Poerwo	16.75	metselwerk	gew. betonplaat

Verschillende goten werden van stankafsluiters (kolken) voorzien.

De goten langs de Gang Mantri en kampong Auër werden verlengd; eerstgenoemde werd bovendien van een stortput voorzien.

De goten om de huizen van de Deli Spoorweg Maatschappij, Pekingstraat — Luitenantsweg — Hongkongstraat — Kerkstraat, welke door de ter plaatse aanwezige beplanting waren vernield, werden uitgebroken en opnieuw gelegd.

In verband met de hoekafronding Kapiteinsweg — Djalan Radja werd daar ter plaatse een nieuwe goot gemetseld.

Aan de kunstwerkjes in de Batoeanleiding werden verschillende herstellingen uitgevoerd.

Nieuwe goten.

Gemetselde goten werden aangelegd langs de volgende wegen:

Namen der straten, waarlangs nieuwe goten zijn aangelegd:	Lengte der goten:	Constructie der goten:	Toelichtingen:
Djalan Poerwo	395	betonstukken	0.15 × 0.24 Oostzijde
Djalan Poerwo	395	stampbeton	0.35 × 0.73 Westzijde
Djalan Ngamarto	177	betonstukken	0.15 × 0.24 beide zijden
Djalan Ngastino	163	idem	idem
Djalan Sawodjadjar	309	idem	idem
Djalan Djodipati	152	idem	idem
Djalan Tandjong Anom	168	idem	idem
Djalan Oetomo	302	idem	idem (aan een zijde)
Djalan Tirto	276	idem	idem
Djalan Madio	188	idem	idem
Djalan Wasono	125	idem	idem
Djalan Sapoermo	180	idem	idem
Djalan Magersari	174	idem	idem
Djalan Tanah Lapang	109	idem	idem
Pakhuisweg	670	gegraven	gegraven parit
Pakhuisweg	100	metselwerk	$\frac{1}{2}$ st. wanden hoog 30 c/m
Serdangweg	965	gegraven	
Serdangweg	17	gemetseld	1 st. wanden hoog 30 c/m
Djatilaan	455	gegraven	aan beide zijden
Ceintuurbaan	610	gegraven	idem

Onderhoud gegraven parits.

De gegraven parits in de buitenwijken werden geregeld schoongemaakt en op diepte gehouden, zoodat een goede afwatering verzekerd bleef.

In verband met de normaliseering van de Soengei Kerah werden verschillende nieuwe afvoerparits in kampong Soengei Kerah, Soengei Rengas, Pandau en Pertjoet gegraven.

De gegraven goten in Djati Oeloe waren slechts met groote moeite in redelijken staat te houden. Door de verleende tegemoetkoming van de Regeering, waardoor de Gemeente de beschikking kreeg over een bedrag van f 93000.— voor de uitvoering van hygiënische werken in het belang der volkshuisvesting, kan spoedig tot bemetseling van de gegraven goten worden overgegaan, waardoor belangrijke verbetering tot stand zal komen.

Doorspoeling der goten.

Het doorspoelen der goten had geregeld plaats met water uit de Batoeanleiding en dat door de „Ajer Beresih” in het reservoir geleverd.

Toch kan de doorspoeling der goten niet meer worden geacht ten volle aan het doel te beantwoorden. De klachten over stankverspreiding door de goten nemen toe en blijken maar al te dikwijls gegrond. De eenige oplossing om hieraan tegemoet te komen is gelegen in den aanleg van een ondergrondsche rioleering.

Bij de behandeling der begroting voor 1926 werd door den Raad een bedrag van f 40.000.— gevoteerd, om hiermede een begin te maken met den aanleg van een klein gedeelte rioleering in de Pachtstraat, Nieuwe Markt en Nienhuysweg.

Einde verslagjaar werd van de waterleiding maatschappij „Ajer Beresih” bericht ontvangen, dat geen zekerheid meer werd gegeven omtrent de levering van de overeengekomen hoeveelheid spoelwater in het reservoir, reden waarom werd voorgesteld de prijs van dat water met f 40.— te verlagen en op f 200.— per maand te brengen.

WEGBEPLANTING EN PLANTSOENEN.

Onderhoud van Plantsoenen.

Omtrent het onderhoud der plantsoenen valt weinig te vermelden.

Aanvulling van gestorven of kwijnende planten, kappen der boomen en heesters in de openbare plantsoenen, alsmede het maaien der gazons had op geregelde tijden plaats.

B e p l a n t i n g l a n g s d e w e g e n.

De langs de wegen staande schaduwboomen werden op geregelde tijden gesnoeid. Doode, kwijnende of te oude boomen werden gerooid en door jonge vervangen.

Langs Ceintuurbaan en Manggalaan en in kampong Sidodadi werden jonge boomen uitgeplant. Jammer, dat de nieuwe aanplantingen zooveel te lijden hebben van de vernielzucht van het publiek en beschadigingen door loslopend vee.

Eenige malen werd den Gouvernment Opperhoutvester om voorlichting inzake de wegbeplanting gevraagd. Steeds werden de inlichtingen op de meest vlotte en voorkomende wijze gegeven.

G r a s a a n p l a n t.

De gemeentelijke grastuinen hebben wat de opbrengst aangaat, in verslagjaar volkomen aan de gestelde verwachting beantwoord. Steeds was voldoende gras voor alle ossen van den gemeentelijken dienst aanwezig.

Einde verslagjaar, tijdens de groote bandjir, kwam ook de grastuin aan den Laboeanweg gedeeltelijk blank te staan, hetgeen aan de opbrengst in de maanden November en December eenige afbreuk heeft gedaan. De gedachte bezuiniging (ruim f 4000.—) door de eigen exploitatie der grasvoorziening is ruimschoots bereikt.

G E M E E N T E G E B O U W E N.

O n d e r h o u d v a n g e b o u w e n.

Het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen had geregeld plaats en verkeerden alle bouwwerken einde verslagjaar in goeden staat.

Buiten de verschillende kleinere herstellingen werden aan de hierna te noemen gebouwen de volgende werkzaamheden verricht.

a. R a a d h u i s:

De groote zaal en de hal werden (mede in verband met de ontvangst van den Gouverneur-Generaal) geheel opnieuw ge-

schilderd en gewit. De ijzeren roosters werden van de ramen verwijderd. In de kleine vergaderzaal werd een nieuwe lichtleiding aangelegd. Verder werd het Raadhuis van buiten gewit en geschilderd.

b. Kantoor, werkplaats en loodsen van Gemeentewerken.

In het kantoor en de overige gebouwen van den dienst der Gemeentewerken werd een nieuwe elektrische lichtleiding gelegd.

Tusschen de paarden- en ossenstal werden op last van den gemeente-veearts houten schotten gemaakt en een gedeelte van het emplacement als loopplaats voor de paarden en muil dieren afgerasterd.

c. Dienstwoningen.

In dienstwoning IV werden verschillende verbeteringen aangebracht o.m. werden de openingen van de voorgalerij van kozijnen en draairamen voorzien.

Dienstwoningen VII, VIII en XII werden gedeeltelijk geschilderd en geheel gewit.

Dienstwoning X werd van buiten geheel geschilderd en gewit, terwijl de vloer in de badkamer werd veranderd.

Aan de overige dienstwoningen hadden geen werkzaamheden van eenig belang plaats.

d. Oranje Bioscoop.

Aan het dak van het bioscoopgebouw werden eenige herstellingen verricht.

e. Deli Club gebouw.

Bij dit gebouw werd een keukentje gebouwd en verder eenige werkzaamheden in en aan de bijgebouwen ervan verricht.

f. Passargebouwen.

Aan deze gebouwen werden geen werkzaamheden verricht.

g. Brandspuithuisjes.

Alle brandspuithuisjes werden geschilderd en gewit.

h. Openbare badhuizen en privaten.

Verschillende van de openbare badhuizen werden geheel gewit en gedeeltelijk geschilderd.

Aan de badhuizen in Soekaradja, Soengei Rengas, Djati Oeloe, Pandau en Darat werden verschillende herstellingen en verbeteringen uitgevoerd.

De ompagging en de goten van het badhuis in Padang Loemba werden omgezet en omgelegd, terwijl de schuiven in de rioleering van het badhuis in Soekaradja werden vernieuwd.

i. Kampong Sekip.

Verschillende der semi-permanente woningen ondergingen meer of minder belangrijke herstellingen. Alle woningen werden geschilderd, gewit en geteerd.

j. Kampong Djati Oeloe.

Zoowel aan de Inlandsche als Europeesche woningen werden de noodige reparaties verricht. Bij wisseling van huurders werden verschillende der Europeesche woningen opnieuw gewit en het verfwerk ervan bijgeschilderd.

De Inlandsche woningen werden alle van buiten en gedeeltelijk van binnen tweemaal gewit en geteerd.

Medio verslagjaar werden alle Europeesche woningen van buiten geschilderd, terwijl voor enkele der Inlandsche woningen de toegangsbruggetjes werden veranderd.

k. Kampong Padang Loemba.

In deze kampong werden slechts in enkele huizen eenige kleine herstellingen verricht.

NIEUWE BOUWWERKEN.

Bouw van een Burgemeesterswoning.

Nadat in de vergadering van 14 Januari door den Gemeenteraad in beginsel was besloten over te gaan tot den bouw van een huis voor den Burgemeester, werd in de vergadering van 27 Mei het definitieve plan daarvoor goedgekeurd en toestemming tot de uitvoering ervan gegeven. Spoedig werd met den bouw aangevangen. Einde verslagjaar waren de bijgebouwen geheel en het hoofdgebouw gedeeltelijk onder de kap.

Bouw van dienstwoningen bij het slachthuis.

Medio verslagjaar werd, nadat de desbetreffende plannen bij besluit No. 135 ddo. 30 Juni door den Gemeenteraad waren goedgekeurd, aangevangen met den bouw van een tweetal dienstwoningen op het terrein van het gemeentelijk slachthuis. Deze bouw ondervond ernstige stagnatie door den onvoldoenden aanvoer van bouwmaterialen. Hierdoor bleek het onmogelijk de gebouwen, zooals aanvankelijk in de bedoeling lag, vòòr het einde van verslagjaar op te leveren. Wanneer in het nieuwe jaar een vlottere toevoer van bouwmaterialen plaats heeft, kunnen de woningen einde Maart gereed zijn.

Bouw van woningen, badhuis en verbrandingsoven in kampong Sidodadi.

De bouw van de 40 woningen in Sidodadi, waarmede in 1924 reeds was begonnen, kwam medio verslagjaar gereed. Na door de Technische Commissie te zijn opgenomen en goedgekeurd, werden deze woningen allen aan gemeentepersoneel ter bewoning uitgegeven.

Gelijk met deze woningen, kwamen het in genoemde kampong opgerichte badhuis en verbrandingsoventje gereed en werden ook dadelijk in gebruik genomen.

De opname van deze werken werd door den Gemeenteraad bij besluit van 29 Juli No. 164 goedgekeurd.

Bouw van woningen op het emplacement van Gemeentewerken.

De dienstwoningen op het emplacement van den dienst der Gemeentewerken, tot den bouw waarvan het vorige jaar reeds was besloten, kwamen begin van verslagjaar gereed en werden door de Technische Commissie opgenomen en goedgekeurd, welke opname bij besluit van den Gemeenteraad ddo. 18 Maart No. 71 werd bekrachtigd. Dadelijk na de opname werden deze woningen aan gemeentepersoneel ter bewoning toegewezen.

WEGENPLANNEN.

Wegenplan Nieuw-Polonia.

In verband met den verkoop van grond aan de Handelsvereeniging Amsterdam, werd bij besluit ddo. 18 Maart No. 70

het voor kampong Djati (Nieuw-Polonia) reeds eerder vastgestelde wegenplan door den Gemeenteraad gewijzigd.

Kampongwegenplan ten behoeve van de kampongs Soengei Kerah, Soengei Rengas en Soengei Kerah Pertjoet.

Bij besluit van den Gemeenteraad van 30 Juni 1925 No. 132 stelde de Gemeenteraad het plan voor den aanleg van wegen in Soengei Kerah, Soengei Rengas en Soengei Kerah Pertjoet vast. Dit plan waarborgt een rationeele ontsluiting van de kampongs in Oost-Medan.

OPENBARE REINIGING.

Straatreiniging.

Ook in verslagjaar werd wederom getracht op dezen dienst te bezuinigen. Verschillende koelies werden ontslagen. De in 1924 uitgevoerde samenvoeging van de wijken 4 en 5 bleek practisch mogelijk en bleef bestendig.

Het reinigen der geasfalteerde wegen geschiedt veel vlugger en met minder kosten dan die der ongeasfalteerde wegen.

Het gebruik van veegmachines op die wegen beteekent niet alleen besparing, doch ook deugdelijker reiniging. Bij de behandeling der begroting voor 1926 werd tot uitbreiding van het aantal veegmachines besloten.

In den regentijd werden de ongeasfalteerde wegen zoo goed mogelijk van modder ontdaan, hetgeen niet wegnam, dat in die periode verschillende wegen zeer onvoldoende waren schoon te houden.

De reiniging van de passars en de daaromheen liggende terreinen vroeg veel arbeid.

De vele en dan altijd onoogelijke en vuile stalletjes langs de wegen zijn niet bevordelijk voor de algemeene reinheid en netheid. De daaruit voor de Gemeente voortvloeiende bate weegt in geen enkel opzicht op tegen de ontsiering, die die vuile stalletjes beteekenen en verdient beperking in het verleenen van vergunning voor het houden van deze in hooge mate ontsierende rommelzaakjes ernstige overweging.

Schoonhouden van de goten.

Het schoonhouden der goten geschiedt, althans in de dichtbe-

bouwde wijken zooveel mogelijk dagelijks, hetgeen toch lang niet altijd voldoende bleek, om de ergerlijke vervuiling ervan door het publiek ongedaan te maken.

Ook het schoonhouden der z.g.n. brandgangen vraagt veel arbeid.

Jammer dat die arbeid door de weinige medewerking der ingezetenen zoo weinig succes oplevert.

Het doorspoelen der goten had geregeld plaats met water uit de Batoeanleiding en het overtollige, in het reservoir verzamelde water van de Waterleiding Maatschappij „Ajer Beresih”. De aangevoerde hoeveelheid water verminderde in verslagjaar, reden waarom tot verlaging van den overeengekomen prijs werd besloten en deze van f 240.— tot f 200.— per maand werd teruggebracht.

Aan het schoonhouden van de gegraven afvoerleidingen werd eveneens de noodige zorg besteed.

Sproeidienst.

In verslagjaar moest meer worden gespreoid dan het vorige jaar, tengevolge van het geringere aantal regendagen. De aankoop en in bedrijfstelling van een 2e motorsproeiwagen betekende een belangrijke aanwinst voor dezen tak van dienst. Toch is het aanwezige materieel onvoldoende om aan de behoefte tegemoet te komen, hetgeen bij de vaststelling van de begrooting voor 1926 de Gemeenteraad deed besluiten tot den aankoop van nog 2 motorsproeiwagens over te gaan.

Verwacht mag worden, dat na indienststelling van genoemde motorwagens, de sproeidienst naar behooren zal worden uitgeoefend. Na in bedrijfstelling van de nieuwe wagens kan het oude materieel worden verkocht op 2 gewone sproeiwagens na, die als reserve materieel zullen blijven aangehouden.

Vuilnisophaaldienst.

Niettegenstaande het geregeld uitbreiden der wijken werd de vuilnisdienst met hetzelfde personeel en eenzelfde aantal voertuigen uitgeoefend als het vorige jaar; het geschiedde met 15 à 16 wagens.

Voor verwijdering van het verzamelde veeg- en gootvuil en stalmest waren bovendien nog 7 vuilniswagens noodig.

Het aantal bij particulieren gestationeerde vuilniswagens bedroeg 7 tegen het vorige jaar 6.

De wijze van aanbidding van vuilnis door de gemeentenaren laat veel, dikwijls alles te wenschen over. Behoudens gunstige uitzondering wordt van het publiek weinig medewerking onderhouden. Onophoudelijk moet tegen overtredingen van de betrekkelijke verordening worden gewaakt.

Het valt te betreuren, dat het publiek in deze nog zoo weinig van zijn eigen belangen en die van de welstand en netheid der stad is doordrongen. Van de particuliere passers werden alle afvalstoffen weggehaald; voor deze werkzaamheden werd maandelijks f 185.— door den exploitant der particuliere passers in de gemeentekas gestort.

Het verwijderen van afval en het schoonmaken der gemeentelijke passers geschiedde, in tegenstelling met vorige jaren, toen daarvoor geen vergoeding werd gegeven, tegen betaling van een vastgesteld tarief, hetwelk door het Passerbedrijf in de gemeentekas (onder „werken voor derden”) werd gestort.

Het verzamelde vuil werd nog steeds op het terrein aan de Oranje Nassaustraat gestort en daar zoo goed mogelijk vernietigd. Meermalen bleek het zeer moeilijk de vliegenplaag meester te blijven. Aan de gevolgde methode om zich van het stadsvuil te ontdoen kleven zeker nog wel enkele bezwaren en dan vooral die van hygiënischen aard. Zooals reeds vroeger gezegd, raken de stortplaatsen binnen enkele jaren vol en zal naar een andere wijze, om zich van het stadsvuil te ontlasten, binnen niet te langen tijd moeten worden uitgezien.

Faecaliëndienst.

Deze dienst onderging slechts weinig verandering. Het voor de putlediging noodige materieel verkeerde in goeden staat.

In verslagjaar werden 783 putten van particulieren geledigd, waarvoor een bedrag van f 16904.40 in de gemeentekas werd gestort tegen f 16071.70 in het vorige jaar.

Het aantal verwijderde wagens faeces bedroeg in totaal 3653, waarvan 2349 van particuliere putten en 1304 uit de openbare privaten.

Het ledigen van faecaliëntonnen geschiedde nog steeds door particulieren, meesttijds sajoerchineezen. Aan de door die lieden toegepaste wijze van ruimen kleeft menig gebrek, dat slechts pas na de tot standkoming van een goede rioleering is op te heffen.

De bedragen, ontvangen voor het ledigen van beerputten, bedroegen in de laatste tien jaar:

in 1916	f 2483.—	in 1921	f 14427.—
„ 1917	„ 3745.—	„ 1922	„ 16697.50
„ 1918	„ 5821.50	„ 1923	„ 13348.50
„ 1919	„ 6713.—	„ 1924	„ 16071.70
„ 1920	„ 10407.—	„ 1925	„ 16904.40

Schoonhouden van rivieren.

Het schoonhouden van rivieren geschiedde als voorheen.

Bijzonderheden hieromtrent zijn niet te melden.

RIOLEERING en AFWATERINGSWERKEN.

Rioleering.

Hoewel in verslagjaar betrekkelijk weinig aan en voor de rioleering werd gedaan, mocht dit vraagstuk zich wat meer in de openbare belangstelling verheugen.

Al eerder was overwogen om tot de uitvoering van een gedeelte der ontworpen rioleering over te gaan, tot definitieve plannen kwam het echter niet.

Bij de behandeling van de begrooting voor 1926 werd deze zaak door den Heer Lodder opnieuw ter sprake gebracht en smaakte deze het genoeg zijn voorstellen, om met den aanleg van een klein gedeelte der ondergrondsche rioleering (als proef) te beginnen met algemeene stemmen te zien aangenomen.

De Gemeenteraad stelde bij die gelegenheid voor genoemd doel f 40.000.— beschikbaar met de bedoeling daarvan te bekostigen den aanleg van een rioleering in een gedeelte van de Pachtstraat, Nieuwe Markt en Nienhuysweg en wel op een wijze, dat deze aanleg in het groote algemeene plan zal passen. Voor afvoer zal voorloopig worden gebruik gemaakt van het bestaande riool in de Hüttenbachstraat, welk riool als overstort of nooduitlaat in het groote plan is opgenomen. Niet genoeg kan deze beslissing van den Gemeenteraad worden gewaardeerd. De bestaande toestand der afwatering en dan vooral in de Chineesche wijken is meer dan slecht en verergert ieder jaar.

Het rioleeringsvraagstuk is dan ook een vraagstuk, dat om afdoende oplossing schreeuwt.

De te overwinnen moeilijkheden bij het nemen van de eerste

proef worden niet onderschat. De moreele beteekenis ervan is echter zoo groot, dat alles in het werk dient gesteld, om de eerste proef zoo goed mogelijk te doen slagen. Meermalen zal hiervoor een beroep op de ingezetenen en dan in het bijzonder op de huis-eigenaren worden gedaan. Behartiging van eigen, zoowel als van het algemeen belang, zal die medewerking zeker moeten bevorderen.

Normaliseering van de Soengei Kerah.

Met het op het einde van 1923 aangevangen werk: „verbetering van de afwatering van de Soengei Kerah” werd met kracht voortgegaan.

Had de in 1923 uitgevoerde arbeid alleen bestaan in den afkoop en het schoonmaken van de door de doorgraving noodige terreinen, het daarop volgend jaar werd er alles op gezet om de werkzaamheden zooveel mogelijk te bespoedigen. Echter ondervond de uitvoering toen groote vertraging door de zeer lange en intense regenperiode, waardoor het jaar 1924 zich kenmerkte. Weken lang moest het graafwerk worden stilgelegd en het is dan ook wel aan die abnormale regenval te wijten, dat het werk niet verder is gereedgekomen en het door de Regeering voor 1924 toegezegde deel der subsidie (groot f 80.000.—) niet werd verwerkt.

Vòòr het einde van 1924 was het echter mogelijk de nieuwe doorgraving in gebruik te stellen, zoodat een aanvang kon worden gemaakt met demping van de oude rivierbedding, alsmede met de verbreeding en uitdieping van het riviergedeelte bovenstrooms van de nieuwe doorgraving.

Van de voorgenomen werkzaamheden restte voor verslagjaar nog het uitdiepen en verbreedten van de in tact gelaten riviergedeelten, het in orde maken van de op de Soengei Kerah loozende groote afvoerparits, alsmede het dichten van de verlaten rivierbedding en de opruiming van de brug (gewapend beton) over de verlaten bedding in den Serdangweg.

Verder werden nog verschillende door de rivieromlegging noodzakelijk gemaakte wegverbeteringen uitgevoerd.

Einde September kwam het werk gereed en werd in de maand November door den E. A. Ingenieur opgenomen en goedgekeurd.

In verband met genoemde werkzaamheden, werd de doorlaat

onder de brug in de spoorbaan Medan — Loeboekpakam aanmerkelijk verbreed en verdiept, waarmede de gelegenheid werd geopend den waterafvoer der terreinen ten Zuiden van deze spoorbaan een gemakkelijke loozing op de genormaliseerde soengei te verzekeren.

Door genoemde werkzaamheden is een belangrijke verbetering voor Oost — Medan tot stand gekomen. Genoemd stadsge-deelte is daardoor van alle waterbezwaar verlost. Dat de bevolking reeds spoedig van de ingetreden verbetering wist te profiteren, bewijzen de vele bouwwerken, die in genoemd stadsdeel zijn en nog worden opgericht. Tot voor korten tijd werd daar slechts zeer sporadisch gebouwd.

Door de Regeering was voor de uitvoering van het geheele werk een subsidie verleend van f 150.500,—. Van dit bedrag is in totaal f 108.521.88 verwerkt.

Verschillende omstandigheden waren oorzaak, dat het werk zooveel goedkoper werd uitgevoerd, dan waarop het was geraamd.

Allereerst bleef de niet onbelangrijke post voor „afkoop terreinen, enz.” bijna onaangesproken, aangezien verschillende eigenaars den voor de normaliseering benodigden grond gratis ter beschikking der gemeente stelden.

Verder bleef de post „brugbouw” belangrijk beneden de raming, aangezien deze raming nog van 1920 was en sedert dien de prijzen van materialen en loonen belangrijk waren gedaald.

Verder werd door de Deli Spoorweg Maatschappij en den dienst der B. O. W. het benodigde smalspoormateriaal gratis ter beschikking van de Gemeente gesteld, waardoor de eenheidsprijs van het grondverzet niet onbeduidend in dalende lijn werd beïnvloed.

Voor verdere bijzonderheden omtrent de uitvoering van dit werk kan worden volstaan met verwijzing naar het jaarverslag van 1924.

Afwatering Nieuw Polonia.

Het plan tot verbetering van de afwatering van Nieuw Polonia werd bij besluit van 18 Maart 1925 No. 72 door den Gemeenteraad goedgekeurd.

Door omstandigheden was het mogelijk pas in September met de werkzaamheden hiervoor aan te vangen. Einde verslag-

jaar waren enkele hoofdafvoerparits gegraven en kwam het metselwerk van de meest Noordelijke duiker gereed.

Verder werd een begin gemaakt met het graven van een parit langs den Poloniaweg en met het kappen van de achter de Sennahboomen staande djatiboomen.

Afwatering kampong Kling.

Op verzoek van den Voorzitter van de Gezondheids Commissie werd een onderzoek ingesteld naar den toestand van de afwatering in kampong Kling.

Dit onderzoek vond aanleiding in de vele klachten omtrent den stank, die de hoofdafvoer verspreidde, en in het gevaar, dat voor de openbare gezondheid hiervan wordt gevreesd. Algemeen werd de noodzakelijkheid ingezien om in den bestaanden toestand verbetering te brengen en werd daarvoor dan ook een voorloopig plan met begrooting opgemaakt. Bij de behandeling der Gemeentebegrooting voor 1926 werd voor genoemde verbetering een bedrag van f 25000.— beschikbaar gesteld, onder beding echter, dat nader zal worden overgelegd, hoe de verbetering uit te voeren; hetzij middels gesloten rioleering, dan wel door verbetering en overdekking van de bestaande open goten met afvoer door een door de z.g.n. Kebon Boenga aan te leggen riool en demping van de bestaande diepe afvoersloot.

Afwatering van kampong Darat.

De afwatering van kampong Darat laat nog te wenschen over.

Verschillende opmetingen werden verricht en ligt het in de bedoeling deze afwatering in 1926 middels aanleg van een goede parit langs de Idenburgstraat te verbeteren.

Ten slotte werden verder nog verschillende kleine verbeteringen in het gotenstelsel aangebracht.

VOLKSHUISVESTING en KAMPONGVERBETERING.

Kampong Sidodadi (tweede gedeelte).

Einde Juni kwam de bouw van een 40 tal woningen in kampong Sidodadi, tot welker bouw in het vorige jaar was besloten, gereed.

Door de Technische Commissie opgenomen en goedgekeurd, werd deze opname door den Gemeenteraad bij besluit No. 164 van 29 Juli 1925 bekrachtigd.

Deze woningen werden op een enkele na aan gemeentepersoneel, dat voor vrije huisvesting in aanmerking kwam, toegewezen. Bij deze toewijzing trad de eigenaardige mentaliteit van velen naar voren. Verschillende personen weigerden de hun aangeboden woning, verkiezende een bouwvallig krot boven een goede hygiënische woning.

Genoemde personen zullen zich na deze weigering voorloopig moeten spenen van een betere huisvesting, daar aan hen, die zonder grondige reden een woning weigerden, ook verder geen huishuurvergoeding wordt gegeven.

Kampong Sidodadi begint zich wat meer in de belangstelling van het Inlandsche publiek te verheugen. Werd in den beginne de klacht vernomen, dat de kampong te ver uit het centrum der stad ligt, van lieverlede raakt men met dien afstand vertrouwd, en blijken de woningen gewilliger aftrek te vinden.

De wijze van bewoning baarde vooral den eersten tijd nog al zorg.

De meeste bewoners der nieuwe huizen hebben hun leven lang zich met de ellendigste krotten moeten tevreden stellen en hebben daardoor niet de minste notie hoe een goede woning redelijk te onderhouden, te reinigen en te.....bewonen.

Aan deze menschen valt nog wat te leeren, hoewel enkele zich ook wel spoedig aan de voor hen betere omstandigheden wisten aan te passen.

Gelijk met de woningen werd het nieuw gebouwde badhuis in gebruik genomen.

Van dit badhuis werd een zeer ruim gebruik gemaakt en dan niet alleen door de bewoners van Sidodadi, maar ook van de omliggende kampongs.

Het voorziet klaarblijkelijk in een goede behoefte.

De hydrant, vroeger staande bij de (thans verdwenen) brug over de Soengei Kerah, werd naar het hiervoor genoemd badhuis verplaatst.

De kleine verbrandingsoven als proef in Sidodadi opgericht, ondervond mindere belangstelling. Het lag in de bedoeling de bewoners van Sidodadi te bewegen hun huishoud- en tuinvuil zelf naar deze oven te brengen.

Slechts enkelen zijn uit vrijen wil tot deze geringe medewerking overgegaan.

Liever liet men het vuil op of bij het erf liggen, of deponeerde het op de dichtstbijzijnde bouwterreinen. Gedurige dwang van het met het toezicht belaste personeel, brengt de menschen er pas toe, zelf hun vuilnis op de daarvoor aangewezen plaats te brengen.

Uitbreiding kampong Padang Loemba.

De door de Regeering beschikbaar gestelde subsidie, groot f 300.000.—, stelde de Gemeente in staat verdere uitvoering aan haar plannen te geven, om goede woningen voor inwoners met bescheiden inkomens te bouwen.

Gezien de bij uitstek gunstige ligging van kampong Padang Loemba en de groote vraag naar de in die kampong door de Gemeente gebouwde woningen, werd besloten om genoemde kampong uit te breiden. Die gunstige ligging geeft voldoende zekerheid, dat de belangstelling voor die kampong zal blijven voortbestaan en de vraag naar woningen het aanbod zeker zal blijven overtreffen.

In de vergadering van 16 November werd door den Gemeenteraad besloten over te gaan tot den bouw van 54 woningen, t.w.

2 woningen van het type Ra	
8 " " " " S	
14 " " " " Ma	
10 woningen van het type Oa	
10 " " " " Pa	
10 " " " " Qa	

Alleen de woningen van het type S werden tot heden nog niet door de Gemeente gebouwd; van alle andere typen werd reeds een groot aantal opgericht.

Uit den aard der zaak werd bij de uitwerking der plannen rekening gehouden met in andere kampongs opgedane ervaringen. Zoo werden o.m. de keukens gewijzigd en aan de daken een grootere helling gegeven, terwijl ook de afmetingen van enkele vertrekken, met het oog op het daarin te plaatsen meubilair, werden uitgebreid.

De voorgenomen bouw vraagt met den aanleg van enkele wegen en goten een uitgave van ruim f 91.000.— en ligt het in de bedoeling dit bedrag in het volgend jaar geheel te verwerken. De resterende gelden (ruim f 200.000.—) zullen in 1927 en 1928,

telkens voor ongeveer de helft, voor woningbouw worden bestemd. Met deze verdeling verklaarde de Regeering zich accoord.

Het ligt niet in de bedoeling alle beschikbaar gestelde gelden voor woningen voor Inlanders te bestemmen, doch bij een volgend plan te overwegen om ook de categorie lager bezoldigde Europeesche ingezetenen, door den bouw van eenvoudige, praktische, doch niet te dure woningen tegemoet te komen. Zijn er momenteel slechts een gering aantal woningen met een huurprijs van f 40.— tot f 60.— per maand beschikbaar, de weer met zekerheid komende woningnood zal het bemachtigen van een goede, doch niet dure woning nog moeilijker maken en is er om die reden alles voor te zeggen, dat de Gemeente hen, die van de te verwachten woningschaarschte het eerst de dupe worden, te helpen.

In beginsel werd reeds een terrein (ten Oosten van het oude raceterrein) voor den bouw van laatstbedoelde woningen gereserveerd.

De voorgenomen uitbreiding van Padang Loemba vestigde weer in het bijzonder de aandacht op de in zeer vervallen staat verkeerende kampong aan het eind van de Hakkastraat (Zuidzijde) bij de Oranje Nassastraat.

In deze kampong werden nog toestanden gevonden, die niet langer mochten blijven voortbestaan waarom, toen eenmaal tot meer genoemde uitbreiding was besloten, de eigenaars van de slechte krotten werden aangeschreven deze af te breken en op te ruimen. Bij de bekendstelling van deze maatregel werd tegelijk medegedeeld, dat zij, die zich daardoor van hun woning zagen beroofd, op de voorkeur bij de toewijzing voor woningen in de uitbreiding van Padang Loemba mogen rekenen.

Einde verslagjaar werd van meerdere van die menschen een verzoekschrift ontvangen, waarbij om toewijzing door de Gemeente van een stuk grond werd gevraagd, waarop zij zelf een huis willen bouwen en verder om finantieele hulp bij den bouw. In hoeverre de Gemeente aan die verlangens kan tegemoet komen diende nog te worden onderzocht. Waarschijnlijk verdient uitgifte van grond op de wijze, zooals dit in 1923 door de Gemeente (bij Sidodadi I) werd gedaan, overweging. Of de te verleenen hulp verder moet worden uitgebreid verdient vermoedelijk geen aanbeveling, daar op deze wijze de gemeentelijke hulp te veel aan den enkeling zou te beurt vallen.

Openlegging van de kampongs in Oost Medan.

Zooals reeds werd medegedeeld, is door de voltooiing van het werk:

„Verbetering van de afwatering van kampong Soengei Kerah” een groote verbetering voor de kampongs in Oost Medan tot stand gekomen.

Door deze verbetering zijn verschillende kampongs van het geregeld weerkeerende waterbezwaar verlost.

Door de resultaten van de uitgevoerde werken, waarvan de groote voordeelen onomwonden door de kampongbewoners worden erkend, is in verslagjaar meer dan gewone belangstelling ontstaan voor de plannen, die de Gemeente met de kampongs heeft. Zoo werd uitgezien naar het oogenblik, dat de kampongs opengelegd en toegankelijk gemaakt en daardoor uit hun isolement zullen worden verlost. Toen met verschillende kamponghoofden de mogelijkheid van aanleg van meerdere kampongwegen werd besproken, zegden deze hun algeheele medewerking toe. Reeds eerder uitte zich hun medewerking op duidelijke wijze bij de uitvoering van de normaliseering van de Soengei Kerah, daar mede door hun interesse het gelukte zonder veel kosten de hand te leggen op den grond, noodig voor de verbreeding en omlegging van de rivierbedding.

In de vergadering van 29 Juli werd door den Gemeenteraad besloten over te gaan tot aanleg van wegen in de kampongs van Oost Medan en daarvoor de reeds op de Gemeente begrooting gebrachte som van f 12.000.— beschikbaar gesteld.

De kampongbewoners, door de gehouden besprekingen volkomen met de voorgenomen plannen bekend, stonden gaarne den grond, noodig voor wegeaanleg, af. De in de wegstaande bouwwerkjes en vruchtboomen werden, na getaxeerd en betaald te zijn, verwijderd.

De wegeaanleg is gedacht van bescheiden afmeting en goedkoope constructie.

Naast de voor de kampongbewoners hieruit voortvloeiende voordeelen, wordt de Gemeente zelf in staat gesteld aan een harer sociale plichten tegemoet te komen, daar het een eisch van den eersten rang moet worden geacht, dat alle deelen van de Gemeente zoo goed en volledig mogelijk bereikbaar zijn en dat niet het minst, om daardoor de gelegenheid te hebben op de naleving der verordeningen, welke in het belang der openbare gezondheid, vei-

ligheid en uiterlijken welstand zijn in het leven geroepen, beter te kunnen toezien. Dat het laatste geen overdreven weelde is, blijkt voldoende duidelijk uit de resultaten van het in 1922 — 1923 gehouden kampongonderzoek.

Einde verslagjaar kwam een groot gedeelte der aarden baan voor de aan te leggen wegen gereed.

Onderhoud van de gemeentelijke kampongs.

Het onderhoud van de gemeentelijke kampongs vereischt veel zorg en arbeid. Zijn er verschillende bewoners, die het hun toegewezen huis behoorlijk onderhouden, zeer velen zijn er, die weinig begrip hebben om een goed huisje netjes te bewonen. Dikwijls werd zelfs ernstige vervuiling geconstateerd.

Voortdurend aandringen op geregelde schoonmaak en opruimen van rommel is dan ook beslist noodig.

Aan billijk gebleken klachten omtrent den toestand der huizen werd steeds gehoor gegeven en zooveel mogelijk aan de geuite wenschen tegemoet gekomen. Begrip van de door de Gemeente gebrachte offers bestaat nog weinig, hetgeen maar al te zeer blijkt uit de soms ongehoorde eischen, die de bewoners der huizen (en dan vooral die van de allergoedkoopste) durven stellen.

Anderzijds blijven de gemeentelijke kampongs zich steeds in de goede belangstelling verheugen. Buiten kampong Sekip kwam het leegstaan der huizen ook in dit jaar betrekkelijk weinig voor, terwijl de woningen, die leeg kwamen spoedig weer nieuwe huurders vonden. De post „wanbetaling” vertoonde dan ook geen ongunstig cijfer.

BOUWTOEZICHT.

Algemeene Beschouwing.

In verslagjaar viel een kleine opleving in de bouwwereld waar te nemen.

Vooral in de laatste maanden kwamen er aanwijzingen, die op meer activiteit in deze richting wezen. Enkele groote lichamen traden met de Gemeente in onderhandeling over den aankoop van grond dan wel wijziging der bepalingen, waaronder reeds bouwterreinen waren uitgegeven.

De woningnood, die onder den druk der malaise eenigszins was geluwd, dreigde weer. Europeesche woningen staan er niet

meer leeg en wanneer niet spoedig tot den bouw van dit soort woningen wordt overgegaan, ontstaat er zeker een woninggebrek, grooter dan dat van de jaren 1920 — 1921.

Het verdient dan ook voor de Gemeente overweging maatregelen te treffen om aan het te verwachten woninggebrek tegemoet te komen.

Een dier maatregelen zal kunnen zijn, uitvoering te geven aan het voorloopige plan om op het oude raceterrein goedkoope woningen voor Europeanen te bouwen.

Of daardoor geheel in het te verwachten te kort zal kunnen worden voorzien wordt betwijfeld.

Particulieren blijven nog te huiverig om hun geld in soliede woningbouw te steken. De schrik door de Huurcommissie ordonnantie te weeg gebracht werkt ontegenzeggelijk nog na en het is een vraag of de aanwezigheid der Huurcommissie de animo om te bouwen — zij het dan wellicht ten onrechte — niet tempert.

Ook de moeilijkheid om tegen billijke rente aan bouwkapitaal te komen, werkt ook in niet geringe mate het bouwen door particulieren tegen.

De rentevoet blijft in Medan te hoog en zeker verdient het overweging om van hooger hand maatregelen te treffen, waardoor bona-fide bouwers in staat worden gesteld, — met kans op een redelijke verdienste — mede te werken de te verwachten woningnood te helpen verminderen.

In tegenstelling met de schaarschte aan Europeesche woningen, voorziet het aantal kedehs en petaks nog voldoende in de behoefte.

Wel neemt het aantal leegstaande woningen van dit soort zienderoogen af; de overproductie ervan in de jaren 1918 — 1920 is echter zoo groot, dat voor een tekort van dit type woningen, den eersten tijd nog wel niet behoeft te worden gevreesd.

De lust om in de kampongs te bouwen duurt onverminderd voort. De aard van de opgerichte huisjes doet een zekere verhooging van welstand der kampongbevolking vermoeden.

Is de toename van den kampongbouw in niet geringe mate toe te schrijven aan het geregeld afkeuren door de Gemeente van al te slechte krotten, niet minder werkt daartoe mede het streven van de Gemeente om den algemeenen toestand in de kampong te verbeteren o.a. door aanleg van nieuwe of verbeteren van bestaande wegen. Het gemeentelijk toezicht op het bouwen in de

kampongs, hoewel de bewoners er nog maar matig mede zijn ingenomen, laat niet na haar goeden invloed te doen gelden.

Bouwvergunningen.

In verslagjaar werden voor het gedeelte der Gemeente, waarop de Medansche Bouwverordening van toepassing is, 241 bouwvergunningen uitgereikt, welke betrekking hadden op den bouw van:

- 16 Europeesche woningen
- 21 kedehs, petaks, enz.
- 1 werkplaats
- 2 schoolgebouwen
- 1 ondergrondsche opslagplaats voor benzine
- 14 bijzondere gebouwen (kantoren, winkels, enz.)
- 24 kleine bouwwerken
- 31 tijdelijke bouwwerken
- 1 tepekongs, langgars of misdjids en het doen van
- 47 groote verbouwingen en
- 120 kleine verbouwingen.

Voor werkjes, waarvan de kosten minder dan f 50.— bedroegen, werd 126 maal mondeling vergunning verleend.

Voor het gedeelte der Gemeente, vallende onder de bepalingen der Kampong Bouwverordening, werden 69 bouwvergunningen uitgereikt, welke betrekking hadden op den bouw van:

- 43 woonhuizen
- 16 petaks
- 4 stallen
- het verplaatsen van 3 woonhuizen en
- het doen van 13 verbouwingen.

Tijdens de behandeling werden 4 bouwaanvragen door belanghebbenden op eigen verzoek ingetrokken.

Bijlagen III en IV geven een beknopt overzicht van de werkzaamheden van het Bouwtoezicht over de laatste 10 resp. 5 jaren.

Rooigelden.

Aan rooigelden werd een bedrag van f 5706.23 of f 840.07 meer dan in 1924 ontvangen. Waar die gelden echter slechts worden berekend voor bouwwerken, vallende onder de Medansche Bouwverordening en dus niet voor die, waarvoor krachtens de kampongbouwverordening vergunning wordt verleend, geeft dit

bedrag geen juist beeld van wat over 't algemeen werd gebouwd.

Waar verder Gouvernement en Gemeente ontheven zijn van de verplichting tot betaling van rooigelden en deze lichamen sedert eenige jaren de meeste bouwwerken uitvoerden, is het ook uit dien hoofde moeilijk uit de ontvangsten der rooigelden nadere conclusies te trekken.

Afgewezen verzoek om bouwvergunning.

Zes aanvragen om bouwvergunning moesten worden afgewezen, aangezien deze aanvragen in strijd waren met de bepalingen der Medansche Bouwverordening.

Intrekken van verleende bouwvergunningen.

Het door belanghebbenden niet met de werkzaamheden aanvangen binnen den in de verordening gestelden termijn, noch binnen de daarvoor toegestane verlenging, maakte de intrekking van een tweetal bouwvergunningen noodig.

Inspecties.

Geregeld werd controle gehouden over ± 60 in uitvoering zijnde bouwwerken, vallende onder bepalingen der Medansche Bouwverordening.

Het totaal der daarvoor in verslagjaar gehouden inspecties bedroeg 3552, hetgeen neerkomt op een gemiddelde van ± 12 per dag, zoodat vrijwel om de 5 dagen elk werk werd bezocht, terwijl daarnevens nog de kleine werkjes, waarvoor mondelinge toestemming was verleend, werden geïnspecteerd.

Bovendien werd geregeld controle uitgeoefend op de bouwwerken, vallende onder de bepalingen der Kampong Bouwverordening.

Hiervoor werden 2517 inspecties gehouden.

Afkeuring en opruiming van bouwvallige huizen.

Voortgegaan werd met het afbreken en opruimen der afgekeurde huizen in kampong Koeboer, kampong Kling en kampong Auër.

Nadat door den Gemeenteraad was besloten over te gaan tot uitbreiding van kampong Padang Loemba, werden de eigenaars van de huizen in de kampong, gelegen aan het eind der

Hakkastraat (Zuid) bij de Oranje Nassaustraat aangeschreven hun meer dan bouwvallige krotten af te breken en op te ruimen. In totaal werden 46 woningen in dit complex afgekeurd. Verder werden 19 bouwwerken, gelegen langs Frisostraat, Julianastraat, Frederik Hendrikstraat, Emmastraat, Willemstraat, Dillenburgstraat en Padang Boelanweg afgekeurd.

Van lieverlede verdwijnen op deze wijze die buurten uit de stad, die als een ernstig gevaar voor de algemeene gezondheid moeten worden aangemerkt.

Het is een maatregel, die oppervlakkig beschouwd voor de personen, die er de dupe van zijn, hard lijkt, maar toch zal, met ter zijde stelling van elke willekeurige handelwijze, op den ingeslagen weg moeten worden voortgegaan.

Het bouwen van betere huizen in de buitenkampongs moet daarom worden aangemoedigd, terwijl daarnaast ook de Gemeente zelf een open oog moet houden voor de consequenties, die van bedoelde maatregelen het gevolg zijn.

Werkzaamheden in het belang der openbare gezondheid en veiligheid.

Ook in het afgelopen jaar werd voortgegaan met het laten uitvoeren van verschillende verbeteringen en herstellingen aan de woningen in het centrum der stad.

Alle aandacht werd wederom geschonken aan de brandgangen of wat daaronder wordt verstaan, om deze in eenigszins goeden staat en toegankelijk te houden. Deze bemoeienis vraagt wel de gedurige aandacht, doch valt het te betreuren, dat de resultaten ervan in geen verhouding tot de verrichte arbeid staan. De oude klacht, dat in deze en meer dergelijke aangelegenheden geen of weinig medewerking van de politie werd ondervonden moest ook in verslagjaar meermalen worden gehoord.

Hotelverordening.

In verslagjaar werd voortgegaan met het laten uitvoeren van herstellingen en verbeteringen aan de perceelen, vallende onder de bepalingen der Hotelverordening. In de meeste gevallen moest worden aangedrongen op een betere licht- en luchttoetreding van verschillende appartementen.

De reinheid liet in vele der gecontroleerde inrichtingen nog al te wenschen over.

In totaal werden hiervoor 642 inspecties gehouden.

Opslag van lichtbrandbare vloeistoffen.

Op de verzoeken tot het mogen in voorraad hebben van lichtontvlambare vloeistoffen werd pas gunstig geadviseerd, nadat de aanvragers de door het Bouwtoezicht noodig geachte bergplaatsen hadden gebouwd.

In verslagjaar werd een vijftal van deze aanvragen behandeld.

DIVERSEN.

Hongkongkeur.

De halfjaarlijksche inspecties van hongkongs had in Januari en Juli plaats waarbij gemiddeld 825 voertuigen werden nagezien. Van de onderzochte hongkongs werden er telkens ± 45 afgekeurd.

Bij het eerste onderzoek moest een groot aantal voertuigen worden teruggezonden, omdat deze niet aan de gestelde eischen van soliditeit en netheid beantwoorden. Gelegenheid tot herkeuring werd geboden en werden na aanbrenging van de vereischte versterkingen en vernieuwingen ten slotte nog verscheidene voertuigen goedgekeurd.

Bezoek Gouverneur Generaal.

Ter gelegenheid van het bezoek van den Gouverneur Generaal aan Medan werden in de stad verschillende eenvoudige straatversieringen aangebracht o. a. op het Stationsplein, Nienhuisweg, Kesawan, brug Soekamoelia, Residentsweg en op den toegangsweg naar het Raadhuis. Bovendien werd het Gemeentehuis op sobere wijze versierd en de groote zaal van dit gebouw gerestaureerd en als ontvangzaal ingericht.

Verder werd ten behoeve van de eere escorte tijdens de aankomst en het vertrek van Z. Exc. den Gouverneur Generaal, verschillende wegen met zand bestrooid.

Aanleg van waterleiding en plaatsing van hydranten in kampong Gloegoer.

Voldoende aan een meermalen kenbaar gemaakt verlangen, werd in kampong Gloegoer een tweetal hydranten geplaatst, waarvoor een tijdelijke (lichte) buisleiding in den Gloegoerweg werd aangelegd; bij genoemde hydranten werden gemetselde vloeren en goten gemaakt.

Ten einde de kosten voor waterlevering niet extra te bezwaren, werden uit het centrum der stad (Moskeestraat en Hailohongstraat) 2 hydranten verwijderd.

Plaatsing hydranten voor vulling sproeiwagens.

In verslagjaar werd aan den Paleisweg nog een hydrant voor vulling van sproeiwagens geplaatst, alsmede een drinkbak voor paarden. De bestaande standpijp en drinkbak vòòr het stadsverband, werden verwijderd.

De drie aangekochte, doch nog niet geplaatste hydranten, bleven bij de waterleiding maatschappij gedeponeerd.

Openbaar verkeer.

Ter beveiliging van het verkeer werd op het kruispunt Residents — Electriciteitsweg en Soekamoelia de lantaarn verplaatst en een verkeersneutje gemetseld.

Op de overige verkeersneuten werden nieuwe, van roodkoper vervaardigde, lantaarns geplaatst.

Bij de bocht in den weg, vòòr de Baboerabrug, werd een lang (wit geschilderd) hek geplaatst.

Brandweer.

Alle aanwijspaaltes voor de brandkranen werden opnieuw gewit en geschilderd. Beschadigde palen werden door nieuwe vervangen.

Esplanade.

De Esplanade werd opnieuw aan verschillende sportverenigingen ter bespeling uitgegeven. Ten einde de verdeeling te vergemakkelijken werden verschillende parits, aangevende de scheiding der terreinen onderling, gegraven en oude parits gedempt.

Wilhelminaboom.

Om de op de Esplanade staande Wilhelminaboom werd een houten hek gemaakt.

Jubileumboom.

Einde verslagjaar werd begonnen met den aanmaak van het hek om den jubileumboom, staande in Nieuw-Polonia (Poloniaweg).

Sportterreinen.

Naar aanleiding van het verzoek van verschillende sportverenigingen werden plannen ontworpen om het oude raceterrein voor sportdoeleinden uit te geven. Einde verslagjaar was echter in deze aangelegenheid nog geen beslissing genomen.

Hondenkeur.

Voor het vervoer van op den openbaren weg opgevangen honden werd een wagen aangemaakt.

Politie Verordening.

In de maanden Maart en April werd een groot aantal huis-eigenaren aangeschreven de hun toebehoorende perceelen te witten en te schilderen.

Controletoestellen.

Alle bij Gemeentewerken in beheer zijnde controletoestellen werden geregeld nagegaan.

Van geconstateerde afwijkingen in de levering van gas en electriciteit werd iedere maand melding gemaakt.

Medan, den 18 Februari 1926.

De Directeur der Gemeentewerken van Medan.

J. HOGERVORST.

BIJLAGE : I.

STAAT van de werklieden bij den dienst der Gemeentewerken in 1925 werkzaam.

OMSCHRIJVING VAN DE ARTIKELEN	Hoofdman- doers	Mandoers	Koelies	Stalknechten	Voerlieden	Wakers bad- huizen	Machinisten walsen	Stokers walsen	Wakers walsen	Baassmid	Smeden	Timmerlieden	Wagenmakers	Schilders	Chaufeurs	Hulpchauffeur
Onderhoud van wegen		1	16				2	2	2							
Herstelling van wegen		1	10				1	1	1							
Werken voor derden		x)1	10													
Aankoop en onderhoud v. walsen enz.	1		1	1						1	1	1		1		
Onderhoud van plantsoenen.		1	8													
Kosten van besproeiing.					5										2	1
Onderhoud van sproeiwagens			1								1	1				
Schoonhouden wegen, pleinen, enz.		7	138		2											
Schoonhouden van rivieren			6													
Onderhoud van spoelleidingen			2													
Ophalen van huishoud- en ervenvuil.			6		22											
Onderhoud van vuilniswagens.											1		1			
Ophalen van faecaliën			3		4											
Onderhoud der stallen.				6												
Voeding voor trekdieren		1	10													
Schoonhouden openbare badhuizen.						10										
Asfalteeren van wegen.		1	12				1	1	1							
	1	13	223	7	33	10	4	4	4	1	3	2	1	1	2	1

*) De mandoer genoemd onder „werken voor derden” wordt voor de helft betaald uit de post „onderhoud van wegen.”

BIJLAGE: II.

STAAT van het Materiaal op 31 December 1925.

Aantal	Omschrijving	Opmerkingen
3	10 tons stoomwalsen	
2	6 idem	
1	5 idem	
2	ossenwalsen	
1	steenbreker	
2	motorsproeiwagens	
8	vierwielige sproeiwagens	
1	handwagen met slangen en straalpijp	
24	verschillende transportwagens	
32	vuilniswagens	
15	handwagens voor vervoer straatvuil	
12	modderwagens (ijzeren)	
8	faecaliëntankwagens	
2	„ slangenwagen	
2	„ pompen	
2	veegmachines	
3	aambeelden	
1	draaibank	
2	groote boormachines	
1	kleine idem	
1	buigmachine	
1	draadsnijmachine	
2	veldsmidsen	
2	takels	
6	vijzels	
1	pijpfafsnijder	
4	stel snijgereedschappen	
9	groote asfaltkookketels	
1	kleine idem	
2	ketelwagens	
6	lorries met 500 M. draagbaar spoor	
6	betonbuisvormen.	

Bijlage: III.

Overzicht van de werkzaamheden van het Gemeentelijk Bouwtoezicht over de jaren 1960 t/m 1925 voortvloeiende uit de bepalingen der Medansche Bouwverordening.

Jaren:	Aantal uitgereikte bouwvergunningen:	AANTAL GEBOUWEN					Groote verbouwingen:	Ontvangen Rooigelden:	Bebouwde oppervlakte in M²			Afgekeurd		Aanmerkingen:
		Europee- sche woningen:	(Kedeh's) voor Inl. en Chin.	Winkel- huizen en kantoren:	Bijzondere gebouwen:				Begane grond:	Ver- dieping:	Totaal	Huizen:	Kleine bouwwer- ken:	
1916	154	24	147	5	24	88	f	7673.63			32.931	75	47	
1917	211	75	170	7	109	32	"	11479.04			53.042	5	62	
1918	227	85	358	14	59	87	"	19250.75			89.393	10	—	
1919	283	60	427	9	85	37	"	18513.09	67.431	26.059	93.490	—	—	
1920	357	47	400	7	47	40	"	19248.50	57.209	25.602	100.811	—	—	
1921	288	15	127	6	28	34	"	12730.72	48.452	19.869	68.321	61	—	
1922	265	14	53	—	25	31	"	6153.65	12.882	3.100	15.982	47	—	
1923	295	20	29	7	20	57	"	7293.60	18.443	1.465	19.908	37	2	
1924	229	7	21	5	17	57	"	4866.16	10.473	1.032	11.505	110	20	
1925	241	16	21	10	8	47	"	5706.23	16.938	1.572	18.510	75	—	

BIJLAGE : IV.

Overzicht van de werkzaamheden van het Gemeentelijk Bouwtoezicht over de jaren 1921 tot en met 1925, voortvloeiende uit de bepalingen der Kampong Bouwverordening.

Jaar :	Aantal uitge- reikte vergun- ningen :	Aantal Gebouwen					Verplaat- ste woon- huizen :	Verbou- wingen :	Afgewe- zen aan- vragen :	Op eigen verzoek ingetrok- ken tij- dens de behande- ling :	Aanmerkingen :
		Woonhui- zen :	Petaks :	Stallen :	Bidhuisjes :	Werkplaat- sen en loodsen :					
1921	43	18	5	4	1	2	6	12	7	2	
1922	80	33	9	4	1	—	22	20	8	2	
1923	59	38	12	2	—	—	5	15	4	—	
1924	76	48	39	2	1	—	5	20	—	—	
1925	69	43	16	4	—	—	3	13	1	—	

STAAT

van de door Gemeentewerken in 1925 verwerkte
bedragen.

Nummer van het artikel	Omschrijving van het artikel:	Toegestaan bedrag:	Verwerkt bedrag:	Onverwerkt bedrag:	Over-schreden met:	
44	Onderhoudskosten van gebouwen	f 1300.—	1392.72	—.—	92	He uitvo de v der
45	Onderhoud van monu- menten, hydranten en fon- teinen	200.—	195.91	4.09	—	
46	Onderhoud van wegen en daartoe behorende wer- ken	28770.22	28481.41	288.81	—	
47	Herstelling van wegen en daartoe behorende werken	23021.30	18163.43	4857.87	—	D waa Hie van
48	Uitgaven voor werken ten behoefte van derden	10000.—	8283.20	1716.80	—	
49	Aankoop en onderhoud van karren, walsen, trek- dieren en gereedschappen ten dienste van de werken aan de wegen	10773.60	10222.49	551.11	—	
50	Onderhoud van bruggen en duikers	900.—	872.87	27.13	—	
51	Reparatie van spoellei- dingen en goten	2000.—	1809.70	190.30	—	
52	Onderhoud van plant- soenen en wegbeplanting	3400.—	3282.72	117.28	—	
53	Zware herstelling en ver- nieuwing van bruggen en duikers	2000.—	1975.65	24.35	—	

TOELICHTINGEN

Het bedrag uitgetrokken voor „onderhoud van gebouwen”, werd door de uitvoering van enkele werkzaamheden, waarop niet was gerekend, o. m. door de vernieuwing van electrische lichtleiding in de gebouwen van den dienst der Gemeentewerken, een weinig overschreden.

De herstelling van enkele wegen werd in plaats van met Wampoesteen, waarvoor een veel te hooge prijs werd gevraagd, met Bahasasteen uitgevoerd. Hierdoor, alsmede door besparing op de arbeidsloozen werd de vermindering van uitgaven bereikt.

Nummer van het artikel:	Omschrijving van het artikel:	Toegestaan bedrag:	Verwerkt bedrag:	Onverwerkt bedrag:	Over- schreden met:	
54	Onderhoud van basemen- ten	60.—	50.45	9.55	—	
62	Onderscheidingsteekens voor mandoers en koelies	100.—	86.04	13.96	—	
63	Arbeidsloonen voor het besproeien der wegen	4140.—	3521.85	618.15	—	D gew nood
64	Sproeiwater	3000.—	2677.60	322.40	—	
65	Onderhoud sproeiwagens	500.—	490.64	9.36	—	
66	Arbeidsloonen voor het onderhoud der sproeiwagens	1310.40	1175.—	135.40	—	
67	Onderhoud autosproei- wagens	4250.—	3820.42	429.58	—	
68	Arbeidsloonen voor het schoonhouden van wegen, pleinen en goten	43087.20	41850.45	1236.75	—	I geh
69	Aankoop van gereed- schappen voor het schoon- houden van wegen, pleinen en goten	3500.—	2981.35	518.65	—	ge
70	Water voor doorspoelen der goten	3780.—	3564.65	215.35	—	
71	Arbeidsloonen voor het schoonhouden der rivieren	1778.40	1740.95	37.45	—	
72	Arbeidsloonen voor het onderhoud der spoelei- dingen	686.40	651.80	34.60	—	

TOELICHTINGEN

—

—

Door in dienststelling van de tweede autosproeiwagen, waardoor een paar gewone sproeiwagens buiten dienst werden gesteld, was minder personeel noodig en bleef hierdoor een bedrag op dit artikel over.

—

—

—

—

Door mutaties onder het personeel is op dit artikel genoemd bedrag over gehouden.

In verslagjaar werden minder gereedschappen aangekocht als waarop was gerekend.

—

—

—

Nummer van het artikel:	Omschrijving van het artikel:	Toegestaan bedrag:	Verwerkt bedrag:	Onverwerkt bedrag:	Over-schreden met:
75	Arbeidsloonen voor het ophalen van vuilnis	8268.—	7692.75	575.25	—
76	Arbeidsloonen voor het onderhoud der vuilniswagens	1700.40	1179.80	520.60	—
77	Aankoop en onderhoud van karren en gereedschappen en kosten voor de vuilverbranding	2821.90	2626.22	195.68	—
78	Arbeidsloonen voor het ophalen van faecaliën	2800.—	2728.95	71.05	—
79	Onderhoud van het materieel van den faecaliëndienst	1500.—	1492.90	7.10	—
80	Arbeidsloonen voor het onderhoud der stallen	2232.—	2118.90	113.10	—
81	Onderhoud der stallen	300.—	126.45	173.55	—
82	Verlichting der stallen	360.—	219.20	140.80	—
83	Aankoop van trekdieren	2200.—	—.	2200.—	—
84	Voeding van paarden, muildieren en ossen	10932.95	10913.15	19.80	—
85	Hoefbeslag voor de trekdieren	750.—	739.45	10.55	—
86	Medicijnen voor de trekdieren	400.—	347.62	52.38	—

TOELICHTINGEN

Door mutatie onder het personeel bleef van dit artikel het genoemde bedrag over.

De vuilniswagens vereischten minder onderhoud, als waarop was gerekend.

idem

—

—

—

—

Door wijziging van de lichtleiding werd besparing op de lichtrekening verkregen.

De aanschaffing van een autosproeiwagen maakte aankoop van trekdieren overbodig.

—

—

—

Nummer van het artikel:	Omschrijving van het artikel:	Toegestaan bedrag:	Verwerkt bedrag:	Onverwerkt bedrag:	Over- schrede met:
87	Onderhoud en vernieuwing van stalbenoodigheden	150.—	161.75	—.—	11
88	Onderhoud en aankoop van tuigen	1800.—	1576.25	223.75	—
95	Openbare badhuizen, privaten en hydranten (in de stad)	4216.—	3199.80	1016.20	— De badhu
97	idem (in de kampong)	11060.—	10814.47	245 53	—
98	Uitgaven ten behoeve van de kampongverbetering	12000.—	4078.95	7921.05	— Dit de bo
130	Uitvoering voor het Gouvernement van het werk: „Verbetering van de afwatering van kampong Soengei Kerah”.	35000.—	33991.90	1008.10	—
131	Verbreeding van wegen	9000.—	8998.37	1.63	—
132	Asfalteering van wegen	31090.40	30940.36	150.04	—
133	Bouw van een hulpbrug over de Delirivier in den Gloegoerweg	3500.—	3371.39	128.61	—
134	Bouw van openbare badhuizen	2664.03	2392.92	271.11	—
135	Aanleg van openbare begraafplaatsen	3000.—	—.—	3000.—	— Me daarv

TOELICHTINGEN

—

—

De bezuiniging werd verkregen door opheffing van de bewaking van enkele badhuizen.

—

Dit werk werd niet voltooid; het restant moet worden overgeschreven naar de begrooting van 1926.

—

—

—

—

—

Met dit werk werd niet begonnen; hetzelfde bedrag als uitgetrokken dient daarvoor te worden overgebracht naar de begrooting van 1926.

Nummer van het artikel:	Omschrijving van het artikel:	Toegestaan bedrag:	Verwerkt bedrag:	Onverwerkt bedrag:	Over schreef met:
136	Plaatsing van nieuwe brandkranen	3000.—	2500.—	500.—	—
137	Plaatsing van nieuwe hy- dranten	1400.—	1050.—	350.—	—
138	Aanleg van Pakhuisweg en Djatilaan	33042.74	21534.89	11507.85	—
139	Aankoop van autosproei- wagen	12000.—	11519.75	480.25	—
140	Bouw van dienstwoningen	7500.—	3658.23	3841.77	—
141	Bouw van een Burge- meesterswoning	30000.—	21545.65	8454.35	—
142	Verbetering van den wa- terafvoer in Zuid Medan	17000.—	2737.15	14262.85	—
142a	Aanleg waterleiding in den Gloegoerweg	3000.—	2531.32	468.68	—
142e	Aanleg van wegen en goten in kampong Sidodadi I (ged. voor 1925)	3987.71	3919.01	68.70	—
142f	Aanleg van gemetselde goten en duikers in kam- pong Djati Oeloe	22400.—	—.—	22400.—	—

TOELICHTINGEN

Er werden minder brandkranen geplaatst als waarop was gerekend.

Met het oog op de voorgenomen wijziging van den sproeidienst door den aankoop van motorsproeiwagens werd de plaatsing van nog enkele hydranten uitgesteld.

Dit werk kwam niet gereed; het overschot moet worden overgeschreven naar de begrooting van 1926.

—

Dit werk kwam niet gereed; het overschot moet worden overgeschreven naar de begrooting van 1926.

idem

idem

—

—

Met dit werk werd niet begonnen aangezien pas einde verslagjaar de gelden er voor werden toegestaan; het geheele bedrag dient daarom naar de begrooting van 1926 te worden overgebracht.

Nummer van het artikel:	Omschrijving van het artikel:	Toegestaan bedrag:	Verwerkt bedrag:	Onverwerkt bedrag:	Over schrede met:
142g	Hygiënische werken ten behoefte van den nog uit te voeren bouw van volks- woningen	24574.25	—.—	24574.25	—
143	Bouw van volkswoningen (ged. voor 1925)	21766.25	20132.12	1634.13	—
144	Bouw van bruggen en aanleg 3e gedeelte Cein- tuurbaan	43579.62	40655.39	2924.23	—

TOELICHTINGEN

Met dit werk werd niet begonnen aangezien pas einde verslagjaar de gelden er voor werden toegestaan; het geheele bedrag dient daarom naar de begroo-
ting 1926 te worden overgebracht.

—

—

VERSLAG

van den Dienst der Openbare Gezondheid der Gemeente Medan over het jaar 1925.

Samengesteld door P. Visser,
Hoofd van den Dienst der Openbare Gezondheid.

A. GEMEENTE SLACHTHUIS.

Slachthuis-Commissie.

Gedurende 1925 bestond deze uit de heeren:

H. H. Cohen,	Voorzitter
J. H. Gaade	Lid
Ir. J. W. Duys	Lid.

Wegens het aftreden van den heer J. H. Gaade als lid van den Gemeenteraad, werd deze vervangen door den heer G. Lodder.

Personeel.

Aan twee werklieden in vasten dienst werd wegens zesjarigen dienst een driemaandelijksch verlof resp. naar de Westkust en Java toegekend. Evenzoo aan den keurmeester Kettek naar Bondjol.

Behalve bij de werklieden hadden geen mutatie's bij het personeel plaats. Een werkmans werd in vasten dienst genomen.

Gebouwen.

In het afgeloopen jaar moesten verschillende herstellingen resp. vernieuwingen plaats hebben.

In de hallen werden de rekken geverfd, terwijl een begin werd gemaakt met het verven en witten der daken aan de binnenzijde.

Het houtwerk der stallen, hallen en woonhuizen moest op diverse plaatsen vernieuwd worden. Vooral in de varkensstallen heeft dit door het knabbelen der varkens veel te lijden. De ossenstal werd gedeeltelijk dicht gemaakt.

De cementen doorgangen en afvoergoten moesten evenzoo op diverse plaatsen herstelling ondergaan.

Van de luchtsporen moesten eenige verzakte rails in hun verband gebracht worden. De stalen kabels werden nagezien en waar noodig vernieuwd, evenzoo enkele loopkatten gedeeltelijk.

De ovendeur van de stoomketel werd verwisseld. Eveneens eenige waterleidingsbuizen.

Het dagelijksch onderhoud w.o. het geregeld witten der muren heeft steeds door eigen personeel plaats.

Ingevolge besluit van den Gemeenteraad werd de brandverzekering met ingang van dit jaar opgezegd.

Op het terrein werd door de Nederlandsch-Indische Gas Mij. een transformatorenhuisje geplaatst.

Een begin werd gemaakt met het bouwen van twee woningen op het terrein achter het huis van den adjunct-gemeentevaearts. Deze zijn bestemd voor den klerk en voor een keurmeester. Door allerlei tegenslag met levering van materiaal konden deze woningen niet in het verslagjaar gereed komen.

Exploitatie.

a. Slachtingen.

1. Grootvee.

Gedurende 1925 werden geslacht 250 kalveren, 4311 runderen, 1793 buffels, 7 paarden, totaal 6361 stuks grootvee d.i. 705 meer dan in 1924. Hierdoor wordt vrijwel hetzelfde peil gehaald als in het recordjaar 1921.

De verhouding tusschen de runderen en de buffels is 70:30 tegen 73:27 in 1924.

Een geringe toename van de dieren met het grootste slachtgewicht.

Onderstaand staatje geeft wat de slachtdieren betreft de verhouding tusschen de verschillende rassen aan over de laatste vijf jaren.

Veeras.	1920	1921	1922	1923	1924	1925
Atjeh vee	48 %	58 %	54 %	42 %	62 %	54 %
Inlandsch vee	6 %	7 %	10 %	15 %	10 %	16 %
Bali vee	6 %	—	— %	—	—	—
Batak buffel	28 %	17 %	22 %	35 %	21 %	19 %
Atjeh buffel	12 %	12 %	14 %	8 %	7 %	11 %

Bij de aangenomen slachtgewichten 125 K.G. voor een Atjeh-, 145 K.G. Inlandsch rund, 250 K.G. Batak- en 175 K.G. Atjehbuffel, blijkt dat in 1925 totaal geconsumeerd zijn 961015 K.G. runder- en buffelvleesch tegen 876715 K.G. in 1924, d.i. 84300 K.G. meer of ruim 10 %.

2. Kleinvee.

Hiervan werden geslacht 8245 stuks tegen 8541 in 1924. In K.G. vleesch bij 7 K.G. slachtgewicht 57715 K.G. tegen 59787 K.G. in 1924.

3. Varkens.

21066 varkens tegen 22551 in 1924. Verbruikt werden 1053300 K.G. of 74250 K.G. minder d.i. 7 %.

De cijfers voor kleinvee en varkens vertoonen een inzinking en staan daardoor tusschen die der jaren 1922 en 1923. De oorzaak hiervan is gelegen wat de varkens betreft in het duurder worden der betreffende slachtdieren, hoofdzakelijk door vermeerderden uitvoer naar den overwal. Geiten werden minder gehouden, door de moeilijkheden gerezen bij de grasvoorziening.

Gemiddeld werden per dag geslacht:

17 runderen en buffels, 22 kleinvee en 58 varkens tegen 15, 23 en 62 in 1924.

Het grootst aantal slachtingen bedroeg per dag voor:

runderen en buffels:	35 op 23 April	(v. j. 31);
kleinvee	: 58 op idem	(v. j. 54);
varkens	: 220 op 29 Januari	(v. j. 187).

Wegens godsdienstige plechtigheden werden buiten het slachthuis geslacht:

10 runderen, 18 buffels, 4 varkens, 64 kleinvee.

b. Ingevoerd vleesch.

In gekoelden staat werden ingevoerd 48 lammeren, 18 lamsbouten, 8 kalfsbouten, 31 K.G. zwezerikken, 111 rundertongen en 4959 K.G. toebereide vleeschwaren (w.o. worstsoorten, hammen, rookvleesch).

Voor 't grootste gedeelte werd dit uit Holland aangebracht, terwijl de aanvoer uit Australië niet veel meer beteekent en zelfs gedurende de laatste maanden geheel stop gezet blijkt te zijn.

c. Stallingen.

Het aantal gestalde dieren bedroeg in:

1925: grootvee 1205, kleinvee 651, varkens 51241

1924: „ 638, „ 396, „ 55636.

Ook in 1925 werd door de politie veel groot- en kleinvee gestald, hetwelk op de ondernemingen opgevangen was.

Staat van afkeuringen.

Totaal afgekeurd werden: 2 runderen wegens verregaande vermagering met waterig vleesch, 1 rund wegens abcessen gepaard met bloedinfectie, 1 varken wegens finigheid en 3 stuks kleinvee wegens geelzucht. Drie aan finigheid lijdende Atjeh-runderen werden in gekookten staat vrijgegeven, terwijl de organen waarin de parasieten aanwezig waren, werden afgekeurd. Bij drie Batakbuffels werd de ziekte slechts aangetroffen in kauwspieren, middenrif en hart. De parasieten bleken afgestorven te zijn, zoodat volstaan kon worden met de betrokken vindplaatsen af te keuren.

Slacht- en Vleeschkeur.

Verleend werden 21 vergunningen tot het verkoopen van vleesch w.o. 16 voor het rondbrengen, 4 voor het verkoopen op de pasars en 1 tot het maken van worst en rookvleesch. Hierdoor is het aantal worstmakerijen gestegen tot vier.

Vergunningen tot het houden van varkens werden niet afgegeven.

Vee- en Vleeschprijzen.

In verband met het stijgen in prijs der slachtdieren, wat grootvee en varkens betreft is het vleesch dezer dieren duurder geworden. Het geitenvleesch bleef op hetzelfde niveau, overeenkomstig het niet duurder worden van het levend gewicht.

Financiëel overzicht.

Bij raadsbesluit van 29 October 1924 No. 197 werd de begrooting tot een bedrag van f 61564.— in ontvangsten en uitgaven vastgesteld.

Begrootingswijzigingen hadden niet plaats.

Ontvangsten.

Totaal bedroegen deze f 63515.95 d.i. f 1951.95 boven de raming. De slacht-, keur- en stalgelden leverden elk voor zich meer op dan geraamd was.

Onderdeel I. Slachtretributiën.

250 kalveren	à f 1.50 = f	375.—
6111 grootvee	à „ 4.— = „	24444.—
8245 kleinvee	à „ 0.20 = „	1649.—
21066 varkens	à „ 1.50 = „	31599.—

Totaal f 58067.—

of f 1703.— boven de raming.

Onderdeel II. Keurloonen.

Buiten het slachthuis 96 stuks vee à f 2.— =	f 192.—
Ingevoerd vleesch =	„ 141.85

Totaal f 333.85

of f 133.85 boven de raming.

Onderdeel III. Stalloonen.

1205 grootvee staletmalen	à f 0.10 = f	120.50
651 kleinvee „	à „ 0.05 = „	32.55
51241 varkens „	à „ 0.05 = „	2562.05

Totaal f 2715.10

of f 115.10 boven de raming.

Uitgaven.

De exploitatieuitgaven waren in totaal f 49258.06 of f 1505.94 beneden de raming (f 50764.—). Het saldo bedraagt f 14257.89 of f 3457.89 meer dan geraamd was.

Doordat in den loop van het jaar het aantal werklieden met één verminderd werd (door niet voorziening in een ontstane vacature) werd op de posten bezoldigingen en overwerk overgehouden.

Het onuitgegeven bedrag voor reiskosten personeel met binnenlandsch verlof werd op de begrooting 1926 gebracht, daar de betreffende werkman zijn verlof wenschte uit te stellen.

Eenige begrootingsposten bleken te laag te zijn geraamd, waardoor overschrijding niet vermeden kon worden, b.v.:

De uitgaven voor zware herstelling en vernieuwing konden niet tot het volgend jaar uitgesteld worden, waardoor dit artikel overschreden werd.

Meer werd uitgegeven aan huishuurvergoeding daar gerekend was op het per 1 Juli gereed komen der dienstwoningen. Zooals reeds opgemerkt had dit door allerlei tegenslag in het verslagjaar nog niet plaats. (vide art. 25 der begrooting).

Aan bibliotheek werd meer uitgegeven door de noodzakelijke aanschaffing van eenige boekwerken.

Van de $4\frac{1}{2}$ % leening ad f 75000 in 1911 aangeaan voor den bouw van het slachthuis moet nog f 41500 afbetaald worden.

Voor de waarde der gebouwen, vasten en lossen inventaris wordt verwezen naar de betreffende bijgevoegde staten.

Slachtbelasting.

Onder verwijzing naar hetgeen hieromtrent geschreven is in het verslag 1924 kan vermeld worden dat het schrijven van den Burgemeester dd. 19 Mei 1924 No. 660 aan den Gouverneur van dit Gewest beantwoord werd per brief dd. 25 Augustus 1925 No. 13965/B. In het schrijven van den Burgemeester was de medewerking van den Gouverneur ingeroepen ter geraking tot een regeling overeenkomstig het bepaalde bij Staatsblad 1920 No. 40, hetwelk slechts geldig is voor Java en Madoera. Hierdoor zouden alle handelingen noodig voor en betrekking hebbende op het slachten geconcentreerd worden op het Gemeente Slachthuis.

De Gouverneur berichtte in zijn schrijven dat, waar noch de belangen van het Land noch die van de Gemeente de bedoelde concentratie eischen, ZHEG. geene termen kon vinden het voorstel te steunen.

De Gemeente denkt er anders over. De regeling zou in het belang zijn en van het land (betere contrôle waardoor meerdere ontvangsten aan belasting tegen mindere uitgaven voor de in-ning) en van de slagers. Daar de Gouverneur echter zijne medewerking niet wil verleen, heeft het weinig zin de zaak te Buitenzorg voor te brengen.

Personeel.

STAAT van het personeel op 31 December 1925.

Betrekking	N a a m	Benoemd bij besluit van :	Toelichtingen
A. Gem. Slachthuis:			
Directeur	P. Visser	In dienst 1 Nov. 1912 3 Aug. 1912 No. 49	× Beambten en werklieden in vasten gemeen- tedienst
Hoofd v/d Dienst der Openb. Gezondheid			
Adj. Gem. Veearts	Rd. Abdul Manap	3 Jan. 1918 No. 15 In dienst 1 Aug. 1918	
1e Klerk	M. Boesthamie	15 April 1913 No. 10a In dienst 30 April 1913	
1e Keurmeester	Rd. Soejadi	12 Mei 1922 No. 60 In dienst 15 Aug. 1920	
1e „	Kettek	30 Maart 1918 No. 75 In dienst 1 April 1918	
Mandoer	Kromopawiro	In dienst 1 Jan. 1913	
Stoker	Moertjin	„ „ 1 „ „	
Werkman	Ngadio	„ „ 2 Nov. 1918	
„	Atmasan	„ „ 1 Oct. 1917	
„	Doellah	„ „ 21 Maart 1918	
„	Kariodirio	„ „ 1 Aug. 1922	
„	Doel	„ „ 8 Febr. 1925	
„	Djemboel	„ „ 8 Juli 1925	
Hulpmandoer	Ng A Seng	„ „ 11 Febr. 1920	
4 Chin. werklieden	—	—	
B. Melkverordening.			
Lab. Assistent	M. Rais	15 Aug. 1918 No. 167 In dienst 16 Aug. 1918	
C. Voerwezen.			
Mantri	M. Partowirio	In dienst 28 Jan. 1921	
D. Pasarwezen.			
a. Pasar Petissah :			
Hulpkassier	Salim	× In dienst 1 Febr. 1919	
1 Werkman	Wong A Tong	„ „ 1 Dec. 1919	
b. Vischpasar :			
Marktopzichter	Darno	× „ „ 7 Juli 1922	
Weger	Lok Teng	„ „ 1 Juni 1922	
Werkman	Salamoen	× „ „ 1 April 1919	
„	Tjau A Long	„ „ 14 April 1923	
E. Hondenkeur.			
hondenvanger	Kasman	—	
hulp „	—	—	

STAAT van het aantal op het Gemeente Slachthuis geslachte dieren gedurende 1925

MAAND		Kalveren	Runderen	Buffels	Paarden	Varkens	Geiten	Bokken	Schapen
Januari	1925	18	354	105	—	2153	366	212	26
Februari	"	13	334	121	—	1683	412	236	24
Maart	"	17	397	136	3	1722	451	250	50
April	"	20	326	176	—	1715	519	254	33
Mei	"	20	341	133	—	1750	395	202	39
Juni	"	15	350	141	1	1697	402	204	2
Juli	"	14	405	145	1	1615	379	256	6
Augustus	"	15	366	190	—	1752	427	216	14
September	"	32	362	161	—	1725	403	233	32
October	"	25	340	161	—	1732	477	251	25
November	"	23	364	154	1	1690	421	222	9
December	"	38	372	170	1	1832	449	246	2
Totaal		250	4311	1793	7	21066	5101	2782	262

Vergelijkende staat met betrekking tot het aantal geslachte dieren over 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925.

Jaar	Kalveren	Grootvee	Kleinvee	Varkens
1913	—	3977	1988	14292
1914	—	3910	2724	15810
1915	—	3911	3560	15262
1916	—	4536	4246	16205
1917	—	5190	4869	14709
1918	—	5844	6084	16233
1919	—	5667	7389	20051
1920	—	6301	7662	18501
1921	—	6614	7702	19351
1922	—	5462	7514	19270
1923	—	5050	8470	22073
1924	76	5530	8541	22551
1925	250	6111	8145	21066

STAAT van het aantal gestalde dieren gedurende 1925.

J A A R	G R O O T V E E :			K L E I N V E E :			Varkens
	Run- deren	Buffels	Paar- den	Geiten	Bokken	Scha- pen	
1925	1143	54	5	642	—	9	51241

Vleesch - en Vee prijzen.

	op 1—1—'25.	op 31—12—'25.	
Vleesch :			
Rundervleesch :			
1e kwaliteit	f 1.20	f 2.—	per K.G.
2e „	„ 0.90	„ 1.30	„ „
3e „	„ 0.70	„ 1.—	„ „
4e „	„ 0.60	„ 0.80	„ „
Buffelvleesch :			
1e kwaliteit	„ 1.—	„ 2.—	„ „
2e „	„ 0.80	„ 1.20	„ „
3e „	„ 0.70	„ 0.90	„ „
4e „	„ 0.60	„ 0.75	„ „
Geiten- en schapen- vleesch :	„ 0.60	„ 0.60	„ katti
Varkensvleesch :			
1e kwaliteit	„ 0.70	„ 0.90	„ „
2e „	„ 0.45	„ 0.58	„ „
reuzel	„ 0.50	„ 0.60	„ „

Vee :			
Batakbuffel	f 120.— — f 175.—	f 140.— — f 200.—	(per pikol 63 K.G.)
Atjehbuffel	„ 110.— — „ 150.—	„ 130.— — „ 160.—	
Atjehrund	„ 90.— — „ 140.—	„ 100.— — „ 130.—	
Varken	„ 32.—	„ 42.— — „ 46.—	
Kleinvee	„ 8.— (gemiddeld)	„ 8.— (gemiddeld)	

Staat van Ontvangsten en Uitgaven

ONTVANGSTEN

[illegible]

benèvens de Begrootingsrekening 1925.

UITGAVEN

Art.	OMSCHRIJVING	Uitgaven (t/m 31-12-'25)		Over te brengen naar de begrotingsrekening	
		Totaal v/h artikel	Onderdeelen		
1	Bezoldiging v/h Personeel.....	f 26159.30	f 26159.30	f	26159.30
2	Overwerk v/h Personeel	32.41	32.41	"	32.41
3	Huishuurvergoeding v/h Personeel...	520.—	520.—	"	520.—
4	Fonds voor kapitaalsuitkeeringen ...	500.—	500.—	"	500.—
5	Aandeel in het pensioen- en Wed. en Wezenfond voor Europ. Loc. Ambtenaren	1629.30	1629.30	"	1629.30
6	Transportkosten v/h Personeel	210.—	210.—	"	210.—
7	Vrije geneesk. behand. v/h Personeel.	300.—	300.—	"	300.—
8	Kosten v. genees- en verbandmiddelen v/h Personeel	153.20	153.20	"	153.20
9	Reiskosten personeel met binnenlandsch verlof	495.85	495.85	"	495.85
10	Rente der leening 1911	1935.—	1935.—	"	1935.—
11	Aflossing der leening 1911	3000.—	3000.—	"	3000.—
12	Kosten uitloting der leening 1911....	65.10	65.10	"	65.10
13	Onderh. v. geb. en vasten inventaris.	599.87	—	"	599.87
	a. geb. en terreinen	—	487.05	"	—
	b. machines	—	10.44	"	—
	c. luchtsp. div. werktuigen	—	48.40	"	—
	d. lichtinstallatie	—	36.65	"	—
	e. waterleiding	—	17.33	"	—
14	Verlichting:	788.65	—	"	788.65
	a. stroomverbruik	—	759.90	"	—
	b. lichtmiddelen	—	28.75	"	—
15	Watervoorziening	2289.18	2289.18	"	2289.18
16	Telefoonabonnement	223.60	223.60	"	223.60
17	Kantoorbehoeften	87.28	87.28	"	87.28
18	Laboratoriumbehoeften	20.40	20.40	"	20.40
19	Brandhout en oliën	1158.10	1158.10	"	1158.10
20	Aank. en onderh. v. losseninventaris.	785.74	—	"	785.74
	a. kantoorinventaris	—	272.15	"	—
	b. laboratoriuminventaris	—	28.65	"	—
	c. slacht-en keurbenoodigheden...	—	213.90	"	—
	d. overige gereedschappen	—	271.04	"	—
21	Verbetering en zware herstelling v. geb. en vasten inventaris	562.21	—	"	562.21
	a. geb. en terreinen	—	386.30	"	—
	b. machines	—	25.—	"	—
	c. luchtsp. en div. werktuigen	—	59.50	"	—
	d. lichtinstallatie	—	46.84	"	—
	e. waterleiding	—	44.57	"	—
22	Bibliotheek	152.48	152.48	"	152.48
23	Onkosten jaarverslag	25.—	25.—	"	25.—
24	Onvoorzienne uitgaven	65.39	65.39	"	65.39
25	Terugbet. v. verstrekt bedrijfskapitaal	7500.—	7500.—	"	7500.—
26	Uitk. aan de Gemeente v/h batig saldo	—	—	"	14257.89
	idem rest. over 1924	5.97	5.97	"	—
	Gemeente Ontvanger: gestort	56364.22	56364.22	"	—
	idem over 1924	6438.25	6438.25	"	—
	Javasche Bank: gestort	55867.—	55867.—	"	—
	Kassaldo op 31-12-'25.....	4311.49	4311.49	"	—
		f 172244.99	f 172244.99	f	63515.95

BEGROOTINGSREKENING

ONTVANGTEN.

Onder-deel	OMSCHRIJVING	Begrootings post	Werkelijke ontvangsten	VERSCHIL	
				Meer	Minder
I	Slachtretributiën	f 56364	— f 58067	— f 1703	— f —
II	Keurloonen	„ 200	„ 333 85	„ 133 85	„ —
III	Stalloonen	„ 2600	„ 2715 10	„ 115 10	„ —
IV	Aandeel van andere gemeente-diensten in de kosten van het personeel	„ 2400	„ 2400	„ —	„ —
V	Andere ontvangsten	p.m.	„ —	„ —	„ —
VI	Dekking van het nadeelig saldo door de Gemeente	p.m.	„ —	„ —	„ —
		f 61564	— f 63515 95	f 1951 95	f —

UITGAVEN

Artikel	OMSCHRIJVING	Begrootings post	Werkelijke uitgaven	VERSCHIL	
				Meer	Minder
1	Bezoldiging v/h personeel	f 26682 80	f 26159 30	f —	f 523 50
2	Overwerk v/h personeel	„ 81 54	„ 32 41	„ —	„ 49 15
3	Huishuurvergoeding idem	„ 324 —	„ 520 —	„ 196 —	„ —
4	Fonds voor kapitaalsuitkeeringen	„ 500 —	„ 500 —	„ —	„ —
5	Aandeel in het pensioen en Wed.- en Weezenfonds voor Europ. Loc. Ambtenaren	„ 1629 30	„ 1629 30	„ —	„ —
6	Transportkosten v/h personeel	„ 240 —	„ 210 —	„ —	„ 30 —
7	Vrije geneesk. behand. v/h personeel	„ 600 —	„ 300 —	„ —	„ 300 —
8	Kosten v. genees- en verbandmid-delen idem	„ 125 —	„ 153 20	„ 28 20	„ —
9	Reiskosten personeel met bin-nenl. verlof	„ 790 —	„ 495 85	„ —	„ 294 15
10	Rente der leening 1911	„ 1935 —	„ 1935 —	„ —	„ —
11	Aflossing der leening 1911	„ 3000 —	„ 3000 —	„ —	„ —
12	Kosten voor uitloting der leening 1911	„ 50 —	„ 65 10	„ 15 10	„ —
13	Onderh. v. gebouwen en vasten inventaris	„ 600 —	„ 599 87	„ —	„ 0 13
14	Verlichting	„ 675 —	„ 788 65	„ 113 65	„ —
15	Watervoorziening	„ 2800 —	„ 2289 18	„ —	„ 510 82
16	Telefoonabonnement	„ 210 —	„ 223 60	„ 13 60	„ —
17	Kantoorbehoeften	„ 75 —	„ 87 28	„ 12 28	„ —
18	Laboratoriumbehoeften	„ 50 —	„ 20 40	„ —	„ 29 60
19	Brandhout en oliën	„ 1200 —	„ 1158 10	„ —	„ 41 90
20	Aank. en onderh. v. lossen in-ventaris	„ 900 —	„ 785 74	„ —	„ 114 26
21	Verbetering en zware herstelling-en v. geb. en vasten inventaris	„ 500 —	„ 562 21	„ 62 21	„ —
22	Bibliotheek	„ 75 —	„ 152 48	„ 77 48	„ —
23	Onkosten jaarverslag	„ 25 —	„ 25 —	„ —	„ —
24	Onvoorziene uitgaven	„ 196 36	„ 65 39	„ —	„ 130 97
25	Terugbetaling van verstrekt be-drijfskapitaal	„ 7500 —	„ 7500 —	„ —	„ —
26	Uitkeering aan de Gemeente v/h batig saldo	„ 10800 —	„ 14257 89	„ 3457 89	„ —
		f 61564	— f 63515 95	f 3977 41	f 2024 46

S T A A T van aanleg en uitbreiding.

H O O F D E N	Bouw- en installatie- kosten op 1-1-1913	Kosten uit- breiding van af 1 Januari 1913 tot 1-1-1925	Kosten aanleg en uitbreiding tot 1-1-1925	Vermeer- dering in 1925	Kosten aanleg en uitbreiding op 31-12-1925	A F S C H R I J V I N G E N				Getaxeerde waarde op 31-12-1925
						Perce- tage	Op ultimo 1924	Over 1925	Totaal	
Oprichtings- en installatiekosten.	f 6191.61	f —.—	f 6191.61	f —.—	6191.61	—	f 6191.61	f —.—	f 6191.61	f —.—
Gebouwen en terreinen.	„ 59242.48	„ 38490.83	„ 97733.31	„ 7886.31	105619.61	5	„ 50236.62	„ 4859.80	„ 55096.42	„ 50523.19
Machines	„ 1200.—	„ 629.17	„ 1829.17	„ 25.—	1854.17	10	„ 1567.09	„ 62.92	„ 1630.01	„ 224.16
Luchtspoor en div. werktuigen	„ 5478.40	„ 1508.01	„ 6986.41	„ 59.31	7045.91	10	„ 6846.41	„ 14.—	„ 6860.41	„ 185.50
Lichtinstallatie	„ 1800.89	„ 958.35	„ 2759.24	„ 46.81	2806.08	10	„ 2239.24	„ 52.—	„ 2291.24	„ 514.84
Waterleiding	„ 1086.62	„ 455.38	„ 1542.—	„ 44.31	1586.57	10	„ 1383.75	„ 44.70	„ 1428.45	„ 158.12
Lichtgasleiding.	„ —.—	„ 350.—	„ 350.—	„ —.—	350.—	10	„ 105.—	„ 35.—	„ 140.—	„ 210.—
Totaal	f 75000.—	f 42391.74	f 117391.74	f 8062.21	125453.95		f 68569.72	f 5068.42	f 73638.14	f 51815.81

S T A A T betreffende de losse inventaris.

H O O F D E N	Waarde van den aanwezige en voorraad op 1-1-1925	Aangekocht gedurende 1925	Waarde van den aanwe- zigen voor- raad op 31-12-'25	Afschrij- ving
Kantoorbehoeften.	f 50.50	f 87.28	f 45.35	f 92.41
Laboratoriumbehoeften	„ —.—	„ 20.40	„ —.—	„ 20.40
Brandhout en oliën	„ 1.—	„ 1158.10	„ 3.55	„ 1155.55
Kantoorinventaris.	„ 170.80	„ 272.15	„ 344.—	„ 98.90
Laboratoriuminventaris	„ 198.—	„ 28.65	„ 162.—	„ 64.80
Slacht- en keurbenoodigdheden	„ 4.80	„ 213.90	„ 7.25	„ 211.40
Overige gereedschappen	„ 74.—	„ 271.04	„ 216.90	„ 128.14
Bibliotheek	„ 300.—	„ 152.48	„ 360.—	„ 92.48
Onderhoud gebouwen	„ —.—	„ 487.05	„ 78.25	„ 408.80
Totaal.	f 799.10	f 2691.05	f 1217.30	f 2272.88

S T A A T der aflossingen en der betaalde rente tot 1 Januari 1926.

Jaar.	Geldleening groot f 75000.— ad. 4½ % aangegaan bij Raadsbesluit dd. 20/5'1911 No. 30 ten behoeve van den bouw v/h Gemeente Slachthuis.			
	Kapitaal	Aflossing	Rente	
1912	f 75000.—	f —.—	f 3375.—	) f 2500,— extra aflossing.
1913	„ 75000.—	„ —.—	„ 3375.—	
1914	„ 75000.—	„ 5000.—	„ 3150.—	
1915	„ 70000.—	„ 2000.—	„ 3060.—	
1916	„ 68000.—	„ 2000.—	„ 2970.—	
1917	„ 66000.—	„ 2000.—	„ 2880.—	
1918	„ 64000.—	„ 2000.—	„ 2790.—	
1919	„ 62000.—	„ 2000.—	„ 2745.—	
1920	„ 60000.—	„ 2500.—	„ 2643.75	
1921	„ 57500.—	„ 2500.—	„ 2531.25	
1922	„ 55000.—	„ 2500.—	„ 2418.75	
1923	„ 50000.—	„ 2500.—	„ 2250.—	
1924	„ 47500.—	„ 3000.—	„ 2070.—	
1925	„ 44500.—	„ 3000.—	„ 1935.—	
Totaal		f 33500.—	f 38193.75	

REDENEN van AFKEURING.	Geheele dieren.				Harten.				Longen.				Lever.				M
	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee	Paarden	Runderen	Varkens	Kleinvee	
Abcessen		1															
Aspiratie									157	alle		174					
Bederf							2	15				15			2		
Bezoedeling														2			1
Contusio																	
Cysten																	
Cysticercus inermis		3				3											
id. tenoicollis			1														
Enteritis catarrh																	
id. hoemorrh																	
Echinococcosis									11					10			
Emphyseem									161			68					
Haematoom																	
Hepatitis chronica														4	57		
Hydraemie		2															
Icterus				3													
Leucaemie																	
Necrose																	
Nephritischronica																	
Pericarditis							12										
Pneumonia catharr									8			5					
id. croup									2			52					
Schurft																	
Te bloedrijk									503			359					
Verminosis									33					640		31	
		6	1	3		3	14	15		875	alle	673		656	59	38	1

B. MELKCONTROLE.

In het verslagjaar waren in het bezit van een vergunning tot verkoop van melk 2 Europeanen, 62 Bengaleezen, 5 Klingaleezen en 1 Maleier. Wegens staking van het bedrijf, voornamelijk door de kwestie der grasvoorziening, vervielen 23 vergunningen, zoodat op 31 December stonden ingeschreven 2 Europeesche bedrijven, 42 Bengaleesche en 4 Klingaleesche. Slechts de Klingaleesche waren binnen de Gemeente gevestigd. Van de overige wordt de melk dus ingevoerd.

De kwestie der grasvoorziening, in vorige verslagen omschreven, kwam tot een oplossing en wel:

1e. door het vaststellen van een cultuurraads- en een overeenkomstige gemeenteraadsverordening;

2e. door het door de Deli Planters Vereeniging beschikbaar stellen (uitsluitend voor de melkerijen) van een viertal omrasterde terreinen, gelegen Soengei Sikambing, Gedong Djohor, Polonia (Djalan Mahkamah) en Gloegoer.

Volgens de genoemde verordeningen is het verboden zonder vergunning van het hoofd van het betrokken gebied vee te houden stallen of weiden, anders dan op daarvoor speciaal aangewezen gronden. Voor de melkerijen om Medan zijn deze terreinen de onder 2 genoemde. De overige bewoners der kampongs, die nooit overlast met hun vee aan derden aandeden, kunnen hun eigen terrein aangewezen zien. Hierdoor waren aan het eind van het verslagjaar alle Bengaleesche melkerijen uit de Gemeente verdwenen. Aan de Klingaleesche, welke weinig vee houden en voldoende terrein daarvoor hebben, kon vergunning gegeven worden het vee op hunne terreinen te houden. Evenzoo aan de Europeesche bedrijven, welke uitsluitend vee hebben hetwelk op stalvoeding is aangewezen.

Daar de beschikbaar gestelde terreinen slechts groot genoeg zijn om het vee te stallen en eenige beweging te geven, wordt aan de veehouders vergunning gegeven op de ondernemingen voor hun vee gras te snijden. Per 5 volwassen koeien één grassnijder.

De stallen werden erop gebouwd volgens de eischen der melkkeur. Hierbij werd dankbaar gebruik gemaakt van de hulp van het Bureau voor Grondzaken, wat het uitzetten der stallen met woningen en van Gemeentewerken wat toezicht op het bouwen betreft. Wegens de langdurige regens, waardoor enkele toegangswegen gedurende weken onbegaanbaar bleven, ging de bouw

niet zoo voorspoedig als gewenscht was. Temeer daar uit den aard der zaak de veehouders meer passieve dan actieve medewerking verleenden. Daardoor kon de verordening niet vóór 1 Januari 1926 met strengheid worden toegepast. In het oog moest daarbij gehouden worden dat het niet aanging een „melkoorlog” in het leven te roepen, waarvan het melkdrinkend Medansche publiek de dupe zou geworden zijn. Evenwel waren op het eind van het jaar de stallen op Polonia en Sikambing vrijwel gereed en werd op de beide andere terreinen druk gebouwd.

Daar vele veehouders zich niet aan deze bepalingen wenschten te onderwerpen, kromp hun aantal van 62 tot 42 in. Door concentratie van vee echter werd het aantal melkkoeien niet veel verminderd. Wel is de hoeveelheid melk door de gewijzigde wijze van veehouding verminderd, al zal door aanpassing daarin voorzien worden. De tijd zal dit belangrijke vraagstuk oplossen, belangrijk omdat van de Britsch-Indische melkkoeien steeds gezegd wordt, dat deze zich niet aan stalhouding bij geringe beweging, kunnen gewennen.

Zoodoende is het aantal flesschen door deze veehouders geleverd op 31 December 1910 van 248 melkgevende koeien tegen 1250 van 285 koeien.

De beide Europeesche bedrijven leverden 440 flesschen van 42 koeien of ruim 10 fl. per koe tegen $4\frac{1}{2}$ fl. per Britsch Indische koe.

De prijs der melk steeg in verband met de extra onkosten welke op de melkerijen drukken in verband met de gedwongen verhuizing van f 0.20 tot f 0.25 per flesch van 600-625 cc.

Besmettelijke veeziekten werden in de melkerijen niet geconstateerd. Het vee der Europeesche melkbedrijven werd op tuberculose onderzocht met negatief resultaat.

Melkonderzoek.

Doordat de melkmönsternemer Mohamad Rais gedurende de maanden Januari, Februari en Maart verlof genoot, werden in die maanden weinig monsters onderzocht. Daardoor werden totaal 794 monsters genomen, waarvan 767 van het Bengaleesche vee, 19 van het Australische en 8 van karbouwen. Zoowel straat- als stalmonsters.

a. Soortelijk gewicht.

Deze waarde werd wederom bepaald bij $27\frac{1}{2}$ °C.

Als hoogste s.g. bij de monsters van Australisch vee 1.0305, van Bengaalsch vee 1.0335 en van Karbouwen 1.0330. De laagste respect. 1.0245, 1.0210 en 1.0305.

Bij de stalmonsters werd als laagste waarde 1.0235 en als hoogste 1.0365 gevonden. Dat van 1.0235 betrof de melk eener Bengaleesche koe met vetgehalte 10 % en dat der vetvrije droge stof 8.52 %.

b. Vetgehalte.

Dit gehalte varieerde bij het Australisch vee tusschen 2.9 % en 6.-%, bij het Bengaalsch vee tusschen 1.6 % en 10.-% en bij de buffels tusschen 5.2 % en 8.-%.

Beneden 3 % werd aangetroffen bij 1.88 % (vorige jaar 0.77 %) van de monsters. De meeste gehalten lagen tusschen 3 en 5 %. Alleen bij de buffels waren de meeste gehalten boven 7 %.

Wederom werd geconstateerd, dat het gemiddeld vetgehalte steeg.

c. Vetvrije droge stof.

Hiervan was het grootst gevonden gehalte bij het Australisch vee 9.04%, bij het Bengaalsch vee 9.91% en bij de buffels 10.50 %.

Bij de stalproeven was het grootste gehalte 10.19 %. Dit betrof melk afkomstig van een Bengaalsche koe. Het vetgehalte hiervan was 28. % en het s.g. 1.0365. Het laagste gehalte was 8.04%, als vetgehalte werd hierbij gevonden 4% en het s.g. 1.0270.

Het gemiddelde was bij alle rassen boven 8.-%.

Bij de stalproeven van Britsch-Indisch vee minstens 8.75 %.

d. Graad van reinheid.

Alle monsters der Europeesche bedrijven waren, wat reinheid betreft, goed. Bij de overige waren 39 monsters onvoldoende rein, 7 vuil en 19 zeer vuil.

e. Reductietijden.

Geen der monsters ontkleurde binnen 3 uren de methyleen blauw oplossing.

f. Katalase.

Geen bijzonderheden.

g. Zuurgraad.

Deze waarden werden steeds boven de 6 gevonden, behalve in gevallen van verwatering.

Bij onderzoek bleek dat uit een oogpunt van politioneele melkcontrole het geen verschil maakt of de onderzoeken al dan niet geschieden met bij $27\frac{1}{2}$ % °C. geijkte instrumenten.

Onderzoek voor particulieren.

28 ingezonden monsters werden onderzocht. Hiervan bleken drie met water vervalscht te zijn.

Overtredingen.

26 x werd proces-verbal opgemaakt nl:

melkvervalsching	7 x,
vervuilde melk	16 x,
verkoopen zonder vergunning	1 x,
Overige overtredingen	2 x,

Hechtenis straf werd 1 x toegepast gedurende 7 dagen bij een geval van melk vervuiling, wegens herhaalde pleging van dit feit.

Bovendien werd door de politie 18 x zelfstandig opgetreden, waar het gold overtredingen het vervoer betreffende.

Gemiddeld soortelijk gewicht bij 27¹/₂ ° C.

Jaar	Australisch vee		Bengaalsch vee		Karbouw		Totaal	
	Aantal monsters	Soortelijk gewicht	Aantal monsters	Soortelijk gewicht	Aantal monsters	Soortelijk gewicht	Aantal monsters	Soortelijk gewicht
1924	31	1.0270	821	1.0285	—	—	852	1.0285
1925	19	1.0285	767	1.0305	8	1.0320	794	1.0305

Gemiddelde vetprocenten.

Jaar	Australisch vee	Bengaalsch vee	Karbouw	Totaal
1924	3.91%	4.63%	—	4.49%
1925	3.94%	4.74%	7.21%	4.74%

Vetprocenten.

	Bene- den 3%	3—5%	5—7%	7% en hooger	3% en hoger
Australisch vee	1	17	1	—	18 = 94.21%
Bengaalsch vee	8	520	230	9	759 = 98.96%
Karbouw	—	—	2	6	8 = 100.—%
Totaal	9	537	233	15	785 = 98.87%

Vetvrije droge stof.

	Gemiddeld gehalte aan vetvrije droge stof	
Australisch vee	8.41%	9.09%
Bengaalsch vee	9.09%	
Karbouw	10.05%	

Gemiddelde samenstelling der onderzochte melkmonsters in 1925.

Nummer der vergunning	Naam van den melkverkooper	Woonplaats	Aantal monsters	Soortelijk gewicht bij 27 $\frac{1}{2}$ oC.	Vetprocent	Vetvrije droge stof.	Punten voor reinheid berekend op 100.
* 1	Labe Seng	Serdangweg	1	1.0305	4.8	9.11	50
* 1	Roer Seng	Titipapan	8	1.0295	4.4	8.77	67
* 3	Rangga Ma	Serdangweg	6	1.0305	5.2	9.21	70
4	Nial Seng	Soekaradja	17	1.0305	4.5	9.04	60
5	Abdul Samad	Poeloe Brayan	10	1.0310	4.1	9.18	63
6	Massa Seng	Tandjong Moelia	20	1.0295	4.6	8.82	71
* 7	Paudja Seng	Kota Bangoen	14	1.0310	6.-	9.29	68
10	Souder Seng	Tandjong Moelia	18	1.0305	4.5	9.04	76
11	Abdul Hamid	Sei. K. Pandau	16	1.0305	4.6	9.07	70
12	Fasali	Kampong Doerian	19	1.0310	4.5	9.17	61
* 14	Atema Seng	Tandjong Moelia	16	1.0305	4.8	9.11	61
15	Soepama	Verl. Coenstraat	7	1.0295	4.4	8.77	67
16	Melk. Sikaming	Sei. Sikaming	11	1.0300	3.3	8.65	73
18	Mya Seng	Soenggal	11	1.0295	4.6	8.82	68
19	Djoeala Seng	Tandjong Moelia	14	1.0305	4.7	9.09	68
* 20	Tjam Seng	Soekaradja	6	1.0310	4.6	9.20	61
20	Harnam Seng	id.	5	1.0300	5.7	9.20	67
21	Djagar Seng	Laboeanweg	11	1.0310	5.2	9.34	54
22	Palla Seng	Ver. Julianastraat	21	1.0300	5.5	9.16	67
23	Melk. „Veelust”	Pertjoetweg	8	1.0265	4.1	7.93	69
* 24	Soun Seng	Kampong Darat	11	1.0290	5.1	8.81	67
25	Souder Seng	Arnhemia	16	1.0295	5.3	8.98	63
26	Schia Seng	Tandjong Moelia	16	1.0295	4.6	8.82	65
* 27	Boetha Seng	Kampong Djati	3	1.0280	3.9	8.28	39
* 28	Djoen Seng	Tandjong Moelia	4	1.0295	5.-	8.91	58
28	Tajamal	Pad. Boelanweg	3	1.0305	4.5	9.04	67
* 29	Page Seng	Kampong Tempel	9	1.0305	4.8	9.11	69
30	Mohamad Sjarif	Kampong Djati	22	1.0315	4.6	9.32	69
31	Eisser Seng	Kampong Tempel	9	1.0295	5.8	8.93	70
32	Harnam Seng	Tandjong Moelia	21	1.0293	4.8	8.86	62
* 33	Kata Seng	id.	15	1.0290	4.4	8.65	58
* 34	Soun Seng	id.	13	1.0295	4.7	8.84	68
35	Mohamad Nasir	Kampong Tempel	13	1.0295	4.8	8.86	62
36	Wan H. Abd. Kadir	Sigara-gara	6	1.0300	4.4	8.90	64
* 27	Dalwari	Serdangweg	14	1.0315	4.6	9.32	66
39	Desa Seng	Kampong Tempel	19	1.0295	4.7	8.84	62
40	Senta Seng	Tandjong Moelia	19	1.0300	4.6	8.95	65
41	Pagoe	Soenggal	13	1.0310	4.4	9.15	80
42	Pagge Seng	id.	8	1.0300	4.9	9.02	69
43	Tjarth Seng	Kampong Darat	2	1.0305	4.4	9.02	67
44	Sulthan	id.	12	1.0300	4.9	9.02	80
* 46	Djagar Seng	Tandjong Moelia	13	1.0300	4.9	9.02	64

Nummer der vergunning	Naam van den melkverkooper	Woonplaats	Aantal monsters	Soortelijk gewicht bij 27 $\frac{1}{2}$ oC.	Vetprocent	Vetvrije droge stof.	Punten voor reinheid bere- kend op 100.
48	Goerbatjan Seng	Serdangweg	14	1.0310	4.3	9.13	67
** 49	Roel Seng	O. Nassastraat	8	1.0320	7.2	10.05	65
51	Bodea	Tandjong Moelia	6	1.0305	4.4	9.02	67
52	Djohar Seng	Soekaradja	4	1.0300	4.6	8.95	67
* 54	Kolie Seng	Tandjong Moelia	2	1.0275	4.4	8.26	58
55	Dalap Seng	Poeloe Brayan	18	1.0305	4.3	9.—	67
57	Gangaram	Soekaradja	5	1.0280	5.9	8.74	67
* 59	Alif	Pad. Boelanweg	5	1.0325	4.—	9.45	67
59	Mohamad Salim	id.	4	1.0315	5.1	9.43	67
* 60	Mahaboeb	Kampong Doerian	13	1.0305	4.9	9.14	63
60	Abdul Madjid	Kampong Doerian	19	1.0300	4.5	8.92	67
* 61	Abdul Madjid	Kampong Sekip	3	1.0305	3.7	8.86	72
61	Kadim Husin	id	6	1.0305	4.1	8.95	67
62	Heem Seng	Pad. Boelanweg	3	1.0315	4.8	9.36	78
* 63	Wedawa Seng	Tandjong Moelia	6	1.0300	4.4	8.90	69
* 67	Letschmie	Kampong Kling	13	1.0305	4.6	9.07	69
69	Serrein Seng	Kampong Darat	16	1.0310	4.6	9.20	70
70	Lellin	Kampong Kling	11	1.0305	4.5	9.04	68
74	Moenchie	Tandjong Moelia	17	1.0295	4.9	8.89	59
75	Wessaka Seng	Kampong Tempel	12	1.0310	4.9	9.27	69
77	Abdul Wahab	Kampong Doerian	16	1.0300	4.7	8.97	60
78	Boetha Seng	Kampong Djati	12	1.0310	5.—	9.29	72
79	Mohamad Sjarif	Kampong Tempel	6	1.0295	5.1	8.93	64
* 83	Atama Seng	Tandjong Moelia	14	1.0315	4.5	9.29	62
* 84	Aloe	Kampong Tempel	13	1.0305	4.6	9.07	71
86	Sahali	Kampong Djati	9	1.0290	4.9	8.77	74
* 86	Mochtar	id	14	1.0305	4.7	9.09	67
88	Briam Seng	Soenggal	16	1.0315	4.3	9.25	64
* 92	Ganda Seng	Martaboeng	9	1.0315	4.1	9.20	69

* Verkocht op 31 December 1925 geen melk meer.

** Verkocht uitsluitend buffelmelk.

Year	Month	Day	Time	Place	Event	Remarks
1901	Jan	1	10:00	St. Paul	Arrived	From New York
1901	Jan	2	10:00	St. Paul	Departed	For Chicago
1901	Jan	3	10:00	Chicago	Arrived	From St. Paul
1901	Jan	4	10:00	Chicago	Departed	For New York
1901	Jan	5	10:00	New York	Arrived	From Chicago
1901	Jan	6	10:00	New York	Departed	For St. Paul
1901	Jan	7	10:00	St. Paul	Arrived	From New York
1901	Jan	8	10:00	St. Paul	Departed	For Chicago
1901	Jan	9	10:00	Chicago	Arrived	From St. Paul
1901	Jan	10	10:00	Chicago	Departed	For New York
1901	Jan	11	10:00	New York	Arrived	From Chicago
1901	Jan	12	10:00	New York	Departed	For St. Paul
1901	Jan	13	10:00	St. Paul	Arrived	From New York
1901	Jan	14	10:00	St. Paul	Departed	For Chicago
1901	Jan	15	10:00	Chicago	Arrived	From St. Paul
1901	Jan	16	10:00	Chicago	Departed	For New York
1901	Jan	17	10:00	New York	Arrived	From Chicago
1901	Jan	18	10:00	New York	Departed	For St. Paul
1901	Jan	19	10:00	St. Paul	Arrived	From New York
1901	Jan	20	10:00	St. Paul	Departed	For Chicago
1901	Jan	21	10:00	Chicago	Arrived	From St. Paul
1901	Jan	22	10:00	Chicago	Departed	For New York
1901	Jan	23	10:00	New York	Arrived	From Chicago
1901	Jan	24	10:00	New York	Departed	For St. Paul
1901	Jan	25	10:00	St. Paul	Arrived	From New York
1901	Jan	26	10:00	St. Paul	Departed	For Chicago
1901	Jan	27	10:00	Chicago	Arrived	From St. Paul
1901	Jan	28	10:00	Chicago	Departed	For New York
1901	Jan	29	10:00	New York	Arrived	From Chicago
1901	Jan	30	10:00	New York	Departed	For St. Paul
1901	Jan	31	10:00	St. Paul	Arrived	From New York

Continued on p. 102

C. PASARWEZEN.

1. Particuliere Pasars.

De voorgeschreven werkzaamheden kwamen, nadat eenige afgekeurd en daarop verbeterd waren, in het einde der maand Maart gereed. Geregeld toezicht van gemeentewege is noodig om op deze markten een geregelden staat te houden. Daar het onhoudbaar bleek de dagelijksche leiding geheel aan Chineesche opzichters over te laten, werd op aandrang van verslaggever een Europeesche hoofdmarktopzichter aangesteld. Hierdoor kon beter de hand gehouden worden aan het in behoorlijken staat onderhouden der verkoopplaatsen en werd bereikt dat daar waar vernieuwing noodig was, deze verricht werd.

Ten einde verlost te worden van de gebruikelijke zonneschermen nl. lappen in allerlei vorm en kleuren, werd een begin gemaakt met het aanbrengen van luifels.

In beide vleeschmarkten werd een deur aangebracht op verzoek der verkoopers.

Eenige malen moesten recalcitrante marktverkoopers met politiehulp van de pasars gezet worden.

Het pasarbezoek was bevredigend, vooral kon de pasar aan de Marktstraat gelegen, zich in een druk bezoek verheugen. De z.g. groentenpasar is steeds minder bezocht, echter blijft de levendige handel in kool e.a. groenten van de Hoogvlakte zich hier handhaven. Vooral deze markt ondervindt veel nadeel van den straatverkoop van katoentjes en vruchten. De Gemeenteraad stelde de ingezonden tarieven ongewijzigd vast.

2. Gemeentelijk Pasarbedrijf.

a. Pasar Petissah (geopend 3 Augustus 1915).

Van deze pasar werden in totaal gedurende 1925 in gebruik genomen 18964 M². tegen 22375 M². in 1924. Vergelijken we de jaarlijksche staten dan valt een geleidelijke achteruitgang te constateeren. De uitsluitende reden hiervan is de ligging. Door het openen der Baboerabrug is de pasar nog minder in de verkeerslijn komen te liggen.

Per dag werd gemiddeld verhuurd 52 M². tegen 61 M². in 1924, 76 M². in 1923 en 89 M². in 1922. Het verhuurbare oppervlak dezer pasar is $\frac{3}{5}$ van het totaal oppervlak 744 M². = 446 M². Verhuurd was derhalve gedurende 1925 12% tegen 14%

in 1924 en 17 % in 1923 (20 % in 1922, 16 % in 1921). De achteruitgang betrof vrijwel alle artikelen.

Het personeel bleef onveranderd nl. 1 hulpkassier en 1 werkmán. Eerstgenoemde, in vasten dienst zijnde, vertrok in September met een driemaandelijksch verlof naar de Westkust. Zijne functie werd in dien tijd door de overige marktopzichters en mantri's waargenomen.

De ontvangsten bedroegen f 1909.72, de uitgaven f 1060.70, het saldo f 849.02. (v.j. f 1032.91). Bij de uitgaven zijn niet berekend bijdrage in de kosten van andere gemeentediensten en rente en aflossing kapitaal.

b. Vischpasar (aangekocht op 1 Juni 1922).

Het marktbezoek was op deze centraal gelegen pasar levendig. Het verhuurde aantal M² steeg tot 161927 M². (157178 M². in 1924). Dit betreft de loods met de terreinen.

De ontvangsten dezer pasar bedroegen totaal f 29610.97 tegen f 27826.71 in 1924. Het maandgemiddelde is f 2467.58. Voor den aankoop dezer pasar was dit f 1831.80. Een flinke stijging dus, terwijl de tarieven dezelfde zijn gebleven, behalve dan voor verse visch, waar het K.G. tarief het % tarief vervangen heeft. Echter is het K.G. tarief gebaseerd op de ontvangsten van het procentische. Slechts het tarief voor riviervisch werd verhoogd van 1-1½ ct. per K.G.

Ingevoerd werden 1226538 K.G. verse zeevisch en 54693 K.G. riviervisch te zamen 1281231 K.G. verse visch, per maand 106769 K.G. tegen 98890 K.G. in 1924. Het gemiddelde van 1922 nl. 118120 K.G. is nog niet bereikt. Zooals in het vorige verslag vermeld is de vermindering niet gelegen in onderconsumptie, doch in verminderde vangst.

De uitgaven dezer pasar bedragen f 3993.29 (uitsluitend exploitatie uitgaven). Het saldo is f 25617.68.

Behalve deze uitgaven zijn er de verrekeringen met de Gemeente, welke ten laste van beide pasars komen, nl. f 2450.— bijdrage in de kosten van andere gemeentediensten en f 5560.46, rente en aflossing van door de Gemeente verstrekt bouwkapitaal.

Het personeel der vischpasar bleef bestaan uit 1 marktopzichter, 1 weger en 2 werklíeden. De functie van kassier werd per 1 Januari 1925 opgeheven. Door den achturigen werkdag is het duidelijk dat dit personeel, voor zoover het nl. het hooger personeel betreft, het werk niet afkan. De pasar is geopend van 's morgens

6 tot 's avonds 6, in welken tijd op ongeregelde tijden visch aangevoerd wordt, welke direct gewogen moet worden. Om hierin te voorzien zijn tevens de keurmeesters van het slachthuis met de functie van marktopzichter belast. Daar deze 's middags of 's nachts vleesch moeten keuren, doen zij gedurende de morgen-uren dienst op de vischpasar als opzichter. Ook vallen zij in tijdens de wekelijksche rustdagen. Beide pasars zijn 7 dagen geopend, terwijl het personeel recht heeft op een wekelijkschen rustdag. Daardoor is het noodig dat ook de mantri's der melkkeur en voerwezen eenige uren op de pasars dienst doen.

De marktopzichter Darno werd opgenomen in vasten dienst per 1 Januari 1926.

De vischpasarloods werd eenige malen van binnen gewit en geteerd.

Ingediend werd een ontwerpverordening op de keuring van visch, hoofdzakelijk om de van overzee per vrieskamer aangevoerde visch evéneens onder controle te krijgen. De Gemeenteraad nam deze verordening (Medansche Vischverordening) in de zitting van 16 December 1925 aan. In het verslagjaar trad ze nog niet in werking.

De aanvoer van zeevisch is steeds afwisselend. Bij hoog water of veel regens is ze verminderd, vaak tot zeer geringe hoeveelheden.

c. Financiëel overzicht.

De begrooting van het pasarbedrijf werd bij raadsbesluit van 29 October 1924 No. 198 vastgesteld tot een bedrag van f 30000.— in ontvangsten en uitgaven.

De ontvangsten waren totaal f 31520.69 d.i. f 1520.69 boven de raming en f 1509.51 meer dan in 1924. De uitgaven bedroegen f 13064.45, zoodat de Gemeente f 18456.24 als overschot ontving. Behalve dit saldo heeft de Gemeente ontvangen f 5560.46 als rente en aflossing van door haar verstrekt kapitaal en f 2450.— als bijdrage in de kosten van andere gemeentediensten. Het pasarbedrijf betaalt 7 % rente.

Gebouwen en terreinen:

Bouw Pasar Petissah	f 27000.—
Aankoop Vischpasar	„ 30000.—
Verbouw Vischpasar	„ 33978.63
Kleine verbeteringen	„ 62.—
	f 91040.63

	Transport	f 91040.63
Afschrijving tot ult. 1924	f 12728.03	
idem over 1925	„ 3034.70	
		„ 15762.73

Boekwaarde op 31 December 1925	f 75277.90
De afschrijving heeft plaats in 30 jaar.	

Gemeente Medan:

Bouw Pasar Petissah	f 27000.—
Aankoop Vischpasar	„ 30000.—
Geleend voor aanbouw idem	„ 21700.—
	f 78700.—

Afgelost tot ult. 1924	f 10445.77
idem over 1925	„ 782.66
	„ 11228.43

Schuld v/h bedrijf op 31-12-1925	f 67471.57
----------------------------------	------------

Meubilair.

Aanwezig op 1-1-1925	f 590.07
Bijgeboekt in 1925	„ 154.31

	Totaal	f 744.38
Afschrijving	„	244.38

Waarde op 31-12-1925	f 500.—
Vele groentafels moesten vernieuwd worden.	

Kantoorbehoeften.

Aanwezig op 1-1-1925	f 123.60
Bijgeboekt in 1925	„ 192.87

	Totaal	f 316.47
Aanwezig op 31-12-1925	„	130.—

Verbruikt in 1925	f 186.47
-------------------	----------

Gereedschappen.

Aanwezig op 1-1-1925	f	300.—
Bijgeboekt in 1925	„	48.20
Totaal	f	348.20
Afschrijving	„	198.20
Waarde op 31-12-1925	f	150.—

Kosten voor het verwijderen van het afval.

Dit jaar werd begonnen den afval door het pasarbedrijf te verwijderen en naar de gemeentelijke stortplaats te brengen. Aangeschaft hiervoor werden een os en twee vuilniswagens. Op Zondagen, waarop de betreffende werkman vrij heeft, wordt het afval als vroeger door gemeentereiniging weggehaald. Tevens spoelt deze dienst 2 X per week de goten door. Voor deze werkzaamheden wordt door het bedrijf aan den betreffenden dienst de kosten vergoed.

De totale uitgaven hebben bedragen f 663.08 met inbegrip van aankoop os en wagens (respect. f 172.50 en f 200.—). Aan Gemeente Werken werd vergoed f 234.— De waarde van het materiaal op 31-12-1925 is f 200.—

Pasar in de Sei. Kerah wijk.

In verband met het bouwen van den kampong Sidodadi en met het openleggen der kampongs langs de Sei. Kerah werden in de maand Mei besprekingen gehouden met de kamponghoofden over de kansen van het slagen van een pasar in deze wijk. Hierbij bleken de kampongbewoners volgens hunne hoofden zeer gesteld te zijn op een pasar in hun buurt, door den afstand welke hen scheidt van de centrale pasars. Daar evenwel met het nemen van een proef gewacht diende te worden tot het gereedkomen der geprojecteerde wegen, kwam het niet verder dan tot besprekingen. Wel werd op de begrooting voor 1926 een promemoriepost gebracht.

3. Pasarc redietwezen.

Nog steeds werd het raadzaam geacht het plaatsn van leeningen te beperken tot de gemeentelijke pasars waardoor wederom geen leening behoefde te worden afgeschreven.

Totaal werd in 1925 uitgeleend voor *f* 3300.— (1924: *f* 2770.—), waarvan rente verschuldigd was *f* 330.— De onkosten bedroegen *f* 0.75.

In 1925 werden afgesloten 2 leeningen van *f* 10, 8 van *f* 15, 30 van *f* 20, 12 van *f* 25, 12 van *f* 30, 38 van *f* 50. Totaal 102 leeningen.

De terugbetalingen kwamen geregeld binnen. Afschrijving over 1925 behoeft dan ook niet plaats te hebben. Ingevolge de balans op 31 December 1923 is deze *f* 319.90 nl. *f* 313.10 oninvorderbaar van leeningen op de particuliere pasars en *f* 6.80 korting wegens betaling binnen den overeengekomen termijn.

Op 31 December stond uit op:

Pasar Petissah	<i>f</i> 1.50
Vischpasar	„ 279.70
Totaal	<i>f</i> 281.20

Over 1925 is een winst gemaakt van *f* 329.25 en van den aanvang van het instellen van het pasarcredietwezen (1 December 1921) *f* 1605.49 (rente, (onkosten + afschrijving) = *f* 2738 — *f* 1132.51).

Het bedrijf betaalde *f* 1000.— aan de Gemeente terug, zoodat de vordering der Gemeente op 31 December bedroeg *f* 7800.— De belegde deposito was op dien dag *f* 8000.—

P A S A R C R E D I E T W E Z E N.

Stand op 31 December 1925.

Jaar 1925	Aantal der gesloten leeningen.										Totaal verstrekt	Te ontvangen rente	Totaal v/h crediet	Door de leeners afbetaald	Nog uitstaand	Door de Gemeente verstrekt bedrag	
	f	5	f	10	f	15	f	20	f	25							f
Tot. 1-1-'25	1	23	40	20	16	8	6	160	140	f 24115.—	f 2408.—	f 26523.—	f 25939.60*	f 503.40	f 8800.—		
In 1925	—	2	8	30	12	12	—	38	—	„ 3300.—	„ 330.—	„ 3630.—	„ 3932.20	„ —302.20	„ —		
Totaal	1	25	48	50	28	20	6	198	140	f					f 8800.—		
Afgelost	1	25	48	49	26	18	6	188	140						„ 1000.—		
Stand op 31-12-24	—	—	—	1	2	2	—	10	—	f 27415.—	f 2738.—	f 30153.—	f 29871.80	f 201.20	f 7800.—		

* w. o.
afgeschreven
f 319.90

Balans op 31 December 1925.

Debet.		Crediet.	
Op deposito	f 8000.—	Gemeente Medan	f 7800.—
Debiteuren	„ 281.20	Winstsaldo 1924	f 1764.34
Kas	„ 1932.59	Deposito rente	„ 320.—
		Winst	„ 329.25
	<u>f 10213.59</u>		<u>f 10213.59</u>

S T A A T van het aantal verhuurde benevens der hoeveelheden aangebrachte visch
op de Gemeente Vischpase gedurende 1925.

Koopwaren.	Januari	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	August.	Sept.	October	Nov.	Dec.	T o t a a l
Loods													
Eetwaren	360	336	372	360	372	360	372	372	360	372	360	372	4.368
Drinkwaren	796	728	806	780	806	780	690	682	624	718	656	645	8.711
Gedroogde visch	2.823 $\frac{1}{2}$	2.625	2.906 $\frac{3}{4}$	2.817 $\frac{1}{4}$	2.912 $\frac{3}{4}$	2.751 $\frac{1}{2}$	2.651 $\frac{3}{4}$	2.702 $\frac{3}{4}$	2.683	2.849 $\frac{3}{4}$	2.606 $\frac{1}{2}$	2.677 $\frac{1}{4}$	33.007 $\frac{3}{4}$
Gekookte Visch	365	322	302 $\frac{1}{2}$	383	476 $\frac{1}{2}$	434	416 $\frac{1}{2}$	278 $\frac{1}{2}$	314	280 $\frac{1}{2}$	315	367 $\frac{1}{2}$	4.255
Versche visch	355	325	364	313	292	247	261	281	336	328	317	319	3.738
Diversen	584 $\frac{1}{4}$	580	662 $\frac{3}{4}$	698	687 $\frac{1}{4}$	667	734	703 $\frac{1}{2}$	662 $\frac{1}{4}$	644 $\frac{3}{4}$	670	750	8.044 $\frac{1}{4}$
Totaal	6.283 $\frac{3}{4}$	4.926	5.354	5.351 $\frac{1}{4}$	5.546 $\frac{1}{2}$	5.240	5125 $\frac{1}{4}$	5019 $\frac{3}{4}$	4979 $\frac{1}{4}$	5193	4924 $\frac{1}{2}$	5130 $\frac{3}{4}$	62124
Terrein en verbindings- weg :													
Eetwaren	435	396	512	904	465	443	477	461	515 $\frac{1}{4}$	446	396	440	5890 $\frac{1}{4}$
Drinkwaren	6	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	12
Groenten	7.212	6.594	7 220	6.948	7.173	6.976	7203	7170	6865	7179	6869	7094	84503
Boenga rampai	153 $\frac{1}{4}$	162 $\frac{1}{2}$	192 $\frac{1}{2}$	188 $\frac{3}{4}$	173 $\frac{3}{4}$	150	155	155	150	155	150	155	1940 $\frac{3}{4}$
Katoentjes	99	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	433
Diversen	410 $\frac{1}{2}$	356	493 $\frac{1}{2}$	465	483 $\frac{1}{2}$	483	529 $\frac{1}{4}$	527 $\frac{1}{2}$	452	469	455	346	5470 $\frac{3}{4}$
Bedrijven	104 $\frac{1}{2}$	100	108 $\frac{1}{2}$	105	108 $\frac{1}{2}$	106	155	155	150	155	150	155	1553
Totaal	8.420 $\frac{1}{4}$	7.636 $\frac{1}{2}$	8.557 $\frac{1}{2}$	8.640 $\frac{3}{4}$	8.434 $\frac{3}{4}$	8.189	8.550 $\frac{1}{4}$	8.499 $\frac{1}{2}$	8.162 $\frac{1}{4}$	8.438	8.053	8.221	9.9802 $\frac{3}{4}$
Tot. loods, terrein en verbindingsweg :	13.704	12.552 $\frac{1}{2}$	13.971 $\frac{1}{2}$	13.992	13.981 $\frac{1}{4}$	13.429	13675 $\frac{1}{2}$	13519 $\frac{1}{2}$	13141 $\frac{1}{2}$	13631	12977 $\frac{1}{2}$	13351 $\frac{3}{4}$	161926 $\frac{3}{4}$
Invoer versche zeevisch	102.905	98.579	109.941	98.123	97.730	94.259	92685	108523	118069	100117	105913	99694	1226538 K. G.
„ „ riviervisch	2.791	2.409	3.713	2.468	2.728	2.562	3382	2934	4104	10746	7650	9206	54693 „
„ gedroogde kembong	364	262	70	552	598	446	387	106	184	90	448	741	4250 md.
„ gezoute garnalen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	8	48 kist
„ trasië	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	23 „

S T A A T van het aantal verhuurde M². Gemeente Pasar Petissah gedurende 1925.

Koopwaren	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	October	Nov.	Dec.	Totaal
Rundervleesch	28 $\frac{3}{4}$	30	33 $\frac{3}{4}$	31 $\frac{1}{4}$	31 $\frac{1}{4}$	31 $\frac{1}{4}$	33 $\frac{3}{4}$	32 $\frac{1}{2}$	32 $\frac{1}{2}$	32 $\frac{1}{2}$	32 $\frac{1}{2}$	33 $\frac{3}{4}$	383 $\frac{3}{4}$
Varkensvleesch	36 $\frac{1}{4}$	35	37 $\frac{1}{2}$	37 $\frac{1}{2}$	38 $\frac{3}{4}$	37 $\frac{1}{2}$	38 $\frac{3}{4}$	38 $\frac{3}{4}$	37 $\frac{1}{2}$	37 $\frac{1}{2}$	37 $\frac{1}{2}$	38 $\frac{3}{4}$	451 $\frac{1}{4}$
Versche visch	208	199	189	166	172	170	147	158	195	224	193	240	2261
Groenten	831	797 $\frac{1}{2}$	837	673	686	791	767	704 $\frac{1}{2}$	664	662	659	725	8797
Eetwaren	155 $\frac{3}{4}$	141	128	42	147 $\frac{1}{2}$	141 $\frac{1}{2}$	139 $\frac{3}{4}$	154 $\frac{3}{4}$	138 $\frac{1}{2}$	155 $\frac{3}{4}$	155 $\frac{3}{4}$	210 $\frac{1}{2}$	1710 $\frac{3}{4}$
Drinkwaren	31	28	48	93 $\frac{1}{2}$	57	61 $\frac{1}{2}$	71 $\frac{1}{2}$	73	67 $\frac{1}{2}$	26	27	31	615
Diversen	305	320 $\frac{1}{2}$	441 $\frac{1}{2}$	376	408 $\frac{1}{2}$	366 $\frac{1}{2}$	333	376	379	389	302 $\frac{1}{2}$	269 $\frac{1}{2}$	4267
Kleermaker	33 $\frac{3}{4}$	31 $\frac{1}{4}$	33 $\frac{3}{4}$	27 $\frac{1}{2}$	37 $\frac{1}{2}$	27 $\frac{1}{2}$	23 $\frac{3}{4}$	37 $\frac{1}{2}$	39 $\frac{1}{2}$	67 $\frac{1}{4}$	59 $\frac{1}{4}$	60	478 $\frac{1}{2}$
Totaal	1629 $\frac{1}{2}$	1582 $\frac{1}{4}$	1748 $\frac{1}{2}$	1446 $\frac{3}{4}$	1578 $\frac{1}{2}$	1626 $\frac{3}{4}$	1554 $\frac{1}{2}$	1575	1553 $\frac{1}{2}$	1594	1466 $\frac{1}{2}$	1608 $\frac{1}{2}$	18964 $\frac{1}{4}$
Hongkong met aangev. vruchten	138	252	205	237	177	203	172	187	146	143	132	200	2192
Hoeveelheid doerian	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3700	3700

[illegible]

Artikel	OMSCHRIJVING	Begrooting	Uitgaven	Meer	Minder
1	Bezoldiging v/h personeel . .	f 2885 80	f 2924 72	f 38 92	f — —
2	Huishuurvergoeding idem . .	„ 300 —	„ 291 —	„ — —	„ 9 —
3	Kosten van geneesmiddelen . .	„ 50 —	„ 1 50	„ — —	„ 48 50
4	Kantoorbehoefte	„ 250 —	„ 192 87	„ — —	„ 57 13
5	Aank. en onderh. v. meubilair	„ 100 —	„ 154 31	„ 54 31	„ — —
6	Onderh. v. geb. en terreinen .	„ 100 —	„ 97 66	„ — —	„ 2 34
7	Waterverbruik	„ 300 —	„ 384 —	„ 84 —	„ — —
8	Verlichting	„ 250 —	„ 191 15	„ — —	„ 58 85
9	Aank. v. gereedschappen . .	„ 100 —	„ 48 20	„ — —	„ 51 80
10	Aandeel in de kosten van andere Gemeentediensten . .	„ 2400 —	„ 2400 —	„ — —	„ — —
11	Geneesk. behand. van het personeel	„ 50 —	„ 50 —	„ — —	„ — —
12	Rente en aflossing van door de Gemeente verstrekt kapitaal	„ 5560 46	„ 5560 46	„ — —	„ — —
13	Verbetering, verb. en zware herstelling der pasars	„ 50 —	„ — —	„ — —	„ 50 —
14	Kosten v/h verwijderen v/h afval der pasars	„ 830 —	„ 663 08	„ — —	„ 166 92
15	Onvoorziene uitgaven	„ 473 74	„ 1 50	„ — —	„ 472 24
16	Uitk. aan de Gemeente v/h batig saldo	„ 16300 —	„ 18456 24	„ 2156 24	„ — —
	Reiskosten personeel met bin-nenl. verlof	„ — —	„ 104 —	„ 104 —	„ — —
		f 30000 —	f 31520 69	f 2437 47	f 916 78

**Vergelijking tusschen de prijzen van verschillende levensbehoefden
op de pasars te Medan over de jaren 1924 en 1925.**

Artikelen	Een- heid per	Jaarcijfer 1924		Jaarcijfer 1925	
		Prijs		Prijs	
		Laagste	Hoogste	Laagste	Hoogste
Vleesch.					
Runder haas	K. G.	f 1.80	f 2.60	f 2.—	f 2.50
„ biefstuk	„	1.10	1.80	1.10	1.80
„ lapjes	„	0.80	1.40	0.90	1.50
„ soepbeenderen	„	0.40	0.60	0.40	0.60
„ tong	stuk	1.20	2.—	1.50	2.—
Varkensvleesch	katti	0.40	0.80	0.55	1.—
„ reuzel	„	0.30	0.80	0.40	0.60
Schapenvleesch	„	0.60	0.60	0.50	0.70
Kip	stuk	0.35	1.85	0.80	2.20
Kapoen	katti	0.75	1.40	1.20	1.40
Eend	stuk	0.60	1.80	0.70	2.—
Gans	„	3.—	4.50	4.50	5.50
Eieren.					
Kip	„	0.04 ^{1/2}	0.07 ^{1/2}	0.05 ^{1/2}	0.08 ^{1/2}
Eend	„	0.05	0.06	0.05 ^{1/2}	0.07 ^{1/2}
Visch.					
Ikan kakap	katti	0.40	0.80	0.45	0.80
„ bawal	„	0.40	0.80	0.45	0.80
„ lidah	stuk	0.15	0.30	0.15	0.30
„ senangin	katti	0.50	0.80	0.60	0.80
„ kembang	stuk	0.02	0.07	0.02	0.12
„ troeboek	„	0.15	1.50	0.15	1.30
Garnalen	katti	0.08	0.60	0.09	0.80
Kepiting	„	0.15	0.50	0.18	0.25
Gedroogde visch:					
Ikan sepat	„	0.20	0.45	0.30	0.45
„ Siam	„	0.35	0.60	0.38	0.65
„ teri	„	0.25	0.50	0.35	0.48
„ sotong	„	0.50	0.70	0.50	0.95
Aardappelen	„	0.10	0.20	0.09	0.25
Rijst.					
Siam rijst	„	0.13	0.17	0.13	0.17
Java „	„	0.15	0.15	—	—
Kampong „	„	0.08	0.20	0.09	0.12
Rangoon „ No. 1	„	0.10	0.13	0.10	0.14
„ „ „ 2	„	0.10	0.12 ^{1/2}	0.09	0.12 ^{1/2}
Poeloet „	„	0.13	0.28	0.12	0.25
Groenten.					
Slaboonen	„	0.15	0.40	0.11	0.35
Snijboonen	„	0.15	0.40	0.10	0.35
Salade	krop	0.02	0.05	0.02	0.05
Andyvie	„	0.05	0.08	0.03	0.08
Sawi poetih	„	0.02	0.06	0.03	0.07
Katjang pandjang	bos	0.02	0.07	0.02	0.07
Bajam	„	0.01 ^{1/2}	0.04	0.01	0.04
Soepgroenten	„	0.01	0.04	0.01	0.05
Mais (groene)	„	0.01	0.04	0.02	0.04

Vergelijking tusschen de prijzen van verschillende levensbehoefden
op de pasars te Medan over de jaren 1924 en 1925.

Artikelen	Een- heid per	Jaarcijfer 1924		Jaarcijfer 1925	
		Prijs		Prijs	
		Laagste	Hoogste	Laagste	Hoogste
Mais (gele)	katti	f 0.08	f 0.08	f 0.08	f 0.12
Bieten	"	0.13	0.40	0.14	0.26
Kool	"	0.14	0.30	0.12	0.35
Tomaten	"	0.10	0.35	0.14	0.20
Wortelen	katti	0.10	0.35	0.10	0.25
Witte uien	"	0.30	0.45	0.36	0.50
Rode uien	"	0.20	0.30	0.17	0.22
Bruine boonen	"	0.20	0.30	0.18	0.25
Katjang hidjau	"	0.15	0.18	0.16	0.20
Komkommer	stuk	0.01	0.05	0.01	0.06
Peulen	katti	0.35	0.60	0.25	0.65
Tjabe	"	0.15	0.40	0.06	0.40
V r u c h t e n .					
Pisang	tros	0.05	0.25	0.05	0.30
Manggistan	bos	0.10	0.20	0.06	0.30
Ananas	stuk	0.10	0.45	0.05	0.50
Savoe	"	0.01	0.05	0.01	0.05
Doerian	"	0.20	0.60	0.20	0.90
Djeroek manis	"	0.02	0.15	0.01	0.15
" Bali	"	0.15	0.45	0.08	0.65
" Siam	"	0.05	0.30	0.03	0.25
" tipis	"	0.01	0.02	0.01	0.02
Klapper	"	0.04	0.07	0.04	0.10
Papaja	"	0.03	0.10	0.02	0.25
Ramboetan	bos	0.08	0.25	0.07	0.75
Langsat	katti	0.10	0.25	0.08	0.50
Doekoe	"	—.—	—.—	0.25	0.40
Mangga	stuk	0.01	0.10	0.01	0.05
" Betawi	"	0.30	0.55	0.15	0.50
Zuurzak	"	0.03	0.25	0.05	0.25
Terong Batak	10 st.	0.05	0.25	0.05	0.10
D i v e r s e n .					
Koffieboonen	katti	0.40	1.—	0.50	0.90
Zout	"	0.12	0.14	0.12	0.14
Suiker	"	0.17	0.20	0.13	0.20
Meel	"	0.15	0.20	0.10	0.22
Stijfsel	"	0.16	0.18	0.14	0.20
Mie	"	0.10	0.11	0.10	0.20
Batak suiker	pak	0.10	0.20	0.07	1.20
Lucifers	"	0.24	0.30	0.27	0.30
Brandhout	stuk	0.03	0.04	0.03 ^{1/2}	0.04
Brood (wit)	"	0.03	0.20	0.03	0.20
Melk	flesch	0.20	0.25	0.20	0.25
Klapperolie	"	0.35	0.40	0.30	0.45
Petroleum	blik	3.95	4.—	3.50	4.—
Ketjap	flesch	0.20	0.80	0.25	0.80
Huishoudzeep	stang	0.20	0.50	0.15	0.50
Houtskool	mand	0.65	0.90	0.70	1.—

D. VOERWEZEN.

De halfjaarlijksche keuringen der personenvoertuigen met de daarbij behorende trekdieren hadden plaats in de maanden Januari en Juli, die der lastvoertuigen in Februari en Augustus. Totaal werden goedgekeurd 600 personen- en 1062 lastvoertuigen. Voor den trekdienst werden afgekeurd 2 paarden. Afgegeven werden 200 vergunningen tot het besturen van een personenvoertuig.

In het verslagjaar was de algemeene toestand van de personenvoertuigen beter dan van het jaar 1924. Dit als gevolg van het afnemen van het aantal huurauto's, waardoor bovendien het aantal van de personenvoertuigen toenam.

De stalhouderijen werden geregeld gecontroleerd. Ook werd meer aandacht besteed aan de trekossenstallen. In totaal zijn afgegeven 60 vergunningen tot het houden eener stalhouderij.

53 processen-verbaal werden opgemaakt nl:

22 x wegens het verhuren van een voertuig niet voorzien van het voorgeschreven goedkeuringsmerk.

30 x wegens het verhuren van een verwaarloosd voertuig,

1 x wegens het niet bij zich hebben van een rijbewijs.

Bovendien werd door de politie herhaalde malen proces-verbaal opgemaakt.

E. REGLEMENT OP HET MAKEN EN VERKRIJGBAAR STELLEN VAN IJS EN KOOLZUURHOUDENDE WATEREN. (Stbld. No. 678 van 1923).

Aan de N. V. Singapore Soda Fraser & Neave, Ltd. kon de vereischte vergunning verleend worden.

Op 31 December waren in het bezit der vergunning: één ijsfabriek en 12 fabrieken van koolzuurhoudende wateren (4 Europeesch en 8 Chineesche).

Bij de inspectie's der fabrieken van koolzuurhoudende wateren bleek dat de voorgeschreven kaliumpermanganaat oplossing van 1:1000 voor het schoonmaken der flesschen onaangenaam voor de werklieden was. Op den duur bleek deze sterkte de handen te prikkelen. Dat hierdoor de weg geopend was voor ontduikingen laat zich begrijpen. Daarom werd de gouvernementswijziging waarbij in plaats van deze oplossing een met caporit van 1:5000

voorgescreven werd gunstig ontvangen. Dit middel heeft tevens het voordeel van goedkooper te zijn.

Door het Deli Proefstation werd op verzoek twee flesschen limonade onderzocht op de aanwezigheid van vreemde zuren. Het resultaat viel gunstig uit.

Daar dergelijke onderzoeken door het Deli Proefstation, hoewel met de grootste bereidwilligheid, slechts bij uitzondering gedaan kunnen worden, werd de hulp van het Geneeskundig Laboratorium voor het vervolg gevraagd en verkregen.

F. BROODVERORDENING.

Gedurende 1925 wisselden 5 bakkerijen van eigenaar.

Verleend werden twee vergunningen, beide aan Europeesche inrichtingen, Gesloten werd één bakkerij, wegens staking van het bedrijf, terwijl een vergunning werd ingetrokken, wegens herhaalde overtredingen der verordening.

Op 31 December stonden ingeschreven:

Binnen de Gemeente:

8 Britsch-Indische broodbakkerijen met 150 man personeel				
3 Chineesche	„	„	16	„
3 Europeesche	„	„	15	„

Buiten de Gemeente:

2 Britsch-Indische broodbakkerijen met 31 man personeel.

Door geregelde inspectie's kan slechts bij de Britsch-Indische broodbakkers een zindelijke toestand bereikt worden. Zooals bij elken Oosterling van deze ontwikkeling wordt het groote belang van zindelijkheid en de verantwoordelijkheid te dien opzichte tegenover den consument niet ingezien. Op dit gebied wordt te Medan nog pionierswerk verricht. Van jarenlangen arbeid zonder overheidscontrole is de overgang tot werken onder controle voor deze menschen groot, voornamelijk daar zij zelve het nut er niet van inzien. Langzamerhand moet dit bereikt worden. Demonstratief optreden van wege den controleerenden dienst, waardoor hun a.h.w. geleerd wordt hoe de inrichtingen en utensiliën in behoorlijken staat te onderhouden, is hierbij onmisbaar. Met voldoening kan geconstateerd worden dat bij een enkele het besef doordringt.

Proces-verbaal werd opgemaakt:

2 x wegens het niet kunnen toonen der voorgeschreven vergunningskaart,

7 x wegens onzindelijken staat van bakkerij en/of utensiliën.

G. HOTELVERORDENING.

Voortgegaan werd met de eerste algemeene inspectie der hotels, koffie-, eet- en biljarthuizen, voor zoover niet in 1924 gereed gekomen. Zodoende waren op het einde van Maart alle onder de verordening vallende inrichtingen onderzocht. Bij vele werden verbeteringen voorgeschreven, vooral bij de eethuizen. Bij gebrek aan middelen moest veelal een zekere overgangstijd toegestaan worden. Met het oog hierop werd voorgesteld de verordening zoodanig te wijzigen dat elke vergunning slechts voor één jaar verleend wordt. Hierdoor kon begonnen worden door alle inrichtingen d.z. welke in orde waren en de andere waarbij eventueele verbetering mogelijk was, vergunning te geven. Waar verbeteringen c.q. verbouwingen een zekeren tijd eischen, werd deze toegestaan. Een eethuis dat absoluut niet verbeterd kon worden, moest gesloten worden. Zodoende kan een behoorlijken toestand bereikt worden, al is het bij vele eerst na verloop van een tot twee jaar. (Dat aan de eerste eischen van zindelijkheid steeds onmiddellijk voldaan moet worden, is vanzelfsprekend). Geregeld toezicht is noodig om een behoorlijken staat der inrichtingen te behouden. Vooral geldt dit voor de eethuizen. Waar we te doen hebben met menschen met absoluut gemis aan eenig begrip van hygiene, is dagelijksche contrôle noodzakelijk. Zooals bij de Broodverordening kan ook hier opgemerkt worden dat aangeleerd moet worden op welke wijze de inrichtingen onderhouden en hoe de levensmiddelen, die geconsumeerd door derden zullen worden, te behandelen. Met het opmaken van processen-verbaal alleen wordt niets bereikt. Demonstratief optreden is alweer de eenig juiste wijze. Hiervoor ontbreekt aan den dienst, zooals thans samengesteld, ten eenenmale de tijd. Om erin te voorzien is aanstelling van geschoold personeel urgent.

Op het eind van het jaar stonden ingeschreven: 3 Europeesche hotels, 5 pensions, 42 Japansche, 27 Chineesche en 6 Maleische hotels, 114 koffiehuisen, 47 eethuizen en 6 biljarthuizen. Vele dezer inrichtingen worden voor meerdere doeleinden gebruikt, zooals hotel en eethuis al dan niet met biljartgelegenheid, eet- en koffiehuis.

Van een hotel-koffiehuis werd de vergunning ingetrokken op grond van overtreding der openbare zedelijkheid.

Proces-verbaal werd opgemaakt:

1 x wegens het hebben van een koffiehuis zonder vergunning,
18 x wegens onzindelijken staat der inrichting.

Den 2en Juni trad een wijziging der Hotelverordening in werking, waardoor voortaan de warongs mede onder de verordening kwamen. Tevens werd hierbij bepaald dat de vergunningen eindigen op den 30sten April van elk jaar en dat voor elke vergunning verschuldigd is een bedrag van *f* 36.— Ten slotte werden merkteekens ter aanduiding der goedgekeurde inrichtingen voorgeschreven.

H. HONDENBELASTING-VERORDENING.

Gedurende 1925 zijn gevangen 677 honden, waarvan 183 teruggegeven werden, nadat de verschuldigde belasting betaald was.

Afgemaakt zijn 501 honden, benevens op verzoek 43 honden en 1 aap.

In quarantaine, omdat zij gebeten hadden, zijn gehouden 24 honden en 1 aap. Hiervan zijn afgemaakt, omdat de eigenaars geen prijs stelden op terugname, 6 honden. Totaal werden afgemaakt 551 honden. De kosten aan gasverbruik hiervan bedragen *f* 24.54 d.i. per hond $\pm$ 4½ cent.

Aan vergoedingen ingevolge art. 9 (2) der Hondenkeur werd ontvangen *f* 155.25.

Bij gemeenteraadsbesluit dd. 28 October 1925 No. 204 werd een nieuwe Hondenbelasting-verordening vastgesteld ingaande 1 Juli 1926. Ingevolge den in de vergadering van 29 October 1924 geuiten wensch werd voorgesteld de belasting te verhoogen, in dier voege dat voor den eersten hond *f* 5.— en voor elken volgenden hond *f* 10.— per jaar betaald zou worden. De Raad wilde hier echter in de vergadering van een jaar later niet meer aan, verwierp dit voorstel en stelde de belasting ongewijzigd op *f* 5.— voor elken hond vast. Het bedrag voor een duplicaat penning werd verhoogd van *f* 0.25 op *f* 1.— Overigens is deze nieuwe verordening niets anders dan een noodzakelijk moderniseering der verouderde Hondenkeur.

Hondsdolheid kwam niet voor.

I. VEE-VERORDENING.

Bij raadsbesluit van 27 Mei 1925 No. 106 werd deze vastgesteld, afgekondigd in de Javasche Courant van 7 Augustus waardoor de verordening den 7 September 1925 in werking trad. Zooals reeds bij het hoofdstuk over melkcontrole vermeld, is deze verordening met een Cultuurraadsverordening van gelijke strekking, in het leven geroepen om de ondernemingen te bevrijden van de kudden grazende koeien. Daar ook hier de goeden het met de kwaden moeten ontgelden, moesten de bewoners der kampongs vergunning vragen tot het hebben, stallen of doen weiden van vee (d.i. anders dan trek- of slachtvee). Daar deze veehouders nooit overlast aangedaan hebben, werd hun de vereischte vergunning verleend, waarbij hun terrein bepaald werd als grond waarop onder toestemming van den Burgemeester vee gehouden kan worden. Al naar de grootte ervan werd een maximum aantal stuks vee vastgesteld. Tevens moeten de stallen aan zekere eischen voldoen. Hierdoor is dit thans voor al het vee binnen de Gemeente voorgeschreven. (Melkvee- melkverordening; trekvee-verordening op het voerwezen; ander vee- veeverordening).

Totaal werden afgegeven 25 vergunningen met 26 vergunninghouders (twee veehouders hebben denzelfden stal en terrein) nl. 16 Klingaleezen, 5 Bengaleezen, 4 Javanen en 1 Chinees. Op drie verzoekschriften moest afwijzend beschikt worden. Deze hadden gevraagd op terreinen in de stad gelegen vee te laten weiden. Daar het veeverkeer in de bebouwde kom zooveel mogelijk beperkt moet worden, konden de vergunningen niet gegeven worden.

Door deze verordening waren alle melkerijen der Bengaleezen op het eind van het jaar uit de Gemeente verplaatst en is de Gemeente verlost van de kudden zwervende koeien op het voormalig raceterrein en in de Poloniawijk.

Proces-verbaal werd 1 x opgemaakt wegens het laten weiden van vee op niet door den Burgemeester aangewezen grond.

J. DIVERSEN.

1. Herhaalde malen werd de politie van advies gediend bij door haar geconstateerd gebruik van gewonde trekossen en paarden.

2. Den Controleur van Beneden-Deli werd advies gegeven inzake de oprichting eener leerlooierij in de kampong Gloegoer.

3. In de raadsvergadering van 28 October 1925 werd een aanvulling der Algemeene Medansche Politieverordening vastgesteld. Hierbij wordt verboden het zonder vergunning van den Burgemeester op of aan den openbaren weg eet-, drink- en andere waren te verkoopen. Hierdoor kan opgetreden worden o.a. tegen de verkoopers van eet- en drinkwaren in de kaki lima, welke de koffie- en eet-huishouders sterke concurrentie aandoen en tot dusver buiten een verordening vielen.

Deze wijziging werd afgekondigd den 11 December 1925 en trad in werking op den 12den December d.a.v.

4. Het personeel van den Dienst der Openbare Gezondheid controleert mede de Wegengebruikverordening.

Vele malen werden verkoopers aangetroffen hetzij zonder eenig bewijs hetzij zonder geldig bewijs (b. v. door niet op tijd betalen der verschuldigde maandelijksche retributie). In het eerste geval wordt proces-verbaal opgemaakt, in het tweede het bewijs inbeslag genomen en den Burgemeester toegezonden ter intrekking. Wil de man dan verder verkoopen dan moet hij een nieuw bewijs aanvragen en vervalt zodoende opnieuw in zegelkosten. Dit is een vlotte afdoening van dergelijke overtredingen, vlotter dan de zaak voor het Landgerecht te brengen, waar de verkooper kans heeft op vrijspraak daar toen hij verkocht het bewijs nog niet door den Burgemeester was ingetrokken en dus volgens meening van den landrechter geldig was.

Waar de Wegengebruikverordening gecontroleerd wordt door verschillende gemeentediensten, welke het echter als bijzaak moeten beschouwen, is een scherpere controle gewenscht. Deze is slechts te krijgen door een controleur voor de verordeningen, tot wiens werk het dan behoort en die tevens tijd heeft een tweetal ochtenden per week op het Landgerecht zoek te brengen. Mede met oog op bovengenoemde aanvulling der Medansche Politieverordening.

Medan, 23 Maart 1926.

VERSLAG

van het Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken te Medan over het jaar 1925.

(Samengesteld door Gerard Jansen,
Hoofd van genoemd Bureau)..

A. Algemeen.

1. Personeel.

In het personeel kwam gedurende verslagjaar geen verandering. Van het recht op verlof wegens langdurigen dienst, met name drie maanden verlof na zes jaren dienst, werd gebruik gemaakt door den Adjunct-Commies en door een der teekenaars. Waar het personeel bestaat uit een adjunct-commies, een klerk tweede klasse, een opnemer, twee teekenaars, een leerling opnemer en een leerling tekenaar, hadden deze verloven een belangrijken invloed op de werkzaamheden.

2. Commissie.

De Commissie voor Grondzaken, Volkshuisvesting en Taxatie bestond gedurende verslagjaar uit de heeren: G. Lodder, voorzitter, Dr. J. A. Bartelds, Ir. J. W. Duys, Gan Hoat Soei en Raden Noerngali. De Commissie werd in de Raadsvergadering van 16 December in dezelfde samenstelling herkozen.

Gedurende verslagjaar vergaderde de Commissie vier malen, ongerekend de taxaties voor de herziening der hasil-tanah, waartrent wordt verwezen naar de betreffelijke paragraaf.

B. Grondzaken.

1. Opmetingen.

Zooals reeds in het vorige jaarverslag kon worden vermeld, was een aanvang gemaakt met de systematische opmeting der grantperceelen. Daarmede kon dit jaar worden doorgedaan, hoewel niet in die mate als werd verwacht, omdat veel tijd moest worden besteed aan andere meetwerkzaamheden. De volgende cijfers betreffende het aantal dagen, dat door de opnemers en teekenaars werd gewerkt, geven daaromtrent een beeld.

Het verslagjaar telde 296 werkdagen; door den opnemer, twee teekenaars en den leerling-opnemer (de leerling-teekenaar kan hierbij niet worden meegeteld) kon dus vier maal dit aantal dagen worden gewerkt, d.i. 1184 dagen. Hiervan gaat echter af het aantal dagen, dat verlof wegens ziekte, wegens langdurigen dienst of als jaarlijksch verlof werd genoten, totaal 135 dagen, blijft dus over 1049 werkdagen. Hiervan zijn aan meetwerk besteed 567 dagen en aan kantoorwerk 482 dagen.

De genoemde 567 dagen, welke aan meetwerk zijn besteed, kunnen nog weer als volgt worden verdeeld. Aan de systematische opmeting van grantperceelen werd gedurende 310 dagen gewerkt; de kleinere metingen, in het bijzonder voor splitsing van perceelen, eischten 165 dagen, terwijl ten slotte voor den dienst der Gemeentewerken aan het uitzetten van wegen en rooilijnen en aan waterpassingen 92 dagen werden besteed. Dit laatste aantal geeft aan, dat er voor Gemeentewerken één derde gedeelte van een opnemer werd gebruikt, als gevolg van het bij dien dienst met ingang van 1925 ontslaan van den opnemer.

Wat betreft de systematische opmeting van grant perceelen diene nog het navolgende. Zooals reeds in het vorige jaarverslag werd aangegeven, is een begin gemaakt met de buitenwijken, omdat daar nog een betrekkelijk groot aantal perceelen zijn, waarvan geen grants bestaan, zoodat de kaart, die werd samengesteld uit de verschillende grants, met zoo noodig plaatselijke opneming, daar veel hiaten vertoont. Opgemeten werden Petisah hilir, begrensd door den Bindjeiweg in het Zuiden en den verhardten zijweg van het Rivierpad in het Noorden. Ook Petisah darat werd gemeten. In Oost-Medan werd gemeten de kampoeng Bakaran batoe, voornamelijk in verband met de plannen tot aanleg van kampoengwegen en verder een gedeelte van Soengaikerah ten Oosten van den Soengairengasweg.

De medewerking van de belanghebbenden bij het vaststellen der grenzen liet veel te wenschen over. Ook was het niet mogelijk de granthouders te bewegen de grenzen middels merkteekens op het terrein aan te geven. Er wordt hierbij zeer sterk gevoeld het ontbreken van een voor de granthouders bindend voorschrift, doch het zal voor de Gemeente niet mogelijk zijn daarin te voorzien.

Over de *polygoonpunten*, welke op initiatief van het Hoofd der kadastrale metingen ter plaatse waren bedekt met straatpotten, werd gedurende verslagjaar gecorrespondeerd met

het Gouvernement. In 1919 besloot de Gemeente op gelijke wijze als te Bandoeng was geschied, mede te werken aan de plaatsing dezer straatpotten, waarbij in uitzicht werd gesteld, dat de beide belanghebbenden, Gouvernement en Gemeente, ieder de helft der kosten zouden dragen. Op een ter zake aan den Gouverneur-Generaal gericht schrijven werd geen antwoord ontvangen, doch de Gemeente begon met de kosten voor te schieten, in totaal een bedrag van f 2118.06. Toen er, onder toezicht van personeel van het Kadaster, voldoende straatpotten waren geplaatst, werd aan het Gouvernement restitutie verzocht van de helft der gemaakte kosten. Er werd geantwoord, dat de plaatsing der straatpotten was geschied uitsluitend in het belang der Gemeente, zoodat deze ook maar alle kosten moest dragen. Uit de daarop gevolgde correspondentie blijkt, hoe „om een kwestie van een luttele duizend gulden” allerlei gewrongen redeneeringen moeten worden toegepast om aan te toonen, dat de Gemeente de eenige belanghebbende is. Men ging daarbij zelfs zoo ver, dat er strafbepalingen werden aangehaald om als argument te dienen. In de bijlage van het schrijven van den Isten Gouvernements Secretaris van 19 Februari 1925 no. 362/IIIB wordt gezegd: „Wanneer bovengrond-sche verzekering gekozen was” — d.w.z. gemetselde pilaren midden op de wegen — „zou de Gemeente bij elke beschadiging dier verzekering — welke zou voorkomen telkens, dat een wegwals der Gemeente over een zoodanig verzekerd punt reed — krachtens het bepaalde in alinea 4 van Staatsblad 1897 no. 258 in een boete kunnen vervallen van één tot vijftig gulden”. De veronderstelling, dat het Kadaster voor polygoonpunten pilaren midden op de wegen zou mogen plaatsen, wordt niet alleen door het gezond verstand veroordeeld, doch zelfs is er bij Staatsblad 1872 no. 65 in voorzien, dat de merkteekens geen hinder mogen opleveren.

Intusschen wordt er gemeend, dat het niet op den weg der Gemeente ligt om meer geld uit te geven voor het verder onderhouden der straatpotten, in het bijzonder het zorgen, dat ze niet met asfalt worden bedekt, terwijl door het Kadaster, ter vermijding van kosten voor herstel der wegen, alleen gebruik wordt gemaakt van de zichtbare straatpotten, waarbij wordt vergeten, dat als de Gemeente deze niet had geplaatst er van geen enkel polygoonpunt zou kunnen worden gebruik gemaakt, zonder het opbreken van het wegdek.

De voor het Kampoen-grapport verrichte metingen

werden op dzz. voorstel verwerkt in de door den Topografischen Dienst uitgegeven herdruk van de kaart der gemeente Medan schaal 1 à 5000. Deze kaart vertoont nu niet meer binnen de Gemeente groote groene vlakken ter aanduiding van kampoengs, doch de aanduiding der huizen geeft een duidelijk beeld van de dichtheid der bebouwing.

2. Regeling van Grondrechten.

Het terrein aan de Moskeestraat, waaromtrent reeds in het vorige jaarverslag (blz. 212) het een en ander werd opgemerkt, vormde in 1925 weder een onderwerp van bespreking. Bij rekest van 24 Februari 1925 verzochten de erfgenamen van Datoek Hadji Abdul Aziz een grant voor een gedeelte van genoemd terrein, hetwelk aan dezen Datoek toebehoorde, teneinde dat gedeelte volgens een vonnis van de Kerapatan openbaar te kunnen verkoopen en de opbrengst onder de erven te verdeelen.

Volgens verkregen inlichtingen behoort de strook grond, gelegen tusschen de Moskeestraat en de Delirivier, voorzoover niet bebouwd met petakhuizen, toe aan drie Datoeks, te weten: het noordelijkste en het zuidelijkste stuk, grenzende resp. aan het erf van de Moskee en aan een Inlandsche begraafplaats, aan Datoek Hadji Mohammed Ali, die daar nog woont. Tusschen deze beide perceelen in liggen terreinen, die toebehoorden aan wijlen Datoek Hadji Abdul Aziz en aan wijlen Datoek Rostam. Van geen dezer terreinen bestaan bewijsstukken, hetgeen voor de erfgenamen van de beide laatstgenoemde Datoeks de regeling der nalatenschap aanzienlijk bemoeilijkte. Dit geldt in het bijzonder voor het perceel van Datoek Rostam, waarvan werd beweerd, dat het door den erflater, tegelijk met de overige hem toebehoorende gronden, zou zijn wakaf gemaakt. Ten bewijze hiervan werd overgelegd een door den Controleur van Beneden Deli voor eensluidend afschrift geteekende akte van den 3den Zoelhidjah 1309 (Eur. jaartelling 1891). Echter is bij vonnis van de Kerapatan van Deli van 2 Juli 1923 no. 8 vastgesteld, dat hier van geen wakaf sprake is, aangezien de bedoelde akte door Datoek Rostam te korten tijd voor zijn dood werd geteekend.

Omtrent het rekest der erfgenamen van Datoek Hadji Abdul Aziz werd advies uitgebracht bij schrijven van het Hoofd van het Bureau voor Grondzaken ddo. 13 October 1925 no. 197, waarbij werd voorgesteld op het verzoek om uitreiking van een grant af-

wijzend te beschikken, aangezien de Gemeente geen Inlandsche rechten kan verleenen, onder mededeeling, dat een verzoek om recht van erfpacht op het perceel — met uitzondering van de gedeelten, waarover wegen zijn geprojecteerd — nader in overweging zou kunnen worden genomen. De Commissie voor Grondzaken, Volkshuisvesting en Taxaties achtte het gewenscht reeds dadelijk vast te stellen, dat de canon voor een te verleenen erfpachtsrecht 10 cent per vierkanten meter per jaar zou bedragen, waardoor dus koopers weten, welke rechten zij verkrijgen. De Gemeenteraad besloot in de vergadering van 20 Januari 1926 conform dit advies (besluit no. 13).

Wijziging van bestemming van grants werd gedurende verslagjaar voor 14 perceelen gevraagd. Gewoonlijk bestaat die wijziging in het omzetten van een recht voor huizenbouw in een recht voor tuinbouw, waardoor de hasil-tanah wordt verlaagd, terwijl in het geval een bouwaanvraag wordt ingediend voor een perceel, dat voor tuinbouw is bestemd, den aanvrager wordt gewezen op de verplichting een wijziging van bestemming aan te vragen.

In een geval had het verzoek om wijziging van bestemming een andere beteekenis. Bij rekest van 15 September 1925 verzocht het bestuur der Vereeniging „De Witte Sociëteit” de beperkte bestemming van het haar toebehoorend grantrecht, omschreven in de Deli-Maatschappijgrant no. 75, zoodanig te willen wijzigen, dat er in plaats van alleen een sociëteitsgebouw ook gebouwen van anderen aard zullen kunnen worden opgericht. Het verzoek werd gedaan, om de genoemde grant als onderpand te kunnen geven voor een aan te gane leening, hetgeen zonder de gevraagde wijziging niet mogelijk zou zijn, omdat bij eventueele executie van het onderpand de opbrengst van het perceel met de beperkende bepaling slechts gering zou zijn. Bij besluit van 28 October 1925 no. 198 willigde de Gemeenteraad het verzoek in, onder bepaling, dat, in het geval de wijziging van bestemming zal noodig zijn, de hasil-tanah zal worden gesteld op 10 cent per vierkanten meter per jaar.

3. Grondafstand aan het Gouvernement.

In het jaarverslag over 1924 (blz. 215) werd reeds gewezen op de weinige medewerking, die werd ondervonden, bij de regeling

van afstand van grond aan het Gouvernement. In het bijzonder geldt dit voor het perceel op het voormalige Raceterrein, hetwelk door de Gemeente, onmiddellijk nadat daartoe het verzoek werd gedaan, beschikbaar werd gesteld voor de oprichting van het Radiostation. Dit kon reeds op 26 September 1924 in gebruik worden gesteld, doch de daarmede verband houdende grondkwestie kon zelfs in den loop van 1925 niet worden opgelost. Wel werd een Nota ontvangen van het Departement der Burgerlijke Openbare Werken ddo. 9 Maart 1925, waarin wordt aangegeven, dat de gang van zaken om de verschillende aanhangige ruilingen van grond tot een einde te brengen, aldus zal moeten zijn, dat de Burgemeester en de Gouverneur beiden aan den Directeur van Binnenlandsch Bestuur doen blijken, welke gronden geruild kunnen worden. Als praktische weg wordt daarbij aangegeven, dat de Burgemeester zich, onder overlegging der stukken, wendt tot den Gouverneur, die dan een en ander kan doorzenden.

Hoewel de aanhangige ruilingen — terrein voor het Radiostation en terrein aan den Residentenweg — beide op verzoek van het Gouvernement zullen worden aangegaan, en het dus minder juist is, dat in deze het initiatief van de Gemeente uitgaat, werd het verstandig geacht den aangegeven weg te volgen, waardoor de kans op afwikkeling dezer zaken vergroot wordt. Nadat de inmiddels aangevraagde meetbrieven waren ontvangen werd bij Raadsbesluiten van 28 October 1925 nos. 194 en 207 de beide ruilingen vastgesteld. Voor het einde van verslagjaar werd nog geen beslissing van den Directeur Binnenlandsch Bestuur ontvangen.

Bij Raadsbesluit van denzelfden datum no. 193 werd besloten den Gouverneur Generaal te verzoeken om afstand van een strook grond ten behoeve van de verbreeding van den Paleisweg, deel uitmakende van het erf der voormalige tweede Europeesche school.

4. Grondafstand aan particulieren.

Behalve de afstand van erfpacht van vrijen gemeente-eigendom, waaromtrent onder Grondbedrijf het een en ander wordt opgemerkt, is er slechts één perceel, waarvan de Inlandsche rechten door een Europeaan waren afgekocht, in erfpacht afgestaan. Verder werd voor afronding van een Controleursgrantperceel een strookje van het voormalige Raceterrein afgestaan.

5. Verkrjiging van grond.

Ten behoeve van de doortrekking van de Renbaanstraat kon het perceel Controleursgrant no. 1429, gelegen aan de Soengai-kerahstraat, worden aangekocht. Verder werden door verschillen-de granthouders ten behoeve van den aanleg of de verbreeding van wegen strooken grond afgestaan, in het bijzonder voor de in de kampoengs Soengairengas en Soengaikerah aangelegde kam-poengwegen.

C. Overschrijvingen.

Het totaal aantal overschrijvingen gedurende verslagjaar be-droeg 650, over de verschillende soorten grants verdeeld als in onderstaand staatje aangegeven. Daarbij zijn ter vergelijking de cijfers der vorige jaren vermeld, waaruit weder eenige achteruit-gang in het aantal valt op te merken.

	Over- drachten	Zekerheids- stelling	Terug- stelling	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925
Controleursgrants	144	36	44	970	436	597	485	344	271	224
Sultansgrants	47	7	11	255	98	114	48	66	56	65
Voorl. bewijzen	78	10	16	—	189	111	167	143	201	104
Soerat keterangan	15	1	1	—	31	22	15	24	17	17
Deli Mij.-grants	177	36	24	—	—	180	544	274	277	237
Gemeentegrants	—	—	3	—	37	23	3	29	2	3
	461	90	99	1225	791	1047	1262	880	824	650

De overschrijvingen zijn evenals vorige jaren verdeeld in overdrachten, zekerheidsstellingen en terugstellingen. Aanvanke-lijk werd deze verdeling gemaakt om een denkbeeld te geven van de belangrijkheid van het grantrecht als onderpand van crediet. In het verslag over 1923 werd er reeds op gewezen, dat echter vaak verkoop wordt geregistreerd, terwijl de bedoeling is een

onderpand te geven, waarvan het gevolg is, dat de grantregisters, hoewel ze formeel juist zijn, den feitelijken toestand niet weer-geven. Deze vermindering van het aantal zekerheidsstellingen en vermeerdering van het aantal overdrachten blijkt duidelijk, wanneer men de cijfers der laatste jaren vergelijkt. In onderstaand staatje is het totaal aantal overdrachten, zekerheidsstellingen en terugstellingen van de laatste vijf jaar aangegeven.

	Over- drachten	Zekerheids- stellingen	Terug- stellingen	Totaal
1921	320	558	169	1047
1922	436	318	508	1262
1923	492	205	183	880
1924	511	165	148	824
1925	461	90	99	650
	2220	1336	1107	4663

Dit staatje geeft verschillende belangrijke aanwijzingen. Vooreerst valt op het groot aantal zekerheidsstellingen in 1921 ten opzichte van het aantal terugstellingen (wat dus wijst op het verleenen van credieten) en in 1922 het omgekeerde: veel terugstellingen en minder zekerheidsstellingen, omdat de credieten niet werden verlengd. Het staatje geeft tevens een inzicht in de gewijzigde verhouding tusschen de drie vormen van overschrijving. Om dat duidelijker te laten uitkomen is voor ieder jaar berekend het percentage dezer drie vormen ten opzichte van het totaal aantal overschrijvingen, hetgeen leidde tot deze opstelling:

	Over- drachten	Zekerheids- stellingen	Terug- stellingen	Totaal
1921	31 %	53 %	16 %	100 %
1922	35 %	25 %	40 %	100 %
1923	56 %	23 %	21 %	100 %
1924	62 %	20 %	18 %	100 %
1925	71 %	14 %	15 %	100 %

Er blijkt hier, dat terwijl in 1921 het één derde gedeelte van alle overschrijvingen het gevolg was van overdrachten, dat in 1924 met twee derde gedeelte van alle overschrijvingen het geval was en voor 1925 met een nog grooter percentage. Nu moge deze verschuiving mede veroorzaakt worden doordat er inderdaad min-

der crediet wordt gegeven met grantrechten als zekerheid, een blik op het voorgaande staatje doet zien, dat het aantal overdrachten niet in die mate daalde als het totaal aantal overschrijvingen. De oorzaak voor deze verschuiving is gemakkelijk aan te wijzen: de angst voor de superpreferentie van den fiscus, waaromtrent in het verslag over 1923 reeds het een en ander werd medegedeeld.

Inmiddels is hierin misschien wel een aanwijzing gelegen voor de daling van het aantal overschrijvingen. Immers werden crediet-overeenkomsten gewoonlijk voor zeer korten termijn gesloten (1 of 2 jaar), zoodat bij verlenging een nieuwe registratie plaats had. Wanneer echter de grant definitief is overgeschreven op naam van den geldschietter, dan behoeft bij wijziging van de daarnaast bestaande credietovereenkomst geen nieuwe overschrijving te worden gevraagd.

Gedurende de laatste drie jaar werden afgegeven voor openbaren verkoop van grantperceelen:

in 1923: 50 certificaten betreffende	89 grants,
in 1924: 41 " "	85 "
in 1925: 13 " "	19 "

Voor de beteekenis dezer stukken worde verwezen naar het verslag over 1923, blz. 214. De genoemde cijfers wijzen er op dat het aantal executie-venduties belangrijk verminderde.

Verder werd weder een belangrijk aantal nieuwe acten afgegeven; waarvan onderstaand staatje een beeld geeft.

Afgegeven in	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	Totaal
Voorl. bewijzen	116	163	118	178	87	84	72	818
Soerat Keterangan	25	37	18	10	4	6	2	102
Gemeentegrants	—	34	—	5	12	3	1	55
Controleursgrants	—	—	—	—	—	—	16	16
Deli Mij.-grants	—	—	3	42	43	47	30	165
Sultansgrants	—	—	—	—	—	—	8	8
Totaal	141	234	139	235	146	140	129	1164

Over de beteekenis der hier genoemde stukken moge het volgende worden opgemerkt. Toen met ingang van 1919 de Gemeente de registratie der grants van den Controleur overnam, was deze zeer onvolledig, terwijl kaarten, waaruit de ligging der grantperceelen zou kunnen blijken, geheel ontbraken. De Gemeente moest met deze gegevens doorwerken, waarbij dadelijk groote behoefte bleek te bestaan aan een regeling van de splitsing van grantperceelen. Immers werden te voren grantperceelen gesplitst door het uitgeven van nieuwe grants, soms met van het oorspronkelijk recht afwijkende bepalingen. Toen dit na 1916 niet meer mogelijk was werden twee systemen toegepast, nl. vooreerst werden de granthouders soms verplicht recht van opstal aan te vragen (hetgeen dus eigenlijk geen splitsing van de oude grant meer mag worden genoemd), of ook werd op de oude grant een aantekening van de splitsing gesteld, meestal met een fantastische omschrijving van ieders deel, terwijl de verkrijger van een gedeeltelijk perceel geen bewijsstuk in handen kreeg. Dit laatste systeem leidde tot groote moeilijkheden, want wanneer de houder van een gedeeltelijk perceel zijn rechten wilde vervreemden, moest de oorspronkelijke grant worden overgelegd, hetgeen vaak onmogelijk bleek. Het was een systeem, dat de eerste jaren nog overkomelijke moeilijkheden meebracht, omdat de gedeeltelijke perceelen nog maar weinig van rechthebbende verwisselden. Maar op den duur zou het niet mogelijk zijn geweest deze methode te handhaven, omdat dikwijls de rechthebbenden zelf niet meer wisten, welke verdeling de oorspronkelijke granthouder bedoeld had.

Om aan deze bezwaren tegemoet te komen, zonder dat zou moeten worden gewacht op een regeling der registratie of een opmeting der grantperceelen, werden voor de door splitsing ontstane perceelen „Voorloopige Bewijzen” afgegeven. Aanvankelijk werd bij vervreemding van zulk een Voorloopig Bewijs ook nog aantekening gehouden in het grantregister op het folio van de moeder-grant, doch later werden de Voorloopige Bewijzen beschouwd als perceelen op zich zelf, waarvan dus de registratie in een eigen register plaats vond.

Het lag aanvankelijk in het voornemen deze Voorloopige Bewijzen te vervangen door definitieve bewijzen in den vorm van „Gemeentegrants”, doch om te voorkomen, dat deze rechten zouden worden beschouwd als door de Gemeente verleend, zoodat dus de Gemeente hiervoor verpondingsplichtig zou zijn, werden

de definitieve bewijzen, voorzoover ze thans konden worden afgegeven voor perceelen in de definitief opgemeten gedeelten der stad, genoemd naar de grants, waarvan de rechten zijn afgeleid. Dit zelfde werd reeds van het oogenblik dat de Gemeente de registratie der Deli-Maatschappij-grants overnam met dit soort grants gedaan. De nieuwe bewijzen worden doorlopend genummerd, aanvangende met het nummer volgende op dat wat het laatste werd gebruikt bij de oorspronkelijke registratie. In deze nieuwe grants wordt een afschrift opgenomen van de moedergrant, zoodat het voor granthouders mogelijk is na te gaan, welke rechten zij bezitten.

Voor de beteekenis van de Soerat keterangan moge nog het volgende worden opgemerkt. Vele Inlanders occupeeren terreinen, zonder dat zij in het bezit zijn van een grant. Soms hebben zij een door een der Rijksgrooten afgegeven verklaring; ook hebben zij wel eens een koopacte, waarbij een vorige bezitter zijn rechten overdroeg, en welke koopacte dan ten overstaan van een Rijksgroote werd gesloten, terwijl ten slotte ook wel het geval voorkomt, dat de occupanten in het geheel geen aanwijzing bezitten van hun rechten op den grond. Na 1 Januari 1919 konden geen grantacten meer aan den Sultan worden gevraagd, doch er werd dan aan den Sultan verzocht een verklaring af te geven, dat de nader aangeduide grond werkelijk aan een bepaald persoon toebehoort. Waar de op deze wijze afgegeven verklaringen niet anders tot stand kwamen dan door bij het betrokken kampoenghoofd te informeerden, of de aanvrager werkelijk bekend stond als recht-hebbende, werd het beter geoordeeld, dat deze behandeling door de Gemeente zelf zou plaats hebben, waarbij dan tevens voor opmeting zou kunnen worden gezorgd. De gang van zaken is nu deze, dat Inlanders, die sinds een tijdstip vòòr 1 Januari 1919 een terrein occupeeren, waarop geen zakelijk recht of grantrecht van een ander rust, en die in het bezit zijn van een of ander geschrift, dat aanwijzingen geeft omtrent hun recht om zulk een terrein te occupeeren, dat geschrift bij het Bureau voor Grondzaken kunnen doen registreeren. Het terrein wordt dan opgemeten op aanwijzing van den belanghebbende en zoo veel mogelijk in tegenwoordigheid van het betrokken kampoenghoofd en van de rechtheb-benden op de aangrenzende perceelen. Het oude papier wordt geregistreerd en aan belanghebbende wordt een afschrift uitgereikt. De bedoeling is slechts, dat van dit soort papieren het

bestaan op een bepaald oogenblik vaststaat, zoodat, in geval het recht van den occupant wordt betwist, degeen, die rechten beweert te hebben, moet bewijzen, dat zijn rechten ouder zijn dan de afgegeven verklaring. De Gemeente heeft bovendien het voordeel, dat er niet in de buitenwijken perceelen blijven bestaan, waarvan niets bekend is.

De overschrijvingskosten, welke gedurende verslagjaar werden ontvangen, waaronder mede begrepen de kosten voor inzage der bladen en registers, alsmede de kosten van afgegeven stukken, zijn in overeenstemming met het geringer aantal overschrijvingen eenigszins gedaald, zooals uit onderstaand overzicht der ontvangsten gedurende de laatste jaren kan blijken:

1921	f 6401.25
1922	„ 9997.50
1923	„ 7254.75
1924	„ 6929.25
1925	„ 5596.75

De overschrijvingen en de registratie der grants vormen steeds een belangrijk deel van de werkzaamheden van het Bureau voor Grondzaken, en het is verblijdend op te merken, dat het inwinnen van informaties vòór de overschrijving thans regel begint te worden, terwijl het vroeger uitzondering was. Daaraan is natuurlijk niet vreemd de omstandigheid dat enkele geldschieters verliezen leden doordat de grantacte, welke zij hadden doen overschrijven, niet overeenkwam met het terrein en de huizen, die zij meenden in onderpand te hebben. Gelukkig zijn thans de gegevens waarover het Bureau beschikt voldoende om de meeste gewenschte inlichtingen te kunnen verstrekken, zooals bijvoorbeeld ten aanzien van de ligging der perceelen, waaromtrent bij het overnemen der registratie door de Gemeente niets bekend was.

Betreffende de zegeling van grantakten is in verslagjaar een beslissing gevallen. Bij schrijven van 20 Januari 1923 (zie verslag over dat jaar blz. 214) werd aan den Hoofdinspecteur van Financiën verzocht om inlichtingen betreffende de zegeling van grants. Aangezien op dit verzoek, ondanks herhaalde herinneringen, geen antwoord werd ontvangen, werd een gelijk verzoek bij schrijven van 20 Januari 1925 door den Burgemeester tot den Gouverneur Generaal gericht. Naar aanleiding van dit verzoek

werd bij Gouvernementsbesluit van 9 September 1925 no. 17, afgekondigd in Staatsblad 1925 No. 479, bepaald, dat de in het gouvernement der Oostkust van Sumatra vòòr 1 October 1925 opgemaakte grantakten zonder betaling van boeten kunnen worden gezegeld met een omslagzegel van f 1.50.

Ter toelichting werd mede ontvangen het ter zake dienende advies van den Directeur van Financiën, waaruit blijkt dat de op de grantakten gestelde aantekeningen van overdracht en dergelijke niet aan zegelrecht onderworpen zijn, omdat zij gesteld zijn in het belang eener goede orde. Deze oplossing is voor de granthouders inderdaad de beste, omdat thans de registratie kan worden gevoerd volgens het bestaande systeem en niet voor iedere overschrijving aan de grantakte een zegel behoeft te worden gehecht, hetgeen groot gevaar zou opleveren voor het in ongereede raken. Bovendien is het van veel belang, dat er geen termijn is gesteld, waarbinnen de grantakten moeten zijn gezegeld, zoodat eerst wanneer grantakten hier worden aangeboden ter overschrijving of om eenige andere reden, de eisch kan worden gesteld, dat eerst nazegeling plaats heeft, voor er een nader aantekening op de akte kan worden gesteld.

D. Grondlasten.

1. Hasil-tanah. Zooals in het vorige jaarverslag (blz. 214) werd medegedeeld, kon met de taxaties voor de periodieke herziening der hasil-tanah in 1924 nog geen aanvang worden gemaakt. In de eerste drie maanden van 1925 had de taxatie plaats van totaal 963 perceelen. Bij besluit van den Burgemeester van 24 Februari 1925 no. 17 werd de herziening voor 630 perceelen vastgesteld, terwijl bij besluit van 4 April 1925 no. 26 nog de herziening voor 333 perceelen volgde. Van de herziening werd aan de granthouders bij aangeteekende mededeelingen bericht gegeven; in totaal werden 434 dezer mededeelingen verzonden. Naar aanleiding van het bij deze mededeelingen gedaan verzoek om toezending der grantakten, ten einde daarop de herziening te kunnen aantekenen, werden in totaal 496 grantakten ontvangen, d.i. iets meer dan de helft van het aantal herziene perceelen.

De voorbereiding der taxaties eischt veel werk. Ter vereenvoudiging der behandeling in de Commissie werden bovendien alle perceelen te voren door den Voorzitter der Commissie, den

Directeur der Gemeentewerken en ondergeteekende nagegaan. Omtrent den aard der herziening merkt de Commissie bij haar schrijven van 20 Februari 1925 No. 5/CGVT. het volgende op: „Voor een aantal grants beteekent de herziening een verlaging der hasil-tanah; voor een aantal perceelen wordt voorgesteld de hasil-tanah te verhoogen, terwijl er overigens voor verscheidene perceelen geen redenen zijn om de thans vastgestelde hasil-tanah te wijzigen”.

„Zonder dat het noodig zal zijn de redenen weer te geven, die tot de voorgestelde wijzigingen hebben geleid — welke uit den aard der zaak voor ieder perceel afzonderlijk zijn beschouwd — wenscht de Commissie de aandacht te vestigen op een reden die voor veel perceelen geldt, waarvan wordt voorgesteld de hasil-tanah te verhoogen in tegenstelling met hetgeen op het eerste gezicht wegens de belangrijk gedaalde grondwaarde verwacht mocht worden. Deze verhoogeningen zijn nl. mogelijk, doordat de vorige verhooging beperkt werd door de bepaling, dat niet met meer dan 5 cent per M² mag worden verhoogd, terwijl de waarde op het tijdstip dat voor de wijziging van thans werd beschouwd zoodanig vermeerderd is ten opzichte van de waarde bij uitgifte, dat een verhooging boven het met ingang van 1920 vastgesteld bedrag gewenscht voorkomt”.

„Als een reden tot verhooging van verscheidene perceelen wenscht de Commissie nog aan te stippen de vooruitgang in waarde resp. huurwaarde door den aanleg van wegen en de verbetering der afwatering”.

De invloed dezer periodieke herziening moge uit het volgende blijken

	hasil 1920	hasil 1925	verhoogd	verlaagd
288 perceelen	7.541.27	9.733.90	2.192.63	—
366 perceelen	50.017.51	31.083.54	—	18.933.97
309 perceelen	17.547.42	17.547.42	—	—
963 perceelen	75.106.20	58.364.86	verlaagd:	16.741.34
	16.741.34			

Tegen deze periodieke herziening werden bezwaarschriften ingediend, betrekking hebbende op 19 perceelen. Naar aanleiding van een dezer bezwaarschriften deed zich de vraag voor, of de termijn van 3 maanden, waarbinnen volgens Raadsbesluit 1919

No. 94 in beroep kan worden gegaan bij den Gemeenteraad, aanvangt met den dag, waarop mededeeling is gedaan van het *feit* der herziening, wanneer de granthouders, door het niet voldoen aan het verzoek om opzending der grantakten tot het stellen van de noodige aantekeningen, geen kennis hebben gekregen van het *bedrag* der herziening. Bij de mededeelingen werd nl. slechts van het feit der herziening gesproken, om te voorkomen, dat granthouders hun grantakten niet overleggen, zoodat daarop geen aantekening der herziening kan worden gesteld. Het is immers een eisch van publiek belang, dat de grantakten aangeven, wanneer de laatste herziening plaats had en hoeveel de hasil-tanah bedraagt. Waar het echter gewenscht werd geacht, dat dadelijk bij de herziening het bedrag der nieuwe hasil-tanah aan de granthouders zou worden medegedeeld, werd om toch nog eenigszins tegemoet te komen aan de bovengenoemde eisch, het Raadsbesluit van 1919 aangevuld, zoodanig, dat een beroep op den Raad slechts „onder opzending der betrokken grant(s)” mogelijk is. (*)

In het proces Goerdit Singh contra Gemeente, waaromtrent de Gemeenteraad den 15den Augustus 1923 besloot in hooger beroep te gaan, is nog geen eindbeslissing geveld.

Intusschen is door den Raad van Justitie een voor de invordering der hasil-tanah zeer belangrijk vonnis gewezen. Het betrof hier een appelzaak tegen het vonnis van het Residentiegerecht te Tebingtinggi, waarbij een granthouder werd veroordeeld tot betaling van achterstallige hasil-tanah voor een perceel gelegen te Pematangsiantar. Die hasil-tanah was achterstallig over de jaren 1922 en 1923 en over een deel van 1924. Dat de hasil-tanah over 1922 en 1923 verschuldigd was aan het Gemeentefonds staat niet in den weg aan den eisch der Gemeente, die het beheer van dat fonds met de daaraan verbonden rechten en verplichtingen heeft overgenomen. De Raad van Justitie overweegt dan, „dat appellant dan ook zonder twijfel als erfpachter de over 1922 en 1923 nog niet betaalde grondrechten schuldig is, doch naar 's Raads oordeel niet voor de daarna verschenen hasil kan worden aangesproken

(*) De invloed van deze wijziging der methode spiegelt zich af in de volgende cijfers: Voor de herziening 1925 werden van de 962 grants in totaal op 496 grants de aantekening gesteld, d.i. 52%. Voor de herziening 1926, betreffende 380 grants, was dit slechts met 180 grants het geval, d.i. 44%.

aangezien krachtens bovengenoemd artikel 5 der erfpachtsacte het erfpachtsrecht eo ipso vervalt door twee jaar nietbetalen der erfpacht zonder dat inmenging van den Rechter dan wel eenige daad van partijen noodig is, zoodat appellant van af 1 Januari 1924 niet meer als erfpachter kan worden beschouwd".

Het bedoelde artikel 5 der Controleursgrantakten luidt: „Het erfpachtsrecht zal van rechtswege en zonder voorafgaande sommatie tot betaling of ingebrekestelling vervallen, indien de deswege verschuldigde erfpacht over twee jaar niet betaald is". Terwijl artikel 733 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt, dat de erfpachter van zijn recht *kan* worden vervallen verklaard ter zake van wanbetaling der erfpacht gedurende vijf achtereenvolgende jaren, nadat vruchteloos bij exploit tot betaling zal zijn aangemaand — waarbij dus voorafgaande sommatie en rechterlijke tusschenkomst voor de vervallenverklaring wordt vereischt — is de bepaling der Controleursgrants zoo geredigeerd, dat nòch sommatie, nòch rechterlijke tusschenkomst noodig zijn. Echter was de opvatting dat, hoewel geen rechterlijke tusschenkomst wordt vereischt om de vervallenverklaring te bewerkstelligen, zoodanige tusschenkomst toch wel noodig is om haar te constateeren. De wanpraestatie geeft slechts recht op vervallenverklaring.

Het aangehaalde vonnis gaat van een andere meening uit, nl. dat door de wanpraestatie de rechten automatisch zijn geëindigd. Dit beteekent dus, dat latere voldoening van meer dan twee jaar hasil-tanah niet de grantrechten kan doen herleven. Het zal daarom op den weg der gemeente liggen, wil zij niet zelf verpondingplichtig worden voor dergelijke perceelen, ontruiming te vragen, met eventueel, onder dan te stellen voorwaarden, uitgifte in erfpacht aan de gewezen granthouders.

2. Vergoeding voor zakelijke rechten.

Bij verschillende gelegenheden kwam in den loop van verlagjaar de vergoeding voor zakelijke rechten ter sprake. Daarbij bleek, dat door het ontbreken van een duidelijk voorschrift de gedragslijn ten aanzien van verzoeken om verlaging van canon niet vaststond.

In de Raadsvergadering van 14 Januari 1925 werd een drietal rekestten om verlaging van canon behandeld, waarbij door eenige leden werd opgemerkt, dat de Erfpachtsverordening zich zou verzetten tegen een wijziging van den canon. Dit gaf eenige andere

leden de opmerking in den mond, dat dan maar de verordening moest worden gewijzigd.

Deze laatste opmerking is, afgezien van de verkeerde opvatting dat voor een enkel rekest van in hun verwachtingen teleurgestelde erfpachters het bestaande stelsel mag worden aangetast, ook naar het wil voorkomen niet juist. Wanneer immers de Erfpachtsverordening zou worden gewijzigd — stel, voor het duidelijker begrip, met eenige voor den erfpachter bezwarende bepalingen — dan zouden de erfpachters, wier rechten zijn verleend volgens de ongewijzigde verordening, te recht bezwaar hebben tegen het toepassen dier bepalingen op hun erfpachtsrechten.

Het omgekeerde is ook waar. Wanneer bij overeenkomst tusschen Gemeente-eigenaresse en erfpachter wijzigingen worden gebracht in de bepalingen van een bestaand erfpachtsrecht, zullen die wijzigingen van kracht zijn, ook al wijken zij af van de bepalingen der verordening. Op analoge wijze werd door de Regeering bij schrijven van 12 April 1923 no. 923/II geantwoord op het verzoek van den Burgemeester om vernietiging van twee Raadsbesluiten tot tusschentijdsche verlaging op verzoek van de granthouders van de hasil-tanah van twee Controleursgrants. (Zie jaarverslag 1923 blz. 194).

Zooals reeds werd opgemerkt, ontbreekt ten deze een duidelijk voorschrift. In artikel 2 der Erfpachtsverordening wordt voorgescreven, dat de acte van uitgifte o.m. moet bevatten „het bedrag van de jaarlijks door den erfpachter te betalen pachtsom”, waaruit kan worden opgemaakt, dat een bepaling om na zekeren tijd de pachtsom naar de dan bestaande toestanden te wijzigen niet in de acte mag worden opgenomen, doch het zou mogelijk zijn om in de acte te bepalen, dat de canon gedurende de eerste tien jaar bedraagt zooveel gulden, gedurende de volgende tien jaar zooveel gulden, en zoo vervolgens. Het heeft inderdaad in de bedoeling gelegen om in de gevallen, dat een bouwer niet voldoende kapitaal bezit om de som-in-eens werkelijk in ééns te voldoen, de mogelijkheid te scheppen om dat bedrag in annuïteiten te betalen, zoodanig, dat bijvoorbeeld gedurende de eerste tien jaren de canon met die annuïteit wordt verhoogd.

Intusschen kreeg de Gemeenteraad te beslissen op het verzoek van Harrisons & Crosfield Ltd. om een dertiental erfpachtsperceelen in Nieuw Polonia te mogen terug geven, subsidiair den canon van die perceelen verlaagd te krijgen, omdat zij bij den be-

staanden canon niet rendabel te bebouwen zouden zijn. De Commissie voor Grondzaken, Volkshuisvesting en Taxaties stelde het belang van de gemeenschap bij het verkrijgen van meer huizen voorop en adviseerde daarom het verzoek om teruggave slechts in zooverre in te willigen, dat daartoe voor de helft der perceelen zou kunnen worden overgegaan, wanneer de andere perceelen zouden zijn bebouwd, terwijl voor de bebouwde perceelen de canon zal worden verlaagd tot de helft van de thans geldenden canon. De Gemeenteraad besloot den 20sten Januari 1926 conform dit advies (besluit no. 12) en heeft daarmede dus in principe uitgemaakt, dat naar het oordeel van den Raad wijziging in bestaande erfpachten mogelijk is, zonder dat een wijziging van de verordening daaraan zou behoeven vooraf te gaan.

3. Verponding.

Op het verzoek aan den Gouverneur-Generaal om een authentieke interpretatie van het bepaalde in Staatsblad 1923 no. 631, betrekking hebbende op de verponding van de perceelen, welke de gemeente Medan door schenking van het Zelfbestuur van Deli verkreeg, (zie verslag 1924 blz. 225), werd bij schrijven van den eersten Gouvernementssecretaris van 13 Mei 1925 no. 922/IIIB antwoord ontvangen. Bij genoemd Staatsblad is de verpondingsordonnantie zoodanig aangevuld, dat van de belasting zijn vrijgesteld „onroerende goederen door een gebiedsdeel met eigen geldmiddelen krachtens overeenkomst van schenking van het Zelfbestuur van eenig landschap in eigendom verkregen en te zijnen name in de openbare registers ingeschreven, indien en voor zoolang derden daarop ten dage van het sluiten der overeenkomst, reeds verkregen rechten kunnen doen gelden krachtens eenigen door of van wege dat Zelfbestuur uitgegeven titel en overigens de belasting zou komen ten laste van dat gebiedsdeel”. Deze moeilijk leesbare zin — men zie de uitdrukking „voor zoolang derden daarop ten dage van het het sluiten der overeenkomst” — werd hier op deze wijze opgevat dat vrijgesteld zouden zijn de grantperceelen en de perceelen, waarvan de belasting ten laste der gemeente zou komen. De beteekenis der bepaling zou dan deze zijn, dat *niet* zouden zijn vrijgesteld de eigendomsperceelen der gemeente, voorzooover daarop zakelijke rechten van anderen rusten, omdat voor die perceelen verponding door de houders dier zakelijke rechten verschuldigd is.

Bij het genoemde antwoord wordt opgemerkt, dat deze opvatting niet juist is; om vrijgesteld te zijn moeten de onroerende goederen voldoen aan twee vereischten: derden moeten op die goederen grantrechten hebben en de belasting zou moeten komen ten laste van een lokaal ressort. Voor vrijen gemeente-eigendom is dus geen vrijstelling verleend: de Gemeente moet evenals een particulier verponding betalen, behalve voor de uitsluitend voor den openbaren dienst in gebruik zijnde goederen. In overeenstemming daarmede is de Gemeente aangeslagen voor de dienstwoningen en ook voor de terreinen in Nieuw Polonia, die in den tijd van voedselschaarste kosteloos aan arme Inlanders in gebruik werden afgestaan. Bij besluit van 22 April 1925 no. 80 stelde de Gemeenteraad vast, dat van dezen aanslag in beroep zou worden gegaan, behalve ten aanzien van de bovengenoemde opvatting van de vrijstellingsbepaling, waaromtrent het oordeel der Regeering toenmaals nog niet bekend was, bovendien nog omtrent de huurwaarde der aangeslagen woningen (waarbij er een gerekend was, die bij den aanvang van het tijdvak van den aanslag nog niet eens bestond) en omtrent de vraag of dienstwoningen voor den openbaren dienst zijn bestemd. Dit laatste heeft vooral beteekenis voor het kosteloos afstaan van gronden aan het Gouvernement voor dienstwoningen, waar immers de Gemeente slechts gronden behoeft af te staan voor den openbaren dienst en bij schrijven van den Gouvernementssecretaris van 17 November 1920 no. 3760/IIIB verschillende al of niet van de instelling, waar de bewoners werken, verwijderde dienstwoningen worden aangewezen als te behoorlen tot gebouwen voor den openbare dienst.

Voor particulieren is de heffing der verponding een buitengewoon onaangename verrassing. In den loop van 1925 werd begonnen met de heffing, ook over de afgelopen jaren, hetgeen dus beteekent, dat de houders van opstalrechten dateerende van 1917 over acht of negen jaar tegelijk belasting moeten betalen en dat terwijl de belasting per jaar een kleine maand huur bedraagt. Het is wel te begrijpen, dat daartegen ernstige bezwaren worden gemaakt, vooral, omdat dit geen belasting is als de oorlogswinstbelasting, waarvan de aanslag moeilijk kan worden vastgesteld en die door de nieuwigheid voor belastingdienst zoowel als voor belastingplichtigen vreemd is, maar een belasting, die, zooals de naam aangeeft, dagteekent uit de tijden van de Republiek der

Vereenigde Nederlanden en die voor Indië bij ordonnantie van 1823 werd geregeld. Bovendien wordt sinds de vestiging van het Kadaster ter plaatse maandelijks een opgave van in- of overgeschreven zakelijke perceelen aan de Algemeene Verpondings Commissie te Batavia gezonden, zonder dat het daar blijkbaar is opgevallen, dat deze gedurende al die jaren niet in de belasting zijn aangeslagen. Daarbij komt, dat de Verponding dikwijls zeer zwaar drukt op de grondeigenaren, zooals uit een aan den Gouverneur Generaal gericht rekest van den Bataviaschen Bond van Grond- en Huiseigenaren kan blijken. Genoemd rekest werd ook aan de Gemeente Medan aangeboden, doch had hier weinig beteekenis. Intusschen is deze heffing van verponding van particuliere opstalhouders en erfpachters ook voor de Gemeente van groot belang. In de eerste plaats beteekent het immers, dat de door de Gemeente uit te geven perceelen ten opzichte van grant-perceelen lager in waarde zullen zijn, wat dus in werkelijkheid beteekent, *dat de Gemeente de verponding betaalt*. Dit is een uitvloeisel van de eigenaardige toestanden hier in Medan, waarbij de perceelen in de buitenwijken, die als regel later zijn overgegaan in handen van niet-Inlanders, belangrijk zwaarder worden belast dan de perceelen in de binnenstad. Hierop werd door ondergeteekende gewezen in een nota over grondbelastingen van 1920 en naar aanleiding van de heffing der verponding in den loop van verslagjaar werd daar nogmaals op teruggekomen. Het wil voorkomen, dat de eenige mogelijkheid om deze ongelijkmatige druk op een billijker wijze over de grondbezitters te verdeelen bestaat in het invoeren van een straatbelasting, waarbij voor ieder perceel in aanmerking wordt genomen, welke lasten er reeds op rusten. Er is eenige verbetering gekomen door de intrekking der *W e - g e n g e l d v e r o r d e n i n g*, waartoe ter begrootingsvergadering van 27 November 1925 werd besloten, omdat deze zeer onbillijk werkte. Doch het zal niet te vermijden zijn, dat de Gemeente middelen bedenkt om toch de belanghebbende grondbezitters te laten medebetalen in de kosten van openbare werken, want zooals de zaken thans staan is de verdeeling der grondlasten zeer onregelmatig en profiteeren degenen, die het minst betalen misschien het meeste van hetgeen de Gemeente doet.

Nog in een ander opzicht is de verponding voor de Gemeente van belang.

In het Verslag der Commissie voor de Financieele verhouding tusschen Land en Gemeenten (door de Vereeniging voor Locale Belangen uitgegeven als Mededeeling no. 58) wordt voorgesteld, dat aan de gemeenten worde toegekend het recht tot invoering van heffingen overeenkomende met de verponding en de personeele belasting, terwijl het Land zich als heffer van genoemde belastingen terugtrekt. Naar het oordeel van genoemde Commissie weerspiegelt het werk der Gemeente zich in de allereerste plaats in de genoemde belastingen, welker voornaamste grondslag is de huurwaarde van woonhuizen. Echter wordt dadelijk daarbij opgemerkt, dat voor verschillende gemeenten, waaronder Medan, dit voorstel geen directe oplossing geeft. Daarbij wordt dan gezegd: „Thans zijn, als gevolg van het verschil in rechtstoestand der gronden, de inwoners dier gemeenten boven die in de andere gemeenten bevoordeeld, omdat ze geen verponding betalen en die der andere gemeenten wel. Aan deze ongelijkheid zal dadelijk een einde kunnen komen, indien het voorstel der Commissie wordt gevolgd om de gelegenheid te openen aldaar een grondbelasting in te voeren in den geest van de elders bestaande verponding. Bij informatie op het Departement van Binnenlandsch Bestuur (bureau voor de bestuurszaken der Buitengewesten) bleek, dat in dezen geest reeds een opdracht van Z. E. den Minister van Koloniën bij het departement was ontvangen, welke echter nog niet tot uitvoering kwam”.

Het laatste gedeelte van de aangehaalde zinnen wijst erop, dat er plannen bestaan om ook voor grantperceelen verponding of althans een dergelijke belasting te heffen. Waar zoowel voor de finaneieele verhouding tusschen het Land en de gemeente Medan, als voor de regeling der grantrechten van zeer veel belang is, dat vòòr de invoering van zoodanige belasting de gemeente van voorlichting kan dienen, richtte de Burgemeester bij schrijven van 27 April 1925 no. 630 zich tot den Gouverneur-Generaal met het verzoek over deze aangelegenheid ook de gemeente te willen hooren. Hiervan zal echter wel niet spoedig behoeven te komen, waar immers het bovenaangehaalde Rapport niet tot eenigen finaneieelen maatregel heeft geleid, doch het geheele onderwerp der finaneieele verhouding tusschen het Land en alle locale ressorten in behandeling is gegeven aan een nieuwe Commissie, aan welke Commissie een afschrift van 's Burgemeesters brief werd doorgezonden.

E. Grondbedrijf.

De hier bijgevoegde bedrijfsrekening van het Grondbedrijf over het jaar 1925 zal de laatste zijn, die in dezen vorm wordt opgemaakt. Er is namelijk bij de vaststelling der begrooting voor 1926 besloten, geen afzonderlijke begrooting voor het Grondbedrijf op te maken. In de Memorie van toelichting bij het ontwerp der Gemeentebegrooting voor 1926 werd daaromtrent o.m. het volgende gezegd: „De overwegingen, die tot de voorgestelde wijziging leidden, zijn uitvoerig aangegeven in de toelichting van het Hoofd van het Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken op de ontwerp-begrooting voor het grondbedrijf dienst 1921, alsmede in het jaarverslag over 1921 (blz. 190) en komen hierop neer, dat een commercieele opzet van het grondbedrijf voor de toestanden te Medan weinig zin heeft, omdat er hier geen kapitaal in den grond is gestoken. Hetgeen tot nu toe werd besteed aan de verkrijging van den vrijen eigendom en aan de uitvoering van werken ten behoeve daarvan kon, dank zij mede het gedeelte van de Gouvernements-subsidie ten behoeve van de werken in verband met den gemeentelijken woningbouw, geheel uit de opbrengst van erfpachtsperceelen worden bestreden. Het grondbedrijf heeft daardoor alleen de beteekenis, dat een overzicht wordt behouden van hetgeen de vrije gemeente-eigendom heeft gekost en hetgeen erdoor wordt opgebracht. Hiervoor behoeft echter geen afzonderlijk bedrijf te blijven bestaan doch wel zal het gewenscht zijn, de administratie, zooals die tot nu toe werd gevoerd, te blijven behouden. Overigens blijft de regeling van de exploitatie van den vrijen gemeente-eigendom, zooals tot nu toe, in handen van het Hoofd van het Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken”.

In overeenstemming met de gegeven toelichting werd door den Gemeenteraad besloten tot opheffing van het grondbedrijf, onder bepaling, dat ten aanzien der gronden, te voren in dat bedrijf ingebracht, de administratie zal gevoerd worden op dezelfde wijze als tot nog toe. (besluit no. 218).

De bijgevoegde bedrijfsrekening behoeft weinig toelichting. Er blijkt uit, dat er in den loop van verslagjaar slechts één perceel in erfpacht werd uitgegeven en betaald, namelijk het perceel voor de Handelsvereniging „Amsterdam”. De aan het Grondbedrijf voorgeschieden gelden voor de uitvoering van openbare werken konden geheel worden terugbetaald, terwijl een saldo van ruim f 26.000.— kon worden uitgekeerd.

Behalve het genoemde perceel voor de Handelsvereniging „Amsterdam” werden geen perceelen in erfpacht toegezegd, doch er waren besprekingen gaande over den afstand van perceelen voor huizenbouw. In het algemeen kan gezegd worden, dat er weer eenige opleving is te bespeuren, doch de bij verschillende personen bestaande plannen voor huizenbouw zetten zich nog niet in daden om. Intusschen begon zich tegen het einde van verslagjaar weder een gebrek aan huizen te doen gevoelen, waardoor mogelijk de bouwlust zal toenemen.

Voor bijzondere doeleinden werd een perceel afgestaan aan de Medansche Schoolvereniging bij besluit van 30 Juni 1925 no. 130 nadat bij besluit van 18 Juni 1924 no. 127 het erfpachtsrecht was toegezegd. Het perceel werd afgestaan uitsluitend ten behoeve van de oprichting van een school voor voortgezet of middelbaar onderwijs en onder bepaling, dat de toegang tot de school niet zal mogen worden geweigerd op grond van landaard of godsdienstige gezindheid.

BEDRIJFSREKENING GRONDBEDRIJF 1925.

Ontvangsten.

Onderdeel I.

Periodieke vergoeding.

van Woningbedrijf

1604.94

van particulieren

7257.05

8861.99

Onderdeel II.

Rente van vaste sommen.

van Woningbedrijf

3657.50

Onderdeel III.

Rente van wegegelden.

van Woningbedrijf

1167.20

Onderdeel IV.

Andere wijze rentegevende gronden.

van ladangs

892.—

van Sidodadi

431.—

van klappertuin

72.—

van anderen

60.—

1455.—

Transporteere

15141.69

		Transport	15141.69
Onderdeel V.			
Anderen ontvangsten.			
Subsidie Gouvernement:			
voor wegen Djati-Oeloe	17383.97		
„ „ Padang Loemba	5694.94		
„ „ Sidodadi	7831.79		
		30910.70	
overige ontvangsten		71.50	
			30982.20

Onderdeel VII.			
Vaste sommen.			
van H. V. A.		20.000.—	
3 ^o term. Meth. Zending		4.000.—	
overige		344.—	
			24344.—

Onderdeel VIII.			
Wegengelden.			5070.88

Onderdeel X.			
Beschikking saldo 1924.			8885.37

Uitgaven.

Artikel 4.			
Drukwerken, meetbrieven enz.			191.—

Artikel 6.			
Aflossing bedrijfskapitaal.			
Pakhuisweg (raming) 42000.—			
afgelost in 1924 10000.—			
		32.000.—	
Aanleg Ceintuurbaan III	16.715.85		
			48715.85

Artikel 7.			
Uit te voeren werken.			
Sidodadi	7133.04		
in 1924 betaald	1345.59		
		5787.45	
Transporteere	5787.45		
			84424.14
			48906.85

	Transport	5787.45	84424.14	48906.85
Ceramstraat	2133.62			
in 1924 betaald	583.65			
		1549.97		
overigens		132.80		
				7470.22

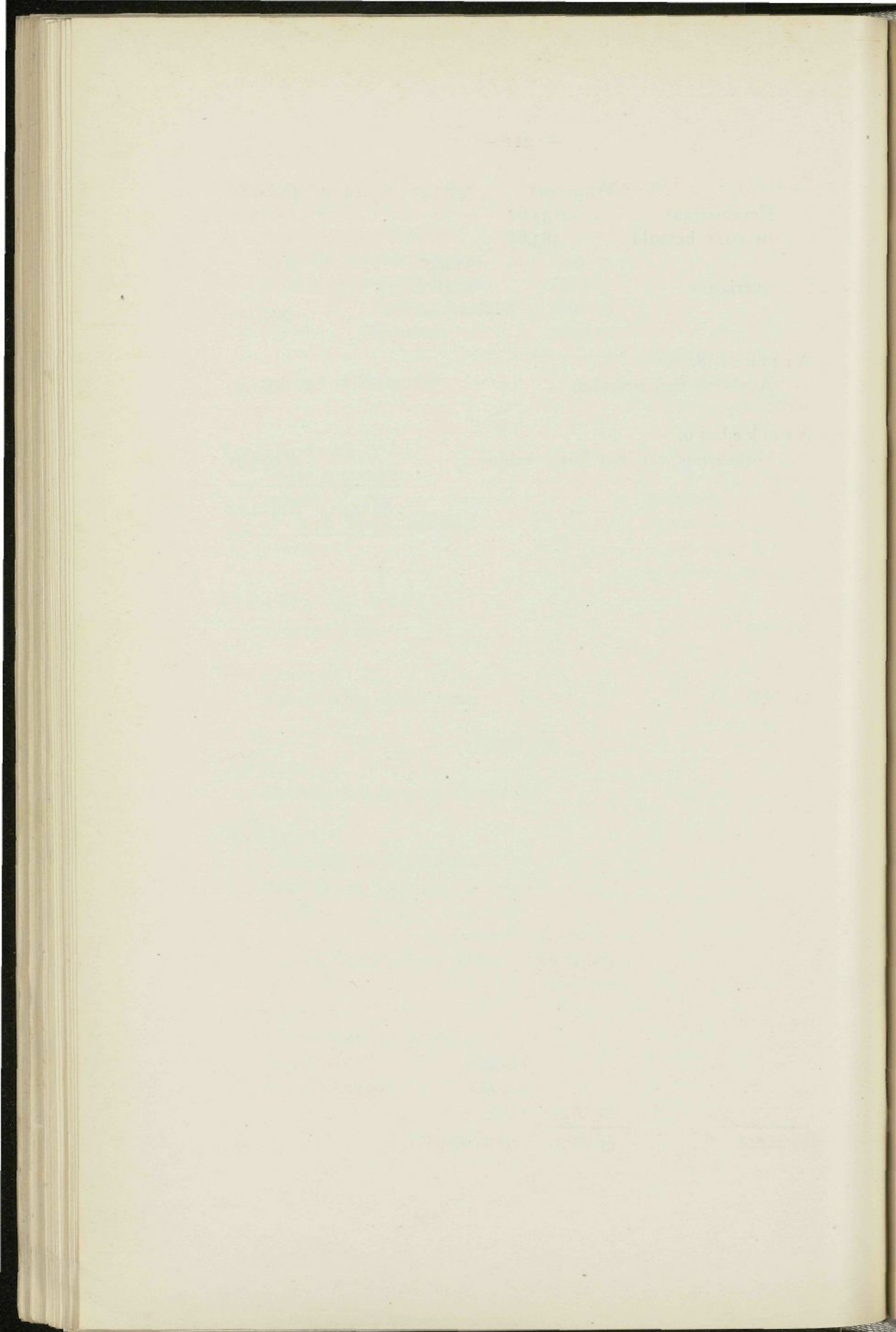
Artikel 8.

Aankoop van gronden.	2021.16
----------------------	---------

Artikel 10.

Uitkeering van het batig saldo	26025.91
--------------------------------	----------

	84424.14	84424.14

VERSLAG

van het Gemeentelijk Woningbedrijf te Medan over het jaar 1925.

Samengesteld door L. J. Winckel,
Administrateur van genoemd bureau.

Bij Raadsbesluit van 3 December 1924 no. 242 werd met ingang van 1 Januari 1925 het Hoofd van het Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken ontheven van de functie van Directeur van het Gemeentelijk Woningbedrijf en werd tot Administrateur van het bedrijf benoemd de Adjunct Gemeente Secretaris.

Zooals uit de bijgevoegde Balans en Verlies- en Winstrekening blijkt heeft de dienst 1925 een saldo opgeleverd van bijna acht duizend gulden of ongeveer f 5.000.— meer dan het saldo van den dienst 1924.

Deze vermeerdering van de winst is het gevolg van de uitbreiding welke het bedrijf in 1925 onderging en mede doordat, met uitzondering van kampong Skip, op alle complexen winst werd gemaakt.

Bij vergelijking van de bedrijfsrekeningen over beide jaren blijkt, dat de bruto huren zijn toegenomen met rond f 4.600.—, terwijl de uitgaven slechts vermeerderden met ongeveer acht honderd gulden.

Bovendien kwam nog ten voordeele van het boekjaar 1925 een bedrag van f 1.347.25, zijnde huren verschuldigd in 1924 doch betaald in 1925; voorts een som van f 115.—, zijnde teruggestort zegelgeld en een klein bedrag van reeds afgeschreven doch nog ontvangen huishuur.

De post „verlies wegens leegstaan” liep, doordat de dubbele toko in Djati Oeloe het geheele jaar is verhuurd geweest en de woningen in de complexen Djati Oeloe en Padang Loemba practisch gesproken nimmer leegstonden, belangrijk terug en wel van f 1.318.25 in 1924 tot f 672.50 in 1925.

De som van f 672.50 komt thans zoo goed als geheel in het debet van kampong Skip, welke kampong, voor zoover het permanent gedeelte betreft, ondanks de woningnood moeilijk verhuurbaar blijft.

De Europeesche woningen stonden herhaaldelijk leeg en konden niet dan met veel moeite weer verhuurd worden.

Ten slotte werd overgegaan tot een verlaging van de huur tot f 35.—, waarna de verhuring vlotter ging.

De achterstallige huur van de toko in kampong Skip liep terug van f 150.— tot f 60.—

Het inhalen van dezen achterstand viel de huurster, die zeer weinig in deze kampong kan omzetten, zeer zwaar en in de laatste maanden van het jaar werden de afbetalingen meer en meer sporadisch.

De post „verzekering” liep terug met een bedrag van rond f 1.400.—, doordat bij de vaststelling van de begrooting 1925 besloten werd de steenen gebouwen niet meer tegen brandschade te verzekeren.

De gebouwde eigendommen zijn uitgebreid door den inbreng per 1 Augustus 1925 van 40 dienstwoningen voor beampten en werklieden in kampong Sidodadi, t.w. 2 woningen type R, huurprijs f 30.—, 6 type Ma, f 15.—, 8 type Oa, f 8.— en 24 type Q, f 6.—

Het type R is een ruim gebouwd huis, met apart staande bijgebouwen, bestemd voor hogere beampten.

De inbreng in het Woningbedrijf voor een totale waarde van f 43.165.87 had plaats bij Raadsbesluit van 28 October 1925 no. 192.

Voor 1925 werd alleen rente betaald; met ingang van 1926 wordt begonnen met de aflossing.

Aan het eind van het verslagjaar werd door de Commissie voor Grondzaken, Volkshuisvesting en Taxatie voorgesteld eenige extra afschrijvingen op sommige objecten van het Gemeentelijk Woningbedrijf goed te keuren.

Daarvoor achtte de Commissie beschikbaar de door de Gemeente destijds aan het Woningbedrijf verleende subsidie ad f 15.000.—, de inmiddels gekweekte reserve ad f 15.524.65 en het batig saldo van de exploitatierekening over het jaar 1925 ad f 7.968.60.

De Commissie achtte de afschrijvingen wenschelijk in de eerste plaats om de objecten waarop verlies geleden wordt rendabel te maken en in de tweede plaats om de afschrijvingstermijnen te verkorten.

Voorgesteld werd af te schrijven op	
Inlandsche woningen Djati Oeloe	f 23.784.40
Semi-permanente woningen in Skip	„ 5.799.77
Houten woningen in Skip	„ 2.301.66
Permanente woningen in Skip	„ 6.607.42
Totaal:	f 38.493.25

Tevens stelde de Commissie voor, het badhuis in Djati Oeloe, waarmede destijds het Woningbedrijf belast werd, hiervan af te voeren.

Een beslissing nopens deze afschrijvingen werd in het verslagjaar uiteraard niet meer genomen.

Bij Gouvernementsbesluit van 30 April 1925 no. 8 werd aan de Gemeente Medan voor den bouw van woningen ter verbetering van de volkshuisvesting een voorschot verstrekt, groot f 300.000.—, rentende 5 %.

Krachtens Raadsbesluit van 16 December 1925 no. 230 werd van dit bedrag een som van f 87.150.— uitgetrokken, voor den bouw in 1926 van Volkswoningen in Padang Loemba, t.w. 2 woningen type Ra, 8 type S, 14 type Ma, 10 type Oa, 10 type Pa en 10 type Qa.

Het type S is een nieuw type dat waarschijnlijk verhuurd zal worden voor f 25.— per maand. Het is een flinke ruime woning, welke, evenals type R, afzonderlijke bijgebouwen heeft.

De overige gelden kregen nog geen bestemming, doch zullen in de jaren 1927 en 1928 in het belang van de Volkshuisvesting verwerkt worden.

Medan, 6 April 1926.

De Administrateur van het Gemeentelijk
Woningbedrijf,
WINCKEL.

BEDRIJFSREKENING 1925.

Saldo debiteuren 1924		f	1347.75
Nog ontvangen reeds afgeschreven huishuur		„	6.50
Teruggestort zegelgeld		„	115.—
Bruto huren (zie bijl. 2)		„	72882.—
Verlies wegens oninbaar	(zie bijl. 3)	f	78.—
Verlies wegens huurverlaging	(„ „ „)	„	1705.—
Verlies wegens leegstaan	(„ „ „)	„	672.50
Onderhoud	(„ „ 4)	„	4720.82
Salarissen en kantooronkosten		„	921.10
Verzekering		„	484.70
Rente van bedrijfskapitaal	(„ „ 1)	„	47086.91
Afschrijvingen	(„ „ „)	„	4031.75
Grondrechten	(„ „ 5)	„	6681.87
Saldo overgebracht naar reserve		„	7968.60
		f	74351.25
		f	74351.25

Bookman

Name		Address		City		State	
1	Mr. J. H. Smith	123 Main St.	Springfield	Mass.	U.S.A.		
2	Mr. W. B. Jones	456 Elm St.	Chicago	Ill.	U.S.A.		
3	Mr. R. L. Brown	789 Oak St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
4	Mr. T. M. White	101 Pine St.	New York	N.Y.	U.S.A.		
5	Mr. S. K. Green	202 Cedar St.	Los Angeles	Calif.	U.S.A.		
6	Mr. P. Q. Black	303 Birch St.	Philadelphia	Penn.	U.S.A.		
7	Mr. D. E. Gold	404 Maple St.	Boston	Mass.	U.S.A.		
8	Mr. F. G. Silver	505 Walnut St.	St. Louis	Mo.	U.S.A.		
9	Mr. H. I. Copper	606 Chestnut St.	San Antonio	Texas	U.S.A.		
10	Mr. J. K. Iron	707 Spruce St.	Portland	Maine	U.S.A.		
11	Mr. L. M. Lead	808 Ash St.	Seattle	Wash.	U.S.A.		
12	Mr. N. O. Zinc	909 Hickory St.	Denver	Colo.	U.S.A.		
13	Mr. P. Q. Tin	1010 Sycamore St.	Minneapolis	Minn.	U.S.A.		
14	Mr. R. S. Nickel	1111 Magnolia St.	San Diego	Calif.	U.S.A.		
15	Mr. T. U. Cobalt	1212 Dogwood St.	San Jose	Calif.	U.S.A.		
16	Mr. V. W. Manganese	1313 Redwood St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
17	Mr. X. Y. Cadmium	1414 Cypress St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
18	Mr. Z. A. Barium	1515 Juniper St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
19	Mr. B. C. Strontium	1616 Fir St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
20	Mr. D. E. Calcium	1717 Cedar St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
21	Mr. F. G. Magnesium	1818 Elm St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
22	Mr. H. I. Aluminum	1919 Oak St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
23	Mr. J. K. Silicon	2020 Pine St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
24	Mr. L. M. Boron	2121 Birch St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
25	Mr. N. O. Fluorine	2222 Spruce St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
26	Mr. P. Q. Chlorine	2323 Ash St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
27	Mr. R. S. Sulfur	2424 Hickory St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
28	Mr. T. U. Phosphorus	2525 Sycamore St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
29	Mr. V. W. Nitrogen	2626 Magnolia St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
30	Mr. X. Y. Oxygen	2727 Dogwood St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
31	Mr. Z. A. Hydrogen	2828 Redwood St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
32	Mr. B. C. Helium	2929 Cypress St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
33	Mr. D. E. Neon	3030 Juniper St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
34	Mr. F. G. Argon	3131 Fir St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
35	Mr. H. I. Krypton	3232 Cedar St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
36	Mr. J. K. Xenon	3333 Elm St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
37	Mr. L. M. Radon	3434 Oak St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
38	Mr. N. O. Polonium	3535 Pine St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
39	Mr. P. Q. Astatine	3636 Birch St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
40	Mr. R. S. Francium	3737 Spruce St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
41	Mr. T. U. Actinium	3838 Ash St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
42	Mr. V. W. Thorium	3939 Hickory St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
43	Mr. X. Y. Uranium	4040 Sycamore St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
44	Mr. Z. A. Plutonium	4141 Magnolia St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
45	Mr. B. C. Americium	4242 Dogwood St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
46	Mr. D. E. Curium	4343 Redwood St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
47	Mr. F. G. Berkelium	4444 Cypress St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
48	Mr. H. I. Californium	4545 Juniper St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
49	Mr. J. K. Einsteinium	4646 Fir St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
50	Mr. L. M. Mendelevium	4747 Cedar St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
51	Mr. N. O. Nobelium	4848 Elm St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
52	Mr. P. Q. Lawrencium	4949 Oak St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
53	Mr. R. S. Rutherfordium	5050 Pine St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
54	Mr. T. U. Dubnium	5151 Birch St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
55	Mr. V. W. Seaborgium	5252 Spruce St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
56	Mr. X. Y. Bohrium	5353 Ash St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
57	Mr. Z. A. Hassium	5454 Hickory St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
58	Mr. B. C. Meitnerium	5555 Sycamore St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
59	Mr. D. E. Darmstadtium	5656 Magnolia St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
60	Mr. F. G. Roentgenium	5757 Dogwood St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
61	Mr. H. I. Copernicium	5858 Redwood St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
62	Mr. J. K. Dubnium	5959 Cypress St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
63	Mr. L. M. Seaborgium	6060 Juniper St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
64	Mr. N. O. Bohrium	6161 Fir St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
65	Mr. P. Q. Hassium	6262 Cedar St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
66	Mr. R. S. Meitnerium	6363 Elm St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
67	Mr. T. U. Darmstadtium	6464 Oak St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
68	Mr. V. W. Roentgenium	6565 Pine St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
69	Mr. X. Y. Copernicium	6666 Birch St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
70	Mr. Z. A. Dubnium	6767 Spruce St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
71	Mr. B. C. Seaborgium	6868 Ash St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
72	Mr. D. E. Bohrium	6969 Hickory St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
73	Mr. F. G. Hassium	7070 Sycamore St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
74	Mr. H. I. Meitnerium	7171 Magnolia St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
75	Mr. J. K. Darmstadtium	7272 Dogwood St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
76	Mr. L. M. Roentgenium	7373 Redwood St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
77	Mr. N. O. Copernicium	7474 Cypress St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
78	Mr. P. Q. Dubnium	7575 Juniper St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
79	Mr. R. S. Seaborgium	7676 Fir St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
80	Mr. T. U. Bohrium	7777 Cedar St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
81	Mr. V. W. Hassium	7878 Elm St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
82	Mr. X. Y. Meitnerium	7979 Oak St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
83	Mr. Z. A. Darmstadtium	8080 Pine St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
84	Mr. B. C. Roentgenium	8181 Birch St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
85	Mr. D. E. Copernicium	8282 Spruce St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
86	Mr. F. G. Dubnium	8383 Ash St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
87	Mr. H. I. Seaborgium	8484 Hickory St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
88	Mr. J. K. Bohrium	8585 Sycamore St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
89	Mr. L. M. Hassium	8686 Magnolia St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
90	Mr. N. O. Meitnerium	8787 Dogwood St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
91	Mr. P. Q. Darmstadtium	8888 Redwood St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
92	Mr. R. S. Roentgenium	8989 Cypress St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
93	Mr. T. U. Copernicium	9090 Juniper St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
94	Mr. V. W. Dubnium	9191 Fir St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
95	Mr. X. Y. Seaborgium	9292 Cedar St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
96	Mr. Z. A. Bohrium	9393 Elm St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
97	Mr. B. C. Hassium	9494 Oak St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
98	Mr. D. E. Meitnerium	9595 Pine St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
99	Mr. F. G. Darmstadtium	9696 Birch St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		
100	Mr. H. I. Roentgenium	9797 Spruce St.	San Francisco	Calif.	U.S.A.		

Boekjaar

Folio's v. h. Groot- boek	Namen der Rekeningen	Tellingen — Proefbalans		S a l d i		Noteeringen van		Balans voor 1926		B E M E R K I N G E N
		Debet	Credit	Debet	Credit	Verlies	Winst	Debet	Credit	
1	Oranjobioscoop en Deli Club	f 73.870 04	f 326 10	f 73.543 94				f 73.543 94		
2	Oude dienstwoningen	„ 65.005 66	„ 286 96	„ 64.718 70				„ 64.718 70		
3	3 Dienstwoningen 1923	„ 34.141 87	„ 90 09	„ 34.051 78				„ 34.051 78		
4	Permanent Kp. Skip	„ 24.528 11	„ 101 72	„ 24.426 39				„ 24.426 39		
5	Semipermanent Kp. Skip	„ 27.385 40	„ 970 67	„ 26.414 73				„ 26.414 73		
6	8 Houten woningen Kp. Skip	„ 4.630 04	„ 222 20	„ 4.407 84				„ 4.407 84		
7	30 Eur. woningen Djati Oeloe	„ 214.887 95	„ 608 33	„ 214.279 62				„ 214.279 62		
8	158 Inl. „ „	„ 180.946 27	„ 1.048 79	„ 179.897 48				„ 179.897 48		
9	2 Badhuizen „	„ 7.772 92	„ 45 07	„ 7.727 85				„ 7.727 85		
10	Dubbele toko „	„ 11.764 40	„ 68 19	„ 11.696 21				„ 11.696 21		
11	48 Inl. woningen P.-Loemba	„ 52.631 85	„ 263 63	„ 52.368 22				„ 52 368 22		
12	40 Dienstwoningen Kp. Si- dodadi	„ 43.165 87		„ 43.165 87				„ 43.165 87		
13	Gemeente Medan	„ 3.992 27	„ 725.730 38	f 721.738 11				f 721.738 11		
14	Kassier	„ 23.449 73		„ 23.449 73				„ 23.449 73		
15	Reservefonds		„ 15.524 65	„ 15.524 65				„ 23.493 25		
16	Kapitaal		„ 15.000 —	„ 15.000 —				„ 15.000 —		
17	Debiteuren	„ 71.786 25	„ 71 703 25	„ 83 —				„ 83 —		
18	Exploitatie-huizen	„ 65.461 55	„ 72.882 —	„ 7 420 45		f 7.420 45				
19	Andere lasten en baten	„ 921 10	„ 1.469 25	„ 548 15		„ 548 15				
20	Kas	„ 76.411 03	„ 76.411 03							
		f 982.752 31	f 982.752 31	f 760.231 36	f 760.231 36	— —	f 7.968 60	f 760.231 36	f 760.231 36	

Winstsaldo 1925 overgebracht naar Reservefonds	f	7.968,00
Saldirekening	„	15.524,60
Balans 1926	f	23.492,60

1925.

MEDAN, den 31sten December 1925.
De Administrateur van het
Gemeentelijk Woningbedrijf,
W I N C K E L.

Bijlage 1.

Oranje Bioscoop en Deli Club.

Balanswaarde per 1 Januari 1925		73.870.04
Annuiteit	4.758.30	
rente 6 % van 73.870.04	4.432.20	
aflossing	326.10	326.10
Balanswaarde per 31 December 1925		73.543.94

Dienstwoningen.

1. Oud.

Balanswaarde per 1 Januari 1925		65.005.66
Annuiteit	4.187.30	
rente 6% van 65.005.66	3.900.34	
aflossing	286.96	286.96
Balanswaarde per 31 December 1925		64.718.70

2. DW. 1923.

Balanswaarde per 1 Januari 1925		34.141.87
Annuiteit	2.480.02	
rente 7 % van 34.141.87	2.389.93	
aflossing	90.09	90.09
Balanswaarde per 31 December 1925		34.051.78

K a m p o n g S k i p.

1. Permanent gedeelte.

Balanswaarde per 1 Januari 1925		24.528.11
Annuiteit	1.573.41	
rente 6 % van 24.528.11	1.471.69	
aflossing	101.72	101.72
		24.426.39

2. Semi-permanent gedeelte.

Balanswaarde per 1 Januari 1925		27.385.40
Annuiteit	2.613.79	
rente 6 % van 27.385.40	1.643.12	
aflossing	970.67	970.67
Balanswaarde per 31 December 1925		26.414.73

3. Houten huizen.

Balanswaarde per 1 Januari 1925		4.630.04
Annuiteit	500.—	
rente 6 % van 4.630.04	277.80	
aflossing	222.20	222.20
Balanswaarde per 31 December 1925		4.407.84

K a m p o n g D j a t i O e l o e.

1. Europeesche woningen.

Balanswaarde per 1 Januari 1925		214.887.95
Annuiteit	15.650.49	
rente 7 % van 214.887.95	15.042.16	
aflossing	608.33	608.33
Balanswaarde per 31 December 1925		214.279.62

I n l a n d s c h e w o n i n g e n.

Balanswaarde per 1 Januari 1925		180.946.27
Annuiteit	13.715.03	
rente 7 % van 180.946.27	12.666.24	
aflossing	1.048.79	1.048.79
Balanswaarde per 31 December 1925		179.897.48

B a d h u i z e n .

Balanswaarde per 1 Januari 1925		7.772.92
Annuiteit	589.17	
rente 7 % van 7.772.92	544.10	
aflossing	45.07	45.07
Balanswaarde per 31 December 1925		7.727.85

D u b b e l e - t o k o .

Balanswaarde per 1 Januari 1925		11.764.40
Annuiteit	891.70	
rente 7 % van 11.764.40	823.51	
aflossing	68.19	68.19
Balanswaarde per 31 December 1925		11.696.21

K a m p o n g P a d a n g L o e m b a .

Balanswaarde per 1 Januari 1925		f 52.631.85
Annuiteit	f 3.947.86	
rente 7 % van 52.631.85	„ 3.684.23	
aflossing	f 263.63	„ 263.63
Balanswaarde per 31 December 1925		f 52.368.22

Bijlage 2.

B r u t o h u r e n .

Oranje Bioscoop	f 500.—	
Kampong Skip	„ 515.—	
Kampong Djati Oeloe	„ 3.352.—	
Dienstwoningen	„ 1.046.25	
Padang Loemba	„ 507.—	
Over Januari		f 5.920.25
„ Februari		„ 5.920.25
„ Maart		„ 5.920.25
Transporteeren		f 17.760.75

		Transport	f 17.760.75
Over	April —	Dienstwoningen f 15.—	„ 5.905.25
„	Mei —	„ 30.—	„ 5.890.25
„	Juni —	„ 30.—	„ 5.890.25
„	Juli + Sidodadi	f 304.—	„ 6.194.25
„	Augustus + Sidodadi	„ 358.—	„ 6.248.25
„	September		„ 6.248.25
„	October		„ 6.248.25
„	November		„ 6.248.25
„	December		„ 6.248.25
			f 72.882.—

Bijlage 3.

HUURVERLAGING.

	Sekip	Djati Oeloe	Dienstwoningen
Januari	50.— *)	90.—	—
Februari	50.—	90.—	—
Maart	50.—	90.—	—
April	50.—	80.— **)	—
Mei	50.—	80.—	—
Juni	55.—	80.—	—
Juli	65.—	80.—	—
Augustus	65.—	80.—	—
September	70.—	80.—	—
October	70.—	80.—	—
November	70.—	80.—	—
December	70.—	80.—	—
	715.—	990.—	
	1.705.—		

*) De huur van de toko in Skip werd teruggebracht op f 30.— en die van de typen D op f 35.— per maand, zoodra zij op nieuw konden worden verhuurd.

**) De huur van de toko's in Djati Oeloe werd verhoogd met f 10.—.

LEEGSTAAN.

	Sekip	Djati Deloe	Sidodadi
Januari	52.—	—	—
Februari	64.—	—	—
Maart	24.—	—	—
April	80.—	—	—
Mei	80.—	—	—
Juni	40.—	28.75	—
Juli	6.50	—	—
Augustus	47.50	—	—
September	75.50	—	—
October	84.75	—	—
November	70.—	—	—
December	12.—	—	7.50
	636.25	28.75	7.50
	672.50		

Oninbaar.

	Sekip
Januari	8.75
Juni	5.50
Augustus	50.—
October	13.75
	78.—

Bijlage 4.

ONDERHOUD.

Toegestaan: f 5.000.—

Verbruikt:

Oranje Bioscoop en Deli Club	f 107.50
6 Dienstwoningen	„ 681.80
3 idem	„ 478.47
Permanent gedeelte Skip	„ 240.80
Semi-permanent „	„ 330.47
8 Houten woningen „	„ 25.50

Transporteeren f 1864.54

Transport	f 1864.54
Europeesche woningen Djati Oeloe	„ 1736.80
Inlandsche „ „ „	„ 1038.08
Dubbele toko „ „	„ 20.—
Dienstwoningen Inl. personeel Sidodadi	„ 18.20
Inl. woningen Padang Loemba	„ 43.20
	f 4.720.82

Bijlage 5.

Grondrechten en Grondhuur.

Hasil Kampoeng Sekip	f 252.23
Hasil Kampoeng Djati Oeloe	„ 1.081.25
Hasil dienstwoningen 1923	„ 225.—
Rente grondwaarde Djati Oeloe	„ 3.027.50
Rente grondwaarde dienstwoningen 1923	„ 630.—
Hasil Kampoeng Padang Loemba (5/12)	„ 223.74
Hasil Kampoeng Sidodadi	„ 74.95
	f 5.514.67

Rente van aanlegkosten van wegen.

voor Kampoeng Djati Oeloe	f 741.30
voor dienstwoningen 1923	„ 157.50
voor Kampoeng Padang Loemba	„ 268.40
	f 1.167.20
	„ 5.514.67
	f 6.681.87

Bijlage 6.

Achterstand per 31 December 1925.

Sekip. Toko 2 maanden	f 60.—
1 type H 1 maand	„ 6.50
3 „ G 1 maand	„ 16.50
	f 83.—

Bijlage 7.

Berekening van het saldo van iedere groep.

Djati Oeloe.

Ontvangsten.

Bruto huur	12 × f 3352.—	f 40.224.—
Verlies wegens huurverlaging	f 990.—	
„ „ leegstaan	„ 28.75	
		„ 1.018.75
Netto huuropbrengst		f 39.205.25

Uitgaven.

Annuiteit	f 30.846.39
Onderhoud	„ 2.794.88
Verzekering	„ 108.75
Hasil-tanah	„ 1.081.25
Rente grondwaarde	„ 3.027.50
Rente wegeaanleg	„ 741.30
Kantooronkosten	„ 307.10
	f 38.907.17
	„ 39.205.25
Voordeelig saldo	f 298.08

Sekip.

Ontvangsten.

Bruto huur	12 × f 515.—	f 6.180.—
Verlies wegens oninbaar	f 78.—	
„ „ huurverlaging	„ 715.—	
„ „ leegstaan	„ 636.25	
		„ 1.429.25
Netto huuropbrengst		f 4.750.75

Uitgaven.

Annuiteit	f 4.687.20
Onderhoud	„ 596.77
Verzekering	„ 375.95
Hasil-tanah	„ 252.23
Kantooronkosten	„ 230.25
	f 6.142.40
	„ 4.750.75
Nadeelig saldo	f 1.391.65

Dienstwoningen.

Ontvangsten uit verhuur	f 12.300.—
Netto provenu van het geschonken kapitaal ad f 15000.—	„ 1.047.42

Uitgaven

	f 13.347.42
Annuiteit	f 6.667.32
Onderhoud	„ 1.160.27
Rente grondwaarde en hasil	„ 1.012.50
Kantooronkosten	„ 153.50
	„ 8.993.59
Voordeelig saldo	f 4.353.83

Oranje Bioscoop en Deli Club.

Ontvangsten uit verhuur	f 6.000.—
-------------------------	-----------

Uitgaven.

Annuiteit	f 4.758.30
Onderhoud	„ 107.50
Kantooronkosten	„ 76.75
	„ 4.942.55
Voordeelig saldo	f 1.057.45

Padang Loemba.

Ontvangsten uit verhuur	f 6.084.—
-------------------------	-----------

	Transport	f 6.084.—
Uitgaven.		
Annuiteit	f 3.947.86	
Onderhoud	„ 43.20	
Hasil enz.	„ 492.14	
Kantooronkosten	„ 76.75	
		„ 4.559.95
Voordeelig saldo		f 1.524.05

Sidodadi.

Ontvangsten uit verhuur	„ 2.094.—
-------------------------	-----------

Uitgaven.

Rente	f 1.259.01	
Onderhoud	„ 18.20	
Hasil	„ 74.95	
Verlies wegens leegstaan	„ 7.50	
Kantooronkosten	„ 76.75	
		„ 1.436.41
Voordeelig saldo		f 657.59

RECAPITULATIE.

Djati Oeloe voordeelig saldo	f 298.08
Dienstwoningen „ „	„ 4.353.83
Oranjobioscoop „ „	„ 1.057.45
Padang Loemba „ „	„ 1.524.05
Sidodadi „ „	„ 657.59
Totaal:	f 7891.—
Kampong Skip nadeelig saldo	„ 1.391.65
	f 6.499.35

J A A R V E R S L A G

der Huurcommissie te Medan over 1925.

Samenstelling der commissie op 1 Januari 1925:

Dr. R. A. A. Fruin	Lid Voorzitter.
J. G. Eylander	Lid Plaatsvervangend Voorzitter.
U. J. Huber	Lid-vertegenwoordigende de belangen van verhuurders.
Mr. J. G. Geerlings	Lid-vertegenwoordigende de belangen van huurders.
J. Witteveen	Lid (niet-belanghebbend).
De Adj. Gemeente Secretaris	Secretaris.

Plaatsvervangende leden:

Tan Boen An	(vertegenwoordigende de belangen van verhuurders).
Soetan Perlindoengan	(vertegenwoordigende de belangen van huurders.
P. Leezenberg Mohamad Noech Raden Abdul Manap	} niet-belanghebbend.
Mr. R. F. E. M. Romme	Flv. Secretaris.

De Heer P. Leezenberg trad in de maand October af en werd als plaatsvervangend niet-belanghebbend Lid opgevolgd door den Heer J. D. Kok.

PERSONEEL EN ADMINISTRATIE.

Het personeel aan den Secretaris toegevoegd bestond uit een klerk.

Het aantal commissie-vergaderingen bedroeg 41 (29) terwijl in het verslagjaar aan de commissie aan vacatiegeld werd uitbetaald een som van f 2685.— (f 1885.—).

De totaal kosten van de Huurcommissie hebben bedragen f 6.459.70 (f 5.616.02) of ongeveer f 750.— meer dan het vorige jaar.

Aan het publiek werden aangaande de Huurcommissie-ordonnantie, de uitvoerings-ordonnantie der Huurcommissie-ordonnantie en omtrent uitspraken en beslissingen der commissie door den secretaris mondeling inlichtingen verstrekt aan ongeveer 160 personen (300).

Per brief en per telefoon werden dergelijke inlichtingen verstrekt aan 30 personen (76).

In totaal werden derhalve in het verslagjaar ingelicht ongeveer 190 personen.

Deze vermindering is het gevolg van het feit dat het huizen hurend publiek meer en meer op de hoogte geraakt van de bepalingen der ordonnantie. Voor het grootste deel zijn thans de huurders, zelfs de minst-ontwikkelden, er mede bekend dat de huurwaarde van 1 Januari 1916 als maatstaf dient.

Het aantal ontvangen en verzonden geagendeerde stukken bedroeg 130 (308).

Voorts bedroeg het aantal der aan verhuurders en huurders verzonden:

1. afschriften van uitspraken der commissie	395
2. afschriften van rekestten der verhuurders	395
3. mededeelingen van den secretaris omtrent uitspraken der commissie	395

Bij afzonderlijke brieven werden door den secretaris in opvolging van het bepaalde bij artikel 28 (2) van Staatsblad 1918 No. 289 aan de bevoegde ambtenaren van het openbaar ministerie mededeeling gedaan van 5 gevallen van overtreding der Huurcommissie-ordonnantie door verhuurders van woningen.

Het aantal ontvangen rekestten van woningverhuurders bedroeg	492 (289)
t.w. betreffende huurverhoogen	188 (80)
„ „ huuropzeggingen	299 (207)
„ „ schattingen	5 (2)

Van de ingekomen rekestē werden bij de behandeling door verhuurders ingetrokken 86 verzoekschriften betreffende huuropzeggingen 5 verzoekschriften betreffende huurverhooging.

Einde verslagjaar waren nog niet afgedaan zes rekestē t.w. twee verzoeken om huurverhooging, twee betreffende huuropzegging en twee inzake schatting.

UITSPRAKEN DER COMMISSIE.

De Commissie verklaarde zich onbevoegd om van 4 (4) der ingekomen verzoekschriften (3 opzegging en 1 verhooging) kennis te nemen, in twee gevallen omdat het onderwerpelijke perceel niet door den huurder werd bewoond, in een geval omdat de woning stond op Zelfbestuursgebied, alsmede in een geval omdat het huis niet als woning werd gebruikt.

In een geval werd de verhuurder met zijn verzoek niet onvankelijk verklaard, omdat hetzelfde verzoek door den verhuurder tegen den huurder en steunende op dezelfde gronden was afgewezen, en de verhuurder daarop derhalve rechtens niet meer kon terugkomen.

Aan ongeveer 40 huurders van woningen werd in het verslagjaar een termijn gegeven om hun achterstallige huur aan te zuiveren.

Het aantal door de Commissie geweigerde verzoeken bedroeg 168 (94) t.w.:

„verhooging” 154 (74) waarbij in aanmerking moet worden genomen dat, al werd het verzoek zooals het was gedaan, geweigerd, meestal toch een hoogere huurprijs dan de oorspronkelijke op grond van billijkheid en dikwijls in verband met de te lage huurprijs van 1 Januari 1916 werd vastgesteld;

en „opzegging” 13 (20)

t.w. in 11 gevallen, omdat de betrokken verhuurders niet ten genoēge der Commissie hadden kunnen aantonen bij de huuropzegging te hebben een rechtmatig belang, in 2 gevallen der Commissie bleek dat de betrokken huurders niet achterstallig waren met het betalen der huishuur, wat ten onrechte door de verhuurders als reden der opzegging in hun rekestē was opgegeven.

In een geval werd een perceel lager geschat dan de verhuurder verzocht had en werd de huur gebracht in overeenstemming met de huren van de belendende perceelen van dezelfde grootte, t.w. f 35,—.

Het aantal verzoeken door de Commissie toegestaan bedroeg „verhoogen”	26 (5)
„opzeggingen”	194 (117)
„schattingen”	2 (2)

Van de 194 gevallen van opzeggingen hadden er 180 betrekking op achterstallige huurders en 14 waarin door de Commissie werd aangenomen dat de verhuurder een rechtmatig belang bij de huuropzegging had.

De huurprijzen van de woningen in de rekesten „schatting” bedoeld, werden door de Commissie geschat op respectievelijk f 150.— en f 35.—.

De 180 rekesten „opzegging” waarop door de Commissie een toestemmende beschikking genomen werd, hadden betrekking op huurders die tezamen 1034.5 (605) maanden huishuur achterstallig waren, of elk gemiddeld 5,7 maand (5.6).

De totaal schuld aan huishuur bedroeg f 35.841.—.

Het aantal woningen waarvan de huurprijs in het verslagjaar door de Commissie werd vastgesteld

op meer dan f 10.— t/m f 20.— bedroeg	23 (24)
” ” ” ” 20.— ” ” 30.— ” ”	8 (21)
” ” ” ” 30.— ” ” 40.— ” ”	64 (13)
” ” ” ” 40.— ” ” 50.— ” ”	35 (15)
” ” ” ” 50.— ” ” 60.— ” ”	39 (2)
” ” ” ” 60.— ” ” 70.— ” ”	10 (3)
” ” ” ” 100.— ” ” 110.— ” ”	1 (—)

In het afgelopen jaar is het aantal verzoeken om verhooging van huurprijs aanmerkelijk toegenomen.

De oorzaak hiervan moge gezocht worden in het feit dat de economische toestanden in dit gewest zich gingen herstellen en de huiseigenaars daarin een reden zagen een betere rente van het in de huizen gestoken kapitaal te maken.

Voor een vergelijking van de door de Huurcommissie sedert hare instelling behandelde zaken moge verwezen worden naar den aan dit verslag toegevoegden staat.

UITSPRAKEN IN HOOGER BEROEP.

Tegen 11 (21) uitspraken der Huurcommissie inzake huuropzegging werd hooger beroep aangeteekend.

Van deze 11 appèlzaken werden 9 door den Residentierechter afgehandeld terwijl 2 zaken nog in behandeling bleven.

Op deze 9 appèlzaken werd door den Residentierechter als volgt beschikt:

in 5 gevallen werd de uitspraak der Huurcommissie bevestigd;
in 2 gevallen werd de uitspraak der Huurcommissie vernietigd en
in 2 gevallen werd het gedaan verzoek niet ontvankelijk verklaard.

OPHEFFING DER HUURCOMMISSIE.

Teneinde maatregelen te treffen tot geleidelijke buitenwerkingstelling van de Huurcommissie-ordonnantie werd bij Staatsblad No. 101/1925 aan den Gemeenteraad de bevoegdheid verleend te bepalen dat de artikelen 2 tot en met 13 der Huurcommissie-ordonnantie niet van toepassing zullen zijn, ten aanzien van woningen waarvan de huurprijs een bij Raadsbesluit vast te stellen bedrag te boven gaat.

Van den Directeur van Justitie mocht bij brief No. A 17/10/14 dd. 18 April 1925 vernomen worden dat het de bedoeling van genoemd Staatsblad is om de grens zoodanig vast te stellen, dat alleen die woningen worden vrijgegeven waarvan het aanbod de vraag overtreft.

Naar aanleiding hiervan deed de Huurcommissie het voorstel te bepalen dat de artikelen 2 tot en met 13 der Huurcommissie-ordonnantie niet van toepassing zullen zijn, ten aanzien van woningen waarvan de huurprijs meer dan f 80.— bedraagt.

Dit voorstel gaf het lid van den Gemeenteraad Ir. J. W. Duys aanleiding tot het voorstellen van de navolgende regeling.

- 1°. Geleidelijke opheffing der ordonnantie heeft alleen plaats voor die huizen die aan de voornaamste — nader vast te stellen eischen van de Bouw — en Woonverordening voldoen.
- 2°. Met ingang van een nader te bepalen datum is het geoorloofd voor die huizen, de huurprijs in maximum met 10% te verhoogen, mits hiervan te voren schriftelijk kennis gegeven wordt aan de Huurcommissie.

De Burgemeester zelf deed het voorstel om de huurprijsgrens te bepalen op f 25.—, hetgeen zou beteekenen dat feitelijk alle woningen aan de werking van de Huurcommissie-ordonnantie zouden worden onttrokken.

De Raad besloot noch het een noch het ander, doch ging er toe over der Regeering te verzoeken het daarheen te willen leiden, dat de Huurcommissie-ordonnantie worde gewijzigd in dezen zin,

dat de Huurcommissies meer rekening zullen kunnen houden met de gronden, door de verhuurders aangewend voor de verhooging van huurprijzen.

Naar aanleiding hiervan werd bij brief No. 2089/III A. 2 dd. 19 November 1925 van den 1sten Gouvernements-Secretaris medegedeeld dat het geopperde denkbeeld reeds herhaaldelijk in beschouwing is genomen en o.a. een onderwerp van ampele bespreking heeft uitgemaakt in den Volksraad zonder dat tot wijziging in den hierbedoelden zin is overgegaan, zoodat de Regeering geen termen aanwezig acht het bovengemeld voorstel alsnog in nadere overweging te nemen.

Medan, 30 Maart 1926.

De Huurcommissie, ingesteld voor
de Gemeente Medan:

J. G. EYLANDER,
Plv. Voorzitter.

WINCKEL,
Secretaris.

STAAT van het aantal ontvangen en behandelde rekesten vanaf Juli 1918 tot en met December 1925.

1919. (10/7-18 tot 1/1-20).			1920.			1921.			1922.			1923.			1924.			1925.		
Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.
1052	191	12	149	166	4	190	174	7	122	246	6	68	197	1	80	207	2	188	299	5
1255.			319.			371.			374.			266.			289.			492.		

Tijdens de behandeling ingetrokken:

49	70	6	2	17	—	1	35	2	—	36	—	6	31	—	—	62	—	5	86	—
125.			19.			38.			36.			37.			62.			91.		

TOEGESTAAN:

56	75	4	2	91	2	25	101	2	21	161	5	7	116	1	5	117	2	26	194	2
135.			95.			128.			187.			124.			124.			222.		

GEWEIGERD:

595	18	—	130	30	—	162	27	—	74	44	—	54	38	—	74	20	—	154	13	1
613.			160.			189.			118.			92.			94.			168.		

1919. (10/7-18 tot 1/1-20).			1920.			1921.			1922.			1923.			1924.			1925.		
Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.

ONBEVOEGD:

116	11	1	12	10	—	1	3	2	1	2	—	—	10	—	1	3	—	1	3	—
128.			22.			6.			3.			10.			4.			4.		

Niet ontvankelijk verklaard:

13	4	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—
17.			3.									1.			1.					

GEDEPONEERD:

223	13	1	5	11	2	1	4	1	2	7	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—
237.			18.			6.			10.			3.								

ONAFGEDAAN:

—	—	—	—	2	—	—	4	—	17	3	—	—	—	—	4	—	—	2	2	2
			2.			4.			20.						4.			6.		

JAARVERSLAG

Europeesche Arbeidsbeurs 1925—1926.

1. Samenstelling Bestuur.

Aan het begin van verslagjaar loopende van medio Maart 1925 tot medio Maart 1926 was het Bestuur als volgt samengesteld: Beschermheer Gouv. v. Kempen, Eerevoorz. burgemeester Mackay, dagelijksch bestuur Voorz. Dr. de Jong, Secr. Ir. de Vogel en Commissaris Thissen, Leden Knuttel, Ds. Kostelijk, v. d. Laan en Pastoor de Wolf.

In den loop van verslagjaar vertrokken burgemeester Mackay en den heer Thissen met Europeesch verlof. De opgevallende plaats van eerevoorzitter werd opgehouden terwijl als Commissaris tijdelijk inviel de heer Bachofen.

2. Doel.

Het doel zooals dit bij de oprichting werd vastgesteld n.l. het *uitsluitend onpartijdig verleen van kosteloze bemiddeling* tusschen werkgever en werknemer *zonder daarbij een liefdadigheidsinstelling te zijn* is ook in verslagjaar voor oogen gehouden.

Eenige malen bleek het noodig duidelijk aan werkzoekenden voor te leggen, dat van eventueele aanbeveling geen sprake kon zijn, aangezien uitsluitend zuivere bemiddeling het doel is, waarbij de keuze geheel aan de werkgevers wordt overgelaten.

3. Werkwijze.

Evenals in vorig verslagjaar werd voortgegaan met registree-ring der aangemelde werkzoekenden, nadat deze het daarvoor bestemde formulier (zie formulier 1) hadden ingevuld en ingeleverd.

Aan werkgevers die zich tot de arbeidsbeurs wendden en ook aan werkgevers waarvan bekend was, dat deze werkzoekenden in dienst zouden kunnen komen, werden opgaven verstrekt van ingeschrevenen, die wellicht voor de bestaande vacatures in aanmerking zouden kunnen komen.

Wegens het herhaaldelijk voorkomen van gevallen waarin bij plaatsing of adres verandering daarvan geen mededeeling werd

gedaan aan de arbeidsbeurs, werd de maatregel ingevoerd dat op-geregelde tijden bericht aan ingeschrevenen werd toegezonden met verzoek om antwoord binnen een week, indien afschrijving niet ge-wenscht werd.

Gezien het geconstateerde feit dat werkzoekenden van buiten het Gewest Oostkust van Sumatra weinig kans hebben om aan een betrekking geholpen te worden werd door het bestuur besloten in het algemeen dergelijke werkzoekenden niet in te schrijven, en de beslissing in deze gevallen aan het inzicht van den secretaris over te laten.

Ook werd besloten de arbeidsbeurs als regel niet in dienst te stellen van hen, die van betrekking wenschten te veranderen. Wel werden dergelijke werkzoekenden ingeschreven, echter onder voor-waarde dat zij eerst aan de beurt kwamen, indien onder de inge-schreven werklozen geen geschikte kracht voor een bepaalde be-trekking kon worden gevonden.

Buiten Medan werd het contact tusschen werkgevers en werk-nemers gevormd door eenige vertegenwoordigers der arbeidsbeurs. In verslagjaar waren deze voor Siantar, Tebing-Tinggi en Tandjong Balei resp. de heer Soodt, J. Veen en J. Schut.

Ook buiten de Oostkust werd de Eur. Arbeidsbeurs vertegen-woordigd n.l. resp. te Padang, Palembang en Sibolga door resp. de heeren M. Leeuwenkuyl, Amiabel en J. Valkenaar.

Door welwillende medewerking der beide plaatselijke dagbladen kon ook dit jaar wekelijksche publicatie plaats hebben van den stand van zaken.

Door geregelde circulatie der loopende correspondentie werden de leden van een en ander op de hoogte gehouden.

4. Bereikte resultaten in verslagjaar.

A. Plaatsing werkzoekenden.

Ingeschreven werden:

a.	overgeschreven van vorig verslagjaar.	68 m. + 0 vr.
b.	voor de 1ste keer	88 m. + 5 vr.
c.	„ „ 2de „	16 m. + 0 vr.
	(wegens het opnieuw buiten betrekking raken)	

Totaal 172 m. + 5 vr.

	Transport	172 m. + 5 vr.
Hiervan werden afgeschreven:		
a.	wegens gevonden werkkring buiten toedoen v/d Arb. Beurs	73 m. + 2 vr.
b.	wegens vertrek of onbekend adres	32 m. + 2 vr.
	Totaal afgeschreven	105 m. + 4 vr.
	Blijft	67 m. + 1 vr.
Van deze 68 overgebleven ingeschrevenen werden door tusschenkomst van de Arbeids- beurs geplaatst		
		42 m. + 0 vr.
	Dus eind verslagjaar nog beschikbaar	25 m. + 1 vr.

De bovenstaande cijfers geven *maandsgewijze gesplitst* het volgende overzicht.

Maand	Bijgekomen werkzoe- kenden	Afgeschreven		door E.A.B. Geplaatst
		wegens gevonden werkkring	wegens vertrek of onbekend adres	
Nog beschikbaar van vorig verslag- jaar	68	—		—
Half Maart 1925	7	3	1	2
April	12	8	4	3
Mei	10	7	3	5
Juni	7	4	2	5
Juli	11	4	1	5
Aug.	11	4	—	4
Sept.	8	6	1	1
Oct.	5	4	3	2
November	7	14	7	2
Dec.	9	3	1	3
Jan. 1926	9	4	2	5
Feb. 1926	9	2	1	2
Half Maart 1926	4	12	8	3
Totaal	177	75	34	42

Naar het *beroep* is de verdeeling als volgt:

Beroep	wegens gevonden werk-kring	wegens vertrek of onbekend adres	Geplaatst door E.A.B.	Beschikbaar
Tuinassistent	15	6	3	5
Fabr. „	1	1	—	1
Werkbazen	3	1	6	3
Opzichters	5	2	2	2
Boekhouders	5	2	4	—
Hotelemployés	1	1	—	—
Technikers	1	1	6	3
Machinisten	3	—	—	—
Kantooemployés	16	10	3	2
Klerken	2	4	4	4
Hospitaal ass.	—	—	—	1
Winkelemp.	1	2	—	1
Opzieners	2	3	13	2
Magazijnmeester	—	1	1	2
Onbekend	20	—	—	—
Totaal	75	34	42	26

Ingedeeld naar *nationaliteit* krijgen we de volgende onderverdeling:

Nationaliteit	Aantal ingeschrevenen	Afgeschreven Gevonden werk	Vertrokken	Gepl. door E.A.B.	Nog beschikbaar
Nederlanders	152	69	30	34	19
Duitschers	12	4	1	5	2
Engelschen	2	—	—	—	2
Zwitsers	4	1	2	—	1
Andere nat.	7	1	1	3	2
Totaal	177	75	34	42	26

Naar den *leeftijd* ingedeeld wordt het volgende overzicht verkregen:

Leeftijd	Aantal ingeschr.	Afgeschreven werk gev.	Geplaatst vertr. door E.A.B.	Nog beschik- baar	
Beneden 20 jaar	9	5	1	1	2
20 — 25 j.	21	11	4	3	3
25 — 30 j.	29	18	5	4	2
30 — 35 j.	39	16	11	6	6
35 — 40 j.	33	10	6	13	4
40 — 45 j.	21	7	2	8	4
45 — 50 j.	12	5	2	2	3
Boven 50 j.	13	3	3	5	2
Totaal	177	75	34	42	26

B. A a n v r a a g v a n w e r k g e v e r s .

In verslagjaar kwamen 86 aanvragen binnen n.l. voor;

- 15 tuinassistenten
- 3 fabrieksassistenten
- 4 machinisten
- 9 werkbazen
- 6 winkelemployés
- 4 technikers
- 12 opzichters
- 6 kantooremployés
- 3 boomemployés
- 4 klerken
- 8 boekhouders
- 12 opzichters

Als volgt verdeeld over de verschillende maanden van verslagjaar: Half Maart '25: 4, April: 8, Mei: 13, Juni: 5, Juli: 11, Augustus: 7, September: 8, October: 3, November: 5, December: 5, Januari '26: 6, Februari: 5, Half Maart '26: 6.

Totaal 86 aanvragen.

Van deze aanvragen waren er 3 van uit Tapanoeli, 2 van uit Atjeh, 1 vanuit Borneo, 1 vanuit Palembang, 1 vanuit de Westkust en de overige van de Oostkust.

Aan deze 86 aanvragen kon slechts in 35 gevallen worden voldaan. Dat niettegenstaande dit toch 42 werkzoekenden geplaatst worden is te danken aan indiening van gegevens omtrent inge-

schreven werkzoekenden zoodra eenige vacature bekend was en zonder afwachting van eventueele aanvraag.

De Werkgevers die zich in verslagjaar met aanvragen tot de Arbeidsbeurs wendden waren o. a.

Alg. Cult. Mij., Basilan, Batang Toroe, Sum. Caoutchouc Mij. Dolok Merangir, H. V. A., Ind. Rubber Comp., Serbadjadi, Sipef, Soc. Financiere, AVROS, Deli Planters Ver. Hotel de Boer, Mij. Grotius, Controleur Toba, Havendirectie Belawan, B. O. W. Kabandjahe, Gemeentewerken Tj. Balei, Landschapskassen, Atjehtram, Borsumij, B. P. M., Deli Est. Eng., D. S. M., Ned. Ind. Gas Mij., Güntzel & Schumacher, Harrisons & Crosfield, Houtindustrie Mij. Langkat, Kehding, Moluksche Handels Ver. Palembang, Ned. Ind. Handelsbank, Langereis & Co., R. E. T. Sabang, Semarang-sche Aann. Mij., Tokra, Varekamp & Co., Volksbank Pontianak.

5. Korte algemeene beschouwing.

In verslagjaar kreeg de Arbeidsbeurs nog niet die belangstelling, welke noodig is om haar de plaats in de samenleving in te doen nemen, waar zij recht op heeft. Nog steeds bestond zoowel van de zijde der werkgevers als van die der werknemers een soort vooroordeel, hetzelfde verschijnsel dus als elders bij arbeidsbeurzen in den beginne geconstateerd wordt.

Een aanwijzing voor bovenstaande moge blijken uit het feit, dat niettegenstaande de opleving in cultures en handel het aantal aanvragen van werkgevers in verslagjaar ongeveer hetzelfde bedroeg als van het jaar daarvoor n.l. 86 tegen 88 aanvragen.

Als gevolg van de vermeerderde vraag naar arbeidskrachten welke voor het grootste gedeelte niet aan de Arbeidsbeurs werden opgegeven, steeg het aantal plaatsingen van ingeschrevenen buiten toedoen der Arbeidsbeurs, vergeleken met vorig verslagjaar van 45 op 75.

Het resultaat der bemoeiingen van de arbeidsbeurs was dat van de na afschrijving overgebleven 68 werkzoekenden er 42 werden geplaatst (vorig verslagjaar 120 en 52).

Evenals in vorig verslagjaar deden zich thans weer dezelfde moeilijkheden voor bij niet vermelding van verkregen plaatsing en bij adresverandering. De naar aanleiding hiervan ingevoerde maatregel, welke boven reeds omschreven werd, voldeed goed.

De aan het eind van vorig verslagjaar gedane poging om ook door instelling van vertegenwoordiging der arbeidsbeurs in Pa-

dang, Palembang en Sibolga het afzet-gebied voor werkzoekenden te vergrooten heeft niet veel resultaten opgeleverd.

Slechts kwamen van Sibolga en Palembang elk één aanvraag binnen.

In verslagjaar kwam in het bestuur de vraag ter sprake of het eventueel gewenscht zou zijn, de Europeesche Arbeidsbeurs om te zetten in een Gemeentelijke Arbeidsbeurs, met recht op Gouvernements subsidie dan wel of het beter zou zijn de Arbeidsbeurs op dezelfde voet te laten doorgaan. Deze kwestie werd uitvoerig onder de oogen gezien en alle voor- en nadeelen daarvan nagegaan. Het resultaat was dat met algemeene stemmen besloten werd het huidige karakter van de arbeidsbeurs te handhaven. Algemeen was men van oordeel dat de geeischte omzetting der arbeidsbeurs, nl. het uitbreiden over alle bevolkingsgroepen (welke noodig is om Gouvernements subsidie te verkrijgen), voor Medan voorloopig, gezien de vroeger in die richting verkregen resultaten, niet gewenscht was. In het geval deze bevolkingsgroepen buiten beschouwing zouden blijven zou voor een afzonderlijk ambtenaar geen voldoende arbeid zijn. Ook zou bij de omzetting de persoonlijke ambitie der leden worden gemist, hetgeen niet wenschelijk werd geacht.

Wat het financieele gedeelte betreft kan met voldoening worden gewezen op het besluit van den Gemeenteraad van Medan dd. 27 Mei 1925 No. 98, waarbij besloten werd voortaan de uitgaven ten behoeve van de Europeesche Arbeidsbeurs ten laste van de gemeente begrooting te brengen, onder voorwaarde dat de werkelijke uitgaven slechts zullen worden vergoed indien en voorzoolang de samenstelling v/h Bestuur der Europeesche Arbeidsbeurs ten genoegen van den Gemeenteraad is en voorts dat de uitgaven worden bekrachtigd door de Comm. voor de Financien.

Voor 1925 werd een bedrag van f 150.— uitgetrokken. De werkelijke uitgaven bedroegen rond f 45.— waarvan nog rond f 10.— door de leden werd bekostigd in hoofdelijken omslag voor dat bovengenoemd besluit v/d gemeenteraad genomen werd.

Ten slotte zij vermeld dat de resultaten over verslagjaar bevredigend kunnen worden genoemd.

De Secretaris,
der Europeesche Arbeidsbeurs.
L. DE VOGEL.

Medan, Mei 1926.

VERSLAG.

Medansche Vrijwillige Brandweer

over het jaar 1925.

Ter voldoening aan het voorschrift van Art. 7 der Brandweer-verordening hebben wij de eer bij dezen verslag te doen van hetgeen in het afgelopen jaar door het personeel van de Medansche Vrijwillige Brandweer is verricht, alsook van den toestand der brandblusmiddelen.

PERSONEEL.

Aan het begin van het verslagjaar was het College van Brandmeesters samengesteld als volgt:

Commandant.	A. P. Varekamp.
Secretaris.	L. Schraivesande.
Technisch Adviseur	G. Lodder.
Brandmeester Wijk 1	F. W. Dijkman.
id. „ 2	J. P. Hellinx.
id. „ 3	H. Zeitlin.
id. „ 4	W. F. Michelsen.
id. „ 5	L. F. van Hell.
id. „ 6	
id. Ladderbrigade	W. J. Fröger.

Door vertrek naar Padang bedankte de Heer J. P. Hellinx als Brandmeester en werd in diens plaats benoemd de Heer A. C. Ruychaver.

In de vergadering van het College van Brandmeesters d.d. 28 Januari 1925 werd de Heer L. Schraivesande herkozen als Secretaris.

De samenstelling van het College per 31 December 1925 is als volgt:

Commandant.	A. P. Varekamp.
Secretaris.	L. Schraivesande.
Technisch Adviseur	G. Lodder.

Brandmeester Wijk 1	F. W. Dijkman.
id. „ 2	A. C. Ruychaver.
id. „ 3	H. Zeitlin.
id. „ 4	W. F. Michelsen.
id. „ 5	L. F. van Hell.
id. „ 6	P. Schotsman.
id. Ladderbrigade	W. J. Fröger.

Het aantal adjunct Brandmeesters bedroeg den 1sten Januari van het verslagjaar	28
tot het Corps traden toe	7

	35	
tot Brandmeesters werden benoemd	2	
terwijl bedankten	9	11
Blijft totaal	24	

Zie bijlage 1.

VERGADERINGEN.

De Jaarlijksche Algemeene Vergadering werd dit jaar gehouden d.d. 21 Februari 1925 in het Raadhuis. Aanwezig waren 33 leden. Een Buitengewone Algemeene Vergadering werd gehouden d.d. 18 December met een aantal van 22 leden.

Het College van Brandmeesters kwam 5 maal bijeen en wel op 28 Januari met 8 leden, 4 Mei met 9 leden, 29 Mei met 9 leden, 26 Juni met 9 leden en 7 October met 9 leden.

OEFENINGEN.

Door elke spuit werd in het verslagjaar geregeld geoefend.

Bij alle oefeningen bleek het materiaal in goeden staat te verkeeren. Kleine gebreken werden onmiddellijk hersteld, terwijl oud materiaal, waar noodig, door nieuw werd vervangen.

INSPECTIES.

Het materiaal werd minstens eens per maand geïnspecteerd. Ook de brandkranen werden geregeld nagegaan, terwijl in de brandgangen eveneens inspecties werden gehouden.

BRANDEN.

In 1925 kwamen geen branden voor. Slechts 1 maal werd de Brandweer voor een begin van brand in de Tjong Koen Tat Bioscoop gealarmeerd.

MATERIALEN ETC.

In het aantal brandspuiten werd in 1925 geen verandering gebracht.

Het aantal brandkranen werd met 25 stuks uitgebreid n.l.:

Nos. 417 t/m 436 = 20 stuks in den Padang Boelanweg

Nos. 437 t/m 441 = 5 stuks in de Idenburgstraat.

Het totaal aantal brandkranen in Medan bedraagt thans 438 stuks, waarvan 8 eigendom zijn der Deli Maatschappij, 230 eigendom der Gemeente en 200 van de Waterleiding Mij. „Ajer Beresih”.

In den loop van het verslagjaar werd een mechanische uitschuifbare ladder ter lengte van 12 Meter besteld en ontvangen.

De materialen zoowel in gebruik als in reserve, zijn aangegeven op een staat als Bijlage 2.

FINANCIEN.

Beschikbaar werd gesteld een bedrag van f 9.815.—, waarvan in totaal verbruikt werd f 8.969.24.

	Beschikbaar gesteld	Verwerkt.
Art. 104. Toelage, salarissen etc. . . .	f 2250.—	f 2188.60
„ 105. Loon voor los personeel . . .	„ 100.—	„ 25.—
„ 106. Verzekering tegen ongelukken . .	„ 450.—	„ 405.—
„ 107. Kantoorbehoeften etc. . . .	„ 150.—	„ 100.55
„ 108. Telefoon Commandant & Secretaris.	„ 315.—	„ 357.—
„ 109. Onderhoud vernieuwing en bouw van brandspuithuizen. . .	„ 200.—	„ 125.85
„ 110. Onderhoud en aanschaffing van materiaal	„ 5.600.—	„ 5510.94
„ 111. Aanmaak en plaatsen van aanwijspaaltes	„ 250.—	„ 56.30
„ 112. Premien.	„ 500.—	„ 200.—
	f 9815.—	f 8969.24

De aan dit verslag toegevoegde bijlagen zijn:

1. Naamlijst der leden op 31 December 1925.
2. Staat der materialen in gebruik en in reserve op 31 December 1925.
3. Wijkenverdeeling en ligging der spuithuizen.

Het College van Brandmeesters,

A. P. VAREKAMP.

Commandant.

L. SCHRAVESANDE.

Secretaris.

Medan, Januari 1926.

Bijlage 1.

LEDENLIJST.

<i>Commandant</i>	A. P. VAREKAMP	Kanonnenweg
<i>Secretaris</i>	L. SCHRAVESANDE	Kapiteinsweg
<i>Technisch adviseur</i>	G. LODDER	Djalan Radja

Spuut 1 Luitenantsweg.

<i>Brandmeester</i>	F. W. DIJKMAN	Kapiteinsweg
<i>Adjunct</i>	J. F. HOBBELEN	Manillastraat
"	L. FLIERS	Manillastraat
"	J. C. V/D TAK	Max Havelaarlaan

Spuut 2 Soekamoelia.

<i>Brandmeester</i>	A. C. RUYCHAUER	Paleisweg
<i>Adjunct</i>	J. VAREKAMP JR.	Kanonnenweg
"	J. BAL	Oranje Nassaustraat
"	E. M. MIETES	Hotel de Boer
"	J. W. GOEDHART	Prins Hendrikstraat
"	G. H. BARNEVELD	Pension Wilhelmina

Spuut 3 Oude Markt.

<i>Brandmeester</i>	H. ZEITLIN	Prins Hendrikstraat
<i>Adjunct</i>	E. C. VON HOLTZ	Paleisweg
"	P. DE KORTE	Bentengweg
"	D. V. BAARE	Medan Hotel Paleis- weg.

Spuut 4 Vleeschmarkt.

<i>Brandmeester</i>	W. F. MICHELSSEN	Padang Boelanweg
<i>Adjunct</i>	H.C.V. HOOGSTRATEN	Pension Polonia
"	P. N. EVERTSE	Timorstraat
"	D. V. BLAADEREN	Hotel de Boer
"	J. W. GEVEKE	Celebestraat
"	J. J. DU MEE	Celebestraat

Spuut 5 Pakhuisweg.

<i>Brandmeester</i>	L. F. VAN HELL.	Serdangweg
<i>Adjunct</i>	J. H. DOMSTORFF	Javastraat
"	A. V. DORMOLEN	Javastraat
"	P. KABEL	p/a Tractie D. S. M.

Spuut 6 Calcuttastraat.

<i>Brandmeester</i>	P. SCHOTSMAN	Ballotstraat
<i>Adjunct</i>	J. SCHWANER	Padang Boelanweg
"	PH. V. D. ZANT	Max Havelaarlaan
"	J. SCHRAVESANDE	Ballotstraat

Ladderbrigade.

<i>Brandmeester</i>	W. J. FRÖGER	Bentengweg
<i>Adjunct</i>	Z. KUIN	Javastraat
"	N. H. LANSDORP	Sennahlaan

Bijlage 2.

Staat van materiaal in gebruik en in reserve bij de Medansche Vrijwillige Brandweer op 31 December 1925.

Materialen.	Wijk 1	Wijk 2	Wijk 3	Wijk 4	Wijk 5	Wijk 6	Ladder Brigade.	Reserve.
Brandspuithuis	1	1	1	1	1	1	1	
Slangenwagens	1	1	1	1	1	1	1	
Standpijpen	1	1	1	1	1	1	1	
Straalpijpen	2	2	2	1	2	2	2	3
Slangen	4	4	4	4	4	4	6	3
Sleutels	1	1	1	1	1	1	1	1
Lantaarns	3	3	3	2	3	3	2	
Gordels	2	2	2	2	2	2	6	6
Bijlen	2	1	3	3	3	2	7	
Touwen	2	2	2	2	2	2	2	3
Emmers	1	1	1	1	1	1		
Led. Slangdragers	2	2	2	2		2	2	
Canvas Manchetten	1	2	1	1	1	1		
Schroevendraaiers	2	1	1	2	2	3	1	4
Hangslot	1	1	1	1	1	1	1	
Kaarslantaarns	1	1	1	1	1	1	4	
Vlag (rood)	1	1	1	1	1	1		
Snelblusschers	1	1	1	1	1	1		2
Vullingen v/snelbl.								24
Materialenwagens								1
Ladders							6	
Ladderwagen							1	
Mechanische uit- schuifbare ladder							1	
Brandhaken							4	
Spaden							2	
Groote opruimers							2	
Kleine dito							2	
Koevoeten							1	
Breekijzers							2	
Handzagen							2	
Verbandkisten							1	
Kasten							1	1
Paard							1	
Signaalhoorns								9

Bij de Gewapende Politie berusten: 1 standpijp, 1 slangenwagen, 1 straalpijp, 1 sleutel, 3 slangen en 1 kaarslantaarn.

Bijlage 3.

WIJKVERDEELING.

Wijk 1.

Brandmeester F. W. Dijkman.

Het zuidelijk gedeelte van Medan, ten Oosten der spoorbaan, ten Noorden begrensd door de Balistraat en ten Oosten door Raceterrein en Wilhelminastraat.

Wijk 2.

Brandmeester J. P. Hellinx.

Het zuidelijk gedeelte van Medan, ten Westen der spoorbaan, ten Noorden begrensd door Oude Markt en Tepekongstraat en ten Westen door de Deli rivier.

Wijk 3.

Brandmeester H. Zeitlin.

Het noordelijk gedeelte van Medan, ten Westen der spoorbaan, ten Zuiden begrensd door Oude Markt en Tepekongstraat en ten Westen door de Deli rivier.

Wijk 4.

Brandmeester W. F. Michelsen.

Het Oostelijk gedeelte van Medan, Noorden begrensd door Raceterrein en Malakastraat, ten Zuiden door Kota Masoem en ten Westen door Wilhelminastraat.

Wijk 5.

Brandmeester L. F. van Hell.

Het Noordelijk gedeelte van Medan, ten Oosten der spoorbaan, ten Zuiden begrensd door Balistraat, Raceterrein en Malakastraat.

Wijk 6.

Brandmeester

Het gedeelte van Medan, ten Westen der Deli Rivier.

Ladderbrigade

Geheel Medan.

VERSLAG

van de Sekolah Derma van 1 Maart 1925 tot 1 April 1926.

Met het oog op het in 't vorig verslag vermeld voorstel de Sekolah Derma onder te brengen in een stichting, heeft het zijn nut in 't kort uiteen te zetten, waarom dit voorstel gedaan werd. Hiervoor is een korte beschrijving der voorgeschiedenis noodig.

In 1916 werd het gebruiksrecht van den grond door den Sulthan van Deli gegeven aan de Sjarikat Goeroe XII, uitsluitend ten gebruike voor een industrieschool voor meisjes.

De toenmalige Majoor der Chineezzen Tjong A Fie liet er het schoolgebouw opbouwen en gaf het gebruiksrecht daarvan aan genoemde vereeniging. In 1919 ging het bloote eigendom van den grond bij de algemeene grondschenking over aan de Gemeente Medan. Hierdoor konden voortaan drie lichamen rechten op grond en opstellen doen gelden, reden waarom van gemeentewege gestreefd werd alles in een hand te leggen, mede om de bestaanszekerheid der school te consolideeren. Daarvoor wilde de Burgemeester een stichting in het leven roepen. De opstellen zouden daarbij van de erven Tjong A Fie gekocht worden. In de gemeenteraadszitting van 27 Mei 1925 kwam een betreffend voorstel in behandeling. De Gemeenteraad wilde echter het recht behouden om over het lot der school te beslissen en deze macht niet overgeven aan het bestuur der stichting, al zou de Gemeente Medan deel ervan uitmaken. Het punt werd daarop aangehouden tot een volgende vergadering. Uit de gehouden besprekingen zag de Burgemeester in voor zijn voorstel geen meerderheid te kunnen vinden, waarop bij schrijven van 12 Juni 1925 No. 905 het voorstel ingetrokken werd. Wel werd voorgesteld de gebouwen te koopen van de erven Tjong A Fie. Na eenige onderhandelingen was de prijs ervan bepaald op f 3200,—. In de gemeenteraadszitting van 30 Juni d.o.v. werd besloten tot aankoop over te gaan, waarop den 6en Juli 1925 de overdracht tot stand kwam.

Thans is de toestand dus dat het gebruiksrecht van den grond nog steeds aan de Sjarikat Goeroe XII is, terwijl de Ge-

meente het bloote eigendomsrecht bezit. De opstallen zijn geheel onbezwaard gemeenteeigendom. Het gebruiksrecht gaat zoover dat op den grond niets anders dan een industrieschool voor meisjes gebouwd mag worden.

Zooals in het vorig verslag vermeld loopt het schooljaar van het Mohammedaansch Nieuwjaar tot het begin der vasten.

Het onderwijs bestond uit nuttige en fraaie handwerken benevens koken. De indeeling van het handwerkonderwijs bleef onveranderd. In tegenstelling met hetgeen in het vorig verslag opgemerkt is, bleek dat thans de animo onder de leerlingen voor nuttige handwerken grooter was dan voor fraaie.

Ofschoon ongetwijfeld voor hun later leven de leerlingen meer hebben aan nuttige handwerken (vervaardiging van kledingstukken voor het gezin) meende de Commissie dat door de bestaande indeeling de nuttige handwerken ruim voldoende beoefend konden worden. Het aantal leerlingen was evenals vorig jaar ± 80 per maand, aflopend tegen de poeasa. Het schoolgeld bedraagt voor Inlandsche kinderen f 0.50 per maand en voor die van andere rassen f 1,—.

De kookcursussen, waarmede in 1924 een aanvang was gemaakt, bleken in een werkelijke behoefte te voorzien, zoo zelfs dat overgegaan werd de lessen uit te breiden tot hen, die de handwerkschool niet bezoeken. Zoo kwamen zelfs getrouwde vrouwen van buiten Medan aan de lessen deelnemen. Het cursusgeld bedraagt van f 2 — f 5 al naar den welstand der leerlingen per maand. Een cursus duurt 3 mnd., gedurende een ochtend per week. Ten einde de onkosten dezer kooklessen zoo veel mogelijk te dekken is het cursusgeld hooger gesteld dan vorig jaar, te meer daar de hoofdonderwijzeres, die de cursussen leidt, bij deze aanmerkelijke uitbreiding van hare werkzaamheden, een kleine vergoeding toekwam, nl. f 1,— per ochtend.

De uitgaven der kooklessen hebben zodoende de ontvangsten met f 34.77 overtroffen, hetgeen gezien het groote nut dat ermee bereikt wordt, geheel gerechtvaardigd is.

Er zijn gehouden 6 cursussen elk van 6 leerlingen. Een groote attractie voor de meisjes is dat zij de toe bereide spijzen zelf mogen nuttigen en wel aan een door hen net gedekte tafel. Dit alles onder leiding der hoofdonderwijzeres, waardoor aan deze meisjes op aangename wijze huiselijke gezelligheid en goede manieren worden bijgebracht.

Op het einde van het cursusjaar werden aan de handwerklesmeisjes zoowel als aan de kookleerlingen diploma's uitgereikt.

Zes leerlingen der naaicursus legden een examen af voor de Commissie van Toezicht. Hiervan slaagden 3 zeer goed, 2 goed, terwijl 1 werd afgewezen. Deze kan over $\frac{1}{2}$ jaar herexamen doen.

De resultaten der kookcursus waren dusdanig, dat aan allen een diploma kon worden uitgereikt, hetzij „zeer goed” of „goed”.

Er werd in 't afgelopen jaar flink gewerkt, zoodat eene verkooptentoonstelling van de goederen vervaardigd in de cursus 1925/1926 gehouden kon worden. Deze was werkelijk een groot succes, gezien de opbrengst.

Met uitzondering van het salaris der jongste onderwijzeres, hetwelk van f 15 op f 22.50 werd gebracht, zijn de loonen hetzelfde gebleven.

Een belangrijke uitgave werd gedaan aan het opknappen van het gebouw hetgeen dringend noodig was. Het houtwerk van deuren, ramen enz. werd zoonoodig vernieuwd, gaten in de vloeren werden gecementeerd. Het gebouw werd van buiten geveerd. De kamer van de hoofdonderwijzeres eveneens van binnen, terwijl de keuken en schoollokalen van binnen gewit en geteerd werden.

Het paviljoen bleef verhuurd aan den heer J. Koning. Eenige moeilijkheid werd ondervonden met de inning van de huur. Einde verslagjaar was bijna alles in orde. Door de verhuring van het paviljoen en door de verhoogde subsidie is de financiële toestand gunstig te noemen, zooals uit bijgevoegd overzicht blijkt.

In het Comité van Toezicht kwamen verschillende wijzigingen voor. Zoo bedankte Mevr. S. Jansen- van Dijk, in wier plaats benoemd werd Mevr. L. Winckel-Westerling. Wegens vertrek bedankte de heer Tjik Nang en werd vervangen door den heer Abdul Wahab, lid der Sjarikat Goeroe XII.

Tijdens het verlof van den Voorzitter Burgemeester Mackay werd diens functie waargenomen door den Wd. Burgemeester den heer Dr. J. Bartelds.

Op het eind van het verslagjaar was het Comité als volgt samengesteld:

Dr. J. Bartelds,	Voorzitter.
Mevr. Chadidjah,	
Mevr. E. M. Visser-Weuringh,	

Mevr. L. Winckel-Westerling,
de heer Abdul Wahab.

Op 15 October 1925 vond een algemeene commissie-vergadering plaats naar aanleiding van het verzoek van den Inspecteur van het Inlandsch onderwijs ter stede om de gestelde leeftijds-grens tot toelating te verhoogen tot 10 jaar. De meening der Commissie was, dat waar de lessen werkelijk niet te veel inspanning eischen van het jonge kind en bovendien door geregeld schoolgaan voorkomen wordt dat het kind thuis in het gezin wellicht voor vrij wat zwaardere arbeid gebruikt wordt, er geen enkele reden bestond de leeftijdsgrens van 6 jaar te brengen op die van 10 jaar. Het verzoek van den Inspecteur werd dan ook met 4 stemmen tegen en 1 blanco verworpen.

Tevens werd op deze vergadering besloten aan de Gemeente Medan te verzoeken, aan de hand van eene begrooting, de gemeente-subsidie van f 80.— wederom op f 110.— te brengen. Dit verzoek werd in de eerstvolgende Gemeenteraadsvergadering ingewilligd met ingang van 1 Januari 1926.

De Secretaresse van het Comité van Toezicht,
E. M. VISSER-WEURINGH.

ONTVANGSTEN.

Saldo 1924.		
in kas	f	48.31
girorekening Jav. Bank	„	1941.57 f 1989.88
Gemeentesubsidie: 10 × f 80		
+ 2 × f 110		„ 1020.—
Schoolgelden		
handwerkonderwijs	f	471.50
kooklessen	„	290.— „ 761.50
Opbrengst verkochte goederen		
verkoop Maart 1926	f	382.53
andere handwerken	„	27.70 „ 410.23
Huur paviljoen		„ 660.—
Transporteere	f	4841.61

Transport f 4841.61

UITGAVEN.

Loonen:

1e. onderwijzeres	f 776.—	
2e. idem	„ 600.—	
hulp idem	„ 230.50	
tuinman	„ 240.—	f 1846.50

Materialen:

handwerk onderwijs	f 355.50	
kooklessen	„ 240.74	„ 596.24

Inventarisgoederen

„ 3.55

Onderhoud

gebouwen en terreinen	f 502.01	
inventaris	„ 30.15	„ 532.16

Onkosten.

gas	f 26.03	
waterverbruik	„ 20.—	
bankkosten	„ 5.25	
diversen	„ 69.60	„ 120.88

Saldo op 31 Maart 1926

in kas	f 350.86	
girorekening Ned. Hand. Mij.	„ 1331.42	
idem Jav. Bank	„ 60.—	„ 1742.28

f 4841.61 f 4841.61

RECEIVED

1863

1864

1865

1866

1867

1868

1869

1870

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

